

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ALLMÄN
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ÅR

1948

AV

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1950

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

493299

INLEDNING

TILL

Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

1911-1967 utgiven av Kungl. Medicinalstyrelsen.

1911-1950 med innehållsförteckning på franska. 1913-1950 med fransk parallelltitel: Hygiène et service sanitaire en Suède. 1951-1979 med innehållsförteckning och parallelltitel på engelska: 1951-1956: Public health and sick care in Sweden ; 1957-1979: Public health in Sweden . 1960-1979 även med sammanfattning på engelska.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1, Sundhetskollégii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt, 1864-1912. - Sundhetskollégium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen. Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Sinnessjukvården i riket /Kungl. Medicinalstyrelsen. – Stockholm, 1913-1939. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1939.

Efterföljare:

Hälsan i Sverige: hälsostatistisk årsbok / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : 1988–1992. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1987/88-1991/92.

Det civila veterinärväsendet / av Kungl. Veterinärstyrelsen. – Stockholm, 1918-1951. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1916-1949.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960

Allmän hälso- och sjukvård. År 1948. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ALLMÄN
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ÅR

1948

AV

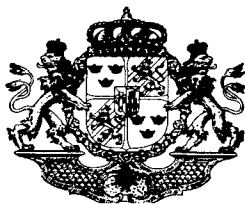
KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1950

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

493299

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE SANITAIRE

EN

SUÈDE

EN

1948

PAR

LA DIRECTION GÉNÉRALE DE LA
SANTÉ PUBLIQUE

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Inrikesdepartementet.

Medicinalstyrelsen får härmed överlämna »Allmän hälso- och sjukvård» för år 1948. Innehållet har grupperats i huvudsakligen tre avdelningar, nämligen dels en allmän översikt av medicinalpersonalen, dels en redogörelse för organisationer och anstalter på hälso- och sjukvårdens område och dels en berättelse över hälsotillstånd, sjukdomar m. m. Dessutom har tillfogats en beräkning av det allmännas kostnader för hälso- och sjukvårdsändamål och en specialundersökning om de hygieniska förhållandena i samband med mjölkdistributionen.

En utförligare redogörelse över den slutna kroppssjukvården har tidigare publicerats i Sveriges Landstings tidskrift 1949: 4.

Stockholm den 30 november 1949.

J. AXEL HÖJER

ANNA LISA AGNELL

/ Erik Salwén

INNEHÅLL.

	Sid.
Kap. 1. Allmän översikt av medicinalpersonalen	1
Kap. 2. Organisationer och anstalter på den allmänna hälso- och sjukvårdens område	6
A. Organ för enbart öppen hälso- och sjukvård	6
Tjänsteläkarna	6
Distriktsköterskorna m. fl.	7
Distriktsbarnmorskorna	8
Den förebyggande mödra- och barnavården	8
Tuberkulosvården	9
Karantänsväsendet	11
Vården av könssjuka	11
Folktandvården åren 1939—1948	12
B. Anstalter för kroppssjukvård	15
Allmän översikt av anstalter och vårdplatser	15
Patienter i sluten vård, beläggning	24
Patienter i öppen vård	27
Personal	28
Ekonomi	31
Nybyggnader och utvidgningar	34
C. Anstalter för vård av sinnessjuka och sinnesslöa	37
Allmän översikt av anstalter och vårdplatser	37
Patienter i anstalts- och familjevård m. m.	38
Personal	39
Ekonomi	40
Beslutade viktigare åtgärder, nybyggnader och utvidgningar	41
Kap. 3. Hälсотillstånd, sjukdomar, förlossningar m. m. under år 1948	43
A. Hälsovårdsförhållandena i allmänhet	43
B. Infektionssjukdomar	46
Epidemiska sjukdomar	46
Spetälska	49
Veneriska sjukdomar	49
Tuberkulos	50
C. Trafikolycksfall	51
D. Sömnmedelsförgiftningar	52
E. Förlossningar och aborter	53
F. Socialpsykiatri	55
G. Sinnessjukdomar	59
H. Om den aktuella kariesprocenten hos sjuåringar	62
I. Apoteken	63
Kap. 4. Det allmännas kostnader för hälso- och sjukvårdsändamål 1928, 1947 och 1948 .	64
Kap. 5. Hygieniska förhållanden i samband med mjölkdistributionen	69
A. Hela riket utom städer utanför landsting	69
B. Städerna utanför landsting	78

Tabeller.

Medicinalpersonal, vissa befattningar.

Antal läkare, tandläkare, apotekare och sjukgymnaster vid slutet av år 1948	Tab. 1
Antal civila läkarbefattningar med tjänstärätt i början av år 1949	* 2
Antal sjukskötersketjänster den 31 december 1948 och barnmorsketjänster den 1 januari 1949	* 3

Organisationer och anstalter.

Den förebyggande mödra- och barnavården år 1948	Tab. 4
Tuberkulosdispensärerna år 1948	* 5
Antal apotek m. m. och dessas försäljningsbelopp år 1948	* 6
Folktandvårdens verksamhet m. m. år 1948	* 7
Folktandvårdens inkomster och utgifter år 1948	* 8
Översikt av vårdplatserna på kroppssjukhusen den ³¹ / ₁₂ 1948	* 9
Specifikation av lasarettens vårdplatser den ³¹ / ₁₂ 1948	* 10
Lasarett, vissa andra sjukhus av lasarettskaraktär samt sjukstugor år 1948	* 11
Epidemisjukhus år 1948	* 12
Vårdanstalter för lungtuberkulos år 1948	* 13
Sjukhärbarbärgen år 1948	* 14
Barnbördshus år 1948	* 15
Förlossningshem och förlossningsrum år 1948	* 16
Enskilda sjukhem år 1948	* 17
Anstalter för kroniskt sjuka (andra än vid ålderdomshem) år 1948	* 18
Anstalter för kroniskt sjuka vid ålderdomshem år 1948	* 19
Sinnessjukhusen år 1948	* 20
Mindre kommunala och enskilda sinnessjukhus år 1948	* 21
Skolhem för psykopatiska och nervösa barn år 1948	* 22
Anstalter för sinnesslöa och fallandesjuka år 1948. Vårdplatser m. m.	* 23
D:o. Befintliga patienter den ³¹ / ₁₂ 1948	* 24
Specifikation av under år 1948 intagna på sinnessjukhus, tillhöriga staten eller vissa städer	* 25
Antal den ³¹ / ₁₂ 1948 befintliga vid sinnessjukhus, tillhöriga staten eller vissa städer ..	* 26
Antal under år 1948 avgångna från sinnessjukhus, tillhöriga staten eller vissa städer ..	* 27

Sjukdomar, förlossningar m. m.

Översikt av antalet personer insjuknade i vissa infektionssjukdomar med anmälningsplikt åren 1939—1948	* 28
Infektionssjukdomar med anmälningsplikt år 1948	* 29
Fall av venerisk sjukdom år 1948 fördelade dels efter bostadsort, dels efter smittningsort jämte översikt för åren 1939—1947	* 30
Fall av venerisk sjukdom år 1948 efter ålder och kön	* 31
Medicinalstyrelsens skärmbildsundersökningar 1946—1948	* 32
Tuberkulossjukligheten och -dödligheten år 1948	* 33
Trafikolycksfall åren 1932, 1937, 1943, 1947 och 1948	* 34
Vid barnbördshus, lasarett, garnisonssjukhus och sjukstugor intagna för förlossningar och aborter	* 35
Förlossningar och födda barn år 1948 fördelade efter sjukvårdsområde och vårdform ...	* 36
De år 1948 på statens och vissa städers sinnessjukhus intagna, grupp B, fördelade efter hemort	* 37
Ålder vid första insjuknandet hos de år 1948 för första gången för vård på statens etc. sinnessjukhus intagna	* 38
För sinnessjukvård år 1948 omhändertagna fördelade efter sjukdomsform	* 39
Vid slutet av året befintliga vid sinnessjukhus procentuellt fördelade efter sjukdomsform	* 40
Orsaker, under vilkas inflytande sinnessjukdom kan anses ha uppkommit hos de å statens och vissa städers sinnessjukhus intagna, grupp B, år 1948	* 41
År 1948 på statens etc. sinnessjukhus intagna, som haft årtlig psykopatisk belastning, fördelade efter sjukdomsform	* 42
Vissa uppgifter angående de under år 1948 återställda på statens och vissa städers sinnessjukhus	* 43
Dödsorsaker för de å statens och vissa städers sinnessjukhus avlidna år 1948	* 44

TABLE DES MATIÈRES.

	Page
<i>Chapitre 1. Aperçu du personnel médical</i>	1
<i>Chapitre 2. Organisations et établissements dans le domaine d'hygiène publique</i>	6
<i>A. Organes pour les services ouverts de la santé publique</i>	6
<i>Médecins à fonctions publiques</i>	6
<i>Infirmières de district</i>	7
<i>Sages-femmes de district</i>	8
<i>Soins préventifs aux mères et aux enfants</i>	8
<i>Soins antituberculeux</i>	9
<i>Quarantaines</i>	11
<i>Soins antivenériennes</i>	11
<i>Soins dentaires en 1939—1948</i>	12
<i>B. Etablissements pour maladies physiques</i>	15
<i>Aperçu des établissements et lits disponibles</i>	15
<i>Malades admis dans les services fermés</i>	24
<i>Malades admis dans les services ouverts</i>	27
<i>Personnel</i>	28
<i>Economie</i>	31
<i>Constructions nouvelles et agrandissements</i>	34
<i>C. Etablissements pour le traitement des aliénés et imbéciles</i>	37
<i>Aperçu des établissements et lits disponibles</i>	37
<i>Soins hospitaliers et soins familiaux</i>	38
<i>Personnel</i>	39
<i>Economie</i>	40
<i>Constructions nouvelles et agrandissements</i>	41
<i>Chapitre 3. Conditions sanitaires, maladies, accouchements etc. en 1948</i>	43
<i>A. Conditions sanitaires en générale</i>	43
<i>B. Maladies infectieuses</i>	46
<i>Maladies épidémiques</i>	46
<i>Léprosité dans le pays</i>	49
<i>Maladies vénériennes</i>	49
<i>Tuberculose</i>	50
<i>C. Accidents de circulation</i>	51
<i>D. Cas d'empoisonnements</i>	52
<i>E. Accouchements et avortements</i>	53
<i>F. Psychiatrie sociale</i>	55
<i>G. Maladies mentales</i>	59
<i>H. Maladies dentaires des écoliers de sept ans</i>	62
<i>I. Pharmacies</i>	63
<i>Chapitre 4. Dépenses de la communauté pour les services de la santé publique en 1928, 1947 et en 1948</i>	64

Tableaux.

Personnel médical, certaines fonctions.

<i>Médecins, dentistes, pharmaciens et exerçants de gymnastique en 1948</i>	Tabl. 1
<i>Nombre de charges médicales civiles</i>	* 2
<i>Nombre d'emplois d'infirmières au 31 déc. 1948 et d'emplois de sages-femmes au 1 janvier 1949</i>	» 3

Organisations et établissements.

<i>Soins préventifs aux mères et aux enfants en 1948</i>	* 4
<i>Dispensaires de tuberculose en 1948</i>	* 5
<i>Nombre de pharmacies etc. et leurs montants de vente en 1948</i>	* 6

<i>Activité des soins dentaires publics en 1948</i>	<i>Tabl.</i> 7
<i>Recettes et dépenses des soins dentaires publics en 1948</i>	» 8
<i>Aperçu des lits disponibles dans les hôpitaux pour les maladies corporelles</i>	» 9
<i>Spécification des lits disponibles dans les hôpitaux au 31 décembre</i>	» 10
<i>Hôpitaux, certaines infirmeries ayant le caractère d'hôpitaux et infirmeries en 1948</i>	» 11
<i>Hôpitaux épidémiques</i>	» 12
<i>Etablissements antituberculeux</i>	» 13
<i>Hospices</i>	» 14
<i>Maternités</i>	» 15
<i>Maisons d'accouchement</i>	» 16
<i>Maisons de santé privées</i>	» 17
<i>Maisons de santé pour les malades chroniques</i>	» 18
<i>Sections pour les malades chroniques dans les maisons de vieillards</i>	» 19
<i>Les hôpitaux d'aliénés</i>	» 20
<i>Hôpitaux d'aliénés communaux de second ordre et privés</i>	» 21
<i>Internats pour des enfants psychopathiques et nerveux</i>	» 22
<i>Etablissements des imbéciles et des épileptiques. Lits disponibles etc.</i>	» 23
<i>Idem. Restants au 31/12</i>	» 24
<i>Spécification du nombre des entrées dans les hôpitaux d'aliénés pendant l'année 1948, appartenant à l'Etat ou aux certaines villes</i>	» 25
<i>Restants aux hôpitaux d'aliénés au 31 déc. 1948, appartenant à l'Etat ou aux certaines villes</i>	» 26
<i>Sorties des hôpitaux d'aliénés pendant l'année 1948, appartenant à l'Etat ou aux certaines villes</i>	» 27

Maladies, accouchements etc.

<i>Maladies infectieuses, rapportées par tous les médecins (aperçu)</i>	» 28
<i>Maladies infectieuses, rapportées par tous les médecins, par mois et département</i>	» 29
<i>Cas de maladie vénérienne en 1948, répartis d'après le domicile et le lieu d'infection ainsi qu'un aperçu pour les années 1939—1947</i>	» 30
<i>Cas de maladie vénérienne en 1948 avec répartition par âge et par sexe</i>	» 31
<i>Les examens-radiomicrophotographiques de la Direction générale de la Santé publiques en 1946—1948</i>	» 32
<i>Malades et décédés de tuberculose en 1948</i>	» 33
<i>Ensemble des accidents du trafic soignés dans le service ouvert</i>	» 34
<i>Admises dans les maternités, hôpitaux, hôpitaux militaires et infirmeries pour accouchements et avortements</i>	» 35
<i>Accouchements et naissances répartis d'après les districts de service médical et la forme de l'entretien en 1948</i>	» 36
<i>Entrées dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines villes en 1948, réparties d'après le domicile</i>	» 37
<i>L'âge où les hospitalisés entrés dans les hôpitaux d'Etat etc. pendant l'année 1948, sont tombés malades pour la première fois</i>	» 38
<i>Les aliénés, soignés au cours de 1948, répartis d'après la forme de la maladie</i>	» 39
<i>Restants à la fin de l'année aux hôpitaux d'aliénés, répartis d'après le pourcentage de la forme de la maladie</i>	» 40
<i>Causes, sous l'influence desquelles la maladie pourrait avoir son origine chez les malades admis dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines villes, groupe B</i>	» 41
<i>Malades entrés pendant l'année 1948 dans les hôpitaux d'Etat etc. avec des tendances psychopathiques héréditaires réparties d'après la forme de la maladie</i>	» 42
<i>Données concernant les malades guéris pendant l'année 1948 dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines villes</i>	» 43
<i>Causes de décès dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines villes</i>	» 44

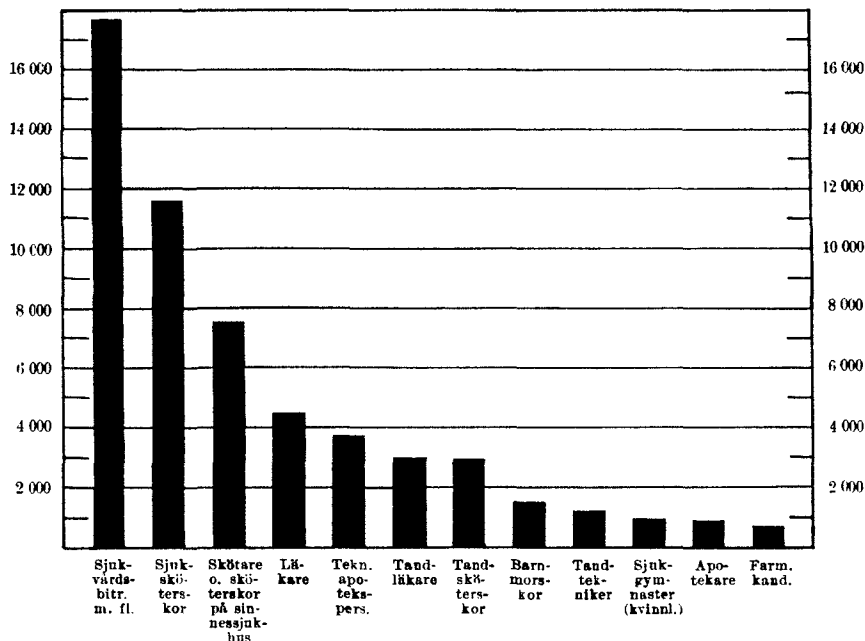
Kap. 1. Allmän översikt av medicinalpersonalen.

Ett överslag av den i slutet av år 1948 i riket verksamma medicinalpersonalens antal ger följande resultat.

Läkare	4 500	Tandläkare	3 070
Sjuksköterskor	11 600	Tandtekniker	1 200
Barnmorskor	1 500	Tandsköterskor	3 000
Sjukgymnaster (kvinnlige)	940	Apotekare	860
Sjukvårdsbiträden m. fl.	17 620	Farmacie kandidater	770
Skötare och sköterskor på sinnessjukhus (exkl. sjuksköterskor) ¹	7 550	Teknisk apotekspersonal	3 700
		Summa	56 310

I sammanställningen har upptagits dels sådan personal, som är medicinskt utbildad, dels sådan, som direkt handhar vården av sjuka. I sammanhanget kunna nämnas ytterligare ett par personalgrupper, som icke äro medicinalpersonal i egentlig mening men indirekt engagerade i sjukvårdsarbete, nämligen ekonomi- och förvaltningspersonal vid sjukhus och centrallaboratori-ers och läkemedelsfabrikers personal. Endast för sjukhusens nämnda per-

Medicinalpersonalens storlek omkring slutet av år 1948.

¹ Inklusive uppsyningsmän och föreståndarinner.

sonalgrupper har en beräkning gjorts, och denna slutar på ca 12 700 personer för ekonomipersonalen och ca 1 430 för förvaltningspersonalen.

Samtliga tal i tabblån äro något avrundade. Relativt osäkra äro uppgifterna beträffande tandtekniker. Tandsköterskornas antal har antagits vara ungefär lika med tandläkarnas. Icke representerad i sammanställningen är sinnesslöanstalternas personal och personalen vid tuberkulosdispensärerna, i den mån det icke är fråga om läkare och sjuksköterskor. Icke heller den militära sjukvårdens personal är medräknad i annan mån än läkare och sjuksköterskor. Apotekselever ha icke medtagits, men sjuksköterskeelever ingå i gruppen sjukvårdsbiträden o. dyl., i den mån de fullgjorde elevtjänstgöring vid sjukhus i slutet av 1948.

Ytterligare uppgifter om sjukvårdspersonalen inom olika organisationer och anstalter lämnas dels här nedan, dels i kap. 2.

Källan till de uppgifter om antal läkare, sjuksköterskor, sjukgymnaster, tandläkare och apotekspersonal (utom tekniska biträden), som lämnas i detta kapitel och i tabellverket (tab. 1), är vissa hos medicinalstyrelsen befinnliga och successivt reviderade register.

Läkarna antecknas i vederbörligt register, så snart de erhållit legitimation eller, om det gäller personer, som icke avlagt svensk läkarexamen, av Kungl. Maj:t meddelats behörighet utöva läkaryrket, och avföras därur vid sin död. Uppgift om när vederbörande avlidit erhålles ur dags- och fackpressen. Därjämte skall varje läkare insända anmälan till medicinalstyrelsen, då han flyttar till annan ort eller då hans tjänsteställning förändras; en anmälan, som man ofta försummar. Kontrollmöjligheterna äro dock tämligen goda, i det ett stort antal läkare ha någon tjänst (vid sjukhus, i provinsialläkarväsendet o. s. v.) och förändringar beträffande tjänster antingen rapporteras av landstingens sjukvårdsberedningar, epideminämnder m. fl. eller regleras direkt av medicinalstyrelsen (såsom beträffande provinsialläkarväsendet), varjämte läkarvikarier och extraläkare själva — för att ett förordnande på läkartjänst skall tillgodoräknas vid tjänstårsberäkning — ha att inom tre månader efter förordnandets slut styrka sin tjänstgöring genom en anmälan till medicinalstyrelsen.

Det är givet, att åtskilliga äldre medlemmar av kåren bedriva tämligen liten praktik, ehuru de stå kvar i registret, och att de finnas, som helt nedlagt sin yrkesutövning. Härom saknar man uppgifter, men med stöd av tidigare statistik kan antagas, att omkring 95 % av samtliga äro yrkesverksamma.

Av tab. 1 (sid. 71) framgår, att antalet läkare i slutet av år 1948 var 4 497. Tillämpar man på detta tal det nyss angivna relationstalet för de yrkesverksamma (95 %), blir resultatet, att omkring 4 270 läkare då skulle utövat yrket.

I förhållande till rikets folkmängd, motsvara 4 497 läkare 6,5 på 10 000 invånare. Som jämförelse härmed må nämnas, att man på 10 000 invånare räknade 10,1 läkare i Danmark (1946), 8,9 i Norge (1946), 4,5 i Finland (1947), 7,3 i Frankrike, 14,0 i Förenta staterna (1946). Talet är 12,2 för Sve-

riges städer och 1,8 för landsbygden. Vid bedömningen av dessa tal bör beaktas, att läkarna redovisats efter sina bostadsorter, icke efter sina verksamhetsområden — något som för övrigt icke hade varit utförbart. Den starkaste koncentrationen av läkare finner man i universitetsstäderna — därav de höga talen för städerna i Uppsala och Malmöhus län.

Av samtliga läkare hade 4 443 legitimation (varav ett fåtal partiell) och 54 behörighet enligt Kungl. Maj:ts resolution. De sistnämnda voro praktiskt taget alla av utländsk härkomst, med eller utan svenskt medborgarskap. I sammanhanget kan nämnas, att förutom dessa utländska läkare tjänstgjorde den 1 november 1948 på grund av medicinalstyrelsens förordnande 169 utländska läkare såsom vikarier på sjukvårdsanstalter och — i mindre grad — i öppen vård såsom tjänsteläkare. Motsvarande antal den 1 oktober 1949 var 327. Slutligen hade ytterligare ett mindre antal utländska läkare meddelats rätt att utöva läkarkonsten bland sina egna landsmän. Bortser man från de sistnämnda, skulle alltså sammanlagt 223 utländska läkare varit verksamma i landet vid slutet av år 1948. Tillhoppa med de samtidigt verksamma legitimerade läkarna, eller omkring 4 270, skulle hela läkarentalet i riket uppgått till omkring 4 500.

Av läkarna enligt tab. 1 voro 372, eller 8,3 %, kvinnor. Tio år tidigare var kvinnornas procentuella andel 5,8 och ytterligare tio år tidigare 5,4.

Nettotillväxten av läkarkåren har de senaste fem åren (1944—1948) varit i genomsnitt 159 per år. Vid beräkningen av detta tal har vederbörlig hänsyn tagits till att statistiken före 1945 grundade sig på uppgifter i förste provinsialläkarnas årsberättelser och att dessa år 1944 redovisade 3 618 läkare, medan medicinalstyrelsens register uppgav 3 879.

Tillgängligt material lämnar icke upplysning om hur det totala antalet läkare fördelar sig på privatpraktiserande läkare, tjänsteläkare, sjukhusläkare och kombinationer härav. Vissa upplysningar i frågan lämnas dock i kap. 2 under rubrikerna Tjänsteläkarna och Personal (vid anstalter för kropps- resp. sinnessjukvård).

Tandläkarna. I medicinalstyrelsens tandläkarregister införas de nyexaminerade tandläkarna, då de legitimeras. Årlig revision verkställs per den 1—15 oktober, då varje tandläkare har att sända in ett kort med sina aktuella data. Då det visat sig svårt erhålla fullständig rapportering måste uppgifterna liksom beträffande läkarna kompletteras med hjälp av dags- och fackpressens notiser m. m.

Till skillnad mot läkarna redovisas i tab. 1 beträffande tandläkarna den praktiserande personalen, men gränsen mellan de yrkesverksamma och övriga är i någon mån osäker. Totalantalet enligt tabellen var 2 973. Antalet kvinnor var 742 eller 25 % av hela kåren. Härtill böra läggas 100 utländska tandläkare, som i slutet av år 1948 verkade i landet jämlikt tillstånd av Kungl. Maj:t — nästan alla inom folktandvården i befattningar, som icke kunnat besättas med svensk tandläkare. Detta gör 3 070 praktiserande tandläkare, eller 4,4 per 10 000 invånare. 37 tandläkare voro samtidigt legitimerade läkare.

Nettotillväxten av tandläkarkåren (de utländska tandläkarna oräknade) har varit 72 per år under de senaste fem åren (1944—1948). Vid beräkningen av detta tal har motsvarande hänsyn till statistikens omläggning år 1945, som ovan beskrevs beträffande läkarna, måst iakttagas.

Av de praktiserande tandläkarna voro 576 verksamma inom folktandvården, varom närmare upplysningar lämnas i kap. 2.

Apotekarna och apotekspersonalen. I medicinalstyrelsens register införs de farmacie kandidaterna, så snart styrelsen godkänt dem som sådana, och apotekarna, så snart de av styrelsen erhållit legitimation. Apotekseleverna antagas av styrelsen och införs då i ett särskilt elevregister. Personalbeståndet vid slutet av året, vilket redovisas i tab. 1, erhålles från de personaluppgifter, som apoteken sända in varje januari månad och som avse hela det föregående verksamhetsåret med därunder inträffade förändringar.

Sammanlagt 864 apotekare voro vid slutet av år 1948 i tjänst, därav 405 som innehavare av apotek. Kåren har hållit sig tämligen konstant under senare tid. År 1920 exempelvis uppgick antalet till 894. Kandidaternas antal har på det hela taget tillväxt starkt. Från att år 1920 ha varit 262 har antalet stigit till 771 år 1948. Denna siffra inkluderar 67 personer med utländsk farmaceutisk utbildning, vilka av Kungl. Maj:t erhållit tillstånd att på svenska apotek fullgöra farmacie kandidat tillkommande tjänsteåligganden. Mellan de två sista åren ökade antalet farmacie kandidater med nära 100. Det sammanlagda antalet legitimerade apotekare och farmacie kandidater har stigit från 1 156 år 1920 till 1 635 år 1948.

Relativa antalet kvinnor var vid slutet av år 1948 12 % bland apoteksinnehavarna, 21 % bland övriga legitimerade apotekare och 80 % bland kandidaterna.

Sjuksköterskorna. I medicinalstyrelsens register införs sjuksköterskorna, så snart de utexaminerats från skolorna. Årligen revideras registret på grundval av obligatoriska anmälningar från sjuksköterskorna omfattande uppgifter om anställning, adress m. m. omkring 1 september. Denna årliga rapportering fullgöres nästan 100-procentigt. Nedan angivna data, som avse endast de yrkesverksamma, ha med ledning av upplysningar från sjuksköterskebyråerna framskrivits att avse slutet av år 1948.

Vid nämnda tidpunkt verkade i riket 11 470 sjuksköterskor med svensk examen. Härtill kommo ett antal utländska sjuksköterskor, som icke omfattas av registret. Dessas antal den 31 december är icke känt. Svensk sjuksköterskeförening, som haft förmedlingen av dem om hand, har emellertid meddelat, att den under året förmedlat anställning för i summa 487 sjuksköterskor, varav 396 från våra nordiska grannländer. Härjämte ha ytterligare 94 utländska sjuksköterskor på annan väg erhållit anställning vid svenska sjukhus. Detta gör tillhoppa inemot 600. Det kan antagas, att ungefär hälften av dessa voro i tjänst vid årets slut. Totala antalet inom sjukvården verksamma sjuksköterskor skulle alltså vid slutet av år 1948 ha uppgått till

omkring 11 700. Av dessa voro 140 tillika barnmorskor. I tablån ovan ha de sistnämnda frändragits sjuksköterskornas antal.

Antalet sjuksköterskor uppgick i genomsnitt de tre åren 1920—1922 till 3 733, år 1943 till 9 736 och år 1948 som ovan nämnts till 11 470. Nettotillväxten under de fem åren 1944 till 1948 har sålunda varit 1 734 eller i genomsnitt 347 per år.

Omsättningen inom sjuksköterskekåren är livlig. Under år 1948 utexaminerades från landets 23 sjuksköterskeskolor 1 031 sjuksköterskor, vidare återinträdde i tjänst 103, som tidigare avgått, och utfärdades särskilt kompetensbevis till 8. Nettotillskottet, bortsett från de utländska sköterskorna, blev dock endast 461. De avgångnas antal var 681, varav 174 pensionerats, 18 dött och 489 ingått äktenskap och slutat av denna anledning. Dessutom lorde ett fåtal sjuksköterskor övergått till annan verksamhet.

I tab. 3 redovisas antalet sjuksköterskebefattningar av skilda slag i allmän tjänst (utom tjänster vid statliga sinnessjukhus). Kommentaren till denna tabell återfinnes i kap. 2 under rubrikerna Distriktsköterskorna och Personal (vid kropps- resp. sinnessjukhus).

Barnmorskorna. Antalet barnmorskor, deras tjänster och bostadsorter kontrolleras genom ett registreringssystem av samma beskaffenhet som det, vilket tillämpas beträffande sjuksköterskorna. En årlig mönstring äger sålunda rum under februari månad, varjämte förändringar anmälas och registreras successivt.

Totala antalet legitimerade barnmorskor under 70 år uppgick vid slutet av år 1948 till omkring 2 550. Av dessa voro ca 910 över 55 år och ett hundratal av dem kvarstodo i tjänst efter uppnådd pensionsålder. Av de 1 640 under 55 år tjänstgjorde 430 på anstalter, 740 i distriktsvård, 20 såsom heltidsanställda å mödravårdscentraler, 50 i utlandet såsom missionärer eller för studier, 20 kompletterade för sjuksköterskeutbildning och 260 tjänstgjorde som tillfälliga vikarier på befattningar i allmän tjänst eller såsom privatpraktiserande. 120 legitimerade barnmorskor under 55 år ha helt upphört med yrket. 140 barnmorskor voro även utbildade sjuksköterskor. Alla dessa tal äro ungefärliga. — Under året ha 119 barnmorskor utexaminerats.

Beträffande antalet tjänster hänvisas till kap. 2 och tabell 3.

Sjukgymnasterna. Efter erhållen legitimation införas de kvinnliga sjukgymnasterna i medicinalstyrelsens register, vilket årligen revideras med hjälp av anmälningskort, som insändas den 1—15 oktober. På detta sätt vinnes nästan 100-procentig kontroll av kåren. Uppgifterna i tab. 1 rörande sjukgymnaster avse angivna tidpunkt av året.

Hela antalet i landet befintliga, legitimerade kvinnliga sjukgymnaster var 1948 drygt 2 000, varav 939 yrkesverksamma. De manliga sjukgymnasterna uppskattas till 250 å 300 stycken. I vilken mån dessa voro yrkesverksamma undandrar sig bedömande. Dessutom finnas åtskilliga officerare, som ha sjukgymnastutbildning men icke utöva praktik och ofta nog icke sökt legitimation.

Kap. 2. Organisationer och anstalter på den allmänna hälso- och sjukvårdens område.

A. Organ för enbart öppen hälso- och sjukvård.

Tjänsteläkarna.

I början av år 1949 funnos 24 förste provinsialläkartjänster och 573 provinsialläkartjänster inräknat extratjänster samt en biträdande förste provinsialläkartjänst i varje län. Av de sistnämnda innehades 12 av provinsialläkare. Räknar man från de 24 biträdande förste provinsialläkartjänsterna, som närmast äro att betrakta som bisysslor, kommer man till ett antal tjänster för provinsial- och extra provinsialläkare av 549. Av dessa voro 58 vakanta. Antalet provinsialläkare etc. var alltså 491. Förste provinsialläkaren på Gotland var tillika provinsialläkare i Visby distrikt. Antalet provinsialläkartjänster — vilket överensstämmer med antalet distrikt — har kraftigt ökats under de senaste åren.

Under år 1948 förordnade Kungl. Maj:t om inrättande av 39 ordinarie provinsialläkardistrikt, varav 6 genom delning av 3 redan befintliga distrikt. Sålunda har tillkommit 36 ordinarie provinsialläkardistrikt, varav ett tidigare varit extra distrikt. Av de nyinrättade distrikten upptagas 33 i följande förteckning:

Stockholms län:	Saltsjöbaden	Värmlands län:	Dalby-Norra Ny
	Järfälla	Örebro län:	Svartå
	Ösmo	Västmanlands län:	Skultuna
Södermanlands län:	Flens södra	Kopparbergs län:	Åls-Siljansnäs
Östergötlands län:	Skärblacka		Söderbärke
Kronobergs län:	Emmaboda v:a		Avesta
Kalmar län:	Västervik	Gävleborgs län:	Edsbyns södra
Blekinge län:	Mjällby	Västernorrlands län:	Östavall
Kristianstads län:	Kristianstad v:a		Backe
	Sösåla	Jämtlands län:	Fåker
Hallands län:	Getinge		Gällö
	Knäred	Västerbottens län:	Lögdeå
Göteb. o. Bohus län:	Dingle		Kristineberg
	Marstrand		Bastuträsk
Älvsborgs län:	Trädet		Fällfors
Skaraborgs län:	Floby	Norrbottnens län:	Arjeplogs norra
	Stenstorp		

Delning har skett av:

Malmbergets provinsialläkardistr.	i	Malmbergets provinsialläkardistr. nr 1 o. 2
Burträsk	»	» Burträsk östra och västra provinsialläkardistr.
och Malungs	»	» Malungs södra och norra provinsialläkardistr.

Vidare har medgivande lämnats om inrättande av följande 8 extra provinsialläkardistrikt:

Uppsala län:	Örbyhus	Malmöhus län:	Lövestad
Jönköpings län:	Reftele		Furulund
	Skillingaryd		Skivarp
		Hallands län:	Laholm
		Älvsborgs län:	Viskafors

Stads- och stadsdistriktsläkartjänsterna voro 202, varav 25 vakanta, och köpings- och municipalläkarna 11, varav 1 vakant. Kungl. Maj:t har under år 1948 medgivit rätt till tjänstårsberäkning för en stadsläkare i vardera Sandviken och Kramfors samt tre stadsdistriktsläkare i Solna.

Distriktssköterskorna m. fl.

Distriktsskötersketjänsternas antal var vid slutet av år 1948 1 616. Vakanserna voro emellertid icke färre än 403. En uppgift om antalet tjänster har på grund härav icke ansetts lämplig att införa på tab. 3, som eljest i princip avser befattningar för sjuksköterskor och barnmorskor. Där har i stället antalet distriktssköterskor (1 213) upptagits.

Distriktssköterskornas huvudsakliga verksamhet omfattade under 1948 sjukvård i hemmen, spädbarns- och småbarnsvård, skolhygienisk verksamhet, dispensärarbete och bostadstillsyn. Beträffande barnavård och dispensärverksamhet hänvisas till texten under rubrikerna Den förebyggande mödra- och barnavården och Tuberkulosvården. Beträffande den för distriktsvården specifika verksamheten, d. v. s. hembesök för sjukvård eller förebyggande vård, skall här nämnas, att distriktssköterskorna verkställt sammanlagt 673 866 hembesök år 1948. Av dessa gällde 53 % sjukvård och 47 % hälsovård. Antalet besök i denna del av verksamheten räknat per år och sjuksköterska har under de senaste fem åren hållit sig omkring 1 000, vilket framgår av följande översikt.

Antal hembesök per år och sjuksköterska i distriktsvård.

	År 1944	1945	1946	1947	1948
Besök för sjukvård	581	656	557	548	564
• • hälsovård	407	440	472	466	506
Summa	988	1 096	1 029	1 014	1 070

Vid *bruk och fabriker* verkade i öppen och sluten vård 151 sjuksköterskor. Antalet tjänster för dylika var 142.

I detta sammanhang må även *skolsköterskorna* beröras. Vid slutet av år 1948 funnos 92 tjänster med pensionsrätt för dylika vid folkskolorna och omkring 40 heltids- och 220 halvtidstjänster vid läroverk m. fl. läroanstalter. Dessa ingå i tab. 3 bland tjänster i stad och kommun (kol. 5 och 6). Dessutom ha en del av de i städerna stationerade distriktssköterskorna tjänstgjort enbart som skolsköterskor.

Distriktsbarnmorskorna.

Antalet tjänster för distriktsbarnmorskor var enligt tab. 3 vid slutet av år 1948 935 enbart barnmorsketjänster jämte 3 tjänster, som kombinerats med distriktsskötersketjänst. Av dessa voro ett hundratal vakanta och antalet tjänstgörande barnmorskor alltså omkring 840. Inom 21 av landets landstingsområden¹ utgjorde totalantalet hemförlossningar 7 455, hembesök för förvård 33 382, för eftervård 52 847, för barnavård 11 351 och för sjukvård 9 690. Till distriktsbarnmorskornas åligganden hör även tjänstgöring i sluten vård, där 15 382 förlossningar verkställes av dem.

Den förebyggande mödra- och barnavården.

Verksamheten vid den förebyggande mödra- och barnavården omspände under år 1948 i organisatoriskt hänseende 99 % av landets befolkning. Av barnaföderskorna stodo 79 583 av ca 127 622 under hälsoövervakning, vilket utgjorde 62 % av alla rikets barnaföderskor (år 1946 och 1947 60 %). Av barnaföderskorna inom de organiserade delarna av landet utgjorde de övervakade 63 %, vilket framgår av tablå nedan. Av de levande födda spädbarnen, vilka utgjorde 126 392, kontrollerades 109 412 eller 87 % (1947 samma procent). Småbarnskontrollen fortsatte att igångsättas inom olika områden och att utvidgas att omfatta allt fler årsklasser. Av 1—2-åringarna övervakades 88 945, vilket utgör ca 67 % av dessa barn (1947 65 %). Hälso-tillsynen av 2—7-åringarna omfattade 110 464, vilket motsvarar en ökning från föregående år med ungefär 30 000 barn i dessa åldrar. Tab. 4 åskådliggör närmare utvecklingen inom de olika städerna utanför landsting och landstingsområden.

Hälsoövervakningen ur kvalitativ synpunkt, bedömd genom medeltalet besök hos läkaren, barnmorskan och sjuksköterskan och medeltalet hembesök hos blivande mödrar och barn i olika åldrar, framgår också av tabellen. En jämförelse mellan de olika typerna av organ i städer och på landsbygd återfinnes i tablå här nedan.

Hälsovårdsorgan	Över- vaknings- procent		Besök hos läkaren per individ och år				Hembesök av barnmorska resp. sjuksköterska per individ och år			
	möd- rar	späd- barn	möd- rar	späd- barn	1—2 år	2—7 år	möd- rar	späd- barn	1—2 år	2—7 år
Centraler av typ I										
i städer utanför landst.	63	82	2.9	4.1	1.5	1.1	0.2	5.9	1.7	1.0
i landstingsomr.	67	90	2.7	3.7	1.6	0.9	0.6	4.4	1.3	0.7
Centraler av typ II	75	93	2.5	3.1	1.3	0.9	0.4	4.2	1.1	0.6
Stationer	59	88	1.6	2.2	1.2	0.6	0.9	4.3	1.8	1.2
Samtliga	63	88	2.2	2.9	1.3	0.8	0.6	4.6	1.6	1.0

Denna visar, att högsta siffrorna för mödrarnas kontroll uppnåddes vid centraler av typ II (75 %), den lägsta vid stationerna på landsbygden (59 %). Spädbarnsövervakningen var störst vid centraler av typ II inom landstingsområden (93 %) men låg lägst vid centraler av typ I i städer utanför lands-

¹ Från övriga landstingsområden ha icke motsvarande uppgifter kunnat erhållas.

ting (82 %). Landsbygden har således numera större anslutning än de största städerna. Denna utveckling har i hög grad befordrats av de fria resorna till läkaren. För de större städerna gäller emellertid, att en hel del spädbarn stå under privat kontroll. Samma förhållande råder i än högre grad för de blivande mödrarna. Mödravården på landsbygden släpar dock efter ganska avsevärt. Emellertid torde ett icke ringa antal barnaföderskor kontrolleras av barnmorskorna utan att vara anslutna till den förebyggande vården. Hälsoövervakningen av mödrar och barn torde alltså vara i icke ringa grad större, än vad siffrorna för den förebyggande mödra- och barnavården utvisa.

Kostnaderna för den förebyggande mödra- och barnavården belöpte sig under 1948 till 5 245 013 kr, varav statsbidraget utgjorde 51,0 % och huvudmännens bidrag 49,0 %. Kostnaden per år och övervakad individ uppgick till 13,50 kr (1947 till 12,98).

Tuberkulosvården.

Dispensärerna. Enligt den år 1937 genomförda dispensärorganisationen är landet indelat i distriktsdispensärer, som i regel förestås av tjänsteläkare. I varje län finns dessutom en eller flera centraldispensärer, som förestås av tuberkulosspecialister och äro utrustade med röntgenanläggningar. De största städerna och Älvsborgs län ha en något avvikande organisation med mer centraliserad dispensärverksamhet. Vid universiteten och Göteborgs högskola finnas särskilda studentdispensärer.

Distriktsdispensärerna utföra det förberedande fältarbetet, varefter säkra eller misstänkta tuberkulosfall remitteras till centraldispensären för närmare undersökning, bl. a. medelst röntgen (skärmbildsundersökning).

I tab. 5 återges i sammandrag vissa statistiska data ur Svenska Nationalföreningens mot tuberkulos kvartalsskrift (1949, nr 3), som belysa verksamhetens omfattning under 1948. Det framgår, att de 544 distriktsdispensärerna bl. a. utfört 590 148 tuberkulinundersökningar och 163 518 läkarundersökningar och genom dispensärsköterskan eller — vanligare — distriktsköterskan verkställt 192 461 hembesök. Där hade även utförts 177 968 Calmettevaccinationer. Det må nämnas, att dessutom hade genom dispensärernas försorg 3 859 barn från tuberkulösa hem omhändertagits. Vid centraldispensärerna hade undersökts 128 516 nytillkomna personer och gjorts 458 332 röntgenundersökningar.

I förhållande till föregående år hade verksamhetens omfattning stegrats. Detsamma gäller kostnaderna för densamma, som 1948 uppgingo till 6,7 milj. kr, mot 6,3 milj. året innan.

Medicinalstyrelsens skärmbildsundersökningar. Sedan den 1 oktober 1946 har i medicinalstyrelsens regi en systematisk undersökning av svenska folket medelst skärmbildsfotografering (röntgenfotografering) pågått i syfte att på ett tidigt stadium upptäcka fall av lungtuberkulos och bringa dessa under behandling.

Till medicinalstyrelsen är för ändamålet ansluten en skärmbildscentral med uppgift att i samråd med landsting och städer utanför landsting även- som med försvarets sjukvårdsförvaltning organisera undersökningarna, granska filmmaterialet m. m. Sålunda har centralen utrustat ett antal patrul- ler med erforderlig apparatur, transportmedel (bussar och skåpvagnar) och personal (sjuksköterskor och tekniker m. fl.), vilka ambulera mellan länen och olika orter inom dessa. Patrullernas antal steg mot mitten av år 1948 till 15.

Alla personer, som fyllt 10 år, ha rätt att bli undersökta, men även en del barn under denna ålder ha medtagits. Vilka län, som besökts, och antalet i dem undersökta civila personer (utom patienter vid sinnessjukhus) fram- går av tab. 32.

Verksamhetens totala omfattning framgår genom följande uppgifter om antalet undersökta personer. För fullständighetens skull har även den inom försvarsväsendet bedrivna verksamheten här medtagits.

	Civil allmänhet	Patienter på sinnessjukhus	Militärer
År 1946	22 635	—	25 104
• 1947	277 387	20 856	105 452
• 1948	524 184	—	116 973
Summa	824 206	20 856	247 529

Tillhoppa gör detta 1 092 591 personer, varav 845 062 civila. De undersökta militärerna torde i en del fall ha blivit undersökta även i egenskap av civila personer och även en del civila ha undersökts mer än en gång.

Verksamhetens kostnader för civila klientelet uppgingo budgetåret 1947/48 till 318 472 kr, varav hälften föll på statsverkets och hälften på lands- tingens lott.

Svenska Nationalföreningen mot tuberkulos. Från föreningens sekreterare ha erhållits följande uppgifter.

Upplysningsarbetet har under år 1948 fortgått som tidigare genom före- läsningar i skilda delar av landet. Föreningens kvartalsskrift har utgått i ca 15 000 exemplar. En broschyr om tuberkulosen har utdelats till samtliga värnpliktiga inom armén, marinen och flygvapnet, som inställt sig till in- skrivningsförrättning. Föreningens övriga meddelanden ha i stor utsträck- ning kostnadsfritt utdelats till allmänheten.

Två kortfilmer, en om Calmettevaccination och en om skärmbildsunder- sökning, ha visats som förfilm på ett stort antal biografier i landet.

Nationalföreningens bidrag till dispensärverksamheten uppgick år 1948 till 198 269 kr. Till vetenskaplig tuberkulosforskning har utbetalats 454 699 kr och till Calmettevaccination 250 319 kr. Vid föreningens ambulatoriska skärmbildsundersökningar ha undersökts i landsorten 23 783 och i Stock- holm 42 751 personer samt vid föreningens skärmbildsbyrå i Stockholm 37 879 personer. Vid landets central- och studentdispensärer ha med bidrag från nationalföreningen 80 470 personer röntgenundersökts. Sammanlagt

har under tiden 1939—1948 med bidrag från nationalföreningen 455 655 personer undersökts vid landets central- och studentdispensärer.

Som bidrag till utackordering av 219 barn från tuberkulösa hem har utbetalats 23 629 kr. Bidrag har lämnats till 20 barnhem för friska tuberkuloshotade barn samt till 14 sommarkolonier med 32 925 kr.

Föreningens inkomster uppgingo år 1948 till 1 515 060 kr, därav medlemsavgifter 6 619 kr, jul- och nyårsmärken 184 247 och lyxtelegramblanketter 991 823 kr. Utgifterna belöpte sig till 1 437 059 kr. Föreningens tillgångar uppgingo till 6 280 169 kr.

Karantänsväsendet.

Jämlikt bestämmelserna i karantänskungörelsen den 4 maj 1934 (SFS 1934: 142) voro under år 1948 karantänsstationer anordnade i följande 9 hamnstäder, nämligen Stockholm, Kalmar, Malmö, Hälsingborg, Göteborg, Gävle, Sundsvall, Umeå och Luleå. Observationsplats enligt 3 § av samma kungörelse var icke anordnad.

Vården av könssjuka.

Kostnadsfri undersökning och behandling av personer, lidande av eller misstänkta för könssjukdom i smittsamt skede sker hos vederbörande *tjänsteläkare* och i flertalet städer med över 20 000 invånare på särskilda polikliniker. Under år 1948 ha sådana polikliniker varit anordnade i Stockholm, Uppsala, Eskilstuna, Norrköping, Linköping, Jönköping, Kalmar, Karlskrona, Malmö, Lund, Hälsingborg, Halmstad, Göteborg, Borås, Karlstad, Örebro, Västerås, Gävle, Sundsvall och Karlskoga. Poliklinikerna i de största städerna förestås av specialutbildade läkare. Vid dessa polikliniker ha även ett stort antal personer vårdats, som lidit av könssjukdom i icke smittsamt skede, hudsjukdom o. s. v. Omfattningen av poliklinikernas verksamhet framgår av följande sammanställning.

	1924	1929	1934	1939	1944	1945	1946	1947	1948
Besök i tusental för:									
Könssjukdom i smittsamt skede etc. .	146	241	223	145	242	221	224	180	164
Könssjukdom i icke smittsamt skede									
etc.	33	36	54	77	95	89	88	87	90

Det epidemiologiska bekämpandet av de smittsamma könssjukdomarna bedrivs av de s. k. sundhetsinspektörerna. Dessa äro samtliga förste provinsialläkare, en var för sitt län, samt dessutom förste stadsläkarna i Göteborg, Malmö, Norrköping och Hälsingborg, en var för sin stad. I Stockholms stad och län handhas verksamheten av en särskild, därtill utsedd inspektör. Sundhetsinspektörerna ombesörja efterforskandet av smittkällor och återförandet till läkare av sådana personer, som avbrutit behandlingen innan denna ansetts slutförd.

Som medhjälpare åt läkarna vid poliklinikerna i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö och Norrköping samt som biträde åt sundhetsinspektörerna i vederbörande stad äro anställda ett antal sociala kuratorer.

Sundhetsinspektörernas verksamhet framgår av nedanstående uppgifter, som sammanställts ur av dessa till medicinalstyrelsen ingivna rapporter.

Antalet personer, som under år 1948 anmälts på grund av underlåtelse att följa lagens föreskrifter eller för avbrott i behandlingen var 2 873, därav 1 766 i de fem städerna Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping och Häl-singborg. I 1 791 fall, varibland 1 231 i nämnda städer, hade anmälan gjorts till hälsovårds- respektive polismyndighet. Antal personer, som an-mälts som misstänkta smittkällor, var 5 319, varav 2 429 i de fem städerna. I 1 050 fall, varav 531 i de fem städerna, hade anmälan gjorts till hälso-vårds- resp. polismyndighet. I 903 fall kunde de sålunda anmälda styrka smittfrihet, under det att 3 338 misstänkta smittkällor erhöilo läkarbe-handling.

Folktandvården åren 1939—1948.

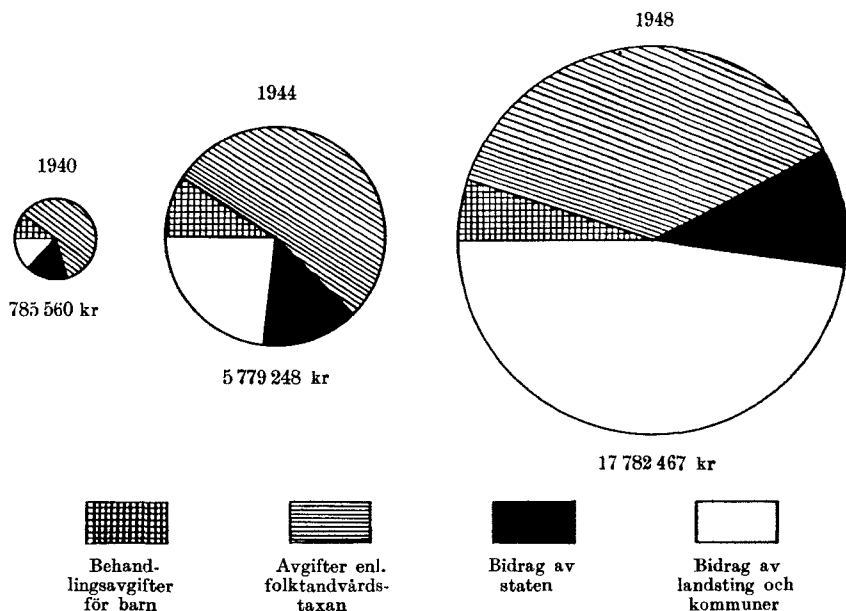
Författningarna angående folktandvården trädde i kraft från och med år 1939. Detta år infogades också i folktandvårdsorganisationen de första distriktstandpoliklinikerna, vilka inrättats i Södermanlands län, och av vilka en del varit verksamma sedan år 1937. Utbyggnaden av organisationen har under de gångna åren skett successivt. År 1940 var folktandvården prak-tiskt taget fullständigt utbyggd i Södermanlands län och Gävle stad; vida-re hade utbyggnaden påbörjats i Stockholms, Östergötlands, Jönköpings, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs och Norrbottens län. Detta år var folk-tandvården genomförd i områden, som tillhopa omfattade omkring 6 % av landets befolkning. År 1948 var den förutom i Södermanlands län och Gävle stad helt utbyggd även i städerna Hälsingborg och Göteborg. Totala antalet iordningställda distriktstandpolikliniker var 348. Utöver dessa fun-nos 11 centraltandpolikliniker. Detta år var folkmängden i distrikt med folktandvård ungefär 62 % av hela rikets folkmängd. I de distrikt, där folk-tandvård inrättats har tillströmningen av vårdsökande i allmänhet varit mycket stor, varför väntetiden för de vuxna vid många polikliniker är lång. Akuta fall omhändertagas dock omedelbart.

Antalet polikliniker har ökat från 34 år 1940 till 348 år 1948.

Utvecklingen har i avsevärd grad hämmats av personalbrist, samt svå-righeter på byggnadsmarknaden.

Folktandvårdens utveckling framgår av tabellen på sid. 13. Tandvården för barn i skolåldern utgör som synes under hela perioden den övervägan-de delen av verksamheten. Inom denna vårdform dominera år 1948 de full-ständigt behandlade, under det att inom vuxenvården de fullständigt be-handlade uppgå till 39 % och de partiellt sanerade till 61 %. Härvid är dock att märka att flertalet (92 %) av de senare utgjorts av akuta fall. Diagram-met över antalet arbetstimmar ger även en bild av förhållandet mellan barn-tandvården och tandvården för vuxna.

Folktandvårdens finansiering åren 1940, 1944 och 1948.

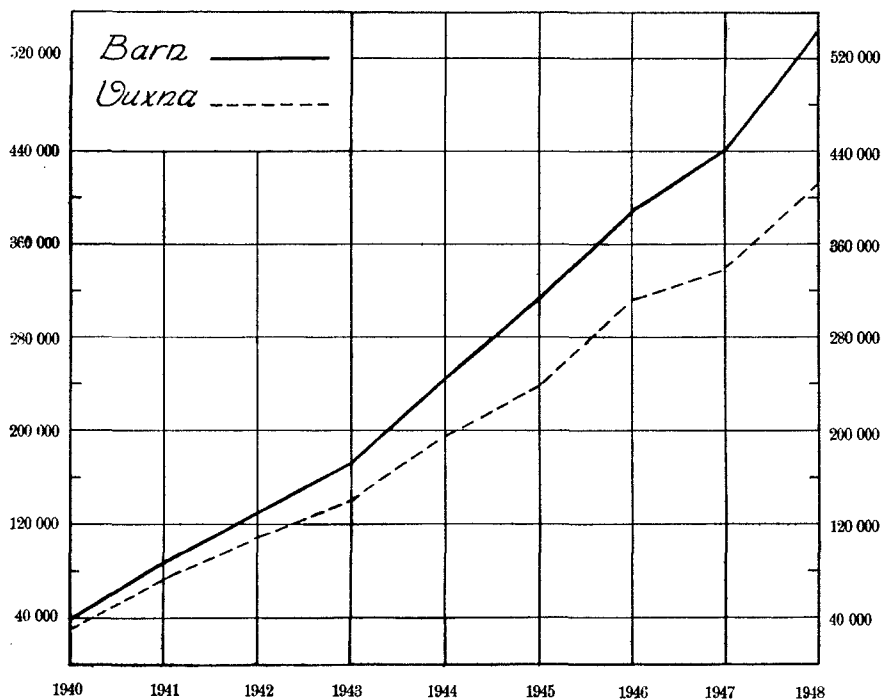
I folktandvården funnos år 1940 52 tandläkare anställda och år 1948 utgjorde denna siffra 576. Dessa siffror motsvarade omkring 2 % år 1940 och 19 % år 1948 av det totala antalet tandläkare inom landet (inberäknat här verksamma utländska tandläkare).

Antal inom folktandvården behandlade åren 1940—1948.¹

1	2	3	4	5	6	7	8
	Tandvården före skolåldern		Tandvården i skolåldern			Tandvården för vuxna	
	Antal system. behandl. barn (avslutade beh.)	Antal akuta fall	Antal system. behandl. barn (avslutade beh.)	Antal akuta fall	Antal helt sanerade	Antal partiellt sanerade	
						akuta fall	övriga
1940	1 040	888	22 081	2 185	8 909	7 024	2 322
1941	1 874	1 675	46 540	3 502	15 869	17 087	4 883
1942	3 844	3 171	73 704	5 905	24 038	32 585	5 880
1943	5 500	4 509	91 011	6 650	31 015	43 281	5 632
1944	7 330	6 141	128 009	8 821	41 418	56 630	8 013
1945	8 501	7 199	153 816	11 663	48 916	70 735	7 396
1946	9 932	9 647	174 492	15 197	63 044	86 200	9 849
1947	11 865	12 787	193 200	17 557	70 100	93 726	9 173
1948	13 416	18 836	244 645	31 604	82 603	119 685	10 446

¹ Från och med 1948 har i årsberättelserna i stället för »systematiskt behandlade» införts begreppet »fullständigt behandlade» och i stället för »akuta fall» begreppet »partiellt behandlade». Då det gäller tandvården i skolåldern äro i stort sett alla de under rubriken »partiellt behandlade» upptagna barnen att hänföra till akuta fall.

Antal arbetstimmar i folktandvården åren 1940—1948.

Driftkostnaden för folktandvården uppgick år 1940 till icke fullt 800 000 kr, varav 60 % bestreds med avgifter enligt folktandvårdstaxan, 10 % med behandlingsavgifter för barn, 13 % med bidrag från landsting och 17 % med bidrag från staten. År 1948 hade utgifterna stigit till drygt 17,8 milj. kr, av vilket belopp ca 37 % täcktes genom avgifter enligt folktandvårdstaxan, 6 % genom behandlingsavgifter för barn, 47 % genom landsting och städer utanför landsting och 10 % genom bidrag från staten. I de nämnda beloppen ingå ej kostnader för lokaler, vilka endera ersätts med medel från landsting eller primärkommun. Avlöningskontot utgör under hela perioden den största kostnaden och är år 1948 ungefär $\frac{2}{3}$ av utgifterna.

B. Anstalter för kroppssjukvård.

Allmän översikt av anstalter och vårdplatser. Materialet till uppgifterna i detta kapitel om sjukvårdsanstalternas platsantal, beläggning, personal och ekonomi ha erhållits från de årsberättelser, som anstalterna, jämlikt bestämmelserna i sjukhusstadgan eller särskilda statsbidragskungörelser, ha att avlämna, i allmänhet före den 1 maj.

	Antal anstalter den 31/12 1948	Antal vårdplat- ser den 31/12 1948	Antal intagna under år 1948	Antal vård dagar under år 1948
Lasarett (tab. 11)	102	27 708	572 764	8 731 216
Vissa andra sjukhus av lasarettskaraktär (tab. 11)	27	3 385	37 864	1 040 628
Sjukstugor (tab. 11)	81	1 938	42 508	585 994
Epidemivårdsanstalter (tab. 12)	98	5 645	26 007	481 461
Anstalter för lungtuberkulos (tab. 13)	80	8 321	13 104	2 493 639
Fristående förlossningsanstalter (tab. 15 o. 16):				
Allmänna	45	617	19 679	165 056
Enskilda	10	64	1 752	16 841
Anstalter för kroniskt sjuka:				
ej vid ålderdomshem (tab. 18)	94	4 388	6 464	1 426 540
vid ålderdomshem (tab. 19)	127	3 447	15 450	1 173 000
Enskilda sjukhem (tab. 17)	50	11 300	13 420	1 392 800
Sjukhärbargen (tab. 14)	6	28	1 430	5 075
Summa	720	56 841	739 442	16 512 250

Antalet *anstalter* enligt tablån är jämförbart med motsvarande uppgifter föregående år men icke för tidigare år i denna publikation. Här ovan liksom i 1947 års publikation ha medtagits de 7 garnisonssjukhusen — som även ha civila patienter — sjukhärbärgena, de mindre, fristående förlossningsanstalterna och de enskilda sjukhemmen.

En uppgift om antalet sjukvårdsanstalter måste i viss mån bli svävande. För det första markeras övergången mellan anstalter för sjukvård och vissa andra anstalter icke av någon skarp gräns. Konvalescenthemmen, vilka — då det gäller enskilda anstalter — närma sig anstalter av vilohems eller pensionats karaktär, äro ett exempel härpå. Den oklara gränsen mellan kronikeranstalter vid ålderdomshem och vanliga avdelningar på ålderdomshem antyder ett annat exempel.

För det andra kan det stundom vara tveksamt, om flera vårdgrenar, som drivas inom samma anläggning, skola räknas som en eller flera anstalter. Sålunda kan diskuteras, om avdelningar för barnsbörd, kroniskt sjuka, tuberkulos o. s. v. vid lasarett och sjukstugor skola räknas som särskilda anstalter eller icke, särskilt om huvudmännen icke äro desamma för alla delar av anläggningen. Det sistnämnda är icke vanligt men förekommer. Så drives exempelvis barnbördsavdelningen vid det statliga garnisonssjukhuset i Skövde av landstinget i Skaraborgs län. I ett par fall drivas enbart kronikeravdelning och barnbördsavdelning i en anläggning såsom t. ex. vid Jokkmokks vårdhem. Vid redovisningen i denna publikation ha barnbördsavdelningar

¹ Delvis konstruerat tal.

och tuberkulosavdelningar på lasarett och sjukstugor brukat räknas som avdelningar på anstalten, men kroniker- och epidemiavdelningar eller med sjukstugor kombinerade tuberkulossjukstugor ha brutits ut och redovisats som särskilda anstalter. Denna ordning har iakttagits som huvudregel även vid föreliggande årgång av Allmän hälso- och sjukvård, dock med den modifikationen, att i de fall, då vederbörande redogörare för sjukhuset icke lämnat särskild ekonomisk redovisning för avdelning, som helst borde brutits ut som egen anstalt, har medicinalstyrelsen icke ansett sig böra göra någon uppdelning av redovisningen. En sådan uppdelning, som ju måste få karaktären av ren konstruktion, torde ha rätt litet värde. Följden har blivit, att ett litet antal kroniker- och tuberkulosavdelningar, som tidigare upptagits som självständiga anstalter, nu återfinnas som avdelningar av lasarett eller sjukstugor i statistiken. Undantag härifrån utgöra endast de ovan nämnda kombinationerna mellan kroniker- och förlossningsanstalt.

En översikt av *antalet vårdplatser* ges i tab. 9. Man finner i tabellens huvud de olika vårdgrenarna och i övre delen av förspalten benämningarna på de anstaltstyper, där dessa vårdgrenar förekomma. Om man önskar veta, hur många vårdplatser, som stå till buds på anstalter och avdelningar med egen specialläkare för t. ex. barnsjukdomar, finner man av kol. 5, att på lasaretten funnos 881 och på vissa andra sjukhus av lasarettskaraktär 585 platser för barnsjukdomar eller sammanlagt 1 638 vårdplatser. Vidare framgår av förspalten, att ytterligare detaljer angående t. ex. lasaretten finnas i tab. 10 och 11 o. s. v. På vilka särskilda sjukhus platserna återfinnas, framgår av tabellerna huvudsakligen endast då fråga är om lasaretten, men kompletterande upplysningar för de övriga lämnas här nedan i texten. Till skillnad mot föregående år kan man av nedre delen av tab. 9 se det antal platser, varöver varje sjukvårdsområde förfogar. På sid. 17 följer en tabell angivande antalet platser per 10 000 invånare för de olika sjukvårdsområdena och vårdgrenarna. I denna tabell har liksom i tab. 9 tagits hänsyn till förefintliga samarbetsavtal, så att kontrakterade vårdplatser förts till det sjukvårdsdistrikt, som haft rätt att utnyttja platserna.

Som *rikssjukhus* har här räknats anstalt, som drives av statlig myndighet eller med statsanslag och lämnar vård mot samma avgift, oavsett patienternas hemort inom landet. Dessa ha i de följande tabellerna markerats med en asterisk vid namnet. Rikssjukhus äro enligt denna definition Karolinska sjukhuset, Serafimerlasarettet, Allmänna barnbördshuset, Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, pensionsstyrelsens fristående anstalter, vanföreanstalterna, anstalterna för kirurgisk tuberkulos och jubileumssanatorierna.

Som *riksplatser*, vilka också beläggas med klientel från hela riket, ha räknats platserna på pensionsstyrelsens lasarettanslutna avdelningar (jfr nedan). Att vara fullt konsekvent vid markeringen av rikssjukhus och riksplatser är knappast möjligt, då här — som på så många andra håll inom sjukvården — förhållandena sällan äro renodlade utan förmedlande typer finnas. Sålunda kan det vara tveksamt, om t. ex. Allmänna barnbördshuset

Antal vårdplatser för kroppssjukvård per 10 000 invånare inom olika sjukvårdsområden år 1948.

1	2	3	4	5	6	7	8	9—14, 20	15 + 16	17	18	19	21	22	23	24
Sjukhus och sjukhusområden	Allm. sjuk-avd.	Lasarettssavdelningar (kliniker) eller anstalter med specialläkare för										Barn- börds- avd. utan egen spe- cial- läkare	Kroni- ker- avd.	En- skilda sjuk- hem (utom bb- plat- ser)	Epi- demi- avd.	Summa vård- platser
		medi- cin	kirur- gi	barn- sjuk- domar	ögon- sjuk- domar	öron-, näs- o. hals- sjuk- domar	radio- logi	hud- o. köns-, reumatologi, ortopedi, neurologi, neurokirurgi, psykiatri, andra avd.	tbc.-sjukd. (lungtbc., led-, ben- o. körtel- tbc.)	obstetrik o. gynekologi						
										bb- platser	gynek- platser					
Stockholms stad	—	19.6	15.1	4.6	0.9	2.4	0.7	6.8	12.1	6.9	3.2	0.2	27.5	—	10.5	118.9
Stockholms län	4.8	9.4	12.2	1.0	0.6	2.2	0.5	0.9	10.7	0.7	0.8	3.0	11.2	—	5.0	66.7
Uppsala län	4.3	11.1	12.4	3.8	1.3	3.7	—	5.7	14.0	6.3	4.9	1.5	10.3	—	4.4	90.0
Södermanlands län	10.8	9.6	10.3	1.5	0.7	1.9	0.5	—	6.2	1.7	1.1	2.9	10.6	—	9.7	67.5
Norrköpings stad	—	10.7	14.4	6.5	0.8	5.3	—	4.2	12.4	6.1	1.8	—	24.9	—	7.7	94.7
Östergötlands län i övrigt ..	9.7	8.2	8.1	2.4	0.9	1.0	—	1.3	8.4	2.6	1.2	3.0	8.3	—	8.8	64.4
Jönköpings län	15.9	4.0	4.5	2.0	1.2	1.3	0.2	—	11.3	1.3	0.6	2.8	10.0	—	8.7	67.9
Kronobergs län	9.5	7.0	7.6	—	0.4	1.3	0.4	—	10.5	—	—	2.9	10.0	—	5.0	54.5
Kalmar läns n:a	1.4	8.2	12.7	—	0.5	0.2	0.3	—	15.7	—	—	2.9	12.8	—	8.7	63.4
Kalmar läns s:a	12.3	7.3	9.5	—	—	2.0	0.4	—	13.5	—	—	4.8	7.2	—	5.8	68.9
Gotlands län	24.8	—	—	3.4	—	—	—	—	19.3	—	—	3.6	16.3	—	10.9	78.2
Blekinge län	—	20.0	18.1	—	0.9	—	0.3	—	18.7	—	—	4.8	7.3	—	6.1	76.1
Kristianstads län	11.8	5.5	4.8	1.5	1.5	1.2	0.3	—	8.0	0.9	0.7	1.5	7.2	—	4.2	49.6
Malmö stad	—	8.1	11.2	5.9	1.1	2.6	0.3	11.6	10.8	5.1	3.1	0.8	31.0	—	11.3	103.5
Hälsingborgs stad	—	9.5	9.9	6.8	—	1.8	0.3	—	14.6	9.3	—	—	3.5	—	13.9	69.6
Malmöhus län i övrigt ...	11.4	7.6	8.3	2.9	0.8	2.2	0.5	10.1	10.3	1.7	1.7	1.9	15.5	—	9.8	85.8
Hallands län	13.3	6.4	8.3	1.5	—	—	0.3	—	12.7	—	—	4.3	9.5	—	9.4	65.7
Göteborgs stad	2.2	21.9	15.3	4.1	1.0	1.8	1.2	6.4	15.8	7.8	2.9	1.3	10.3	—	10.5	105.4
Göteb. o. Bohus län i övr. ..	14.7	5.5	7.7	—	0.9	1.1	0.4	—	11.1	—	—	2.8	9.2	—	6.9	60.3
Älvsborgs län	7.7	5.9	7.2	1.6	0.4	1.2	0.3	—	11.6	2.0	1.6	2.6	8.7	—	5.6	56.4
Skaraborgs län	13.5	5.4	7.4	—	1.0	1.3	0.4	—	9.0	—	—	2.4	11.8	—	7.4	59.6
Värmlands län	18.1	4.1	6.2	1.9	0.8	1.3	0.9	—	10.2	2.3	1.0	2.3	8.1	—	6.1	63.4
Örebro län	6.0	10.1	9.2	1.4	1.3	1.6	0.7	2.1	12.8	2.1	1.2	2.2	9.2	—	9.1	69.0
Västmanlands län	13.9	4.9	6.8	1.3	1.0	0.8	0.4	—	11.5	3.1	1.5	1.9	8.3	—	6.9	62.8
Kopparbergs län	22.3	4.0	6.5	0.9	1.2	1.7	—	0.5	15.2	—	—	3.9	7.3	—	7.2	71.3
Gävle stad	—	12.4	17.0	5.7	2.9	3.1	0.7	—	13.2	4.2	2.2	1.3	22.5	—	13.5	104.8
Gävleborgs län i övrigt ...	16.9	5.9	7.8	1.1	1.1	1.3	0.1	—	9.6	0.8	0.4	3.2	7.9	—	9.1	65.2
Västernorrlands län	8.0	9.5	15.0	1.0	1.3	1.6	—	—	20.6	2.0	1.2	2.3	5.2	—	6.2	74.1
Jämtlands län	6.9	6.7	10.6	1.9	0.9	1.7	—	—	18.9	—	—	2.5	2.5	—	6.8	59.5
Västerbottens län	13.1	9.8	14.0	1.1	1.2	1.1	0.6	—	21.5	—	—	6.2	1.6	—	8.6	78.8
Norrbottens län	17.3	4.1	5.7	1.9	0.6	1.2	0.2	—	23.3	—	—	5.9	11.2	—	11.6	82.9

(tab. 15) med hänsyn till hemortstillhörigheten hos det klientel, som vårdas där, bort räknas som rikssjukhus. Vad riksplatserna angår, må nämnas, att dylika finnas även på andra håll än ovan nämnda, ehuru i mindre antal på varje ställe.

Ärsberättelserna sakna vanligen tydliga besked om vem som *äger* och *driver* anstalterna och dessa förhållanden kunna, när det gäller små anstalter, ofta vara svåra att fastställa. Inom alla anstaltstyper förekommer, att ägaren icke driver anstalten, att flera ägare finnas eller att flera gemensamt svara för driften. Icke ovanligt är, att den som formellt äger eller driver anstalten genom avtal med andra och mot ekonomiskt vederlag avstått från dispositionen av en del — i några fall större delen — av platsantalet.

Karolinska sjukhuset och Serafimerlasaretet ägas och drivas av staten, ehuru de enligt avtal delvis disponeras av Stockholms stad och län. Vad lasaretten i övrigt angår, är regeln, att landstingen respektive städerna utanför landsting både äga och driva anstalterna. Städer utanför landsting äro Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping, Hälsingborg och Gävle. De två sistnämnda städerna äga och driva dock sina lasarett tillsammans med respektive landsting.

Epidemivårdanstalterna ägas och drivas av landsting resp. de sex nyss uppräknade städerna, varjämte dock Örebro stad ännu år 1948 själv drev sitt epidemisjukhus. Sjukstugorna, anstalterna för lungtuberkulos och de icke ålderdomshemsanslutna kronikeranstalterna ägas och drivas i allmänhet av landstingen respektive de sex städerna, i den mån sådana anstalter förekomma där. Förlösningshemmen torde — i den mån de icke äro enskilda — drivas endera av primärkommun eller av landsting. Kronikeranstalter anslutna till ålderdomshem äro så gott som alla primärkommunala. Enskilda anstalter ha i regel redovisats under egna rubriker i tab. 16 och 17. Dock ha som ett undantag några klart enskilda kronikeranstalter upptagits i tab. 18, såsom Ersta diakonissanstalts sjukhem, Stockholms sjukhem, Vallahemmet, Gotlands sjukhem, Ribbings sjukhem och Göteborgs sjukhem. Dessutom finnas några kronikeranstalter i samma tabell, som med tvekan kunde betecknas som enskilda. Flera av barnsjukhusen ägas och drivas formellt av stiftelser eller föreningar. Detta gäller Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt och barnsjukhuset Samariten. Liknande gäller några av barnbördshusen. Bland de flesta sjukhustyper, särskilt specialistsjukhusen, förekommer, att stiftelse äger anstalten men att stat, landsting eller primärkommun driver den.

Lasaretten. Av översta raden i tab. 9 (eller summaraden nederst i tab. 10) framgår, att lasaretten vid slutet av år 1948 omfattade 27 708 vårdplatser, eller i det närmaste hälften av alla kroppssjukhusens vårdplatser tillsammans (56 841). Det är likväl att märka, att i detta tal inräknats 316 platser på kronikeravdelningar, som drivits samman med lasarett och saknat egen ekonomisk redovisning. Dessa böra frånräknas, om man önskar

en uppgift om lasarettspatser i egentlig mening. Vidare är det tveksamt, om vissa som tuberkulosavdelningar upptagna anstalter böra anses vara lasarettssavdelningar eller icke. I varje fall torde Väsby sanatorium icke vara lasarettssavdelning i vanlig mening, ehuru det här upptagits som avdelning av Löwenströmska lasarettet (se tab. 11 A). Detta beror på att de ekonomiska uppgifterna lämnats gemensamt för båda anstalterna.

Lasaretten ha i tab. 10 delats i tre huvudgrupper: Delade lasarett, odelade lasarett och speciallasarett. Som delade ha räknats lasarett uppdelade på avdelningar (kliniker) med särskilda specialläkare för medicin och kirurgi. Speciallasarett äro sådana, som driva i huvudsak endast ett slags specialavdelningar. Av de tre i tab. 11 A redovisade speciallasaretten ägnar sig Eastmaninstitutets sjukhus åt öron-, näs- och halssjukvård, Holtermanska åt hud- och könssjukvård, medan Vasa sjukhus driver en specialiserad medicinavdelning i samverkan med Sahlgrenska sjukhuset. Vasa sjukhus har dessutom en kronikeravdelning. Bland de odelade lasaretten finnas en del med specialavdelningar för barnsjukdomar, ögonsjukdomar m. m., vilket framgår av tab. 10, rad 48.

De delade lasaretten ha i sin tur i tab. 11 delats på tre grupper, nämligen dels undervisningslasarett och dels två grupper efter antalet specialkliniker (utöver medicinsk och kirurgisk klinik), varvid gränsen mellan sistnämnda två grupper givetvis är i viss mån godtycklig. Syftet med denna uppdelning är att erhålla bättre möjligheter att jämföra lasarett med liknande differentieringsgrad med varandra.

Det framgår, att de delade lasaretten hade sammanlagt 21 371 vårdplatser i slutet av år 1948, medan de odelade hade 5 527 och speciallasaretten 810 (tab. 10). Till de delade lasaretten kommo under redovisningsåret Härnösands och Visby lasarett, som tidigare varit odelade.

Under rubriken »Vissa andra sjukhus av lasarettsskara» ingå i tab. 11 B fem små grupper av sjukhus, nämligen garnisonssjukhusen, barnsjukhusen, vanförestalterna, pensionsstyrelsens fristående anstalter och anstalterna för kirurgisk tuberkulos.

Garnisonssjukhusen. Det sammanlagda för civila kontrakterade platsantalet var 769 år 1948. Förutom odifferentierade sjukavdelningar, medicinska och kirurgiska avdelningar samt barnbördsavdelningar finnas på garnisonssjukhusen vissa specialavdelningar. Sålunda har garnisonssjukhuset i Linköping en öron-, näs- och halsavdelning med 28 platser och garnisonssjukhuset i Boden specialavdelningar för ögonsjukdomar med 14 platser, öron-, näs- och halssjukdomar med 28 platser samt en särskilt för civila patienter avsedd avdelning för reumatiska sjukdomar med 48 platser och en barnavdelning med 44 platser. Bodens garnisonssjukhus fungerar som centrallasarett för Norrbottens län.

Barnsjukhusen. Som barnsjukhus ha här icke räknats specialsjukhus för vissa sjukdomar och lyten, såsom tuberkulos eller vanförhet, även om anstalterna endast ta emot barnpatienter. Samtliga platser på de sex sjukhus, som redovisas som sådana i tab. 11, uppgå till 757. Dessa platser ha i tab. 9

ej alla placerats i kolumnen för barnsjukdomar utan ha delvis uppdelats på specialavdelningarna för kirurgi, 209 platser, och ögonsjukdomar, 7 platser. Vid lasarettens barnavdelningar finnas dessutom 881 platser, avsedda för medicinsk barnsjukvård.

Specialsjukhus för barn med vissa sjukdomar eller lyten återfinnas under rubrikerna Anstalter för vanföra (Eugeniahemmet), Pensionsstyrelsens fristående anstalter (Broströmska sjukhuset) och i tab. 13 bland anstalterna för lungtuberkulos (Hamra och Tjärnan, Stockholms stad, Grönkulla, Kalmar län, Falkenberg, Hallands län, och Rävlanda, Göteborgs stad, samt sjukhusen för kirurgisk tuberkulos (Solhems sjukhus).

Vanföreanstalterna. Antalet vårdplatser var sammanlagt 486. Tillsammans med lasarettens 369 vårdplatser stodo sålunda 855 platser till förfo-gande för ortopedin.

Pensionsstyrelsens anstalter. På pensionsstyrelsens till lasaretten anslut-na avdelningar funnos sammanlagt 501 platser. Härtill bör läggas en avdel-ning med 48 platser vid garnissonssjukhuset i Boden. De flesta av dessa mottaga i första hand reumatiskt sjuka men även psykiatriskt klientel, om därtill finnes plats. I översikten i tab. 9 och 10 ha avdelningarna upptagits som reumatiska avdelningar utom de till Allmänna sjukhuset i Malmö och till Vänersborgs lasarett knutna, vilka förts som psykiatriska avdelningar samt en avdelning vid Lunds lasarett, som förts som ortopedisk.

Pensionsstyrelsens fristående anstalter ha i översikten samtliga uppta-gits som anstalter för reumatologi. Det bör dock poängteras, att de delvis och tidvis övervägande, äro belagda med icke-reumatiskt klientel, såsom psykiatriska fall, astmapatienter o. dyl. På dessa anstalter funnos 527 plat-ser, och inräknat de ovannämnda lasarettanslutna anstalterna disponerade alltså pensionsstyrelsen sammanlagt 1 076 platser för sitt sjukhusklientel.

Anstalter för kirurgisk tuberkulos. Hit ha räknats anstalter för ben-, led- och körteltuberkulos, medan anstalter för lungkirurgi förts såsom anstalter för lungtuberkulos. I tab. 11 B redovisas de fristående anstalterna, som tillsammans hade 846 vårdplatser, och av tab. 9 framgår, att också 94 plat-ser för led-, ben- och körteltuberkulos funnos vid lasaretten. Detta gör till-hopa 940 platser för vårdgrenen.

Sjukstugorna. Denna anstaltstyp redovisade år 1948 1 938 vårdplatser, av vilka 133 rätteligen böra frändragas såsom tillhörande sådana tuberku-los-, kroniker- och epidemiavdelningar, vilka icke kunnat i årsberättelsen brytas ut ur sammanhanget med modersjukhuset. Det återstår sålunda 1 805 sjukstugeplatser i egentlig mening. Av dessa voro 300 barnbördsplat-ser vid för statsbidrag godkända förlossningsavdelningar.

Emellertid hade förlossningsfall omhändertagits på åtskilliga sjukstu-gor, som icke haft sådan barnbördsavdelning — liksom för övrigt fallet va-rit på vissa lasarett, som saknat sådan.

Uppgifterna i tab. 11 C om kronikeravdelningar vid sjukstugor ge icke

en riktig bild av förekomsten av sådana anstalter, då de, som haft egen ekonomisk redovisning, brutits ut ur årsberättelserna för sjukstugorna för att i stället upptagas bland kronikeranstalterna.

Bland sjukstugorna, vilka ju i regel ägas och drivas av landstingen, ingå även Skara och Arboga sjukstugor, vilka drivas av stiftelser ehuru med betydande bidrag från landsting och — vad Arboga sjukstuga angår — även från kommun.

Epidemivårdanstalterna. Antalet vårdplatser vid epidemisjukhus och epidemisjukstugor uppgick vid slutet av år 1948 till 5 645 (tab. 12) eller icke fullt 100 vårdplatser fler än ett år tidigare. Av de i tab. 12 redovisade platserna utnyttjades för tuberkulos-, kroniker- och lasarettsvård 100 platser. Å andra sidan tillkomma de i föregående avsnitt omnämnda epidemivårdanstalterna vid sjukstugorna med 16 vårdplatser. Epidemivårdanstalternas platser ha som synes i viss utsträckning utnyttjats som reserver för intilliggande sjukstugor eller lasarett, eller för kronikervård, men i vilken mån dessa reservplatser och på dem uppkomna vårddagar redovisas av sjukstugor, lasarett etc. framgår i en del fall icke av årsberättelserna.

Anstalter för lungtuberkulos. På lasaretten funnos, som redan berörts, ett betydande antal platser för tuberkulosvård, däribland 523 för lungtuberkulos. På sjukstugor, epidemivårdanstalter och kronikeranstalter funnos ytterligare resp. 41, 37 och 36 platser. På de fristående anstalterna för lungtuberkulos, som redovisas i tab. 13, funnos vid slutet av år 1948 8 321 platser. Allt detta gör tillhoppa 8 958 platser i hela riket för vård av sjuka med lungtuberkulos.

Vid studiet av nedre delen av tab. 9 bör observeras, att genom avtal mellan Norrköpings stad och Östergötlands läns landsting disponerar staden $\frac{1}{2}$ och länet $\frac{2}{3}$ av platserna på Kolmårdens sanatorium. Norra och södra Kalmar län dela på samma sätt Målilla och Grönkulla sanatorier i proportionerna $\frac{3}{5}$ och $\frac{2}{5}$ och Malmö stad och Malmöhus län Orups sanatorium i proportionerna $\frac{1}{3}$ och $\frac{2}{3}$. Vid sammanställningen av platstalen för de olika sjukvårdsområdena har denna fördelning iakttagits.

I tab. 13, kol. 2, markeras sanatorier och tuberkulossjukhus med A och tuberkulossjukstugor och bygdesanatorier med B, motsvarande vedertagen typindelning. A-anstalterna äro företrädesvis avsedda för aktiv behandling (pneumothoraxbehandling m. m.) av personer lidande av lungtuberkulos och för observation och utredning av diagnoser och av vårdbehov hos personer, som lida eller misstänkas lida av dylik tuberkulos. B-anstalterna äro företrädesvis avsedda för övriga personer, som lida av lungtuberkulos, d. v. s. isolerings-, asyl- och konvalescentfall.

Antalet anstalter för lungtuberkulos var den $\frac{31}{12}$ 1948 mindre än ett år tidigare och platsantalet hade nedgått med omkring 19 %.

Förlossningsanstalterna. Totalantalet platser för förlossningsvård enligt tab. 9 var 3 457 och fördela sig med 1 717 på anstalter och avdelningar (kol. 17) med egen specialläkare och med 1 740 på övriga anstalter och avdelningar (kol. 19). Det förra talet är något osäkert, då man på flera av stor-

städernas lasarett och barnbördshus driver kombinerade obstetrisk-gynekologiska avdelningar utan fastställd fördelning av platserna. (I tab. 11 är i sådana fall hela den kombinerade avdelningens platsantal utsatt i kol. 3, varför barnbördsplatserna i summan för alla anstalterna enligt tab. 11 icke stämmer med summan av kol. 17 och 19 för motsvarande anstalter i tab. 9.)

Av tab. 9 framgår tydligt, på vilka slags anstalter platserna äro att finna, och man ser därav, att lasaretten hade 2 446 platser ($1\,411 + 1\,035$), eller mer än 71 % av hela antalet. De fristående anstalterna svarade för 607 platser, eller icke fullt 18 % av samtliga. Bland dessa ingingo barnbördshusen — sedan ett antal av 74 gynekologplatser frändragits — med 342 platser, av vilka platserna på Allmänna barnbördshuset, Södra barnbördshuset och barnbördshuset i Hälsingborg hänförts till den mera kvalificerade typen med specialläkare. Endast förlossningshem med av medicinalstyrelsen godkända platser ha upptagits i tabellerna.

Barnbördsplatserna på enskilda anstalter ha i tab. 9 som regel och utan realprövning i de särskilda fallen placerats i kol. 19, d. v. s. såsom anstalter utan egen specialläkare. Såsom ett enskilt förlossningshem återfinner man även Pro patria, vårt äldsta barnbördshus. Dess 36 platser ha dock placerats i kolumnen för specialkliniker. Slutligen funnos 41 godkända barnbördsplatser på enskilda sjukhem.

Anstalter för kroniskt sjuka. I redovisningen har skilts mellan anstalter för kroniskt sjuka, som äro anslutna till ålderdomshem och sådana som icke äro det. Med anstalter vid ålderdomshem ha jämförts anstalter drivna av fattigvårdsmyndighet, även om de icke tillhört samma byggnadskomplex som ålderdomshemmet. Ett undantag från denna regel är Stureby vårdhem, som ansetts icke böra räknas till de ålderdomshemsanslutna, ehuru det lyder under socialvårdsmyndigheten i Stockholm. Det har ofta varit svårt att på föreliggande uppgifter säkert avgöra, om en anstalt hör till den ena eller den andra av dessa typer.

De flesta kronikeranstalter, som redovisas i denna publikation ha statsbidrag, men i båda de nyssnämnda grupperna, och särskilt bland de till ålderdomshem anknutna, finnas en del, som icke har stats- eller ens landsningsbidrag. Ett fåtal enskilda anstalter utan bidrag från det allmänna finnas, såsom Stockholms sjukhem, Gotlands sjukhem och Göteborgs sjukhem (jfr angående enskilda anstalter även s. 19, sista stycket).

Sammanlagda platsantalet för vård av kroniskt sjuka var 8 149, varav 3 447 vid anstalter med anknytning till ålderdomshem. Huruvida de övriga äro helt fristående anstalter eller anknutna till andra sjukvårdsinrättningar framgår vanligtvis icke av materialet, sådant detta för närvarande ter sig.

Klientelet på kronikeranstalterna är icke sällan, och särskilt på de till ålderdomshemmen anknutna uppblandat med lättskötta sinnessjuka och sinnesslöa.

Enskilda sjukhem. Med ett undantag ha endast anstalter med minst 6 vårdplatser, godkända av medicinalstyrelsen, redovisats i denna publikation. Dessa anstalters sammanlagda platsantal uppgick till 1 277. I över-

sikten tab. 9 ha samtliga platser med undantag av de 41 barnbördsplatserna (alltså 1 236 platser), placerats i en summa i kol. 22. Visserligen kan tyckas, att platserna på åtskilliga av här ifrågavarande anstalter bort inrangeras i de kolumner, som avse specialavdelningar eller specialistsjukhus, men årsberättelserna medge icke en konsekvent bedömning i detta syfte. Endast en anstalt, Sophiahemmet, har vårdplatserna uppdelade — i detta fall på en medicinsk klinik om 21 platser och en kirurgisk om 78. Att Röda korsets hem för barn med gomdefekter på Lidingö, är en specialanstalt, framgår av namnet (tab. 17). En annan är Lilla hemmet (Velderhemmet), där barn med ärvd syfilis vårdas. I stort sett äro dock de i tabellen upptagna enskilda sjukhemmen icke inriktade på speciella sjukdomar utan belagda med blandat klientel av akut och kroniskt kroppssjuka, stundom med inslag av lättskötta sinnessjuka. Enskilda sjukhus, som bedriver barnsjukvård och kronikervård, ha redovisats som barnsjukhus respektive kronikerhem. I tabellen har ej heller medtagits enskilda sjukhem, som har karaktär av konvalescenthem.

Sjukhärbergena. Sjukhärbergen förekomma endast i Västerbottens och Norrbottens län, där de stora avstånden skapat behov av en anstaltstyp, där patienter tillfälligt kunna tas in för undersökning, och vid enklare sjukdomsfall vård. Den medicinskt utbildade personalen är i allmänhet provinsialläkaren och distriktssköterskan. Vanligtvis äro härbergena kombinerade med förlossningshem (förlossningsrum hos barnmorska). Antalet platser inklusive förlossningsplatserna var 28 (tab. 14).

Övriga anstalter. Slutligen följer här en uppräknig av anstalter vid slutet av år 1948 med karaktär — helt eller övervägande — av konvalescent- eller vilohem, vilka anstalter icke redovisas i tabellverket. De uppräknas efter belägenhet. Vissa av dem äro av medicinalstyrelsen godkända såsom enskilda sjukhem, nämligen Högberga konvalescenthem, Saltsjöbadens badhotell, Solsunda sjuk- och vilohem AB., Stiftelsen Stockholms konvalescenthem i Stortorp. Tammsviks enskilda sjukhem, Hultafors', Ulricehamns och Mössebergs sanatorier. Dessutom ha uppgifter inkommit om J. Dannströms, M. Gebers, J. och G. Lamms, Elfviks och Heijkenskjölds konvalescenthem, Ihrfeldtska barnhemmet, Tobo konvalescenthem, Elsbeth Funchs stiftelse, Ökna samt Alsters konvalescenthem.

Av hälsobrunnar kunna nämnas Medevi, Söderköping, Lundsbrunn, Loka, Sättra och Ramlösa.

Som en kuriositet, helt utom ramen för denna översikt av svenska sjukvårdsanstalter, kan slutligen omtalas, att årsredogörelse inlämnats från ett av svenska läkare lett sjukhus i Etiopien, nämligen »Haile Sellassie I Hospital», Addis Abeba, för åren 1946—1948. Sjukhuset öppnades i juni 1946. Vid slutet av detta år var antalet vårdplatser 140. I april 1948 måste avdelningar stängas, då den utländska personalen till stor del lämnade sin anställning. Vid slutet av år 1948 var platsantalet 102. Under detta år hade 695 patienter vårdats på den kirurgiska avdelningen med tillsammans 11 913 vård dagar och 426 operationer företagits på intagna patienter. Den genom-

snittliga vårdtiden per patient var här 17,1 dagar. På den medicinska avdelningen var motsvarande antal patienter 1 236, vård dagar 21 519 och vårdtid per patient 17,4 dagar. Under samma år hade vidare i den öppna vården för kirurgi och medicin mottagits 8 778 nya patienter och 11 026 återbesök samt 386 operationer utförts. Ögonklinikerna i Addis Abeba hade givit 19 265 behandlingar. Vederbörliga bilagor angående utförda operationer och behandlade sjukdomar m. m. ha bifogats. Vid 1948 års slut var antalet läkare 9 (8 svenska och en schweizisk), sjuksköterskor 14 och husmödrar 3 (samtliga svenska).

Patienter i sluten vård, beläggning. Texten i detta avsnitt ansluter sig till uppgifterna om intagna patienter och vård dagar i tab. 11—19.

Intagna. Antalet intagna vid kroppssjukhusen uppgick år 1948 till 739 400, varav 572 764 vid lasaretten, 42 508 vid sjukstugorna och 37 864 vid »vissa andra sjukhus av lasarettskaraktär». Inom resten bildade epidemivårdanstalternas patienter den största gruppen med 26 007. Därefter kom de fristående förlossningsanstalterna med 21 431, medan kronikeranstalterna stannade vid ca 11 900.

I förhållande till folkmängden har totalantalet intagna utgjort 1 på 9 invånare. Detta är icke att tyda strikt, som om var nionde person skulle varit intagen på kroppssjukhus år 1948, eftersom en del patienter varit intagna mer än en gång.

Vård dagar. Antalet vård dagar för samtliga kroppssjukhus uppgick år 1948 till ca 16 516 400. Även här dominerade lasaretten, med 8 731 216 vård dagar. 16 512 200 vård dagar under året motsvara 45 115 patienter i genomsnitt per dag, eller 0,7 % av rikets folkmängd. Det bör observeras, att sjuka i hemmet, sinnessjuka m. fl. icke äro inräknade i dessa tal.

Därefter i storleksordning följde anstalterna för kroniskt sjuka med ca 2 599 500 dagar och anstalterna för lungtuberkulos med 2 493 639. Vid en jämförelse mellan antalet vård dagar för år 1947 och 1948 finner man att dessa för lasaretten och sjukstugorna sammantagna samt för anstalterna för lungtuberkulos ökat något dock ej uppgående till en procent, medan för epidemivårdanstalterna en minskning inträtt med icke mindre än 28 % från år 1947.

Ligg tiden. Genom att dividera antalet vård dagar med antalet intagna patienter erhåller man en kvot, som ger en ungefärlig uppfattning om den genomsnittliga ligg tiden. Ju längre ligg tiden är, desto osäkrare blir dock det så beräknade uttrycket för densamma. Detta bör ihågkommas av den som till äventyrs önskar studera ligg tiden för enstaka sjukhus, där patienterna äro långliggare, såsom anstalter för tuberkulos och hem för kroniskt sjuka. För här nedan angivna medeltal torde olägenheten ha tämligen liten betydelse med hänsyn till de stora massor av fall, varpå dessa grunda sig.

Ligg tiden för lasarettens klientel var i genomsnitt, räknat på talen i tablån i inledningen till avd. B här ovan, 15,2 dagar. Detta tal gäller lasaretten

I denna publikation för år 1946 lämnades vissa uppgifter om beläggningen vid medicinska, kirurgiska m. fl. avdelningar.

De odelade lasarettens beläggningstal, 92 % (tab. 11), är anmärkningsvärt högt. Samma höga tal har vanförestanstalterna och ännu något högre beläggningstal har pensionsstyrelsens fristående anstalter. I fråga om dessa senare gäller dock, liksom i ännu högre grad beträffande kronikeranstalterna, att den längre liggtiden gör, att beläggningsprocenten utan olägenhet kan vara högre än för lasarett och sjukstugor. Det motsatta kan sägas om förlossningsanstalterna med deras korta liggtider.

Betraktar man beläggningstalen anstalt för anstalt, t. ex. enligt tab. 11 A, där lasaretten redovisas, är det anmärkningsvärt, vilka stora växlingar som förekomma. Detta intryck kvarstår, även om man besinnar, att de extrema talen sannolikt i de flesta fall äro felaktiga, beroende av brister i de uppgifter, som ligga till grund för dem. En exceptionellt låg beläggningsprocent kan således tänkas bero på att man icke uppgivit, att avdelningar varit stängda under året, vilket redan antytts. Ibland händer dock, att även mycket låga tal äro korrekta, varvid det brukar vara fråga om anstalter, som börjat sin verksamhet under året och ännu icke hunnit bli utnyttjade till hela sin kapacitet. Mycket höga tal torde stundom bero på att sjukhusets ledning icke reviderat det tidigare fastställda platsantalet. I själva verket har man arbetat med diverse reservutrymmen men icke räknat in dessa i vårdplatsantalet. Statistiken över dessa förhållanden lider över huvud taget av att enhetliga normer för vad som skall räknas som ordinarie platsantal saknas. Det kan som exempel härpå nämnas, att i Allmänna sjukhusets i Malmö vårdplatsantal inräknats 75 extra platser på medicinska och 27 på ortopediska kliniken. Räknas dessa icke med — vilket måhända också kunde motiveras — stiger beläggningsprocenten från 89, som angivits för detta sjukhus i tab. 11 till 97 %.

Rekordsiffran innehas av Kungsbacka sjukstuga, som redovisat 158 % beläggning och sedan flera år uppvisat liknande och högre tal. Från anstalten har vid särskild förfrågan bekräftats, att överbeläggningen haft denna omfattning och att reservutrymmen saknats.

Epidemivårdanstalterna ha den lägsta beläggningsprocenten. Vid dess beräkning ha platser på avdelningar eller anstalter, som varit stängda av brist på patienter, helt naturligt räknats med som disponibla. Helt nedlagda anstalter ha ej medräknats.

Patienter i öppen vård. Materialet. I årsberättelserna skall antalet patienter och besök i öppen mottagning vid anstaltens olika avdelningar, i anstaltens regi och i överläkarens regi, redovisas. Uppgifterna om den öppna vården äro emellertid ofta bristfälliga, vilket bl. a. tar sig uttryck i de många punkter som utsatts i kolumnerna 9 och 10 i tab. 11, där dithörande data återges i sammandrag. Ofta har man icke kunnat uppge både antalet patienter och antalet besök. Siffrornas värde lider också av att det saknas bestämda normer för hur vissa data skola räknas. Att, som på en

del håll skett, räkna in den slutna vårdens patienter bland röntgenavdelningens klientel, är dock givetvis felaktigt. Lasarettens uppgifter återges mera detaljerat i Landstingsförbundets tidskrift 1949, nr 4.

Patienter och besök. Genom att sammanställa uppgifterna för de lasarett, för vilka både patienter och besök redovisas i tab. 11, kan man beräkna antalet besök per patient vid de olika slagen av lasarett. Sålunda var detta tal för undervisningslasarett 2,6, speciallasarett 4,1, delade lasarett med minst tre specialkliniker 2,9, dylika lasarett med mindre än tre specialkliniker 2,8 samt odelade lasarett 2,4. I genomsnitt för alla lasarett gör detta 2,7 besök per patient, motsvarande tal för år 1947 var 2,3.

Emedan uppgifter från en del anstalter saknats eller måst kasseras, komma summor för grupper av anstalter eller samtliga anstalter icke att svara mot varandra, emedan besök redovisats oftare än patienter. För att komma till en uppfattning om totala antalet patienter och besök har en konstruktion måst tillgripas. Sålunda har först antalet besök dividerats med motsvarande antal vårdplatser. Därvid har erhållits en kvot, som visserligen i och för sig och för enskilda anstalter har föga värde, men som dock — om den beräknas för större grupper av sjukhus — till nöds kan användas för en kalkyl av den öppna vårdens omfattning vid samtliga lasarett. Denna kvot blir 165 för undervisningslasarett, 173 för de starkast specialiserade delade lasarett, 110 för övriga delade lasarett och 91 för odelade lasarett. Genom att använda dessa kvoter på totala antalet vårdplatser för respektive grupp av sjukhus kan beräknas, att samtliga besök vid lasarettens mottagningar uppskattningsvis uppgått till 3 810 000 under år 1948, eller 12 700 per vardag. Genom att använda den tidigare funna relationen mellan patienter och besök (2,7 besök per patient), kan vidare beräknas, att motsvarande antal patienter är ca 1 410 000. Sannolikt ligga dessa tal av flera skäl i underkant.

Personal. Materialet. Enligt anvisningarna till årsberättelsen skall »den personaluppsättning, som normalt funnits under året» redovisas. Ofta torde dock anstalterna ha upptagit personalen vid årets slut. Av anvisningarna framgår vidare, att det är antalet personer — icke tjänster — som skall redovisas, men om detta observerats och följts av dem som sammanställt årsberättelserna, har icke kunnat kontrolleras. I en del fall har det vid granskningen av materialet befunnits, att sjukvårdsbiträdena icke redovisats som avdelningspersonal utan upptagits bland ekonomipersonalen såsom för hela sjukhuset gemensamma sjukhusbiträden. I fall, då detta observerats och det samtidigt framstått som sannolikt, att det varit fråga om personal, som verkat övervägande på vårdavdelningarna, har uppgiften korrigerats. I andra fall har man upptagit städerskor, som verkat på vårdavdelningarna, bland ekonomipersonal. Även i ett par sådana fall har ifrågavarande biträdespersonal flyttats över till avdelningspersonalens grupp. I de flesta fall torde dock sådana arrangemang med personalen icke ha upptäckts vid granskningen utan kvarstå och vålla en viss brist på jämförbarhet olika sjukhus emellan.

Ett annat vanligt fel i uppgifterna är, att det icke omtalats, att personal — t. ex. sjukgymnaster — varit deltidsanställda. Personalens antal har däri-genom kommit att te sig oriktigt högt, något som kan ha avsevärd betydelse på små anstalter. Det sagda gäller icke läkarpersonal, för vars vidkommande frågan om hel- eller deltidsanställning uppenbarligen ligger an-norlunda till ur de synpunkter, som här äro relevanta.

Årsberättelsernas uppgifter äro avsevärt mera detaljerade än de, som in-tagits i tabellerna i denna publikation. Flera slag av befattningshavare redo-visas sålunda jämte en del uppgifter för eventuellt förekommande avdel-ningar i sjukhuset. Exempelvis finnas särskilda uppgifter om sjuksköterskor, barnmorskor, sjukvårdsbiträden, skrivbiträden, operationspersonal o. s. v. och bland ekonomipersonalen om skilda slag av köks-, tvätt-, städnings-personal o. s. v. I de frivilliga bilagorna om köks- och tvätteridrift finnas, i de fall, då sådana lämnats, ytterligare specifikation av berörda personal-grupper. Hur dessa personalkategorier inpassats i kolumnerna i det följän-de tabellverket, framgår i allt väsentligt av not på första uppslaget av tab. 11 och 13. Där uppgifterna för viss anstalt varit ofullständiga — vilket dock icke varit fallet beträffande lasaretten — eller icke jämförbara med andra anstalters, ha punkter utsatts. Särskilt i kolumnen »förvaltningsper-sonal» förekomma sådana punkter, oftast emedan personalen varit gemen-sam med andra anstalter, skolor m. m., varigenom ett okritiskt återgivande av årsberättelsernas uppgifter lätt blivit vilseledande.

Lasarett, sjukstugor, barnsjukhus. I tab. 11, kol. 11—16 redovisas i sam-mandrag årsberättelsernas uppgifter om personalen vid lasarett etc. år 1948. Sammanlagt tjänstgjorde vid lasaretten 1 525 läkare, 5 150 sjuksköterskor, barnmorskor och sjukgymnaster, 12 270 sjukvårdsbiträden, 710 personer till-hörande förvaltningspersonalen och 5 870 tillhörande ekonomipersonalen. Detta gör tillhopa 25 525 personer. Antalet patienter, som dessa skötte i me-deltal per dag, var 23 921 i sluten vård. Personalen utgjorde således 1,1 i genomsnitt per dag och vårdad. Man bör dock hålla i minnet att de sam-tidigt vårdade i öppen vård ca 12 700 patienter per vardag. Vid betraktan-det av dessa tal bör besinnas, att lasarettens kontors- och ekonomiavdel-ningar i viss utsträckning arbetat även för andra, smärre anstalters räkning. Av siffrorna framgår, att förhållandet mellan antalet sjuksköterskor (och barnmorskor etc.) och sjukvårdsbiträden vid lasaretten var 1 sjuksköterska per 2,4 biträden.

I kol. 14 finner man en uppgift om antalet vårdplatser per enhet av vård-personalen (exkl. läkarna). Uppgiften bör läsas i samband med det som upplyses i kol. 9 och 10 om öppen vård, emedan även den öppna vårdens personal är inräknad. Det hade varit önskvärt att renodla uppgifterna om den slutna och den öppna vården, och för de sjukhus, som arbeta med sär-skild personal för den öppna vården, bör detta också kunna ske. De flesta anstalter torde emellertid sköta den slutna och öppna vården åt-minstone delvis med samma personal, och jämförbarheten med dessa skulle i så fall störas. En annan omständighet, som också kan inskränka jämför-

barheten och som ovan antytts, är att sjukvårdsarbetet kan vara organiserat olika, så att på ekonomipersonalens lott i en del fall komma arbetsuppgifter, som vanligtvis åvila avdelningspersonalen.

Det genomsnittliga antalet vårdplatser per personalenhet (egentlig sjukvårdspersonal), beräknat enligt ovanstående, var 1,4 för undervisningslasaretten, 1,5 för delade lasarett med 3 eller flera specialkliniker, 1,7 för övriga delade och 1,8 för odelade lasarett. Dessa siffror avse endast vårdpersonal; om hänsyn skulle tagas till ekonomi- och förvaltningspersonal skulle lägre tal erhållas.

Barnsjukhusen hade relativt till platsantalet — trots lägre beläggning — större vårdpersonal än de delade lasarett. Deras kvot mellan platser och personal var följaktligen lägre än lasarettens och i genomsnitt 1,4. För sjukstugorna gällde motsatsen. Deras kvot var i genomsnitt 2,4 platser per personalenhet.

Övriga anstalter. Anstalternas för lungtuberkulos personal redovisas i kol. 7—13 av tab. 13. Vårdpersonalen (sjuksköterskor och sjukvårdsbiträden) ter sig avsevärt knappare än på lasarett, även om man besinnar, att öppen vård här — med ett par undantag — knappast förekommer. Medelantalet vårdplatser per personalenhet var 5,8 vid jubileumsfondens sanatorier, 4,6 vid övriga A-anstalter och 4,8 vid B-anstalterna. Vid epidemivårdanstalterna uppgår antalet platser per personalenhet till 6,9. Den höga siffran beror till stor del på sjukhusens låga beläggning. Antal per dag vårdade per personalenhet utgör i genomsnitt endast 1,5. Närmare uppgifter om personalen vid epidemivårdanstalterna erhålles ur tabell 12.

Av återstående anstaltstyper ha endast barnbördshus och sådana kronikeranstalter, som icke ha sammanhang med ålderdomshem lämnat användbara uppgifter om personalen. Av de förstnämnda hade Allmänna barnbördshuset, Södra barnbördshuset och Hälsingborgs barnbördshus relativt stor vårdpersonal eller omkring en vårdplats per personalenhet, medan Motala och Falu barnbördshus hade omkring $1\frac{1}{2}$. Endast mödrarnas sängar medräknas i platsantalet. Kronikeranstalterna slutligen hade relativt många vårdplatser per personalenhet eller i genomsnitt 3,6.

Sammanfattning av personalstatistiken. Lasarettens och barnbördshusens personaluppsättning är hundra procentigt redovisad men beträffande övriga anstaltstyper föreligga större eller mindre luckor i materialet. Genom att tillämpa de proportioner mellan antalet vårdplatser och personal av skilda kategorier, som erhållas från årsberättelser med användbara uppgifter, på de övriga, kan man dock tämligen väl komplettera det som felas för vissa anstaltstyper, nämligen sjukstugor, tuberkulosanstalter, kronikeranstalter, som ej äro anslutna till ålderdomshem, ävensom de flesta av de anstalter som här sammanförts under rubriken »vissa andra sjukhus av lasarettskaraktär». Beträffande de övriga ha ungefärliga uppgifter erhållits från Svenska landstingsförbundet och Svenska stadsförbundet. Följande kalkyl avser samtliga kroppssjukhus (även enskilda), utom kronikeranstalter vid ålderdomshem.

den för dem, som redovisat ekonomien. Ordet kompletterat (kompl.) har utsatts i dessa fall jämte ett procenttal, som anger, med hur många procent beloppet höjts genom kompletteringen.

Emellertid återstå ett par grupper av sjukvårdsanstalter, som alls icke äro representerade i tablån härövan, nämligen garnissonssjukhusen och de enskilda sjukhemmen. Vill man låta kalkylen omfatta även dem, kan man, närmast med tanke på lasarettens förhållanden, räkna med en dagkostnad av 20 kr. Det är klart, att särskilt detta sista antagande är mycket osäkert. Gör man emellertid detta, kommer man fram till följande tablå över den ungefärliga totala driftkostnaden för kroppssjukhusen år 1948.

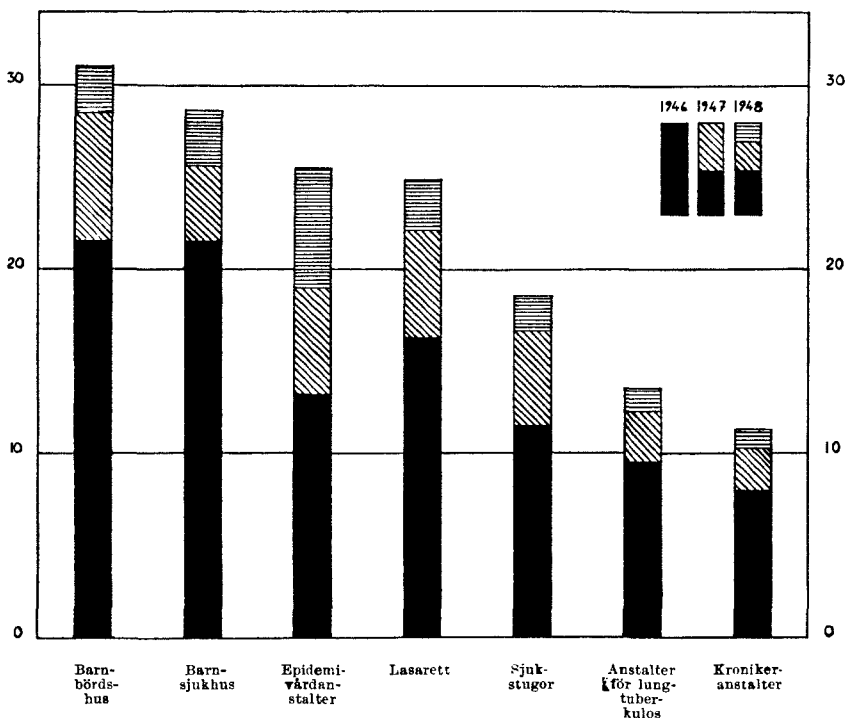
Sjukhus med ekonomisk redovisning enligt ovan	320 milj. kr
” utan ” ” , approximativ beräkning	12 ” ”
Summa	332 milj. kr

Kostnaden per vård dag och per intagen. Vid beräkningen av kostnaden per vård dag och intagen för åren 1946 och 1947 har vissa justeringar skett för att kostnaderna skulle bli mer jämförbara med år 1948, så att anstalter av olika typ dessa år ingå i samma proportion som år 1948. Kostnaden för åren 1946 och 1947 överensstämmer därför icke exakt med dem, som angivits i denna publikation de två föregående åren. Som av följande tabell framgår, ha kostnaderna för kroppssjukvården stigit med ungefär 50 % sedan år 1946. Denna ökning torde dock i verkligheten vara obetydligt lägre med hänsyn till att år 1946 tillämpades i regel nettolöner, under det att de följande två åren personalen erhållit bruttolöner, varigenom driftutgifterna åren 1947 och 1948 belastats med belopp motsvarande personalens hyreskostnader, vilka tidigare icke ingått i beräkningen.

	Dagkostnad, kr				Kostnad per intagen, kr			
	1946	1947	1948	Ökn. % 1947- 1948	1946	1947	1948	Ökn. % 1947- 1948
Lasarett	16.30	22.16	24.86	12	255	345	379	10
Barnsjukhus	21.51	25.62	28.60	12	296	374	429	15
Vanförestalter	14.33	18.08	18.36	2	505	555	603	9
Pensionstyrelsens fristående anstalter .	8.88	12.24	13.24	8	514	673	797	18
Anstalter för kirurgisk tbc	8.57	12.21	13.72	12	2 048	2 754	3 121	13
Sjukstugor	11.54	16.66	18.58	12	169	233	257	10
Epidemivårdanstalter	13.22	18.99	25.53	34	390	440	473	8
Anstalter för lungtuberkulos	9.62	12.33	13.56	10	1 633	2 319	2 580	11
Barnbördshus	21.56	28.51	31.13	9	202	248	268	8
Kronikeranstalter (ej vid ålderdomshem)	8.00	10.27	11.34	10	2 018	2 391	2 503	10
Medeltal (standardräknat)	13.93	18.76	21.08	12	303	403	443	10
Kostnadsindex (1946 = 100)	100	135	151		100	133	146	

Större delen av ökningen i kostnaderna mellan åren 1946 och 1948 beror på ökade personalkostnader på grund av dels höjda löner och dels begränsning av arbetstiden. Den senare har genomförts successivt under åren 1947 och 1948, men har på grund av personalbrist ännu icke kunnat tillämpas i full utsträckning vid samtliga sjukvårdsinrättningar. Vidare har läkeme-

Vårdtagskostnader under åren 1946—1948.

delskostnaden stigit avsevärt. Vid epidemivårdanstalterna t. ex. har den mer än fördubblats mellan åren 1947 och 1948. Förkortade vårdtider, längre driven specialisering vid lasaretten och ökad omfattning av den öppna vården ha också medfört, att kostnaderna per vårdtag och per intagen ökat beroende på att kostnaderna för den öppna vården icke särskiljas.

Vårdtagskostnaden har som synes i regel ökat mer än kostnaden per intagen. Detta beror främst på, att den genomsnittliga vårdtiden nedgått mellan de olika åren. Minskningen i vårdtiden för lasaretten mellan år 1947 och år 1948 var ungefär 2 %, under det att denna vid epidemivårdanstalterna minskades med nära 20 %. Vid de senare har dagkostnaden ökat med 34 %, under det att kostnaden per intagen endast stigit med 8 %, vilket torde bero på den avkortade vårdtiden. I viss mån påverkas kostnaden vid dessa sjukhus också av den ojämna beläggningen. Epidemivårdanstalterna voro år 1947 belagda till en tredjedel, under det att de endast utnyttjades till knappt en fjärdedel under år 1948.

Vårdtagskostnaden ligger under samtliga tre år högst vid barnbördshusen. Därefter komma barnsjukhusen, epidemivårdanstalterna och lasaretten. Beträffande lasaretten bör anmärkas, att kostnaderna ligga högst vid

undervisningslasaretten (29,⁴⁶) och de delade lasaretten med flera specialavdelningar (26,⁰⁵), under det att de odelade lasaretten ha en betydligt lägre kostnad (22,⁷³). Lägst ligger vårdkostnaden vid kronikaranstalter, anstalter för lungtuberkulos samt pensionsstyrelsens fristående anstalter, vid vilka sjukvårdsinrättningar vårdtiden är lång.

Personalkostnaden uppgick vid lasaretten till nära två tredjedelar av den totala vårdkostnaden. Vid övriga kroppssjukhus ligger den omkring 60 %. Kostnaden för kosten uppgår vid lasaretten och epidemivårdanstalterna till ca 8 %, vid anstalterna för lungtuberkulos till ca 16 % och vid hemmen för kroniskt sjuka till 14 % av den totala vårdkostnaden. I följande tabell ha utgifterna för driften vid lasaretten fördelats på olika konton. Som synes av denna är de största posterna avlöningar och kosthåll, läkemedelskostnaderna och utgifter för förbrukningsartiklar för sjukvården samt kostnaderna för värme, elektrisk energi och vatten, vilka utgöra ungefär 6 % vardera av totalkostnaden.

Utgifter för driften vid lasaretten år 1948.

Kontobeteckning	Hela utgiften		
	1 000-tal kr.	per vård-dag	%
Avlöningar	141 466	16.29	65.5
Expeditionskostnader	2 600	0.30	1.2
Läkemedel	12 621	1.45	5.9
Förbrukningsartiklar m. m. för sjukvården	12 817	1.48	5.9
Kosthåll	17 617	2.03	8.2
Värme, elektrisk energi, vatten	12 990	1.50	6.0
Tvätt och renhållning	1 801	0.21	0.8
Inventariers underhåll och komplettering	8 153	0.94	3.8
Fastigheters underhåll	4 160	0.48	1.9
Diverse	1 729	0.20	0.8
Summa utgifter	215 954	24.88	100.0

Nybyggnader och utvidgningar.

Lasarett.

Karolinska sjukhuset: Arbetena på tandkliniken ha avslutats och kliniken har delvis tagits i bruk. Röntgensektion D har tagits i bruk.

S:t Görans sjukhus: Plastikkirurgisk klinik nyinrättad.

Mörby lasarett: Ny matsal med barsystem.

Eskilstuna lasarett: Ny förlossningsavdelning och mottagningsavdelning för kvinnoklinik.

Linköpings lasarett: Ny psykiatrisk klinik med 34 vårdplatser öppnad i förutvarande J. G. Westmans barnbördshus lokaler.

Vadstena lasarett: Provisorisk modernisering i den gamla röntgenavdelningen, modern apparatur har installerats.

Jönköpings lasarett: Central- och distriktstandpoliklinik har färdigbyggts.

Nässjö lasarett: Om- och tillbyggnaden av lasarettet och samtidig modernisering av röntgen- och operationsavdelningarna har slutförts.

Ulfsparre-Hägerflychtska lasarettet: Nyinköpt bostadshus för underläkare och sjuksköterskor.

Visby lasarett: Nybyggnad av personalbostadshus och obduktionshus samt tillbyggnad av mottagningsflygeln.

Karlshamns lasarett: Två bostadshus för personal ha färdigställts.

Hässlholms lasarett: Modernisering av kirurgiska mottagningsavdelningen. Fullföljd röntgenavdelning förlagd till nybyggd flygel.

Trelleborgs lasarett: Ett bostadshus färdigställt för underläkare och sjuksköterskor.

Lunds lasarett: Ytterligare en operationssal inom kirurgiska kliniken. Personal matsalarna ha ombyggt.

Sahlgrenska sjukhuset: Laboratorium till sjukhusets blodcentral och en allergisk poliklinik ha inrättats.

Lysekils lasarett: Barnbördsavdelningens nya lokaler färdigställda.

Alingsås lasarett: Personal matsalarna ha ombyggt.

Borås lasarett: Tillbyggnad av underläkarbostadshus.

Vänersborgs lasarett: Centraltvätten färdigställd och maskinavdelningens utbyggnad slutförd.

Falköpings lasarett: Utbyggnad av barn- och kvinnosjukhus.

Kristinehamns lasarett: Röntgen- och laboratorieavdelningar färdigställda.

Säffle lasarett: Nytt sköterskehem.

Örebro lasarett: Nya personal matsalar, skollokaler och intagningsbad. En bostadsvåning för elever.

Karlskoga lasarett: Nya arbetslokaler för öronkonsult ha färdigställts.

Avesta lasarett: Två nya personalbostadshus.

Falu lasarett: Modernisering av röntgenkliniken avslutad.

Ludvika lasarett: Tillbyggnad av personallägenheter.

Gävle lasarett: Nytt barnsjukhus och ny ögonavdelning. Tillbyggnad av kvinnoklinik och röntgenavdelning. Nybyggd konvalescentavdelning och isoleringsavdelning.

Bollnäs lasarett: Tillbyggnad av s. k. BB-flygeln.

Härnösands lasarett: Omändring av jourrum och sköterskelägenheter till sjukrum på medicinska avdelningen.

Sollefteå lasarett: Ombyggnad av vårdavdelning samt modernisering av lasarettets köksavdelning slutförd.

Svegs lasarett: Nyuppförda personalbostadshus ha delvis tagits i bruk.

Umeå lasarett: Provisoriska lokaler för centrallaboratorium och utvidgning av sjukhusapotek.

Luleå lasarett: Ny mottagningsavdelning och nytt bostadshus för personal.

Sjukstugor.

Tranås sjukstuga: Inköpt bostadshus för läkare och vårdpersonal.

Kungsbacka sjukstuga: Läkarbostad uppförd.

Bäckefors sjukstuga: Personalhus har tillbyggt.

Hedemora sjukstuga: Utökning av personalrum.

Malungs och Burträskes sjukstugor: Nybyggd sjukstuga har tagits i bruk under året.

Lycksele sjukstuga: Gamla mottagningsavdelningen omändrad till röntgen-, ljus-, behandlings- och dagrum.

Arjeplogs sjukstuga: Personalbostadshus uppfört.

Överkalix sjukstuga: Om- och tillbyggnad av sjukstugan fullbordad.

Epidemivårdanstalter.

Stockholms epidemisjukhus: Dagrum för personalen, nya expeditioner samt en ny snickarverkstad ha inretts. En sökaranläggning har installerats.

Uppsala epidemisjukhus: Ett personalhus samt en byggnad innehållande värmecentral, tvättavdelning, decinfektionsanläggning, förråd samt verkstäder ha under året tagits i bruk.

Kalix epidemisjukstuga: Expeditions-, undersöknings- och isoleringsrum inrättade.

Anstalter för lungtuberkulos.

A - a n s t a l t e r .

Hessleby sanatorium: Ombyggnad av ett ljusbehandlingsrum till bibliotek för patienter.

Österåsens sanatorium: Ny ljussignalanläggning har installerats. En underläkarbostad har uppförts.

Söderby sjukhus: Nytt centralförråd för förvaring av läkemedel har inretts.

Stora Ekebergs sanatorium: Nytt bostadshus för underläkaren och sköterskor. Samlingsrum för personalen har inretts.

Arvika centralsanatorium: Ombyggnad av sjukavdelningen.

Garphytte sanatorium: Två bostadshus ha uppförts. Röntgenanläggningen har genomgått fullständig modernisering.

Högbo sanatorium: Omändring av två sjukavdelningar och köksavdelningen.

Solbackens sanatorium: Nytt personalhus. Två sjuksalar ombyggda. Underläkarbostaden omändrad till sköterskerum. De tidigare sköterskerumen ha tagits i anspråk som sjuksalar.

Moheds sanatorium: Ombyggnad av personalmatsalarna.

Sollidens centralsanatorium: Ny tjänstebostad.

Hällnäs sanatorium: Biträdesvillan återuppbyggd.

B - a n s t a l t e r .

Knivsta tuberkulossjukstuga: Ligghallar ha iordningställs.

Bolltorps tuberkulossjukstuga: Väntrum, läkarexpedition och röntgenundersökningsrum ha inrättats genom ändring av personalrum m. m.

Const. Falcks sjukhem: Bostadshus för personal har inrättats.

Nordhems tuberkulossjukhem: Ett arbetsrum för patienterna har iordningställts.

C. Anstalter för vård av sinnessjuka och sinnesslöa.

Allmän översikt av anstalter och vårdplatser. Inledningsvis må lämnas följande översikt av förekommande anstaltstyper.

	Antal anstalter 31/12 1948	Antal vård- platser 31/12 1948	Antal in- tagna under år 1948	Antal vård- dagar under år 1948
Statliga sinnessjukhus (tab. 20)				
för sinnessjuka, primärsjukhus	18	16 050	7 294	6 931 440
» » , sekundärsjukhus	3	1 461	258	564 526
» sinnesslöa	4	1 616	154	585 069
Sinnessjukhus i »vissa städer» (tab. 20)	7	4 913	4 505	1 891 840
Mindre kommunala sinnessjukhus (tab. 21). .	39	1 269	518	458 341
Enskilda sinnessjukhus (tab. 21)	2	56	183	19 665
Vårdhem för sinnessjuka, kommunala (tab. 20)	52	3 081	1 031	1 071 450
» » » , enskilda	(34)	(592)	.	.
Anstalter för sinnesslöa, allmänna (tab. 23) ..	52	5 636	745	.
» » » , enskilda (tab. 23)...	91	4 828	704	.
Summa (exkl. enskilda vårdhem)	268	38 910	15 392	.
Därav anstalter för				
sinnessjuka (exkl. enskilda vårdhem)	121	26 830	13 789	10 937 262
sinnesslöa	147	12 080	1 603	.

Förutom ovan angivna anstalter redovisas i tabellverket fem anstalter för psykopatiska och nervösa barn med tillhopa 184 vårdplatser (tab. 22).

För *sinnessjukvård* funnos, som framgår av tablån ovan 26 830 platser vid slutet av år 1948, de enskilda vårdhemmen oräknade. Talet avser ordinarie platser. De reservplatser, som funnos på många håll, ha icke medräknats, då uppgifter om dem icke lämnas i årsberättelserna.

På vissa anstalter hade man platser även för sinnesslöa, vilket icke framgår av tablån. Sålunda funnos på Källshagens sjukhus 283 platser för sådant klientel. Vidare funnos, förutom de tre särskilda sekundärsjukhusen, sekundäravdelningar med sammanlagt 405 platser anslutna till vissa primärsjukhus, nämligen Sundby, Birgittas, S:t Sigfrids, Sätters och Frösö sjukhus (jfr tab. 20). De »vissa städer», som antydast i tablån, äro Stockholm, Malmö och Göteborg. Dessa svara själva för sin sinnessjukvård.

En kategori av anstalter, som icke redovisas i tabellverket, är enskilda vårdhem för sinnessjuka. Dessa voro vid slutet av år 1948 följande.

Enskilda vårdhem.

Godkända enligt Kungl. brev den 14 augusti 1920.

	Plats- antal		Plats- antal
Samariterhemmet, Uppsala	20	Thulins vilohem, Ängelholm (Krist.	
Lundagård, Bredaryd (Jönk. l.) ...	18	län)	27
Paulströms vilohem, Tyringe (Krist.		Solliden, Åkarp (Malmö. l.)	16
län)	15		
		Summa	96

Godkända enligt stadgan angående sinnessjukvården i riket den 19 september 1929.

	Plats- antal		Plats- antal
Borgebo, Storängen (Sthlms l.) . . .	15	Björkhem, Eksjö (Jönk. l.)	12
Högländsgården, Ålsten (Sthlm) . .	8	Berglunda vårdhem, Eksjö (Jönk. l.)	15
Saltsjöbadens enskilda sjuk- och vilohem (Sthlms l.)	14	Lillvik, Ormaryd (Jönk. l.)	16
Mikaelgårdens enskilda vårdhem, Järna (Sthlms l.)	25	Solhem, Mariannelund (Jönk. l.) .	16
Vängelsta, Uppsala	23	Solviken, Målilla (Kalm. l.)	14
Stora Sunnersta, Uppsala	14	Manhem, Tyringe (Krist. l.)	25
Göranssons enskilda vårdhem, Bergsbrunna (Upps. l.)	19	Eslövshemmet, Eslöv (Malmöh. l.)	15
Anzelli vårdhem, Flen (Söderm. l.)	20	Tomarpshemmet, Skytts Tomarp (Malmöh. l.)	10
Bulsjö, Österbymo (Österg. l.) . .	16	Vilohemmet Tusculum, Hörby (Malmöh. l.)	12
Eriksberg, Motala (Österg. l.) . . .	11	Bokebo, Höör (Malmöh. l.)	13
Ekvallen, Sommen (Österg. l.) . .	24	Fredriksdal, Göteborg	38
Biskopsbo enskilda vårdhem, Vrig- stad (Jönk. län)	18	Eskekärr, Tostared (Älvsborgs l.) .	35
Sjövik, Stensjön (Jönk. l.)	12	Anneborg, Lundsbrunn (Skar. l.) .	18
Sjöås, Eksjö (Jönk. l.)	18	Furugården, Mellansel (Västern. l.)	20
		Summa	496

För *sinesslöa* funnos vid slutet av 1948 12 080 platser på särskilda anstalter, vartill kommo de 283 platser på Källshagens sjukhus, som nyss nämdes. De tre anstalter för *sinesslöa*, vilka äro hänförliga till de statliga *sinessjukhusen*, äro Vipeholms, Västra Marks och Salberga sjukhus. Därstädes vårdas sådana svårskötta *sinesslöa*, på vilka *sinessjuklagens* reentionsrätt måste kunna tillämpas.

Patienter i anstalts- och familjevård m. m. *Sinessjukhusen*. Bortsett från de enskilda vårdhemmen intogos 13 789 patienter på *sinessjukhusen* under år 1948, som framgår av tabllån ovan. Av dessa komma 12 057 på de stora *sinessjukhus*, som tillhörde staten och de tre största städerna. Större delen av återstoden intogs på de kommunala vårdhemmen för *sinessjuka*. Räknar man också med de tre statliga *sinessjukhusen* för *sinesslöa*, stiger antalet intagna till 13 943 (tab. 20, kol. 5).

Till en del överföras *sinessjukhusens* patienter efter längre eller kortare tid i kontrollerad familjevård. Av de 32 129 patienter som enligt tab. 20 vårdades i medeltal per dag, befunno sig sålunda 641 i familjevård ansluten till de statliga *sinessjukhusen*. Resten av de i tabellen redovisade patienterna vårdades på själva anstalterna. Dessa tal ge emellertid icke en fullständig bild av familjevården för *sinessjuka*. Även storstäderna anordna nämligen sådan vård i viss utsträckning. I Stockholm är denna vård icke ansluten till sjukhusen, utan ingår såsom en del av stadens öppna vård av psykiskt sjuka, för vilken finns en fristående organisation. Hjälpverksamheten, som i tab. 20 redovisas tillsammans med familjevården, omfattar tillsyn och hjälp åt från sjukhusen försöksutskrivna och exspektanter. Kostnaderna för denna verksamhet utgöres huvudsakligen av avlönningar och reseersättning till den personal, som skött densamma.

Antalet vård dagar år 1948 var, som framgår av tab. 20, 11 758 299. Motsvarande tal år 1947 var 11 666 825. Vid de egentliga sinnessjukhusen (d. v. s. exklusive de tre statliga sjukhusen för sinnesslöa) utgjorde antalet vård dagar 11 173 000 år 1948.

Beläggningen har i tab. 20, kol. 4, angivits med ett procenttal, på samma sätt som för kroppssjukhusen, dock med den skillnaden, att sinnessjukhusens tal med hänsyn till det tämligen stabila platsantalet ansetts kunna beräknas på vårdplatsantalet vid årets slut — icke på genomsnittet under året. Endast i några enstaka fall, då större förändringar av platsantalet skett under året, har det genomsnittliga platsantalet använts. (I dessa fall kan man alltså icke kontrollera kol. 4 genom att dividera kol. 3 med kol. 2.) Det allmänna genomsnittstalet för beläggningen var 113 %, räknat på det ordinarie platsantalet. Reservplatser ha emellertid, som nyss nämndes, utnyttjats på många anstalter. För de statliga sinnessjukhusen var beläggningstalet 115 %, för de tre största städernas anstalter 105 %, för de mindre kommunala sjukhusen 99 %, de enskilda sinnessjukhusen 96 % och de kommunala vårdhemmen 95 %. Av de statliga sinnessjukhusen hade endast två lägre än 100 % beläggning. Procenttalen voro ungefär desamma år 1947.

Anstalterna för sinnesslöa. De i tabellverket för dessa anstalter redovisade uppgifterna äro mycket summariska, då årsberättelserna äro knapphändiga.

Det framgår emellertid av tablån ovan, att antalet under år 1948 intagna var 1 603, därav 1 449 på andra anstalter än de tre med sinnessjukhus jämfäställda, varom ovan talats. Bland nämnda 1 449 har även externatens patienter medräknats, vilket är något oegentligt. Exklusive de 122 externateleverna (se tab. 23) blir de intagnas antal 1 327. Av dessa komma 66 på de statliga, 679 på de kommunala och 704 på de enskilda anstalterna.

Antalet expektanter, d. v. s. personer, som av brist på plats icke kunnat beredas plats på anstalterna, var 1 562.

Antalet den ³¹/₁₂ 1948 vid sinnesslöanstalterna befintliga patienter och eljest av dessa övervakade var 11 253 enligt tab. 24, vartill komma ca 1 995, som befunno sig vid de tre med sinnessjukhusen jämfäställda anstalterna, eller tillhopa ca 13 248. Bortsett från försöksutskrivna och i familjevård utplacerade blir antalet 11 664. Då motsvarande platsantal var 12 080 blir beläggningen vid samma tidpunkt 96 %.

Personal. Sinnessjukhusen. En kalkyl över den i sinnessjukvården sysselsatta personalen ger för år 1948 följande approximativa totalantal.

Läkare	260
Vårdpersonal (inkl. uppsyningsmän och föreståndarinnor)	7 950
Kontorspersonal	230
Ekonomipersonal	2 630
Summa	11 070

Hela den vid sinnessjukhusen år 1948 anställda personalen kan alltså approximativt beräknas till något mer än 11 000 personer. Detta tal har er-

hållits genom komplettering av de i tab. 20 angivna talen i nedersta raden genom en kalkyl för anstalter, som saknat uppgifter härom. Åtskilliga av de i tablån upptagna läkarna torde vara endast deltidsanställda och vissa av dessa dubbelräknade.

Antalet vårdplatser per enhet av vårdpersonalen (läkarna oräknade) var 3,4 på de statliga sjukhusen för sinnessjuka och 3,1 på de tre största städernas. Antalet patienter per vårdpersonal var till följd av överbeläggningen ännu större än platsantalet, eller 4,0 i genomsnitt för de statliga och 3,3 för de tre städernas sinnessjukhus.

I tablån här ovan ingå som föreståndarinnor eller som översköterskor (ingå i kol. 10 på tab. 20) en del examinerade sjuksköterskor. Dessas totalantal inom sinnessjukvården har vid början av år 1949 beräknats till 506, varav 308 på de statliga sinnessjukhusen, 151 på de tre stora städernas sinnessjukhus och 47 på vårdhemmen.

Inräknat förvaltnings- och ekonomipersonal uppgick hela personalen på de statliga sinnessjukhusen för sinnessjuka utom den i familjevård och hjälpverksamhet sysselsatta till 7 321 personer. Antalet på dessa anstalter vårdade patienter i genomsnitt per dag var 20 481. På de tre största städernas sinnessjukhus var personalen ca 2 200 (kompletterat tal) och de i genomsnitt vårdade per dag 15 169 personer. Vid vårdhemmen för sinnessjuka voro proportionerna annorlunda, i det personalen uppgick till ca 700 (kompletterat tal) och patienterna till 2 927 personer i genomsnitt per dag.

Under år 1948 var i genomsnitt 29,9 % av personalen på manliga avdelningar kvinnlig vid de statliga sinnessjukhusen och 44,0 % på de tre största städernas sjukhus. Uppgifterna om personalen på *sinesslöanstalterna* ha icke bearbetats.

Ekonomi. *Totalkostnaden* för de i tab. 20 redovisade anstalterna (utom mindre kommunala och enskilda sinnessjukhus) uppgick år 1948 till 96 847 000 kr, eller 8,24 kr per patient och dag. Motsvarande tal år 1947 voro 85 493 000 och 7,65 kr. För de olika anstaltstyper, som redovisat sin ekonomi, ställde sig *dagkostnaden* sålunda.

	1947	1948	Ökning
Statliga sinnessjukhus (exkl. familjevården och hjälpverksamheten)	7-38 kr	8-34 kr	13 %
Familjevården vid statliga sinnessjukhus	2-77 »	4-37 »	58 »
Sinnessjukhus i »vissa städer»	10-47 »	11-67 »	11 »
Kommunala vårdhem för sinnessjuka	5-62 »	5-96 »	6 »
Medeltal (inkl. hjälpverksamheten)	7-65 »	8-24 »	8 »

Ökningen i dagkostnaden, vilken kan betraktas som ett uttryck för hur priset för sjukvården ändrats, är sålunda 8 % mellan åren 1947 och 1948. Motsvarande tal för kroppssjukvården var högre, som framgår av motsvarande textavsnitt under punkt B i det föregående.

Beträffande de statliga sinnessjukhusen må ytterligare följande sammanställning över *utgifterna för olika ändamål* meddelas.

	1 000- tal kr	%		1 000- tal kr	%
Personalkostnader			Fastigheters underhåll	1 016	1.5
Avlöningar	49 522	71.3	Automobiler o. transporter	285	0.4
Sjukvård m. m.	212	0.3	Patienters sysselsättning	526	0.7
Expeditionskostnader	261	0.4	Diverse (inkl. reseersättningar)	259	0.4
Läkemedel o. förbrukningsartiklar för sjukvården	861	1.2	Summa	69 492	100.0
Kosthåll	9 872	14.2	Familjevård	563	—
Värme, elektrisk energi, vatten	4 596	6.6	Avgår inkomster av diverse verksamhet	1 667	—
Tvätt och renhållning	370	0.5	Nettosumma	68 488	—
Inventariers underhåll o. komplettering	1 712	2.5			

Summan 69 492 000 kr inkluderar även kostnaderna för hjälpverksamheten (275 000 kr). Proportionerna mellan utgiftsposterna påverkas dock föga av att hjälpverksamheten ingår, varför talen så till vida tämligen väl kunna jämföras med motsvarande tal för lasaretten i ett föregående avsnitt av detta kapitel. På följande punkter redovisa emellertid sinnessjukhusen sina utgifter enligt avvikande metod i förhållande till kroppssjukhusen. I inventariers konto ingår även nyanskaffning vid mindre utvidgningar av anstalterna. Automobilers etc. konto upptar även sjuktransporter, vilka vid kroppssjukhusen förts utanför driftbudgeten för själva sjukvården. Lika-så ingår i sinnessjukhusens driftkostnader såväl inkomster som utgifter för jordbruk, verkstäder och liknande, vilka vid kroppssjukhusen föras på särskild verksamhet och sålunda icke påverkar driftkostnaden.

Beslutade viktigare åtgärder, nybyggnader och utvidgningar. Riksdagen har bl. a. beslutat, att vid Mariebergs sjukhus skall uppföras en ny vårdpaviljong för en kostnad av högst 1 610 000 kr, att psykiatriska kliniken i Lund skall om- och tillbyggas för högst 1 700 000 kr, att vid Frösö sjukhus skall uppföras en ny läkarbostad och vid Pärilby sjukhus i Grangärde personalbostäder för 90 000 resp. 135 000 kr, vid Furunäsets sjukhus två läkarbostäder och en ny portvaktstuga för 160 000 resp. 75 000 kr och vid Birgittas sjukhus likaledes två läkarbostäder för 164 000 kr. Vidare har anvisats 303 000 kr för ombyggnad av tvenne paviljonger vid statens uppfostringsanstalt å Bona för att användas såsom en provisorisk alkoholistanstalt. Kungl. Maj:t har vidare föreskrivit, att nyssnämnda anstalt skall överlämnas till medicinalstyrelsens förvaltning. Sjukhuset benämnes nu Västra Ny sjukhus och är avsett för manliga asociala imbecilla.

Från de särskilda sjukhusen må anföras:

Ryhovs sjukhus: Den av Jönköpings stad bekostade nya paviljongen har tagits i bruk.

S:t Gertruds sjukhus: Paviljong 21 v., som tidigare använts som matsalar för personal m. m., skall åter apteras för sjukvård. Arbetet därmed har påbörjats.

S:t Lars sjukhus: Oljeeldning under två av de centrala ångpannorna har installerats. Avdelning III av v. sjukhuset har genomgående renoverats.

Vipeholms sjukhus: Den beslutade nya kvinnopaviljongen har påbörjats.

S:t Maria sjukhus: De nya personalbostadshusen ha färdigställts.

S:t Jörgens sjukhus: Renoveringen av kök och matsalar samt av samlingslokaler för personal har slutförts. Inredning av nytt medicinskt centrum har påbörjats. Om- och tillbyggnad av paviljong för oroliga män pågår.

Mariebergs sjukhus: Kyrksalen inom paviljong 1—4—7 har renoverats och återinvigts. Ombyggnad av paviljongen i övrigt pågår.

Furunäsets sjukhus: Arbetet med den nya vårdpaviljongen för män, som varit nedlagt, har under året återupptagits.

Kap. 3. Hälсотillstånd, sjukdomar, förlossningar m. m. under år 1948.

A. Hälsovårdsförhållandena i allmänhet.

I »Allmän hälso- och sjukvård» har varje år, sedan publikationen år 1911 tillkom inftutit en översikt av de allmänna hälsovårdsförhållandena i riket och därmed förknippade omständigheter. Motsvarande översikt hade tidigare ingått i medicinalstyrelsens (sundhetskollégi) årsberättelse om »Medicinalverket i Riket», alltsedan denna från och med år 1851 börjat att avgivās. Materialet har hämtats ur årsberättelser eller i annat sammanhang lämnade uppgifter av tjänsteläkarna.

Genom cirkulär år 1875 och 1921 gav medicinalstyrelsen tjänsteläkarnas årsberättelser en fastare form genom att föreskriva de kapitelrubriker, till vilka redogörelserna skulle anknyta sig. Sålunda finner man i Helso- och sjukvården år 1876 materialet grupperat under rubrikerna: Vattentillgångar, vattenavloppen; Avlägsnande av avträdesämnen; Begravningsplatser; Boningslägenheter och luftväxling; Tillsyn över födoämnen och dryckesvaror; Fabriker och näringar; Avträden och deras inrättning samt svinhållning; Anordning i avseende på smittsamma sjukdomar; Hälsovårdsstadgans tillämpning m. m. I 1921 års cirkulär återkomma i stort sett samma ämnesgrupper. Renhållning hade införts som gemensam beteckning för ett par av de uppräknade rubrikerna samt nya rubriker införts beträffande bl. a. samlingslokaler, bad och badanstalter, åtgärder mot utbredning av lungsot och med anledning av lagen om skyddskoppypmpning, vidare nya rubriker för kvacksalveri och iakttagelser av fördomar och fel vid späda barns uppfödande och vård m. m.

Ur dessa förste provinsialläkarnas årsberättelser för år 1948 återges här nedan ett kort referat, vilket i år gjorts mera kortfattat än tidigare år för att bereda plats för den specialundersökning beträffande hygien i samband med mjölkförsäljningen, som förste provinsialläkarna lämnat material till och som publiceras på sid. 69 o. ff. i denna publikation. De anmärkningar rörande särskilda län eller orter, vilka refereras, äro att betrakta snarast som stickprov på vad som förevarit, då rapporteringen av naturliga skäl knappast kan ske fullt systematiskt i alla hänseenden. Sålunda anmärka vissa av förste provinsialläkarna på ett bestående förhållande år efter år, även om ingen förändring inträffar, medan andra nöja sig med ett påpekande vid förhållandets tillkomst och då någon förändring inträffar.

Hälsovårdsnämnderna synas i allmänhet ha visat ökat intresse för sina uppgifter. För att erhålla ett mera intensifierat och likartat hälsovårdsarbete har hittills inom 19 län bildats hälsovårdsförbund, där de som äro intresserade av hälsovård inbördes meddela sina erfarenheter, svårigheter och önskemål samt medel till förbättringar. Hälsovårdsförbunden ha inom ett flertal län med tillfredsställande anslutning anordnat upplysningskurser för ledamöter av hälsovårdsnämnderna och andra intresserade.

Flera förste provinsialläkare ha anmärkt, att alltför mycken tid åtgår för expeditionss- och rutinarbete. Ett bättre ordnat expeditionssystem med tillgång till av staten avlönade skrivbiträden skulle kunna effektivisera deras arbete. Åtskilligt rutinarbete skulle också kunna utföras av hälsovårdskon-sulenter. Inom Uppsala, Östergötlands, Malmöhus och Örebro län ha av vederbörande landsting anställts dylika konsulenter.

Vattentillgång och vattnets beskaffenhet. Från flertalet län framhålles att tätorternas vatten- och avloppsfrågor ännu icke ha kunnat tillfredsställande lösas. Till stor del torde detta bero på att byggnadstillstånd icke erhållits, varför de på många håll utarbetade planerna ej ha kunnat genomföras.

Avledning av spillvatten. Flera förste provinsialläkare omnämna vattenföreningar från sulfat-, sulfit- och andra fabriker. Landets cellulosaindustrier ha för att avhjälpa denna olägenhet tillsatt en kommitté, som fått till uppgift att söka utforska och föreslå åtgärder mot vattenförening från cellulosaindustrierna, varvid även problemet om sulfitlutens behandling varit föremål för utredningens uppmärksamhet. Genom länsstyrelsens initiativ har uppgörelse träffats mellan Växjö stad och linberedningsverket därstädes beträffande rening av avloppsvattnet från denna fabrik.

Bostäder. Svårigheterna att erhålla byggnadstillstånd och byggnadsmaterial ha även under år 1948 verkat hämmande på bostadsbyggandet. Detta har medfört, att bostäder, som icke äro av lämplig beskaffenhet, ha måst utnyttjats. Intresset för bostadsinspektioner har under sådana förhållanden varit svårt att öka eller att ens bibehålla inom hälsovårdsnämnderna.

År 1948 ha bostadsinspektrisen i Stockholms län och hälsovårdskon-sulenten i Östergötlands län företagit bostadsinspektioner. I Stockholms län har man genomgått 11 landskommuner och därvid funnit, att bostadsstan-darden på länets landsbygd är ganska låg och bebyggelsen gammal. I Östergötlands län omfattade inspektionen 500 lägenheter uppgående till högst 3 rum och kök. Man har funnit, att ungefär en tredjedel av bostäderna kan betecknas som undermåliga. I regel höra dessa mindre goda och dåliga bostäder till den äldre bebyggelsen, vilket framgår bl. a. av det förhållandet, att takhöjden i ca en tredjedel av de undersökta lägenheterna är mindre än 2,10 m och att uppvärmningen i samma utsträckning sker förmedelst rör-spis eller öppen spis. Man kan även utläsa detta av besiktningen av vatten-täkterna, varvid det framgår, att fortfarande minst en tredjedel av samtliga brunnar äro invändigt klädda med sten eller trä. Årets undersökningar bekräfta vidare, att lantarbetarbostäderna äro genomgående av bättre kva-

litet än övriga, ehuru brister fortfarande förekomma också i denna kategori lägenheter.

Samlingslokaler. De av förste provinsialläkarna framställda anmärkningarna gälla främst skollokaler, vilka många gånger på landsbygden icke uppfylla de krav, som måste ställas på dylika lokaler. Rådande förhållanden på byggnadsmarknaden gör det emellertid omöjligt att för närvarande utdöma dem.

Bad och badanstalter. Behovet av såväl skol- som folkbad är ganska väl tillgodosett inom de större samhällena framförallt städerna. På landsbygden däremot äro möjligheterna att erhålla bad ganska begränsade. Intresset för förbättring av badmöjligheterna tyckas emellertid vara stigande i hela landet.

Förste provinsialläkaren i Uppsala län har under sina inspektionsresor åren 1945—1948 särskilt studerat länets badförhållanden. Av dessa framgår, att av de undersökta kommunerna, som tillsammans ha en folkmängd av 19 100 invånare, sakna 26 kommuner med tillhoppa 11 628 invånare badhus. Bastu finnes i 4 kommuner och annan badinrättning i 8 kommuner. Av inspektionen framgår vidare, att på några ställen tillsatts badkommitéer för att ordna bastuanläggningar. Beträffande de öppna baden har anförts, att ordnad badplats finnes i 12 kommuner. I ytterligare 16 kommuner finnas möjligheter att bada i sjön trots att badplats icke ordnats. Inom 8 kommuner saknas tillgång till badmöjligheter. I något fall har anmärkts, att vattnet är förorenat och bör underkastas bakteriologisk undersökning.

Förste provinsialläkaren i Värmlands län uppger, att intresset för gårds- och bybastu tycks vara i stadigt stigande inom länet. Denna utveckling har främjats bl. a. av att materialbidrag erhållits från Uddeholmsbolaget för inrättande av bastu. Vidare har i Värmlands län under 1948 anordnats s. k. badläger i alltmör vidgad omfattning, varvid barn från tätorter på landsbygden samlas sommartid och få möjligheter att under tillsyn bada, gymnastisera m. m. och därefter återvända till sina hem. Värmlands läns landsting har under 1948 bekostat en särskild utbildningskurs för ledare av dylika läger.

I samarbete med statens institut för folkhälsan pågår för närvarande bakteriologiska undersökningar av kustvattnet i Malmöhus län utefter sträcken Ystad—Äröd samt dessutom av vattnet i Ringsjön. Som resultat av dessa undersökningar har på flera håll gängse badplatser genom hälsovårdsnämndernas försorg avgränsats från konstant förorenade områden.

Födoämnen och njutningsmedel. Livsmedelsaffärerna och den allmänna livsmedelshygienen på landsbygden uppvisar en ur hygienisk synpunkt stadigt fortskridande förbättring. Några allvarigare missförhållanden synas i allmänhet ej råda.

Skyddskoppypning. Till förste provinsialläkarna inkomna uppgifter om skyddskoppypningen år 1948 sluta på en totalsumma av 102 678 vaccinationer och 2 504 revaccinationer. I dessa tal ingå icke Norrköping, Blekinge och Västmanlands län.

Undantag från skyddskoppypmpning. Under år 1948 ha till medicinalstyrelsen inkommit framställningar om befrielse från skyddskoppypmpningen jämlikt 5 § 2 och 3 mom. lagen om skyddskoppypmpning till medicinalstyrelsen. Av dessa ha 247 bifallits, 31 underställts Kungl. Maj:ts prövning, 22 ej upptagits till prövning på grund av ofullständiga ansökningshandlingar samt 49 hänvisats till vederbörande ympare för erhållande av uppskov med ympningen.

Kvacksalveri. Kvacksalveri omnämnes allttjämt från en del län. Förste provinsialläkaren i Västernorrlands län, som under år 1948 gjort en enkät till hälsovårdsnämnderna, har konstaterat, att kvacksalveriet inom länet minskat i omfattning. Särskilt betydelsefullt anser han, att det är, att kvacksalvarnas behandling av spädbarn och småbarn för engelska sjukan och andra barnsjukdomar numera synes helt och hållet ha upphört.

Rättutrotning. Medicinalstyrelsens konsulent för råttbekämpande har under år 1948 besökt sammanlagt 39 kommuner. I samband med dessa besök och med kurser anordnade av statens institut för folkhälsan, Stockholms, Södermanlands och Hallands läns hälsovårdsförbund och landskommunernas förbund har hållits sammanlagt 38 föredrag med filmföreläsning för ca 1 400 personer. Vid konsulentens besök har iakttagits, att hälsovårdsnämnderna förefalla att ofta icke ha intresse för upplysning om rättutrotning. Det har konstaterats, att stora flertalet av de städer och samhällen, som besökts, icke ha sin renhållning ordnad på tillfredsställande sätt, vilket försvårar rättutrotningen.

B. Infektionssjukdomar.

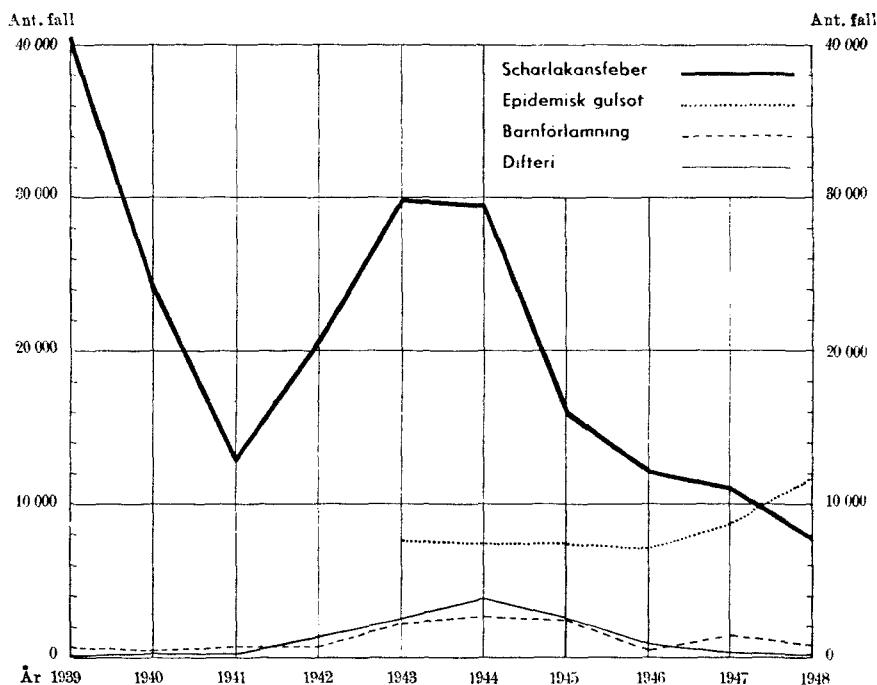
Epidemiska sjukdomar. De i denna publikation redovisade uppgifterna om antalet sjukdomsfall i epidemiska sjukdomar grunda sig, där intet annat anges, på de sammanställningar, som förste provinsialläkarna göra beträffande infektionssjukdomarna i sina årsberättelser. Dessa grunda sig på provinsialläkarnas årsberättelser och dessa i sin tur på hälsovårdsnämndernas. Hälsovårdsnämnderna ha erhållit sin kännedom om sjukdomsfallen genom anmälningar, som under årets lopp inkommit från de läkare, som först fått fallen om hand.

Epidemifrekvensen år 1948 var anmärkningsvärt låg, vilket framgår av tab. 28, följande diagram och följande sammanställning över det totala antalet fall av de i nämnda tabell medtagna sjukdomarna under de sista tio åren.

År	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948
Fall, 1 000-tal	43	27	17	29	44	46	30	22	23	21

Genomsnittet för tioårsperioden 1939—1948 var ca 30 000 fall. Samtliga här berörda sjukdomar tillhöra de s. k. anmälningspliktiga sjukdomarna, till vilka numera också höra meningo-encephalit, och epidemisk dyspepsi

Antal fall av vissa epidemiska sjukdomar åren 1939—1948.

hos späda barn (barnkolera). Antalet fall av dessa båda sjukdomar år 1948 var 67 respektive 5. Även difteribacillbärare skola anmälas, och antalet dylika, som upptäckts år 1948, var 216. Uppgifterna om barnkolera och bacillbärare äro hämtade ur de halvmånadsvis från förste provinsialläkarna och förste stadsläkarna inkommande rapporterna.

Endast epidemisk gulsot (hepatitis epidemica) uppvisade högre tal år 1948 än året förut; samtliga övriga sjukdomar uppvisade lägre tal.

Ur årsberättelserna från epidemisjukhusen ha följande uppgifter om antalet därstädes döda i vissa infektionssjukdomar hämtats.

	År 1947	År 1948
Scharlakansfeber	9	1
Difteri	23	13
Nervfeber	14	6
Paratyfus	22	2
Rödsot	—	—
Barnförämning (inkl. abortivfall)	110	64

Scharlakansfeber. Antalet fall i denna sjukdom var avsevärt lägre år 1948 än året förut eller 7 744 mot 11 111. Sjukdomen var utbredd över hela landet och av godartad beskaffenhet. Enligt medicinalstyrelsens cirkulär

den 7 januari 1946 till läkarna vid samtliga epidemisjukhus skulle de vanligaste komplikationerna angivas i årsrapporten. Uppgifter avseende 7 333 scharlakansfeberfall ha erhållits och visa bl. a., att 3,6 % hade komplikationer av lymphadenit, 2,7 % av otit, 1,4 % av nephrit, 0,9 % av synovit arthrit och 0,6 % av myocardit.

Difterin gick ned från 357 fall 1947 till 206 fall 1948. Av dessa inträffade 44 eller 21 % i Norrbottens län, som därmed såväl absolut som relativt hade det största antalet fall av samtliga län.

Barnförlamningen var betydligt mindre utbredd under 1948 än 1947. Av de 818 anmälda fallen var 636 med och 182 utan förlamning eller i procent räknat resp. 78 och 22 %. Västerbottens län var det enda länet, som gått helt fritt från sjukdomen. Relativt mest omfattande var den i Hallands, Jönköpings och Älvsborgs län. Fallen av respirationspares utgjorde 9 % av samtliga. Enligt förste provinsialläkarnas och förste stadsläkarnas epidemi-rapporter för år 1949 var under detta år antalet å epidemisjukhus och sjukstugor intagna fall av barnförlamning 2 584, varav 1 764 med förlamning. En så stor utbredning hade sjukdomen inte haft sedan år 1945.

Paratyfus. Antalet fall var 306 år 1948 mot 1 061 år 1947. Av de 306 fallen inträffade 221 inom stadsläkardistriktet.

Epidemisk gulsot (hepatitis epidemica) var den bland de anmälningspliktiga sjukdomarna, som under år 1948 hade det största antalet sjukdomsfall eller 11 667. Av tab. 28 framgår, att detta antal var avsevärt högre än för något annat år under tioårsperioden. Den låga frekvensen före år 1943 torde bero på, att rapporteringen av denna sjukdom först från och med år 1943 blev någorlunda fullständig. Anmälningsplikt såsom för sjukdomar, på vilka epidemilagen har tillämpning, infördes nämligen den 1 september 1942. De flesta fallen under år 1948 inträffade i Gävleborgs 1 736 (6,2 ‰), i Västmanlands 1 484 (7,6 ‰), i Kopparbergs 1 259 (4,8 ‰) och i Väster-norrlands län 1 022 (3,6 ‰).

Av *frossa* (malaria) ha enligt förste provinsialläkarnas halvmånadsrapporter iakttagits 25 fall, varav 10 i Göteborg, 9 i Stockholm, 2 i Östergötlands län samt 1 fall i vardera Stockholms, Kronobergs, Blekinge och Västernorrlands län.

13 fall av *tularemia* ha registrerats i hela landet under år 1948; samtliga i Gävleborgs län.

Beträffande de icke anmälningspliktiga epidemiska sjukdomarna grundas de i det följande lämnade uppgifterna på de fall, som kommit till förste provinsialläkarnas och förste stadsläkarnas kännedom.

Influensan har icke antagit epidemisk karaktär under år 1948. Enligt förste provinsial- och stadsläkarnas halvmånadsrapporter understeg antalet för hela året i samtliga län och städer utanför landsting 1 på 1 000 invånare.

Mässling har varit ganska utbredd framför allt i Västerbottens, Väster-norrlands och Norrbottens län. Antalet fall i hela riket var enligt halvmånadsrapporterna summa 20 424 för hela år 1948.

Av *påssjuka* har enligt halvmånadsrapporterna under år 1948 registrerats 12 922 fall i hela riket. Största antalet fall har rapporterats från Södermanlands, Älvsborgs och Jämtlands län.

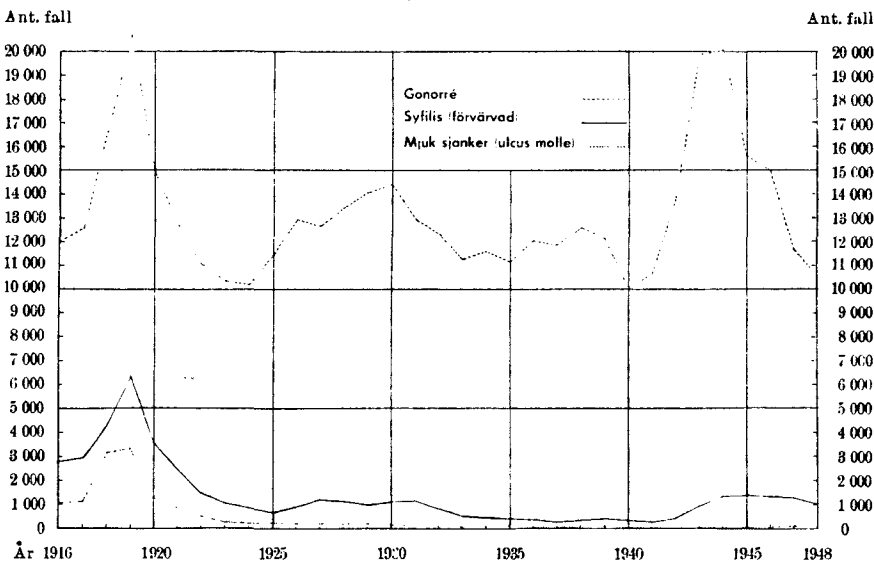
Några anmärkningsvärda anhopningar av *vattenkoppor* och *röda hund* ha icke förekommit under år 1948.

Kikhosta har varit ganska utbredd. I hela riket har under år 1948 i halvmånadsrapporterna anmälts 18 389 fall, varav största antalet registrerats i Malmöhus län och Malmö stad samt i Älvsborgs och Gävleborgs län.

Spetälska. I början av år 1948 funnos, såvitt känt var, i Sverige 5 med spetälska behäftade personer. Under året hade ett nytt fall tillkommit och det fanns sålunda 6 vid årets slut. Två av dessa voro hemmahörande i Gävleborgs, en i Kopparbergs och en (född i Medelpad) i Uppsala län; två voro estniska flyktingar, av vilka den ena tillkommit under året. Fyra vårdades i sina hem, en på ålderdomshem och en på sjukhus. Aldern hos de sex fallen var 30, 41, 61, 66, 70 och 74 år respektive. Fyra ledo av den anestetiska formen av spetälska och två av den tuberösa.

Veneriska sjukdomar. I och med ikraftträdandet den 1 januari 1919 av anmälningsskyldigheten enligt lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar har en tillförlitlig uppgift över antalet inträffade fall kunnat erhållas. År 1919 visade de anmälda fallen en mycket hög siffra, vilken åren därefter stadigt sjönk. (Jfr diagram.) Särskilt är nedgången anmärkningsvärd beträffande syfilis. Orsaken härtill torde ligga

Antal fall av könssjukdom åren 1916—1948.

i de genom lagen tillkomna möjligheterna att dels efterforska smittkällor och dels att utan ekonomiska hänsyn administrera lämpliga terapeutica till de sjuka. Det senare var särskilt betydelsefullt på grund av salvarsanets införande i terapin.

Sänkningen i fråga om mjuk sjanker (*ulcus molle*) har i stort sett varit definitiv och denna sjukdom förekommer numera endast sporadiskt i Sverige.

Under åren mellan de båda världskrigen visade frekvensen av gonorré och syfilis en måttlig stegring. Denna ökning sammanföll i tiden med då rådande goda konjunkturer på det ekonomiska området.

Vid tiden för det andra världskrigets utbrott sjönko frekvenssiffrorna för gonorré och syfilis till ett minimum för att under detta krigs andra och tredje år åter visa en betydlig stegring. De senaste åren har gonorréfrekvensen visat en stark tillbakagång. Detta torde i viss mån få tillskrivas införandet av förbättrade diagnostiska och terapeutiska metoder. Syfilisfrekvensen är dock såsom i många andra länder alltför påfallande hög.

I övrigt må hänvisas till tab. 30 och 31, där uppgifter lämnas bl. a. om könssjukdomarnas frekvens inom olika delar av landet, om smittningsorter och sjuka av olika kön och ålder.

Tuberkulos. De i denna publikation redovisade uppgifterna om tuberkulos återfinnas i tab. 32 och 33. Den senare utgör en sammanställning av tabeller ur Nationalföreningens mot tuberkulos kvartalsskrift (1949 nr 3).

Vid slutet av år 1948 funnos 86 938 personer med tuberkulös sjukdom (tab. 33). Större delen av dessa, eller 59 192 hade lungtuberkulos, men endast 8 474 i smittsamt stadium (öppen tuberkulos). Att fastställa, om en tuberkulos befinner sig i smittsamt stadium kan många gånger vara vanskligt, varför de uppgifter, som meddelas härom, icke böra betraktas som exakta uttryck för det verkliga antalet. I förhållande till hela folkmängden utgjorde emellertid de registrerade smittsamma fallen $1,2 \text{ ‰}$. Det framgår också, att största relativa antalet fall med öppen lungtuberkulos påträffades i Blekinge län, där antalet smittsamma fall utgjorde $2,9 \text{ ‰}$ av den totala folkmängden. Därefter kommo Uppsala län med $2,5$ och Norrbottens med $1,9 \text{ ‰}$. De lägsta talen ha registrerats i Malmö stad $0,4 \text{ ‰}$, Malmöhus län utom Malmö och Hälsingborg $0,5 \text{ ‰}$. Den senare siffran redovisas också av Gävle stad. De högsta talen för nyupptäckta tuberkulosfall redovisas i Gävleborgs län utom Gävle stad $2,9 \text{ ‰}$ och i Kalmar läns norra landstingsområde $2,8 \text{ ‰}$. Det bör observeras, att antalet nyupptäckta fall icke är ett gott uttryck för tuberkulossjukligheten inom ett område, eftersom forskningsarna efter tuberkulosfall bedrivs med olika intensitet i olika delar av landet.

Kol. 13 (tab. 33) visar, att tuberkulosdödligheten år 1948 var $0,42 \text{ ‰}$, med maximum i Gotlands och Norrbottens län, där den uppgick till $0,70 \text{ ‰}$. I detta dödlighetstal äro icke inräknade de icke så få dödsfall i tuberkulos, som drabbat i vårt land omhändertagna flyktingar.

I tab. 32 redovisas omfattningen och några resultat från medicinalstyrelsens hittills utförda skärmbildsundersökningar av civila personer. Man finner, att i de län, som berörts, har i genomsnitt 43 % av befolkningen undersökts. Längst komma voro undersökningarna i Södermanlands län, där verksamheten praktiskt taget avslutats under år 1948. Där var 78 % av hela folkmängden undersökt, vilket motsvarar ungefär 93 % av invånarna över 10 år, vilka äro undersökningarnas egentliga klientel.

Bland de undersökta personerna hade man i genomsnitt funnit tuberkulösa sjukdomstecken hos 3 % (kol. 11). Till dessa kommo dels en del osäkra fynd enligt kol. 12 i tabellen och vissa bifynd (t. ex. hjärtfel), vilka här icke redovisats.

C. Trafikolycksfall.

I årsberättelserna från lasarett, barnsjukhus, sjukstugor, garnissonssjukhus (beträffande civila patienter) och de större enskilda sjukhemmen lämnas i en särskild bilaga, G, uppgifter om antalet för trafikolycksfall behandlade patienter. Dessa uppgifter gälla såväl fall, som intagits för vård, som sådana vilka behandlats i öppen mottagning.

I tabell 35 har sammanställts uppgifter för olika år före, under och efter kriget. Beträffande årsberättelserna för år 1948 ha många sjukvårdsinrättningar efter ansökan befriats från att bifoga bilaga G. Antalet trafikolycksfall för detta år ha beräknats med hjälp av de inlämnade uppgifterna genom jämförelse med motsvarande för år 1947 och äro därför endast ungefärliga. Kvaliteten på de lämnade uppgifterna för övriga år har varit ojämn. Det är tydligt, att vissa sjukhus lagt ned mycken omsorg på sin redovisning — ofta grundar den sig på dag för dag gjorda avprickningar i särskilda arbetstabeller — medan andra lämnat in delvis osannolika eller sinsemellan motstridiga uppgifter.

Hela antalet behandlade skadade personer var ungefär dubbelt så många år 1948 som år 1932 (c:a 21 770 respektive 10 186) medan antalet skadade cyklister ungefär tredubblats under denna tid (c:a 11 900 respektive 3 606). År 1943, då biltrafiken var starkt begränsad, var de skadade cyklisterna över 70 % (11 953 av 16 550) av samtliga trafikolycksfall. För åren 1937, 1947 och 1948 var motsvarande andel något över 50 %. Av efterföljande översikt framgår, att antalet skadade vid färd med personbil, buss eller lastbil var 690 år 1943 och ungefär tre gånger så många under åren 1937, 1947 och 1948. Vid jämförelse mellan antalet skadade och antalet personbilar, bussar och lastbilar upptagna i centrala automobilregistret framkommer dock, att under år 1943 betydligt flera personer skadades per 1 000 inregistrerade sådana fordon än under något av de övriga angivna åren. Detta beror måhända till viss del på, att de relativt få fordon, som hade körtilstånd år 1943, utnyttjades i högre grad än tidigare. Under åren 1947 och 1948 voro de inregistrerade bilarnas och bussarnas antal flera än år 1937.

Delvis torde de jämförelsevis låga talen för skadade per 1 000 fordon under de två senaste åren bero på bensinransoneringen, som då ännu gällde.

	I centrala automobil- registret upptagna person- bilar, bussar och lastbilar vid slutet av angivna år	Antal skadade behandlade på sjukhus efter olyckor med personbilar, bussar och lastbilar	
		Totalt	Per 1 000 inreg. fordon
1932	146 947	1 771	12.1
1937	191 947	2 265	11.8
1943	38 050	690	18.1
1947	238 131	2 281	9.6
1948	262 426	2 100	8.0

Tabell 35 uppger även om skadans påföljd i stora drag. Vad antalet avlidna beträffar må erinras om, att de, som avlidit på olycksplatsen, icke ingå i uppgifterna.

D. Sömnmedelsförgiftningar.

I följande tabell ges en översikt av på sjukhus intagna fall av förgiftningar med sömnmedel o. dyl. under olika år. Det framgår, att antalet intagna ökat sedan 1932 för varje angivet år och var ca sex gånger fler år 1948 än 1932. Ungefär samma stegring erhålles, om man sätter antalet sömnmedelsförgiftningar i relation till folkmängden i åldern 20—40. (År 1932 utgjorde antalet sömnmedelsförgiftade som intagits på sjukhus 0,076 ‰ av folkmängden i dessa åldersgrupper. Samma siffra för år 1948 uppgick till 0,452 ‰). Vidare lägger man märke till, att kvinnorna varit flera än männen under samtliga år såväl absolut som relativt. Beträffande förgiftningarnas påföljd var andelen döda av samtliga förgiftade något lägre under de båda sist redovisade åren.

På sjukhus intagna fall av förgiftning med antipyrin, veronal, trional, chloral, phenemal m. m. under åren 1932, 1937, 1942, 1947 och 1948.

År	Intagna			Skadans påföljd		
	M.	Kv.	Summa	Döden	Kvarstående men	Övergående men
1932	71	81	152	15	—	137
1937	110	158	268	25	8	235
1942	95	159	254	20	3	231
1947	325	546	871	78	3	790
1948 ¹	420	540	960	60	—	900

De inkomna berättelserna över skador och förgiftningar lämna icke en exakt bild av hur stor del av de på sjukhusen intagna skadade, som kunna rubriceras som självmordsförsök. Enligt den uppdelning, som framgår av de från sjukhusen lämnade uppgifterna, skulle sömnmedelsförgiftningarna år 1932 utgöra ungefär 40 % och åren 1947 och 1948 ungefär 70 % av självmordsförsöken.

¹ Delvis uppskattade tal.

E. Förlossningar och aborter.

Materialet. I särskilda bilagor omfattande tio tabeller ha alla förlossningsanstalter (inkl. förlossningsavdelningar på lasarett, sjukstugor o. d.) sedan gammalt haft att redovisa antalet intagna, förlösta och avlidna kvinnor, födda barn, avlidna barn, aborter, havandeskapskomplikationer, verkställda operationer m. m. Likaså skola motsvarande uppgifter lämnas av lasarett och sjukstuga, som för förlossning eller abort mottagit kvinna på annan avdelning än förlossningsavdelning. I föreliggande publikation ha huvudsakligen endast uppgifter om bördor, födda barn, aborter och avlidna mödrar och barn publicerats. I sina årsberättelser ha barnmorskorna haft att lämna liknande, ehuru icke fullt motsvarande uppgifter beträffande den öppna vården, som även redovisats i denna publikation.

Förlossningar och födda barn. I tab. 36 har materialet från såväl barnmorskorna som förlossningsanstalterna sammanförts.

I tabellen redovisas länsvis antalet förlossningar, som skett på anstalter av typ I, II och III samt utom anstalt. Avgränsningen av typerna I och II har skett i huvudsak enligt definitioner, som givits i befolkningsutredningens betänkande om förlossningsvården (SOU 1945: 50, s. 152) och i sammandrag återfinnas i noterna till tabellen. I praktiken har deras tillämpning inneburit, att anstalter, som i tab. 9 och 10 förts i kolumnen obstetriska anstalter med egen specialläkare, alltså de mest kvalificerade avdelningarna, räknats till grupp I. Övriga barnbördsavdelningar vid lasarett och alla förlossningsavdelningar vid sjukstuga ha förts till grupp II. Av barnbörds-husen ha Motalas och Faluns hänförs till typ II och de övriga till typ I. Till typ I har även barnbördshuset Pro patria hänförs. Övriga anstalter ha räknats till typ III.

Sammanfattar man tabellens siffror, kan följande översikt uppställas.

Antal förlossningar och födda barn år 1948¹ (enligt inkomna årsberättelser).

	Antal förlossningar		Antal födda barn							
			Fullgångna				Ofullgångna			
	Abso- luta tal	%	Le- vande födda	Därav av- lidna i %	Död- födda	Därav döda under förloss- ningen i %	Le- vande födda	Därav av- lidna i %	Död- födda	Därav döda under förloss- ningen i %
Anstalter av typ I..	52 398	41.1	49 869	0.5	679	43.7	2 195	19.1	336	18.0
" " " II..	54 517	42.7	52 142	0.6	755	50.0	1 984	21.4	402	27.1
" " " III..	7 627	6.0	7 469	0.4	57	42.9	140	17.1	36	16.7
Lasarett och sjukstugor utan barnbörds- avd.	1 188	0.9	1 151	0.7	19	47.4	30	13.3	8	—
Utom anstalt	11 862	9.3	11 524	0.4	92	.	283	21.7	88	.
Summa	127 622	100.0	122 155	0.5	1 602	45.8	4 632	20.1	870	21.0

¹ Enligt preliminär uppgift från statistiska centralbyrån skulle antalet levande födda barn utgöra 126 392 mot här erhållna 126 782. Skillnaden kan bero antingen på en dubbelredovisning från barnmorskorna, så att några av de på anstalt förlösta, inräknats i uppgifterna om födda barn utom anstalt eller i en felredovisning av dödfödda och tidigdöda.

Det framgår sålunda, att endast 9 % av samtliga förlossningar ägt rum utanför anstalt av något slag.

Antalet dödfödda och ofullgångna är, som synes, något större på anstalter av typ I och II än på övriga anstalter och vid förlossningar hos barnmorskor utom anstalt. Sannolikt beror detta på en tendens hos fall med risk för komplikationer att uppsöka den mera kvalificerade vården.

De växlingar, som framträda i promilletalen för avlidna barn, äro vanskliga att analysera, då här som en orsak till olikhet bl. a. måste räknas med den mån, i vilken anstalterna ha möjlighet bereda nyfödda, som så kräva, vård på särskild barnavdelning e. d. Kan överflyttning ske, försvinna en del patienter, som insjuknat på förlossningsavdelningen i sådana fall ur denna statistik. Det enda som därför kan sägas i sammanhanget är, att de anförda talen i genomsnitt sannolikt äro för låga. Dödligheten ligger nämligen enligt befolkningsstatistiken (serien Befolkningsrörelsen) högre än genomsnittet av här redovisade tal. Då genomsnittet avlidna barn enligt medicinalstatistiken här ovan blir 11,8 ‰, angav sålunda befolkningsstatistiken för år 1946 (det sista tillgängliga talet) 15,8 ‰ döda inom tio dagar efter födelsen och 14,3 ‰ inom fem dagar.

Aborter. Om det totala antalet aborter, som årligen äga rum i vårt land, har man ingen kännedom. I den speciella årsredogörelsen för förlossningsanstalter antecknas dels de legala aborterna och dels övriga aborter. För de senare lämnas även uppgift om hur stort antal, som varit infekterade. Samtliga dessa uppgifter skola lämnas av förlossningsanstalter samt av lasarett, garnissonssjukhus och sjukstugors samtliga avdelningar. Då dessa uppgifter infordrats för första gången år 1948 och samtliga uppgifter icke varit obligatoriska, ha icke alla sjukhus lämnat dylika. Sålunda framgår av uppgifterna, att beträffande 361 aborter icke lämnats uppgifter om fördelningen på legala aborter och övriga. Enligt årsberättelserna från berörda sjukvårdsanstalter skulle antalet legala aborter uppgå till 3 574. (Antalet enligt till medicinalstyrelsen inkomna uppgifter om verkställda legala aborter uppgår till 4 585). Ur årsberättelserna kunde således endast erhållas uppgifter om 78 % av de legala aborterna. Dödligheten i samband med legala aborter uppgick till 0,8 ‰. Antalet »övriga aborter» behandlade på sjukvårdsanstalter uppgick år 1948 till 8 330. Denna siffra innefattar tyvärr såväl spontana som framkallade aborter. Någon uppdelning på dessa två grupper kan emellertid icke göras. Till den senare gruppen kunna dock säkert hänföras de infekterade aborterna, vilka uppgingo till 9,4 % av »övriga aborter». (Uppgifter beträffande de infekterade aborterna har lämnats för c:a 84 % av de »övriga aborterna», varför denna siffra får betraktas som ungefärlig). Närmare redovisning av antalet aborter erhålles ur tabell 35.

F. Socialpsykiatri.

Under år 1948 inkommo till medicinalstyrelsen 4 585 rapporter om verkställda legala aborter, 2 264 rapporter om enligt lag verkställda steriliseringar och 19 rapporter om enligt lag verkställda kastreringar.

Antal legala aborter enligt till medicinalstyrelsen inkomna rapporter under åren 1943—1948.

	1943	1944	1945	1947	1948
Hela antalet ¹	703	1 088	1 623	3 534	4 585
Därav bearbetade	703	1 088	1 623	2 079	1 991
Procentuell fördelning:					
Grupp I (medicinalstyrelsens tillstånd)...	40.8	50.2	56.4	69.1	77.2
Eugenisk indikation					
Sinnessjukdom från m.	4.1	5.5	5.4	3.1	1.3
» » kv.	12.4	9.8	6.3	4.7	3.2
» » m. o. kv.	2.0	2.7	1.0	0.2	0.8
Sinnesslöhet	1.0	1.0	0.9	0.6	0.3
» » kv.	12.8	11.5	9.1	7.7	6.7
» » m. o. kv.	1.4	2.6	1.8	0.1	1.5
Epilepsi	1.0	0.9	0.4	0.3	0.1
» » kv.	2.4	2.8	1.1	1.0	0.6
» » m. o. kv.	0.3	—	0.1	—	0.1
Svår kroppslig sjukdom från m.	0.3	0.4	0.3	0.1	0.1
» » kv.	0.4	0.5	0.6	0.2	0.1
» » m. o. kv.	0.3	—	0.3	0.2	0.1
Medicinsk och social-medicinsk indikation					
Rättsinkapabla	2.4	12.5	29.1	23.6	12.0
Rättskapabla	—	—	—	27.0	50.0
Humanitär indikation	—	—	—	0.3	0.3
Grupp II (tillstånd av två läkare)	56.9	48.4	43.0	30.6	22.6
Medicinsk och social-medicinsk indikation	55.8	47.5	42.1	30.5	22.5
Humanitär indikation	1.1	0.9	0.9	0.1	0.1
Grupp III Nödfall	2.3	1.4	0.6	0.3	0.2

Under hela perioden 1943—1948 har, som framgår av tabellen, en förskjutning ägt rum mellan grupp I och grupp II; den förra angivande den procentuella fördelningen av aborter med tillstånd av medicinalstyrelsen, den senare med tillstånd av två läkare.

En orsak till denna förskjutning från år 1947 är den förändring i lagen om avbrytande av havandeskap, som trädde i kraft den 1 juli 1946. Genom denna lag ha förutsättningarna för avbrytande av havandeskap utökats och samtidigt har medicinalstyrelsen erhållit större befogenhet att lämna tillstånd.

Av rapporterna om legala aborter ha endast de, som inkommit under tiden 3 april—20 september, eller 1 991 underkastats bearbetning med avseende på indikationer, komplikationer och dödsfall. Steriliserings- och kastreringsrapporterna ha däremot samtliga bearbetats. Resultatet av bearbetningen redovisas i följande tabeller med därtill hörande noter. Beträffande antalet legala aborter under tidigare år hänvisas till punkt E i detta kapitel.

¹ Antalet uppgick år 1946 till 2 378. Detta år har ingen fördelning på olika indikationer skett.

Antal legala aborter enligt under tiden 3/4—20/9 1948 inkomna rapporter.

(♀ = kvinna, ♂ = man)

Summa	Grupp I (Medicinalstyrelsens tillstånd)													Grupp II (tillst. av 2 läk.)		Gr. III		
	Eugenisk indikation											Med. o. soc.-med. indik.		Humannitär indik. ⁴	Med. o. soc.-med. indik. ⁵	Humannitär ind. ⁶	Nödfall ⁷	
	Sinnessjukdom			Sinnesslöhet			Epilepsi			Svår kroppslig sjukdom ¹			Rättsinkapla ²					Rättskapla ³
	fr. ♀	fr. ♂	fr. ♀+♂	fr. ♀	fr. ♂	fr. ♀+♂	fr. ♀	fr. ♂	fr. ♀+♂	fr. ♀	fr. ♂	fr. ♀+♂						
1 931	63	25	16	133	6	29	13	2	1	3	1	3	240	997	5	449	1	4

Anm.: I 582 fall har sterilisering samtidigt verkställts.

¹ Grupp I, eug. ind., svår kroppslig sjukdom: arvsrisk från ♀: kongenital höftledsluxation + allergisk sjukdom 1, progressiv muskeldystrofi 1, missbildning 1; arvsrisk från ♂: erythroblastos 2, amblyopia congenita 1.

² Grupp I, rättsinkapla: depression 173, psykos 56, hysteri 3, insanian per trauma mentale 2, psychopathia gravis 2, postencephalitiskt tillstånd 1, epilepsi 1, depression + congenital höftledsluxation 1, encephalopathia post traumatica 1.

³ Grupp I, rättsinkapla: svaghet, utsläpade mödrar m. m. 669, depressions- och andra psykiska insufficiensstillstånd 186, 1 § 1:a stycket 2) abortlagen 26, neuros 20, lungtbc 11, postencephalitiskt tillstånd 9, hjärtsjukdomar (v.o.e. m. m.) 7, anämi 7, postpoliomyelitiskt tillstånd 5, asthma 5, kroppsfel 5, äderbräck 5, rygginsufficiens 4, psykos 3, hypertoni 3, psychopathia 3, insanian e. laesion cerebri 3, ledgångsreumatism 3, insanian per trauma mental 2, bäckenförträngning 2, sclerosis dissemin. 1, hysteri 1, psoriasis 1, nephrit 1, endokrin insufficiens 1, epilepsi 1, sviter efter hjärnblödn. 1, njurmissbildning 1, status efter lung- o. njurtbc 1, akut ledgångsreumatism + v.o.c. 1, status efter tbespondylit 1, thyreotoxikos 1, diskbräck 1, kronisk encephalit 1, uterus bicornis 1, uterus-prolaps 1, lues congenita 1, sockersjuka 1, eklampsirisk 1.

⁴ Grupp I, humanitär indikation: otukt med ♀ under 15 år (18 kap. 8 § strafflagen) 5 fall.

⁵ Grupp II, med. o. soc. med. ind.: lungtuberkulos 113, depressionstillstånd 88, svaghet 48, 1 § 1:a stycket 2) abortlagen 25, hjärntfel 25, njurinflammation 15, sclerosis disseminata 13, hypertoni 9, kronisk ledgångsreumatism 5, graviditetskränkningar 5, neuros 5, thyreotoxikos 5, otoscleros 5, sockersjuka 4, skelettuberkulos 4, ulcerös colit 4, kroppsfel 3, postpoliomyelitiskt tillstånd 3, psychopathia 3, bröstkräfta 3, njurtuberkulos 3, kongenital höftledsluxation 3, graviditetsnephropathi 3, kronisk encephalit 2, paroxysmal tachycardi 2, rygginsufficiens 2, uterusprolaps 2, psykos 2, hypofrenisk insufficiens 2, varikösa bensår 2, postencephalitiskt tillstånd 2, asthma bronchiale 2, uterusmärtor 1, njur- o. lungtuberkulos 1, hysteri 1, syfilis 1, retinochoroiditis peracta 1, coarctatio aortae 1, lupus erythematosus 1, postoperativ tetani 1, status post aneurysma cerebri operata 1, status post nephropathia gravis 1, adipositas 1, kronisk lunginflammation 1, uterusatoni 1, tuberkulös lymfadenit 1, encephalopathia posttraumatica 1, progressiv muskelfatrofi 1, status efter pleurit 1, allvarliga besvär efter eklampsi 1, lungsåcksinflammation 1, status post sarcoma 1, lungtuberkulos + hyperthyreos 1, larynx-stenos 1, sockersjuka + graviditetstoxikos 1, cardioscleros 1, hjärtinfaret 1, spondylarthrit arachylopoetica 1, Rh negativ blodgrupp 1, cancer hepatis 1, ben- o. bukparet 1, status efter tuberkulös spondylit 1, njursten 1, äderbräck 1, kronisk pyelonephrit + hotande eklampsi + uterusmyom 1, grav cystit 1, grav hörselnedsättning 1, angina pectoris 1, anämi 1.

⁶ Grupp II, humanitär indikation: otukt med ♀ under 15 år (18 kap. 8 § strafflagen) 1 fall.

⁷ Grupp III, nödfall: eklampsi 1, hydramnion 1, chorionepiteliom 1, lungtuberkulos + hjärntfel 1.

Kompikationer ha förekommit i 151 fall (dödsfallen här ej medräknade); 44 av fallen voro kombinerade med sterilisering. Feber 67, trombos 11, efterblödning 10, särinfektion 7, salpingit 7, lungemboli 7, lunginflammation 6, parametrit 5, anämi 3, endometrit 3, gastroenterit 3, ileus 2, placenteretention 2, pyelit 2, hämaturi 2, luftvägsinfektion 1, betydande blödning 1, depression 1, bläsläsion + bentrombos 1, bäckenresistens 1, bäckenabscess 1, bäckeninfiltrat 1, nephrit 1, peritonit 1, chock 1, buksmärtor 1, asthma 1, nervskada 1, hysteriska anfall 1.

Dödsfall 2 (i 1 av fallen hade sterilisering samtidigt verkställts): urämi 1, hæmorrhagia uteri 1.

En kvinna med metastaserande bröstkräfta avled 2 månader efter ingreppet o. en kvinna med lungtuberkulos o. hjärntfel avled i grundsjukdomen 5 dagar efter ingreppet utan att detta påverkat förloppet. Dessa 2 kvinnor äro här icke medräknade.

Följande tabell ger en överblick över hur antalet steriliseringar ökat under åren 1943—1948.

Antal steriliseringar enligt till medicinalstyrelsens inkomna rapporter under åren 1943—1948.

	1943	1944	1945	1947	1948
Hela antalet ¹	1 327	1 691	1 747	2 120	2 264
Därav män.....	458	588	465	286	285
» kvinnor.....	869	1 103	1 282	1 834	1 979
Procentuell fördelning:					
Grupp I (medicinalstyrelsens tillstånd)...	72.4	71.8	69.3	67.2	69.2
Eugenisk indikation					
Sinnessjukdom från m.....	2.6	5.1	4.1	2.7	2.0
» » kv.....	3.8	6.2	5.4	5.7	3.6
Sinnesslöhet » m.....	28.7	27.6	19.4	8.8	9.2
» » kv.....	27.8	24.8	23.8	16.9	15.1
Epilepsi » m.....	0.8	1.2	0.9	0.7	0.4
» » kv.....	2.3	2.2	2.2	1.3	1.0
Kroppslig sjukdom el. lyte från m...	0.1	0.2	0.3	0.2	0.1
» » » » kv...	0.2	0.2	0.2	0.3	0.5
Social indikation m.....	2.4	0.6	1.9	1.0	0.8
» » kv.....	1.6	0.6	2.6	2.0	1.5
Medicinsk indikation kv.....	2.1	3.1	8.5	27.6	35.0
Grupp II (medicinalstyrelsens tillstånd i samband med abort).....	16.1	17.5	19.1	20.6	20.6
Eugenisk indikation					
Sinnessjukdom.....	6.7	6.7	7.4	7.1	5.7
Sinnesslöhet.....	7.9	8.8	9.7	11.0	12.6
Epilepsi.....	1.3	1.8	1.3	1.7	1.6
Kroppslig sjukdom el. lyte.....	0.2	0.2	0.7	0.8	0.7
Grupp III (tillstånd av två läkare).....	10.9	10.2	11.4	11.5	9.8
Utan abort.....	3.0	3.4	3.8	3.4	2.9
Med abort.....	7.9	6.8	7.6	8.1	6.9
Grupp IV Nödfall.....	0.6	0.5	0.2	0.7	0.4

Som synes fördelar sig antalet steriliseringar på de olika grupperna för tillståndsgivande på i stort sett samma förhållanden. Följande sammanställning lämnar uppgifter om det absoluta antalet steriliseringar under år 1948. I anslutning därtill redovisas också komplikationerna.

Antal steriliserade enligt under år 1948 inkomna rapporter.

Grupp I (Medicinalstyrelsens tillstånd)										Grupp II (Medstns tillst. i samband med abort)				Grupp III (tillst. av 2 läkare)		Grupp IV nödfall ^a	Summa			
Eugenisk indikation								Soc. ind.	Med. in-dik. ^a	Eugenisk indikation				a ^a b ^a						
sinnes-slöhet	sinnes-sj. dom	epi-lepsi		kroppsl. sj. dom el. lyte ¹		aslö. ssj.-dom el. lepsi				kroppsl. sj. dom el. lyte ^a		utan med abort								
♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♀	♀				♀		♀	♂	♀	Total-antal		
209	341	45	81	9	22	3	11	19	34	792	286	130	36	15	65	156	10	285	1979	2 264

¹ Antalet uppgick år 1946 till 1 847. Detta år har ingen fördelning på olika indikationer skett.

¹ *Grupp I, eugenisk indikation, kroppslig sjukdom eller lyte:* ♂: porfyri 1, blindhet 1, retinitis pigmentosa 1, ♀: erythroblastos 3, dövstumhet 3, blindhet 1, atresia ani 1, sockersjuka 1, Huntingtons chorea 1, hämofili 1.

² *Grupp I, medicinsk indikation:* Svaghet 665, depression 20, neuros 15, kroppsfel 11, vit. org. cord. 9, nephrit 6, tuberkulos 6, psykos 5, epilepsi 4, postpoliomyelitiskt tillstånd 4, sclerosis disseminata 3, kongen. höftledsluxation 3, varicor 3, följdillstånd efter subarachnoidalblödning 2, anämi 2, psykisk insufficiens 2, ryggsufficiens 2, bäckenförträngning 2, hypertoni 2, otoscleros 2, njursufficiens 1, retinit. albuminur. 1, status post nephrectomiam 1, njurtbe 1, status efter njur- och lungtbe 1, status efter tuberkulos spondylit 1, graviditetssalbuminuri 1, retinitis albuminurica 1, sviter efter hjärnblödning 1, sinnessjukdom + vit. org. cord. 1, postencephalitiskt tillstånd 1, hemiplegi + epilepsi 1, par-chinsonism 1, myocardit 1, endocardit 1, sockersjuka 1, hyperthyreos 1, astma 1, synnedsättning 1, diskbräck 1, uterusprolaps 1, bäckeninsufficiens 1, kongen. lues 1, varikösa bensår 1.

³ *Grupp II, eugenisk indikation, kroppslig sjukdom eller lyte:* Kroppsfel 4, progressiv muskeldystrofi 2, dövstumhet 1, ichtyos 1, grav myopi 1, näthinneghim 1, kongen. höftledsluxation 1, megalocornea congen. 1, mikrocephali 1, ärftlig dövhet 1, porfyri 1.

⁴ *Grupp III a:* Vit. org. cord. 11, sclerosis disseminata 6, kronisk nephrit 5, hypertonia 5, bäckenförträngning 4, sockersjuka 3, uterusprolaps 3, lungtbe 2, asthma bronchiale 2, epilepsi 2, nephropathia gravid. gravis c. retinitis albuminurica 2, eklampsia 2, bäckeninsufficiens 2, diabet. mellit. + toxicosis gravid. gravis c. albuminur. 1, status post tbc renis oper. 1, myopia magna + chorioiditis inveterata + polyarthrit. chron. 1, myodegeneratio cordis 1, status post poliomyelit. 1, benägenhet för graviditets-toxikos 1, varicor 1, ulcera cruris 1, diskbräck 1, kroppsfel 1, stenosis laryngis 1, cicatric. uteri 1, inertia uteri 1, otoscleros 1, svaghet 1, migrän 1.

⁵ *Grupp III b:* Vit. org. cord. 28, lungtbe 24, kron. nephrit 13, sclerosis disseminata 12, hypertoni 10, sockersjuka 8, otoscleros 7, postpoliomyelitiskt tillstånd 3, asthma bronchiale 3, graviditetsnephropathia 2, diabet. mellit. + nephropathia 2, kongen. höftledsluxation 2, hypertoni + eklampsibenägenhet 1, kron. nephrit + diabet. mellit. 1, vit. org. cord. + lungtbe 1, myoma uteri + the pulm. sanat. + polyarthrit. chron. 1, polyarthrit + vit. org. cord. 1, status post nephrectomiam 1, organisk nervsjukdom 1, hemiplegia 1, kronisk encephalit 1, pares i nedre kroppsregionen 1, progressiv muskelatrofi 1, status post encephalit. + hyperemesis gravid. 1, status post embolia cerebri 1, epilepsi 1, debilitas 1, svaghet 1, syfilis 1, psoriasis 1, retinochoroidit. per acta 1, sequele retinit. gravid. 1, eklampsirisk 1, cardioscleros 1, morbus Raynaud 1, status post aneurysma operat. 1, myocardit. chron. + struma thyreotoxic. 1, correatio aortae + bronchiectasie 1, morbus Basedow 1, recidiverande struma 1, colitis suppur. 1, kron. gastrit + neurastenia gravis 1, lupus erythematosus 1, kronisk pyelonephrit 1, cancer mammae 1, grav hörselnedsättning 1, kyphoscoliosis gravis 1, rachitisk dvärgväxt 1, rygg- och bäckeninsufficiens 1, symfyssprängning 1, arthrit deform. 1, cystnjurar 1, varicor 1, varikösa bensår 1.

⁶ *Grupp IV:* Bäckenförträngning 4, låg kroppsvikt 1, debilitas mentis + psychopathia 1, uterusadhaerenser 1, tidigare svåra förlossningar 1, uterusruptur + sepsis + lungemboli 1, hypertoni + eklampsi 1.

Komplikationer ha förekommit i 133 fall (dödsfallen ej medräknade). Hos kvinnor: Feber 36, lunginflammation 11, sårinfektion 9, lungemboli 9, suturinsufficiens 8, ileus 7, hämatom i buksåret 7, bentrombos 7, endometrit 4, övre luftvägsinfektion 3, bronchit 3, underlivsblödning 2, trombophlebit 2, ileus + trombophlebit 1, bentrombos + suturinsufficiens 1, bukväggabscess + bentrombos 1, infekterat bäckenhämatom + bentrombos 1, bäckenbentrombos + lungemboli 1, lunginflammation + ileus 1, lungödem + ileus 1, underlivsflytning 1, parametrit 1, postoperativt hämatom i parametriet 1, salpingit 1, bäckenabscess 1, akut enterocolit 1, akut gastroenterit 1, digestionsbesvär 1, meteorism 1, riklig operationsblödning 1, anämi 1, pyelit 1, eklampsianfall 1, nervskada 1, scarlatina 1, pleurit 1, liggsår 1.

Hos män: Scrotalhämatom 1.

Dödsfall: 2 fall. Hjärtkollaps 1, ileus + akut enterit med tarmperforation 1. I intet av dessa fall hade samtidigt gjorts avbrytande av havandeskap.

Antal legala kastreringar enligt under 1948 inkomna berättelser.

Summa	Kön		Grupp I (medicinalstyrelsens tillstånd)						Grupp II (tillstånd av två läkare)	
			Indikationer							
			Kriminalpolitisk		Humanitär		Kriminalpolitisk + humanitär		Humanitär	
	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀
20	20	—	5	—	1	—	14	—	—	—

Komplikationer: Lätt infektion i ena operationssåret i 1 fall.

G. Sinnessjukdomar.

Under 1948 på sjukhus intagna patienter. Kännedomen om hur många personer, som under ett år insjukna i sinnessjukdomar är mycket osäker.

Någon hållpunkt har man i de tal, som ange de under året för första gången på sinnessjukhus intagna. I tab. 20 och tablån, som inleder kap. 2 C, finnas vissa uppgifter om intagna personer men dessa inkludera även tidigare vårdade, som återintagits och sådana som överförts från andra sjukhus m. fl., och äro därför icke användbara i detta fall.

Bättre upplysningar erhållas av tab. 25, där som grupp D (kol. 22 och 23), uppgifter redovisas för personer, som för första gången intagits på sinnessjukhus. År 1948 uppgingo dessa som synes av nedersta raden till 3 706 män och 3 533 kvinnor, eller tillhopa 7 239 personer.

Av tab. 38 framgår, att alla åldrar från 15 år voro tämligen rikligt företrädade bland de intagna. En kulminationsperiod framträder i åldern 50—60 år, då involutionsårens påfrestningar sätta in.

För att återvända till tab. 25 må upplysas, att de i grupp A ingående fall, som intagits för observation enligt kap. 4 sinnessjuklagen gälla personer, som på egen begäran eller på polismyndighets föranstaltande intagits på sinnessjukhus för observation, och de för undersökning enligt kap. 6 samma lag gälla personer, som dömts för brott och beträffande vilka domstolen förordnat om intagande för undersökning. Slutligen bör observeras, att i de anförda patientsiffrorna ingå även de med sinnessjuka i vårdavseende jämställda sinnesslöa, som vårdas på statliga sinnessjukhus.

Befintliga patienter, vårdformer. I genomsnitt per dag befunno sig under år 1948 följande antal patienter på sinnessjukhus: De statliga sinnessjukhusen 22 720, de tre storstädernas sinnessjukhus 5 169, de mindre kommunala och enskilda sjukhusen 1 306 och vårdhemmen i kommunal regi 2 927. Göres ett approximativt tillägg med 600 patienter för de enskilda vårdhemmen, kommer man i allt upp i ett klientel på ca 32 720 patienter. Bortses från de tre sjukhusen med sinnesslöa patienter och de i familjevård omhändertagna — vilket skett även i diagrammet s. 26 — blir totalantalet 30 480 personer.

En översikt av klientelet vid slutet av år 1948 på de stora sinnessjukhusen erhålles av tab. 26. Det framgår, att av totalantalet, 18 191 män och 15 785 kvinnor, vårdades sammanlagt ca 600 i familjer, medan drygt 6 000 voro försöksutskrivna. En sammanställning för de senaste sex åren ter sig sålunda.

	1943	1944	1945	1946	1947	1948
Befintliga i slutet av året	30 837	31 803	32 801	33 583	33 717	33 976
Därav i %: I familjevård	2.2	2.1	2.0	1.9	1.8	1.8
Försöksutskrivna	13.7	15.9	17.7	18.3	18.5	18.5

Familjevården, som intet av åren haft större omfattning, har som man ser stadigt sjunkit, medan antalet försöksutskrivna vuxit, eller från 13,7 till

18,5 % av hela klientelet. Relativa antalet försöksutskrivna växlade starkt olika sjukhus emellan och även mellan de manliga och kvinnliga avdelningarna på samma sjukhus. Sådana växlingar, liksom den noterade utvecklingen i tiden, kunna vara ett uttryck för skiljaktig praxis i tillämpningen av försöksutskrivning respektive fullständig utskrivning.

Sjukdomsformer. Den dominerande sjukdomsformen — schizofrenin — omfattade 58,6 % av de manliga och 57,2 % av de kvinnliga patienterna på de stora sjukhusen, vilket framgår av tab. 40 (kol. 8 och 9). Sjukdomen — eller diagnosen — var dock ännu vanligare förr, vilket också framgår, i det talen för år 1935 voro 66,6 resp. 61,7 %. Någon övervikt för det manliga könet framträder men är icke genomgående varje år (jfr år 1945).

Tydlig könsskillnad framträder emellertid beträffande åtskilliga andra sjukdomsformer. Sålunda uppvisar kvinnokönet relativt stora tal, då det gäller den manisk-depressiva psykosen, hysterisk form av psykogen sinnessjukdom och presenila och senila sjukdomsformer, medan t. ex. syfilitisk infektion, paralytisk form, sinnessjukdom genom alkoholförgiftning och abnorm personlighet (psykopati) tycks vara vanligare hos männen. Psykopaternas andel av klientelet har för övrigt växt under den period, som tabellen omspannar fram till år 1945, varefter någon minskning skett för båda könen. Antalet sinnessvaga och sinnesslöa är tämligen stort inom klientelet, men det bör observeras, att dessa antal i betydande mån sammanhånga med att vissa sinnesslöanstalter och -avdelningar ingå bland sinnessjukhusen.

I tab. 43 redovisas sjukdomsformerna hos de under år 1948 återställda och en procenttalsberäkning visar, att fall med tidigare manisk-depressiv sjukdom utgöra den största gruppen med 18,1 % bland de manliga och 30,4 % bland de kvinnliga utskrivna. Schizofrenin ingår däremot här endast med 17,8 resp. 19,0 %. Återställda alkoholförgiftade och psykopater äro relativt många, om man jämför med nyss citerade tal för de befintliga, likaså återställda efter psykogen sinnessjukdom, annan än hysterisk form.

I tab. 41 redovisas de — förvisso rätt osäkra — uppgifter som lämnats om sinnessjukdomens orsaker. Att märka är, att flera orsaker kunnat betinga samma sjukdomsfall, varför antalet orsaker icke är detsamma som antal patienter. Den oftast angivna orsaken är ärftlig belastning eller sinnessjukdom hos patientens syskon, något som i regel torde vara samma sak. Av yttre orsaker dominerar bland männen alkoholförgiftning och bland kvinnorna involution och ålderdom.

En specifikation av sjukdomsformen hos de ärftligt belastade lämnas i tab. 42, och man finner vid en procenttalsberäkning, att här upptagna fall av schizofreni (33,4 % bland männen och 31,3 % bland kvinnorna) utgöra avsevärt mindre andel än genomsnittet för hela klientelet enligt tab. 40. Vidare äro de maniskt-depressiva flera (12,5 resp. 19,3 %), liksom psykopaterna (14,8 resp. 13,1 %) och de alkoholförgiftade bland männen (11,4 %). Märkligt är, att psykopatin här är av så stor omfattning även inom det kvinnliga klientelet.

Avgångna. Av tab. 27 framgår, att av de 11 744 från de stora sinnessjukhusen under år 1948 avgångna patienterna hade 3 176 blivit återställda och 4 495 förbättrade. De avlidna voro 1 640. I relativa tal betyder detta, att 27 % av de avgångna voro återställda, 38 % förbättrade och 14 % döda. Resten eller 21 %, fördelade sig på diverse andra orsaker för avgång, vilka framgå av tabellen.

I förhållande till hela det vårdade klientelet ställde sig de återställdas och förbättrades antal under de senaste sex åren som framgår av följande serie, vilken avser alla de stora sjukhusen tillsammans antagna utom de tre med sinnesslöa belagda anstalterna och inkluderar försöksutskrivna.

	1943	1944	1945	1946	1947	1948
Antal patienter vid slutet av året	28 800	29 697	30 611	31 426	31 587	31 981
Återställda under året i % av ovanstående ..	6·7	6·8	6·9	8·3	9·1	9·9
Förbättrade under året i % av ovanstående ..	8·9	9·3	10·7	12·3	13·6	13·4

Att — som skett i sammanställningen ovan — de återställda resp. förbättrade under ett år satts i relation till antalet patienter vid årets slut är icke fullt korrekt, men till följd av det tämligen konstanta patientantalet har det härigenom uppkomna felet ringa betydelse. Den relativt låga procenten återställda och förbättrade torde sammanhånga med att ett stort kroniskt klientel finnes, så att omsättningen sker på ett mycket litet antal platser. Att trots detta en förbättring i vårdresultaten småningom inträtt är tydligt.

De återställdas sjukdomsformer ha kommenterats i närmast föregående textavsnitt. Här skola några ord tilläggas om tab. 43 B, där de återställda bland de tio sista årens intagna på de stora sjukhusen redovisas. Den mellersta av tabellens tre rader visar antalet intagna vart och ett av åren 1939—1948. På raden ovanför anges det antal av dessa, som återställts fram till och med år 1948. Av 1939 års intagna hade alltså 2 145 återställts, eller 30 %, vilket framgår av tabellens tredje rad. Man observerar, att av de 1947 intagna hade 27 % utskrivits som återställda redan 1948. Detta relativt till den korta tiden höga tal får ses som ett uttryck dels för att antalet återställda över huvud taget stigit, dels och framför allt för det förhållandet, att sinnessjukdomar, som icke gå till förbättring under de närmaste åren efter insjuknandet, lätt övergått att bli kroniska. Även av tab. 43 A kan detta förhållande utläsas.

I tab. 44 redovisas dödsorsakerna för de på statens och storstädernas sinnessjukhus avlidna. Tuberkulosen utgör, näst ålderdomssjukdomarna, den största, särskilda sjukdomsgruppen. Det promilletal för tuberkulos, som kan beräknas på tabellens siffror, är ca 5, och även om detta är avsevärt mycket lägre än förr — exempelvis år 1937 var det 9 % — överstiger det vida genomsnittet för hela befolkningen. Enligt tab. 33 var detta år 1948 0,42 %.. Den väsentliga skillnaden mellan sistnämnda tal och det för sinnessjukhusen anförda kvarstår, även om hänsyn tas till att åldersfördelningen i befolkningen i dess helhet är en annan än inom sinnessjukhusens klientel.

H. Om den aktuella kariesprocenten hos sjuåringar.

I årsberättelserna från folktandvårdspoliklinikerna ingå uppgifter bl. a. om antalet av karies angripna tänder hos de behandlade patienterna. Genom att sätta de kariesade tändernas antal i relation till hela tandbeståndet hos en viss folkgrupp vid en viss tidpunkt kan man erhålla ett procenttal, som är ett summariskt uttryck för vårdbehovet. Sådana procenttal benämnas här »aktuell kariesprocent». I det följande redovisas några resultat av en bearbetning av materialet beträffande barn i folkskolans första klass.

Den aktuella kariesprocenten för de permanenta tänderna hos barnen i första klass under åren 1941—1948 (utom år 1946, för vilket ingen beräkning utförts) ställer sig som framgår av följande tabell.

Aktuell kariesprocent för permanenta tänder hos i folktandvården undersökta skolbarn i klass 1 1941—1948.

Landstingsområde, städer	1941	1942	1943	1944	1945	1947	1948
Stockholms län	27.5	25.8	23.1	20.6	20.9	23.4	23.1
Uppsala län	.	30.5	26.4	19.0	16.2	18.7	20.6
Södermanlands län	22.7	19.6	19.1	17.7	16.1	13.0	15.8
Östergötlands län	37.9	34.0	35.6	33.3	35.5	31.8	34.3
Jönköpings län	33.3	30.2	20.6	28.0	22.0	19.8	21.0
Kronobergs län	29.8	27.4	26.6	30.4	25.4	25.5	27.3
Kalmar läns norra	24.9	13.8	12.7	17.6	25.5	14.2	20.9
Kalmar läns södra	.	.	36.6	28.9	29.4	24.5	25.1
Gotlands län	.	.	.	21.3	16.7	21.7	24.8
Blekinge län	.	.	20.2	19.9	13.9	20.6	27.8
Kristianstads län	27.7	29.2	28.3	26.7	25.3	25.4	.
Malmö stad	.	—	—	—	—	—	.
Hälsingborgs stad	.	.	.	.	.	.	35.5
Malmöhus län i övrigt	22.7	30.2	28.2	28.6	30.5	27.5	28.9
Hallands län	51.3	44.9	31.9	27.3	26.6	28.7	32.0
Göteborgs stad	.	.	.	.	.	32.4	33.0
Göteborgs och Bohus län i övrigt	28.4	32.1	26.3	22.4	27.8	28.2	25.9
Älvsborgs län	31.5	27.6	30.2	27.0	27.2	33.1	34.3
Skaraborgs län	30.7	35.6	37.0	28.2	32.8	22.1	23.2
Värmlands län	38.6	38.0	35.3	31.8	33.6	30.5	37.1
Örebro län	33.9	37.3	28.0	31.3	25.6	25.7	32.2
Västmanlands län	15.8	14.4	13.6	18.5	15.9	18.6	19.2
Kopparbergs län	.	.	.	.	.	20.2	21.1
Gävle stad	20.8	23.6	19.1	13.9	19.4	22.7	21.0
Gävleborgs län i övrigt	16.0	31.6	26.8	28.7	24.6	20.4	22.5
Västernorrlands län	.	.	.	35.9	.	33.7	29.8
Jämtlands län	.	.	39.3	38.0	34.7	34.9	36.3
Västerbottens län	33.2	33.3	27.3	22.0	27.3	25.0	22.7
Norrbottnens län	44.3	30.7	19.7	27.3	28.1	28.2	26.5
Hela riket (medeltal)	29.1	27.5	24.3	24.9	24.1	25.3	28.2

Procenttalen växla, som synes, starkt år från år inom länen och det är i många fall svårt att bilda sig en uppfattning om vilka typiska olikheter, som till äventyrs kunna finnas mellan skilda landsdelar. Genomgående låga tal, d. v. s. relativt lågt vårdbehov, visar sig emellertid för t. ex. Södermanlands och Västmanlands län och höga för Östergötlands, Värmlands och Jämtlands län. Genomsnittstalet för hela riket sjönk från 29,1 år 1941 till 24

å 25 åren 1943 och 1944 för att därefter hålla sig på ungefär denna nivå, eller med andra ord det genomsnittliga vårdbehovet i det permanenta bettet hos 7-åringarna i folktandvården minskades från 1941 till 1947 med ca 15 %. År 1948 ökade den aktuella kariesprocenten ånyo och överstiger nu siffran för år 1942. Att märka är därvid, att en stegring från 1947 till 1948 kunnat registreras såväl i Södermanlands län som i Göteborgs stad, där folktandvården under båda dessa år varit helt genomförd.

I. Apoteken.

Vid slutet av år 1948 var antalet självständiga apotek 415, vilket framgår av tab. 6. Ett år tidigare var antalet 416. Ett apotek, nämligen det i Skönerud hade ombildats till filialapotek. Antalet för allmänheten öppnade filialapotek var 57 mot 50 ett år tidigare. Sjukhusapotekens antal har icke förändrats under året och var sålunda 13. Läkemedelsförrådets antal var 509. Antalet invånare per apotek¹ var 14 703 eller praktiskt taget samma antal som föregående år.

Medicinalstyrelsen har beslutat om inrättande av filialapotek i Hälsingborg samt inom stadsdelen Gubbängen i Stockholm. Följande tidigare beslutade apotek ha avsynats och öppnats för allmänheten, nämligen filialapoteken i Bjärnum, Lerum, Perstorp, Skelleftehamn samt filialapoteken Duvan och Måsen i Stockholm.

Apoteksprivilegium har under året tilldelats 30 personer.

Uppgifterna om den vid apoteken anställda personalen (tab. 1) ha redan kommenterats i kap. 1 och denna framställning skall här icke upprepas. Det må blott påpekas, att eftersom antalet självständiga apotek var 415 och antalet apoteksinnehavare 405, voro 10 apotek vakanta vid årsskiftet 1948/1949. För kontroll av apoteken ha utförts 122 inspektioner, 298 visitationer och 12 avsynningar.

Apotekens försäljningssumma var (enligt tab. 6) omkring 125 milj. kr år 1948, eller 18,10 kr per invånare. I dessa tal ha sjukhusapotekens försäljning medräknats. Motsvarande tal år 1947 voro ungefär 115 milj. kr respektive 16,90 kr. Försäljningen per invånare i de sex städerna utanför lands-
ting var betydligt högre än riksgenomsnittet, vilket kan antagas främst bero på försäljning till kringliggande landsbygd.

¹ Sjukhusapoteken oräknade.

Kap. 4. Det allmännas kostnader för hälso- och sjukvårdsändamål 1928, 1947 och 1948.

I statens sjukvårdskommittés betänkande (SOU 1934: 22) redovisades en beräkning av statens, landstingens och städernas utanför landsting kostnader för hälso- och sjukvårdsändamål år 1928. Motsvarande kalkyl har utförts för tiden omkring åren 1947/48 och 1948/49 och båda beräkningarna ha sammanställts i följande tabell. För de senare beräkningstillfällena har dessutom ett belopp tillagts för den militära sjukvården och kostnaderna för andra primärkommuner än städer utanför landsting.

Det allmännas totala utgifter för hälso- och sjukvårdsändamål uppgick enligt den senaste beräkningen till nära 610 milj. kr. Då de statliga och kom-

Utgifter (inkl. anläggningskostnader) för hälso- och sjukvårdsändamål, milj. kr.

Vårdform	1928				1947				1948			
	Staten (1928/29)	Landsting	Städer utanför landsting	Summa	Staten (1947/48)	Landsting	Städer utanför landsting	Summa	Staten (1948/49)	Landsting	Städer utanför landsting	Summa
Lasarettsvård	1-94	21-77	8-55	32-26	26-34	136-93	68-47	231-74	30-86	166-01	70-88	267-75
Tuberkulösvård	4-15	5-55	3-12	12-82	8-07	17-74	6-20	32-01	5-66	20-90	7-06	33-62
Epidemivård	1-36	3-44	1-06	5-86	1-25	10-60	4-65	16-50	0-79	7-63	5-08	13-50
Kronikervård	0-64	0-37	0-52	1-53	2-44	5-63	4-64	12-71	2-78	8-19	4-92	15-89
Sinnessjuk- och sinnessalösvård	13-82	1-84	4-46	20-12	75-46	8-18	10-04	93-68	83-53	10-03	7-82	101-38
Dispensärvård	0-45	0-75	0-39	1-59	2-12	2-60	2-23	6-95	2-98	2-87	2-53	8-38
Distriktsvård	0-22	0-40	0-12	0-74	2-55	6-88	1-72	11-15	3-88	7-26	1-91	13-05
Förebygg. mödra- och barnavård	—	—	—	—	2-06	1-49	0-31	3-86	3-55	1-84	0-35	5-74
Barnmorskeväsen	0-92	0-73	0-06	1-71	3-38	3-10	0-03	6-51	2-86	5-76	0-04	8-66
Folktdandvård	—	—	—	—	1-99	7-22	2-55	11-76	2-38	9-33	2-48	14-19
Övriga	4-54	1-58	0-26	5-86	133-25	3-18	8-58	45-01	143-14	4-11	8-94	156-19
Summa	28-04	36-43	18-02	82-49	156-91	203-55	109-42	471-88	182-41	242-93	112-01	538-35
Tillkommer:												
Militär sjukvård	—	—	—	—	16-79	—	—	16-79	14-90	—	—	14-90
Bidrag till sjuk-kassor	—	—	—	—	149-62	—	—	149-62	149-79	—	—	149-79
Primärkommuner, andra än städer utom landsting	—	—	—	—	—	—	—	16-00	—	—	—	16-00
Total	—	—	—	—	215-32	—	—	544-29	237-10	—	—	609-04

¹ Därav central hälsovårdsadministration 6-21 milj. kr (medicinalstyrelsen, statliga laboratorier); utbildning av medicinalpersonal 15-99 milj. kr.

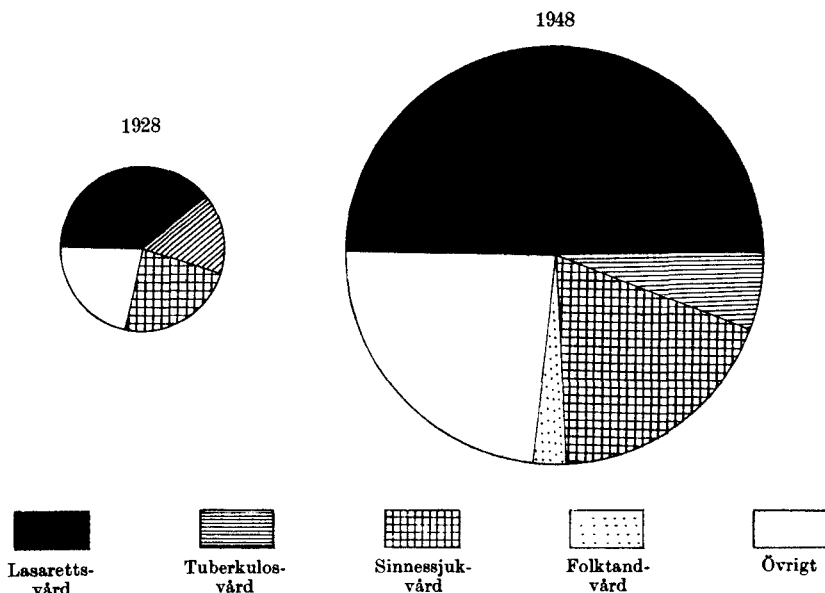
² Motsvarande uppgifter för år 1928 ingå ej i sjukvårdskommitténs uppgifter.

³ Därav central hälsovårdsadministration 6-26 milj. kr. (medicinalstyrelsen, statliga laboratorier); utbildning av medicinalpersonal 15-46 milj. kr.

munala räkenskapsåren icke sammanfalla hänför sig detta belopp vad beträffar statens kostnader till budgetåret 1948/49 och i fråga om kommunernas till kalenderåret 1948. — För motsvarande tid ett år tidigare var den sammanlagda totalkostnaden 544 milj. kr. — Det allmännas kostnader hade sålunda mellan de två sista åren ökat med icke mindre än 12 %. Av de nära 610 milj. kr. utgjorde statens kostnader 39 %, landstingens 40 % och städernas utanför landsting 18 %. Beträffande gruppen övriga primärkommuner har för år 1948 icke gjorts någon beräkning på grund av de svårigheter, som föreligga att erhålla dessa uppgifter, enär statistiken över kommunernas finanser för år 1948 ännu icke är färdig. I stället har antagits, att ifrågavarande kostnader äro ungefär desamma som föregående år, då de utgjorde endast 3 % av den totala kostnaden.

Lasarettsvården har från 1947 till 1948 ökat med 36 milj. kr eller med nära 16 %. Denna stegring torde till stor del hänföra sig till ökade personalkostnader i samband med att begränsning av arbetstiden successivt genomförts för sjukvårdspersonalen. Kostnadsökningar på grund av denna orsak beröra helt naturligt även övriga former av sluten sjukvård. Nedgången i kostnaderna i epidemisjukvården sammanhänger dels med låg epidemifrekvens under året och dels med att den genomsnittliga vårdtiden på grund av nya behandlingsmetoder kunnat avkortas. Städerna utanför landsting ha fått sina utgifter för sinnessjukvård och sinnesslövvård minskade genom att högre vårdavgifter uttagits från patienter med invalid- eller folkpension. Till en del belastar emellertid de höjda vårdavgifterna nu i stället social-

Utgifter för hälso- och sjukvårdsändamål.

vårdskontot. Den avsevärda höjningen i kostnaderna för övriga ändamål beror på ökade utgifter för ett flertal ändamål.

En överblick av kostnadernas förändring mellan åren 1928—1948 erhålles av föregående diagram. Som synes har lasarettsvårdens relativa andel av kostnaderna ökat (från 39 % år 1928 till 50 % år 1948), under det att sinnessjukvårdens andel (från 24 % till 17 %) och tuberkulosvården (från 16 % till 6 %) minskat betydligt.

I de siffror, som anförts i det föregående, ha medtagits de belopp, som åtgått för nyanläggningar och nyanskaffningar för sjukvårdsändamål. Som av följande tabell framgår, ha de största nyanläggningarna skett inom lasarettsvården, som svarar för nära 60 % av samtliga anläggningskostnader; sinnessjuk- och sinnesslövärdens investeringar utgöra 13 å 14 % av samtliga.

Kostnader för nyanläggning och nyanskaffning, milj. kr.

	Staten	Landsting	Städer utanför landsting	Summa
Lasarettsvård	7.12	39.30	3.73	50.15
Tuberkulosvård	0.11	2.72	0.33	3.16
Epidemivård	0.16	0.93	0.05	1.14
Kronikervård	0.27	1.68	0.28	2.23
Sinnessjuk- och sinnesslövärd	8.61	2.55	0.24	11.40
Dispensärvård	—	0.06	0.00	0.06
Distriktsvård	—	0.11	0.00	0.11
Förebyggande mödra- och barnavård	—	(0.05)	0.03	0.08
Barnmorskeväsen	—	0.25	—	0.25
Folktandvård	0.06	(1.85)	0.12	2.03
Övriga	{ 11.93 0.06 }	{ 0.91 }	0.40	13.30
Summa	28.32	50.41	5.18	88.91
Militär sjukvård	0.10	—	—	—

Det allmännas kostnader för hälso- och sjukvård bestridas i främsta rummet av skattemedel. Om statens kostnader sättas i relation till den år 1948 erlagda inkomstskatten framgår, att ca 10 % av den senare åtgår till hälso- och sjukvårdsändamål. För landstingens del utgör motsvarande kostnader ungefär $\frac{2}{3}$ av landstingsskatten.

I följande tabell erhålles en översikt över hur kostnaderna för hälso- och sjukvårdsändamål belasta skatteunderlaget inom de olika landstingen resp. städerna. I denna tabell ha emellertid investeringskostnaderna borttagits på grund av att dessa i regel bestridas genom upplåning. Likaså ha de tre största städernas kostnader för sinnessjukvård frändragits för att jämförelse lättare skall kunna göras med landstingen och övriga städer, som icke själva handhava sin sinnessjukvård. Som synes utgör kostnaderna för den slutna kroppssjukvården i genomsnitt omkring 73 % av samtliga kostnader för sjukvårdsändamål. För en jämförelse med denna siffra ha motsvarande

¹ Här i ingår för Karolinska institutet 4.35, med. högskolan i Göteborg 0.18, tandläkarhögskol. 6.81 och universiteten 0.59 milj. kr.

kostnader för år 1944 även utsatts. Som synes har den relativa kostnaden för den slutna kroppssjukvården under de senaste fem åren stegrats med nära 50 %.

*Landstingens och städernas utanför landsting driftutgifter för sjukvårds-
ändamål totalt och per skattekrona.¹*

Sjukvårdsområde	Å r 1 9 4 8			År 1944
	Totalkostnad för sjukvårds- ändamål	Per skattekrona		Kostnad för sluten kropps- sjukvård per skattekrona
		Totalt	Därav för sluten kropps- sjukvård	
Stockholms län.....	14 933 051	1.72	1.42	1.06
Uppsala »	6 332 878	1.96	1.08	0.83
Södermanlands »	8 123 708	1.84	1.52	0.83
Östergötlands »	9 150 822	1.87	1.55	0.85
Jönköpings »	9 614 896	1.94	1.56	0.96
Kronobergs »	3 945 876	1.64	1.31	0.97
Kalmar läns norra »	3 034 107	2.06	1.41	1.00
Kalmar läns södra »	4 915 482	2.04	1.56	1.00
Gotlands län.....	2 124 295	2.40	2.13	1.54
Blekinge »	5 133 360	2.24	1.76	0.90
Kristianstads »	7 556 447	1.77	1.35	0.89
Malmöhus »	15 554 301	2.29	1.80	1.07
Hallands »	4 499 369	1.54	1.39	0.94
Göteborgs och Bohus »	6 127 763	1.74	1.49	0.94
Älvsborgs »	11 494 932	1.64	1.26	0.93
Skaraborgs »	7 397 348	1.83	1.43	0.78
Värmlands »	10 394 564	2.01	1.71	1.27
Örebro »	8 437 342	1.62	1.34	0.85
Västmanlands »	6 086 650	1.47	1.37	0.78
Kopparbergs »	10 391 552	1.92	1.53	0.98
Gävleborgs »	9 693 440	2.28	1.63	1.07
Västernorrlands »	12 019 836	2.38	1.98	1.40
Jämtlands »	4 373 964	1.81	1.62	0.95
Västerbottens »	8 548 851	2.35	2.24	1.34
Norrbottnens »	10 837 983	2.69	2.60	1.39
Stockholms stad.....	55 783 228	1.87	1.34	1.13
Göteborgs »	22 655 800	1.93	1.68	1.16
Malmö »	11 940 562	2.03	1.75	1.16
Norrköpings »	4 993 360	2.23	1.55	1.23
Hälsingborgs »	5 670 708	2.64	1.48	1.03
Gävle »	2 449 302	2.08	1.49	1.14
Summa	304 215 777	1.95	1.55	1.05

Den högsta kostnaden per skattekrona uppvisa Norrbottens län, Hälsingborgs stad och Gotlands län. De lägsta kostnaderna per skattekrona uppvisa Västmanlands, Hallands, Örebro, Kronobergs och Älvsborgs län. Medelkostnaden för samtliga sjukvårdsområden är 1,95 per skattekrona.

Kostnaderna för den slutna kroppssjukvården äro som synes högst i Norrbottens, Västerbottens och Gotlands län. De höga talen för de två nordligaste länen torde bero på att dessa sjukvårdsområden driva relativt många sjukhus samt att drift- och transportkostnader äro höga. Gotlands län med knappt 60 000 invånare måste helt naturligt få höga utdebiteringskostna-

¹ Exklusive Stockholms, Göteborgs och Malmös kostnader för sinnessjukvård.

der för att kunna bestrida driften för sina sjukhus. Den lägsta kostnaden per skattekrone för den slutna vården upptages i Uppsala län beroende på att detta län har möjlighet att utnyttja undervisningssjukhuset i Uppsala som centrallasarett. Detta sjukhus är dessutom länets enda lasarett. Variationerna i skillnadsbeloppet mellan den totala kostnaden per skattekrone och den för den slutna kroppssjukvården torde främst bero på olika utbyggnad av vården för lättskötta sinnessjuka, av sinnesslövrården, av folktandvården samt för städernas del även av den fristående poliklinikvården.

Om samtliga kostnader för drift och investering fördelas per invånare blir den sammanlagda kostnaden nära 90 kr, varav i genomsnitt utgår av kommunala medel ca 55 kr. De högsta kostnaderna per invånare uppvisa Gävle, Hälsingborgs och Stockholms stad och den lägsta kostnaden per innevånare förekommer i Kronobergs, Hallands och Skaraborgs län.

Kap. 5. Hygieniska förhållanden i samband med mjölkdistributionen.

Medicinalstyrelsen, som utövar högsta tillsynen över bl. a. hygienen vid livsmedelshanteringen, underrättas fortlöpande om förhållandena i olika delar av landet genom de uppgifter förste provinsialläkarna lämnar i sina årsberättelser. De sålunda lämnade uppgifterna är av ganska växlande karaktär. För att få en mera enhetlig uppfattning om det aktuella hygieniska tillståndet inom ett viktigt till livsmedelshanteringen hörande område anmodade medicinalstyrelsen efter samråd med veterinärstyrelsen samtliga förste provinsialläkare och med dem jämställda förste stadsläkare att under år 1948 granska vissa förhållanden beträffande mjölkdistributionen och -försäljningen inom sina respektive områden. De skulle därvid i samråd med de lokala hälsovårdsnämnderna för varje kommun besvara vissa av medicinalstyrelsen utarbetade frågor.

Samtidigt med den av läkarna utförda undersökningen har länsveterinärerna på anmodan av veterinärstyrelsen utfört en undersökning för att belysa mjölkens kvalitet samt hygienen vid mjölkproduktionen, vid mejerier samt vid transporten från de senare till mjölkförsäljningsställena.

Den redogörelse för tjänsteläkarnas undersökning, som medicinalstyrelsen nu lämnar ger på flera punkter summariska och i vissa fall icke fullt signifikativa besked om tillståndet inom respektive områden, men torde dock ge åtskilliga värdefulla upplysningar. Förutom att den givit en aktuell kännedom om förhållandena beträffande mjölkdistributionen och -försäljningen torde undersökningen ha bidragit till att fästa de lokala hälsovårdsmyndigheternas uppmärksamhet på med mjölkhygien sammanhängande problem.

A. Hela riket utom städer utanför landsting.

Vid bearbetningen av materialet har detta uppdelats så, att en bild erhållits av förhållandena inom olika samhällstyper: inom städer, köpingar, municipalsamhällen och mindre samhällen samt inom hela landskommuner med en eller flera tätorter.

Kommunerna ha hänförts till A-, B- och C-kommuner, om befolkningen (enligt 1940 års folkräkning) inom yrkesgruppen jordbruk med binäringar omfattar resp. minst 75 %, 50—75 % och mindre än 50 % av sammanlagda befolkningen inom yrkesgrupperna jordbruk med binäringar, industri och

hantverk, samfärdsel, handel, allmän förvaltningstjänst samt fria yrken. Finnes inom en kommun tätorter, vilkas sammanlagda befolkning uppgår till minst $\frac{2}{3}$, av kommunens hela folkmängd, har den benämnts D-kommun.

Tid för öppethållande. Mjölkförsäljning ägde rum under högst olika tidrymd, varierande från en timme till 6 å 9 timmar (hel dag). I samtliga städer, från vilka uppgift härom lämnats, kunde mjölk köpas under »hela dagen»; detta gällde då flertalet försäljningsställen inom en stad. I D-kommuner eller tätorter tillhörande sådana kommuner var förhållandet i allmänhet detsamma. I Göteborgs och Bohus län samt Kopparbergs län funnos emellertid flera dylika samhällen med försäljning under blott en eller ett par timmar. I mindre samhällen var kort försäljningstid icke ovanlig och förekom särskilt ofta inom Uppsala, Södermanlands, Gotlands, Kalmar, Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län.

Avstånd till mjölkförsäljningsställe. Det längsta avstånd, som köparen i regel måste färdas för att köpa mjölk, kan lämpligen uppdelas i avstånd upp till en kilometer och däröver. I flertalet deklarerade städer och köpingar samt tätorter inom D-kommuner höll sig »det längsta avståndet» under en kilometer. Inom Stockholms och Skaraborgs län var det dock i förhållandevis många städer 1,5 å 2 kilometer och samma var förhållandet med åtskilliga köpingar och tätorter inom D-kommuner, särskilt i Jönköpings, Kronobergs, Kristianstads och Värmlands län. För övriga samhällen förekom avstånd på över en kilometer mera ofta och då speciellt inom Gotlands, Göteborgs och Bohus, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Folkmängd per försäljningsställe. För att erhålla ett mått på antalet betjänade personer per försäljningsställe i de olika länen har framräknats länsmedeltal dels för städer dels för köpingar och andra tätorter inom D-kommuner. Medeltalen ha erhållits genom att dividera hela antalet invånare inom länet bosatta i städer respektive köpingar och andra tätorter med antalet försäljningsställen inom respektive grupp. Dessa medeltal kommer helt naturligt inte att uppvisa så stora variationer som medeltalen för varje stad eller annat samhälle skulle göra. Länsmedeltalen för städer varierade mellan 350 och 600 inom de flesta länen. Inom Malmöhus, Gävleborgs och Västernorrlands län voro de lägst och höllo sig mellan 350 och 400. I städer inom två län, Kronobergs och Västerbottens län, köptes mjölken i stor utsträckning i mejerier, vilket säkerligen bidrog till att talet för dessa län låg mellan 700 och 800. För köpingar och andra tätorter inom D-kommuner hade motsvarande tal större spridning. De varierade för flertalet län mellan 350 och 750. Det lägsta talet, 260, uppvisade Göteborgs och Bohus län, varifrån uppgifter på 24 tätorter inkommit, de flesta från Bohusläns skärgård och kustband. I 4 län lågo talen mellan 900 och 1 200, nämligen i Kronobergs, Hallands och Älvsborgs län, i vilka $\frac{1}{3}$, eller mera av mjölken köpts i mejeriets distributionslokaler samt i Kopparbergs län, där unge-

fär $\frac{1}{3}$ köpts i sådana lokaler eller direkt från producenter. Inom samhällen tillhörande A-, B- eller C-kommuner köptes mjölk i en del fall enbart från särskilda mjölkförsäljningsställen och i andra fall delvis från producent, varför antalen invånare per försäljningsställe här inte voro jämförbara.

Distribution från olika slags försäljningsställen. En viss uppfattning av de hygieniska förhållandena får man av svaren på frågorna hur den försålda mjölmängden inom ett samhälle fördelar sig på olika slag av försäljningsställen samt om man i samhället i fråga kan få köpa mjölk i slutna förpackningar. Huruvida exempelvis utrymmena ansetts otillräckliga eller personalrum eller diskrum saknats framgår dock inte direkt av någon fråga, men har ibland gjorts anmärkning på under frågan om de hygieniska förhållandena varit tillfredsställande (se sid. 00).

Beträffande distributionen av mjölk inom städer skedde denna till övervägande delen genom specialaffärer; särskilda s. k. mjölkbutiker eller mejeriers distributionslokaler. Inom de flesta länen hade omkring 70 % eller mera av hela den inom städer försålda mjölmängden distribuerats genom sådana affärer, varav huvuddelen i särskilda mjölkbutiker. För städer inom Västernorrlands, Uppsala och Stockholms län var motsvarande procenttal de lägsta eller omkring 30, 38 respektive 48 %. Inom vardera av de två senare länen hade omkring 50 % försålts i livsmedelsaffärer med särskild avdelning för mjölkförsörjning, i Västernorrlands län hade omkring 30 % sålts i sådana affärer och omkring 40 % i diversehandel med särskild avdelning. Även inom flertalet köpingar och andra tätorter köptes den övervägande delen av mjölk i s. k. mjölkbutiker och mejerier. Dock fanns det många sådana samhällen i framför allt Jönköpings, Göteborgs och Bohus, Västernorrlands och Västerbottens län, där försäljningen i livsmedels- och speceriaffärer o. d. var betydande.

Försåld mjölmängd samt procentuell fördelning på olika slag av försäljningsställen inom kommuntyper avseende hela riket.

Kommuntyp	Total mjölmängd i liter	Mjölkbutik %	Livsmedels- o. diversehandel %	Mejeri	Direkt från producent	Kringföringshandel
A-kommuner	3 400 691	20	20	49	11	—
B-kommuner	22 931 113	36	28	24	10	2
C-kommuner	46 850 122	44	26	21	7	2
D-kommuner	86 946 915	42	28	23	3	4
Samtliga städer	590 607 427	75	16	7	1	1

Inom hela landskommuner köptes mjölken huvudsakligen direkt från producenter, i mejerier och i livsmedels- och speceriaffärer.

Kringföringshandel av mjölk förekom på landsbygden inom många län, bl. a. i Hallands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs och Kopparbergs län. Stundom förekom denna distributionsform även inom städer, köpingar och

Mjök såld från olika slag av försäljningsställen.

Län och kommuntyp	Försäld mjök i % från					Län och kommuntyp	Försäld mjök i % från				
	mjök- butik	livs- medels- och diverse- handel	mejeri	produ- cent	kring- förings- handel		mjök- butik	livs- medels- och diverse- handel	mejeri	produ- cent	kring- förings- handel
Stockholms stad	100	—	—	—	—	Tätort inom: B- » ...	81	19	—	—	—
Stockholms län	46	45	5	2	2	» » C- » ...	82	13	—	5	—
Tätort inom: C-kommuner ...	91	8	—	1	—	» » D- » ...	17	79	1	3	—
» » D- » ...	51	43.5	3	2	0.5	Städer	36	14	41	1	8
Städer	42	47	6	2	3	Älvsborgs län	69	9	20	2	—
Uppsala län	36	56	6	2	—	C-kommuner ...	51	32	—	17	—
A-kommuner ...	9	—	—	91	—	Tätort inom: A- » ...	—	100	—	—	—
B- » ...	33	35	10	22	—	» » B- » ...	100	—	—	—	—
C- » ...	86	14	—	—	—	» » D- » ...	—	27	73	—	—
Tätort inom: B- » ...	68	14	18	—	—	Städer	74	7	19	—	—
» » C- » ...	—	—	—	100	—	Skaraborgs län	54	11	32	1	2
D- » ...	51	26	23	—	—	A-kommuner ...	—	—	11	11	78
Städer	34	62	4	—	—	B- » ...	—	100	—	—	—
Södermanlands län	76	18	2	4	—	Tätort inom: A- » ...	—	100	—	—	—
Tätort inom: B-kommuner ...	73	23	—	4	—	» » B- » ...	31	6	63	—	—
» » C- » ...	60	28	9	0.5	2.5	» » C- » ...	8	22	70	—	—
D- » ...	64	36	—	—	—	» » D- » ...	53	3	44	—	—
Städer	81	14	—	5	—	Städer	62	14	23	1	—
Norrköpings stad	100	—	—	—	—	Värmlands län	71	3	24	1	1
Östergötlands län i övr.	73	15	9	1	2	C-kommuner ...	92	—	—	8	—
B-kommuner ...	—	49	51	—	—	Tätort inom: B- » ...	—	—	100	—	—
C- » ...	76	23	—	1	—	» » C- » ...	100	—	—	—	—
Tätort inom: B- » ...	48	—	25	23	4	» » D- » ...	65	8	23	3	1
» » C- » ...	58	8	28	2	4	Städer	71	2	25	—	2
D- » ...	12	61	18	2	7	Örebro län	69	20	8	3	—
Städer	92	2	6	—	—	C-kommuner ...	49	—	9	40	2
Jönköpings län	50	17	33	—	—	Tätort inom: B- » ...	73	—	27	—	—
C-kommuner ...	41	—	41	18	—	» » C- » ...	88	—	12	—	—
Tätort inom: B- » ...	5	6	89	—	—	» » D- » ...	80	7	10	3	—
D- » ...	1	57	41	1	—	Städer	68	25	7	—	—
Städer	59	13	28	—	—	Västmanlands län	74	13	10	2	1
Kronobergs län	31	1	65	—	3	C-kommuner ...	23	—	28	24	25
A-kommuner ...	—	—	51	49	—	Tätort inom: B- » ...	32	—	68	—	—
B- » ...	—	—	67	33	—	» » C- » ...	23	9	68	—	—
C- » ...	32	—	68	—	—	» » D- » ...	81	5	14	—	—
						Städer	80	15	4	1	—

Tätort inom: B-kommuner ...	—	—	100	—	—	Kopparbergs län.....	56	21	11	11	1
» » C- » ...	—	—	96	1	3	B-kommuner ...	4	10	86	—	—
» » D- » ...	27	1	64	—	8	C- » ...	34	18	—	26	12
Städer	40	2	58	—	—	Tätort inom: B- »	47	2	—	5	46
Kalmar län	50	19	27	3	1	» » C- »	26	26	48	—	—
C-kommuner ...	2	48	—	50	—	» » D- »	65	3	18	14	—
Tätort inom: A- »	—	—	100	—	—	Städer	67	26	5	2	—
» » B- »	28	20	52	—	—	Gävle stad	100	—	—	—	—
» » C- »	63	16	18	—	3	Gävleborgs län i övr.....	68	15	12	3	2
» » D- »	52	18	30	—	—	Tätort inom: B-kommuner ...	45	26	28	—	1
Städer	55	16	29	—	—	» » C- »	63	26	9	2	—
Gotlands län	75	13	11	1	—	» » D- »	66	11	6	6	11
Tätort inom: B-kommuner ...	11	28	55	6	—	Städer	88	6	5	1	—
» » C- »	35	29	36	—	—	Västernorrlands län	21	67	10	2	—
» » D- »	40	59	—	1	—	A-kommuner ...	100	—	—	—	—
Städer	100	—	—	—	—	B- »	33	35	31	1	—
Blekinge län	71	19	5	5	—	C- »	14	83	—	3	—
B-kommuner ...	—	100	—	—	—	Tätort inom: A- »	—	24	52	24	—
C- »	89	5	—	6	—	» » B- »	36	58	—	6	—
Tätort inom: C- »	2	92	5	1	—	» » C- »	32	52	6	10	—
Städer	84	5	6	5	—	» » D- »	33	59	8	—	—
Kristianstads län	49	18	22	1	10	Städer	17	70	13	—	—
Tätort inom: B-kommuner ...	47	5	39	—	9	Jämtlands län	39	12	48	1	—
» » C- »	16	21	50	4	9	B-kommuner ...	—	33	64	3	—
» » D- »	17	33	27	—	23	Tätort inom: C- »	100	—	—	—	—
Städer	87	7	6	—	—	D- »	50	—	50	—	—
Malmö stad	90	—	—	—	10	Västerbottens län	35	21	38	6	—
Hälsingborgs stad	95	—	—	—	5	Tätort inom: A-kommuner ...	24	16	60	—	—
Malmöhus län i övr.....	58	18	20	1	3	» » B- »	50	37	10	3	—
B-kommuner ...	51	2	31	16	—	» » C- »	9	68	17	6	—
Tätort inom: C- »	95	—	5	—	—	» » D- »	15	9	62	14	—
D- »	50	3	31	—	16	Städer	60	20	20	—	—
Städer	58	23	18	1	—	Norrbottnens län	51	35	12	2	—
Hallands län	47	23	22	2	6	A-kommuner ...	—	—	100	—	—
B-kommuner ...	—	44	16	—	40	B- »	42	48	—	10	—
Tätort inom: A- »	—	—	100	—	—	Tätort inom: A- »	—	84	—	16	—
» » B- »	40	—	60	—	—	» » B- »	—	38	62	—	—
» » C- »	—	100	—	—	—	» » C- »	76	—	24	—	—
» » D- »	—	6	94	—	—	Städer	50	38	12	—	—
Städer	50	23	18	2	7	Hela riket	1 847	561	478	59	54
Göteborgs stad	60	40	—	—	—						
Göteborgs och Bohus län i övr.....	34	32	26	3	5						
A-kommuner ...	—	72	28	—	—						
B- »	3	52	15	20	10						
C- »	42	30	3	24	1						

andra tätorter och var mest utbredd inom köpingar och municipalsamhällen i Kristianstads län.

Försäljningen av mjölk inom livsmedelsaffärer och diversehandel hade i allra flesta fall skett inom särskilda därför avsedda avdelningar. Den mjölmängd, som sålts i speceriaffärer eller dylikt utan särskilda avdelningar för mjölkförsäljning, och som ej utgjorts av s. k. flaskmjölk, uppgick sällan till mer än 10—15 % av den inom orten sålda mjölmängden. I Uppsala, Älvsborgs, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands och Norrbottens län förekom sådan försäljning i något större utsträckning än inom andra län.

Flaskmjölk. Mjölk i slutna förpackningar, s. k. flaskmjölk, kunde köpas huvudsakligen blott i städer, och även i omkring hälften av dessa fanns ej denna möjlighet. Inom tre län var dock flaskmjölk mera vanlig än i övriga landet. Inom Stockholms län fanns den att köpa i så gott som samtliga deklarerade samhällen (tätorter), och andelen flaskmjölk av all såld mjölk var förhållandevis stor. Sålunda var den i 10 av 18 köpingar, municipalsamhällen och andra tätorter mellan 40 och 70 %. I Södermanlands län fanns flaskmjölk i de flesta deklarerade städer och i ungefär hälften av övriga orter. Andelen sådan mjölk var i allmänhet under 10 %, för några städer 12 å 13 %. I Göteborgs och Bohus län förekom flaskmjölk i inte fullt halva

Försäld flaskmjölk i procent av den totala försälda mjölken inom hela riket.

Kommuntyp	Antal kommuner, där flaskmjölken i % av total försäld mjölk utgör											
	0	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	summa
A-kommuner	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
B-kommuner	121	13	1	—	—	—	1	—	—	—	1	136
C-kommuner	105	17	1	5	—	—	3	—	1	—	—	134
D-kommuner	87	8	2	2	2	3	3	5	—	1	12	113
Samtliga städer....	57	20	11	2	8	5	1	2	2	—	1	115
Summa	401	58	15	9	10	8	8	7	3	1	14	529

antalet deklarerade kommuner och samhällen, andelen sådan var inom många municipalsamhällen mellan 80 och 100 %. Inom detta län försålles flaskmjölken i stor utsträckning i livsmedelsaffärer och diversehandel både med och utan särskild avdelning för mjölkförsäljning. I 4 län hade inte redovisats någon försäljning av flaskmjölk, Kalmar, Gotlands, Gävleborgs och Jämtlands län och inom Kronobergs, Värmlands, Kopparbergs och Västernorrlands län var den försälda mängden högst obetydlig. Inom Norrbottens län var Boden den enda ort med försäljning av flaskmjölk, andelen sådan hade dock ej angivits.

Förvaring och kylning av mjölken före försäljningen. För mjölkens beskaffenhet viktiga synpunkter är vidare placeringen av mjölkkärlen vid leveransen till distributörerna och sättet av förvaring och kylning av mjölken före försäljningen.

Län och kommuntyp	Antal kommuner, där flaskmjölken i % av total försäld mjölk utgör										
	0	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91 och däröver
C-kommuner	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
D- »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Städer	1	—	1	—	1	—	—	2	—	—	—
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Göteborgs o. Bohus län i övr. 33	6	—	—	2	—	1	1	—	1	1	12
A-kommuner	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
B- »	9	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—
C- »	9	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—
D- »	11	—	—	—	—	—	—	—	—	1	12
Städer	2	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—
Älvsborgs län	4	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—
B-kommuner	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
C- »	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
D- »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Städer	2	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—
Skaraborgs län	28	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—
A-kommuner	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
B- »	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
C- »	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
D- »	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Städer	5	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Värmlands län	18	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
C-kommuner	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I övrigt	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro län	15	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landsbygd	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Städer	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västmanlands län	14	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—
B-kommuner	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
C- »	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
D- »	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Städer	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs län	19	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landsbygd	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Städer	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävle stad	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs län i övr.	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands län	35	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A-kommuner	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
B- »	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
C- »	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
D- »	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Städer	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands län	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens län	32	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landsbygd	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Städer	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens län	12	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landsbygd	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Städer	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hela riket	402	58	15	9	10	8	8	7	8	1	14

Att döma av svaren hade mjölkkrämlarna i de flesta fall placerats in direkt i försäljningslokalen eller särskilt förvaringsrum vid leveransen från mejeriet på morgnarna. I de samhällen där så ej gjorts hade krämlarna i allmänhet placerats på gatan eller gård eller i lokalens trappa, där de fått stå utan skydd tills de tagits in strax före det affärerna öppnats. Mera sällan hade krämlarna ställts på särskild avlastningsbrygga eller dylikt. Det förre förhållandet förekom allmänt även i så stora städer som Solna, Uppsala, Enköping, Visby, Alingsås, Karlstad, Falun och Härnösand. För Landskrona uppgavs endast, att mjölkkrämlarna ställts utanför butikerna utan angivande av sättet.

Sätt för placeringen av mjölkkrämlarna vid försäljningsstället före öppnandet.

L ä n		Antal kommuner, där mjölkkrämlarna placerats på nedanstående sätt									
		A-kommuner		B-kommuner		C-kommuner		D-kommuner		Städer	
		inne i	utanför	inne i	utanför	inne i	utanför	inne i	utanför	inne i	utanför
		butiken		butiken		butiken		butiken		butiken	
Stockholms	län	—	—	—	—	1	2	13	2	8	2
Uppsala	»	2	—	7	2	4	—	4	—	—	2
Södermanlands	»	—	—	11	1	9	2	2	—	7	1
Östergötlands	»	—	—	4	—	7	1	2	1	5	1
Jönköpings	»	—	—	—	—	3	—	4	—	6	2
Kronobergs	»	—	—	4	—	6	—	6	—	2	—
Kalmar	»	1	—	4	—	7	—	2	—	—	—
Gotlands	»	—	—	8	—	3	—	1	—	—	1
Blekinge	»	—	—	2	—	4	—	—	—	3	—
Kristianstads	»	—	—	7	—	11	—	10	—	3	1
Malmöhus	»	—	—	3	—	4	—	6	1	2	1
Hallands	»	1	—	5	2	1	—	1	—	2	1
Göteborgs o. Bohus	»	—	1	12	—	11	1	20	3	3	—
Älvsborgs	»	—	—	1	—	—	—	1	—	1	2
Skaraborgs	»	1	—	14	—	2	—	4	—	4	1
Värmlands	»	—	—	1	—	4	1	6	1	1	2
Örebro	»	—	—	1	1	4	—	4	—	4	1
Västmanlands	»	—	—	2	—	6	1	3	1	3	—
Kopparbergs	»	—	—	4	1	7	1	6	1	5	1
Gävleborgs	»	—	—	3	—	2	1	3	—	2	2
Västernorrlands	»	6	—	12	—	9	2	2	2	3	—
Jämtlands	»	—	—	2	—	—	1	1	—	—	—
Västerbottens	»	9	3	11	—	3	1	4	—	3	—
Norrbottens	»	1	1	4	2	—	1	—	—	3	—
Summa		21	5	122	9	108	15	105	12	70	21

Vad beträffar kylning av mjölken hade i många fall endast redogjorts för vilka olika slag av kylanläggningar, som förekommit, men ej för frekvensen av »system». Det fanns många städer och större och mindre samhällen, där kylning helt eller till större delen skedde med elektriska anläggningar såsom kyldisk, kylrum, kylskåp och kylslingar, men det förefaller som om is- och vattenbassänger allmänt var de mest brukade. I Norrland var vattenbassänger mera vanliga än i övriga landet. I Kiruna, Karlshamn och Växjö saknades mestadels kylanläggning. Inom flera mindre samhällen i framför allt Göteborgs och Bohus län samt i Södermanlands, Hallands och Västernorrlands län funnos heller inga kylanordningar.

Erinringar mot rådande förhållanden vid mjölkdistributionen. Förste provinsialläkarna ha också lämnat ett omdöme om huruvida de hygieniska förhållandena i samband med mjölkdistributionen äro tillfredsställande. Från samtliga län har påpekats, att betydande brister finnas. De vanligaste anmärkningarna äro att butikerna äro små och otillfredsställande, att mjölkkärlen äro dåligt rengjorda, samt att tvättmöjligheter saknas för personalen. Ofta äro förhållandena i samband med kylningen och förvaringen av mjölken icke tillfredsställande. Vidare ha hälsovårdsnämnderna framfört anmärkningar, som förste provinsialläkaren ansett befogade. Dessa gå bl. a. ut på att transporten av mjölken är lång, varför mjölken många gånger är flera dagar gammal, när den når försäljningsstället. Detta i samband med de många gånger dåliga kylanordningarna gör, att mjölken har dålig hållbarhet. I de fall där mjölken säljes i diversehandel eller specerihandel har förekommit, att mjölken tagit smak av andra varor, som försäljas i lokalen. Dessutom önskas på många ställen försäljning av mjölk på söndagarna. I åtskilliga av de fall, där hälsovårdsnämnderna framställt anmärkningarna mot mjölkförsäljningen, ha förhållandena icke rättats till eller nämnvärt förbättrats.

Personal. Antalet personer, som voro verksamma inom den för undersökningen berörda mjölkförsäljningen, uppgick till ca 15 000, varav ca 7 500 i städer utom landsting (se betr. dessa s. 00) och ungefär lika många inom övriga landet. Av de senare voro 70 % anställda inom mjölkförsäljningen i städer, 16 % i D-kommuner eller tätorter inom D-kommuner och 14 % inom övriga samhällen. Vad beträffar denna senare nämnda personal, hade den i de flesta fall stadgade läkarintyg. Inom samhällen i Västernorrlands och Kopparbergs län var det förhållandevis något vanligare, att dylika saknades. Påpekandet gäller dock ej för städerna, där personalen allmänt hade intyg. Skärmbildsundersökning hade som regel ej företagits före anställandet. Endast i Gotlands län var sådan mera allmän. På de få platser denna undersökning eljest förekom gällde den i allmänhet blott »tuberkulinpositiva». Frågan om hur stor del av personalen, som tillhörde erkänd sjuk-kassa eller var försäkrad på annat sätt hade i många fall lämnats obesvarad. Att döma av de lämnade uppgifterna var den övervägande delen sjukförsäkrad på något sätt och i allmänhet då i erkänd sjuk-kassa. Från några få platser uppgavs, att flertalet av de anställda voro oförsäkrade.

B. Städerna utanför landsting.

Mjölkaffärerna i Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping och Hälsingborg öppnade i regel kl. 8, i Gävle kl. 8.30 på morgnarna och stängde i regel kl. 18. Antalet försäljningsställen var i Stockholm 1 829, i Göteborg 1 229, i Malmö 601, i Norrköping 180, i Hälsingborg 117 och i Gävle 120. Antalet invånare per försäljningsställe i städerna nämnda i samma ordning var resp. 385, 271, 302, 455, 599 och 366.

Den totala försäljningen av mjölk redovisades inom de flesta städerna fördelad på minutförsäljning direkt till konsumenter och partiförsäljning till industrier, hotell, restauranger, sjukhus m. m. I Stockholm var partiförsäljningen störst, omkring 25 % av totala försäljningen. Minutförsäljningen skedde till övervägande del i särskilda mjölkbutiker; i Stockholm, Norrköping och Gävle beträffande all mjölk, i Hälsingborg beträffande 95 % medan 5 % sändes per bil till arbetsplatser (flaskmjölk), i Malmö beträffande 90 % medan 10 % såldes genom kringföringshandel och i Göteborg beträffande 60 % medan 40 % såldes i speceriaffärer eller dylikt (flaskmjölk).

Flaskmjölk kunde tillhandahållas i alla städer utom Gävle. Andelen sådan mjölk var i Göteborg omkring 95 %, i Malmö 50 %, i Stockholm 37 %, i Norrköping 19 % och i Hälsingborg 5 % (i sistnämnda stad försäljning endast på arbetsplatser).

För kylningen av mjölken användes i Stockholm kylbassänger med is eller kylslinga samt kyldiskar; frekvensen av »system» angavs ej. I Göteborg fanns i de särskilda mjölkbutikerna i omkring 30 % kyldisk, 20 % kylskåp, 20 % isskåp, 20 % bassäng och 10 % annat system eller ingen kylning; i speceriaffärerna förekom endast i undantagsfall speciella kylanordningar för mjölken. I Malmö fanns i så gott som samtliga butiker kylskåp eller kyldisk. I Norrköping förekom till övervägande del isbassänger, endast i nya butiker förekommo kylrum, kylskåp eller kylslingor i bassäng. I Hälsingborg användes kyldisk i 25 % av mjölkcentralens egna butiker och för övrigt vattenbassänger. I Gävle slutligen användes huvudsakligen is- och vattenbassänger, i omkring 12 % av butikerna funnos elektriska anordningar.

På morgnarna innan mjölkaffärerna öppnats ställdes mjölkkärlen vad beträffar Stockholm utanför butikerna utan skydd. Detsamma gällde för Göteborg och avsåg även glasflaskor, som ofta ställdes direkt på gatan. I Norrköping uppgavs kärlen i många fall placeras på butikstrappan. I Gävle ställdes de utanför, delvis på brygga och delvis på marken. I Malmö få enligt stadens hälsovårdsordning kärlen inte placeras på gata eller gård och insattes därför direkt i försäljningslokalerna. I Hälsingborg ställdes kärlen i de flesta fall omedelbart in i butikerna.

Anmärkningar från hälsovårdsnämnderna ha framförts i alla städer utom Malmö. I Stockholm och Göteborg anmärktes bl. a. på att den färska mjölken såldes tillsammans med mjölk som var omkring 4 dagar gammal och i Hälsingborg bl. a. på att diskningen var otillfredsställande. Från allmänhetens sida hade klagomål framkommit över dålig hållbarhet hos mjölken i Göteborg och Gävle, i den senare staden även över att ingen flaskmjölk gick att köpa. I Malmö och Norrköping klagades över söndagsstängningen.

Personalens storlek inom mjölkförsäljningen var omkring 3 500 i Stockholm, 2 500 i Göteborg, 900 i Malmö, 260 i Norrköping, 130 i Hälsingborg och 240 i Gävle. De anställda hade i samtliga städer i allmänhet stadgade läkarintyg. Skärmbildsundersökning hade företagits i Stockholm för alla nyanställda under senare år, i Göteborg endast vid de företag, som fordra läkar-

undersökning före anställningen = motsvarande ungefär 30 % av de anställda, i Malmö endast för personalen vid ett av de stora mejerierna, i Norrköping »i regel endast vid anskaffandet av det obligatoriska läkarintyget», i Gävle i vissa fall. I Hälsingborg hade ingen sådan undersökning gjorts. Den del av personalen, som tillhörde erkänd sjukkassa eller var försäkrad på annat sätt, var för Stockholm, Norrköping och Gävle ej känd, för Hälsingborg hade frågan lämnats obesvarad, i Göteborg tillhörde ungefär 50 % och i Malmö ungefär 95 % erkänd sjukkassa.

Antal läkare, tandläkare, apotekare och sjukgymnaster vid slutet av år 1948.

Médecins, dentistes, pharmaciens et exerçants de gymnastique à la fin de l'année.

Bostadsort (län, städer, landsbygd) <i>Lieu de résidence</i> (<i>départements, villes, campagne</i>)	Rikets folk- mängd ^{31/12} 1948 <i>Popu- lation</i>	Läkare <i>Médecins</i>		Tandläkare (prakt.) <i>Dentistes</i> <i>employants</i>		Apo- teks- inne- havare <i>Proprié- taires de phar- macie</i>	Apotekspersonal (tjänstgörande) <i>Personnel des pharmacies</i> (<i>employants</i>)			Kvinnl. sjuk- gymn. (prakt.) <i>Exer- cants de gymn. médicale fém.</i>
		Hela an- talet <i>Total</i>	På 10000 inv. <i>Par 10000 hab.</i>	Hela an- talet <i>Total</i>	På 10000 inv. <i>Par 10000 hab.</i>		Apo- te- kare <i>Phar- maciens brevetés</i>	Farm. kandi- dater <i>Assi- stants</i>	Apo- teks- elever <i>Sta- giaires</i>	
Stockholms stad	710 591	1 346	19.0	758	10.7	42	139	184	54	255
Stockholms län {st. 127 965	107	8.2	87	6.8	10	13	16	2	37	
..... {lb. 230 689	91	4.0	41	1.8	8	7	17	—	21	
Uppsala län {st. 69 961	200	28.6	47	6.7	4	7	16	11	16	
..... {lb. 81 701	9	1.1	13	1.6	3	1	2	—	2	
Södermanlands län {st. 95 517	76	7.6	65	6.8	11	8	19	4	15	
..... {lb. 114 828	22	2.0	12	1.0	3	3	3	—	2	
Norrköpings stad {st. 83 279	49	6.1	39	4.7	5	10	12	7	9	
Östergötlands län i övr. {st. 92 393	83	9.2	67	7.3	6	8	15	5	21	
..... {lb. 167 152	24	1.4	17	1.0	8	4	6	1	6	
Jönköpings län {st. 112 011	99	9.0	75	6.7	11	12	28	11	10	
..... {lb. 154 785	20	1.3	22	1.4	3	3	—	—	12	
Kronobergs län {st. 26 192	37	12.3	25	9.5	3	4	9	4	5	
..... {lb. 131 263	22	1.7	18	1.4	7	2	4	1	—	
Kalmar län {st. 65 381	60	8.6	53	8.1	7	6	17	3	11	
..... {lb. 169 664	21	1.2	18	1.1	8	2	6	—	2	
Gotlands län {st. 14 342	23	16.4	11	7.7	1	2	3	—	2	
..... {lb. 44 575	6	1.4	4	0.9	2	1	—	—	—	
Blekinge län {st. 52 574	49	9.2	36	6.9	6	8	12	2	9	
..... {lb. 92 519	11	1.2	6	0.6	1	—	1	—	1	
Kristianstads län {st. 44 824	64	14.2	55	12.3	5	7	12	7	14	
..... {lb. 213 265	39	1.9	39	1.8	11	1	6	1	16	
Malmö stad {st. 185 947	154	8.3	136	7.3	9	18	30	21	43	
Hälsingborgs stad {lb. 70 729	67	9.5	58	8.2	3	7	10	5	19	
Malmöhus län i övrigt {st. 102 649	251	24.4	80	7.8	8	12	17	6	54	
..... {lb. 215 257	32	1.5	28	1.3	11	2	7	2	18	
Hallands län {st. 60 240	58	9.6	60	10.0	6	10	11	3	15	
..... {lb. 101 026	11	1.1	1	0.1	3	—	2	—	3	
Göteborgs stad {st. 343 978	292	8.5	234	6.8	16	44	47	29	87	
..... {lb. 57 752	47	8.1	36	6.2	5	3	11	2	9	
Göteb. o. Bohus l. i övr. {st. 142 426	42	3.0	14	1.0	7	2	3	1	5	
Älvsborgs län {st. 121 929	102	8.4	88	7.2	8	16	22	6	25	
..... {lb. 230 948	41	1.8	29	1.3	9	3	9	2	7	
Skaraborgs län {st. 67 359	65	9.7	51	7.6	8	7	17	6	17	
..... {lb. 179 958	22	1.2	21	1.2	6	1	6	1	9	
Värmlands län {st. 72 289	75	10.4	67	9.3	5	7	16	7	11	
..... {lb. 205 097	36	1.8	37	1.8	11	2	14	—	9	
Örebro län {st. 114 175	93	8.2	63	5.5	7	8	18	4	15	
..... {lb. 129 277	18	1.4	12	0.9	8	3	8	1	8	
Västmanlands län {st. 97 847	64	6.5	59	6.0	7	7	12	5	17	
..... {lb. 96 473	15	1.6	13	1.3	7	1	6	—	1	
Kopparbergs län {st. 60 370	56	9.3	48	7.9	7	7	15	8	20	
..... {lb. 200 102	51	2.6	34	1.7	14	1	15	—	5	
Gävleborgs län {st. 88 084	75	8.5	59	6.7	7	9	18	8	9	
..... {lb. 193 074	28	1.5	29	1.5	10	3	7	—	7	
Västernorrlands län ... {st. 68 673	88	12.8	43	6.3	7	10	18	9	22	
..... {lb. 212 507	31	1.5	21	1.0	8	2	7	—	4	
Jämtlands län {st. 20 763	32	15.5	28	13.5	2	7	5	3	3	
..... {lb. 123 494	25	2.0	18	1.5	8	4	3	—	5	
Västerbottens län {st. 33 480	44	13.2	30	9.0	4	6	13	3	9	
..... {lb. 197 729	35	1.8	16	0.8	13	2	8	—	4	
Norrbottnens län {st. 57 001	47	8.2	30	5.3	5	4	6	1	8	
..... {lb. 178 784	42	2.4	22	1.2	11	3	2	1	5	
Summa städer <i>Villes</i>	3 118 295	3 803	12.2	2 488	8.0	225	406	629	236	787
" landsbygd <i>Campagne</i>	3 806 593	694	1.8	485	1.3	180	53	142	11	152
<i>Hela riket Total</i>	6 924 888	4 497	6.5	2 973	4.3	405	459	771	247	939
Därav: män <i>Hommes</i>	3 449 647	4 125	.	2 231	.	355	362	151	28	—
kvinnor <i>Femmes</i>	3 475 241	372	.	742	.	50	97	620	219	939

¹ Inkluderar även farmaceuter med utländsk utbildning (jfr texten, kap. 1).

Antal civila läkarbefattningar med tjänstärätt i början av år 1949.

Nombre de charges médicales civiles.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län eller stad, där tjänsten är stationerad <i>Département ou ville où habite le médecin</i>	Antal civila läkarbefattningar med tjänstärätt ¹ <i>Charges médicales civiles</i>									
	Förste provinsialläkare <i>Départementales</i>	Provinsial-, bitr. förste och ex. prov. läkare <i>Cantonales</i>	Stads- och stadsdistrikts- läkare <i>Villes et districts des villes</i>	<i>Bourges et municipales</i> Köping- och municipal- läkare	Vid anstalt för <i>Dans hôpitaux pour</i> andra kroppsligt sjuka <i>autres malades physiques</i> tuberkulossjuka <i>tuberculeux</i>	sinnessjuka <i>aliénés</i>	Fängelseläkare <i>Des prisons</i>	Läkare vid medicinska un- derr.-anstalter <i>Professeurs des facultés de médecine</i>	Övr. läkarbefattn. med tjänstärätt ² <i>Autres fonctions</i>	
Stockholms stad	—	—	30	—	—	518	49	5	180	78
Stockholms län	1	28	12	1	14	50	1	5	—	1
Uppsala län	1	13	4	—	4	53	14	1	46	—
Södermanlands län	1	18	9	—	2	48	10	1	—	—
Norrköpings stad	—	—	5	—	—	22	1	1	—	1
Östergötlands län i övr.	1	25	3	—	3	55	6	1	—	—
Jönköpings län	1	22	10	—	9	62	12	1	—	—
Kronobergs län	1	20	1	—	2	20	7	2	—	1
Kalmar län	1	23	8	—	3	38	6	2	—	2
Gotlands län	1	8	1	—	2	11	2	1	—	1
Blekinge län	1	13	4	—	4	27	—	1	—	—
Kristianstads län	1	26	2	2	6	40	—	1	—	—
Malmö stad	—	—	6	—	—	74	4	4	—	1
Hälsingborgs stad	—	—	2	—	2	22	10	—	—	1
Malmöhus län i övr.	1	26	9	1	4	103	15	1	60	—
Hallands län	1	14	5	—	9	29	—	2	—	2
Göteborgs stad	—	—	16	—	—	102	19	3	—	1
Göteb. o. Boh. län i övr.	1	21	4	1	10	29	—	—	—	2
Älvsborgs län	1	33	10	—	9	59	12	1	—	1
Skaraborgs län	1	23	9	—	3	36	—	1	—	—
Värmlands län	1	27	6	2	4	49	7	1	—	1
Örebro län	1	22	10	—	5	56	2	1	—	2
Västmanlands län	1	18	6	—	3	39	2	1	—	—
Kopparbergs län	1	31	6	1	5	53	9	1	—	2
Gävleborgs län	1	30	8	—	4	52	—	2	—	1
Västernorrlands län	1	36	6	—	7	68	12	2	—	1
Jämtlands län	1	24	2	1	4	27	6	1	—	—
Västerbottens län	1	36	4	1	5	56	8	1	—	3
Norrbottnens län	1	36	4	1	5	53	7	1	—	3
Summa ⁴ Total	24	578	202	11	128	1 851	220	45	286	106

¹ Äro flera befattningar förenade hos samma person, ha de upptagits var för sig, varför antalet befattningar överstiger antalet tjänsteläkare.

² Här ingå endast professorer, laboratorer och docenter. Flertalet äro tillika sjukhusläkare och deras tjänster ha i dessa fall inräknats som läkartjänster vid anstalter.

³ Här ingå förvaltningsläkare (hos medicinalstyrelsen, försvarets sjukvårdsförvaltning o. s. v.), läkare vid dispensärer m. fl.

⁴ Dessutom 250 järnvägläkartjänster, som icke kunnat uppdelas på län.

Antal sjukskötersketjänster den 31 december 1948 (med undantag av tjänster vid statens sinnessjukhus) och barnmorsketjänster den 1 januari 1949. (I tabellen redovisas endast pensionsberättigade tjänster anslutna till statens pensionsanstalt eller inrättade vid staten tillhöriga anstalter.)

Nombre d'emplois d'infirmières (hôpitaux d'aliénés non compris) au 31 déc. 1948 et d'emplois de sages-femmes au 1 janvier 1949.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Län, vissa städer <i>Départemens, certaines villes</i>	Sjukskötersketjänster <i>Emplois d'infirmières</i>						Barnmorsketjänster <i>Emplois de sages-femmes</i>				
	Vid anstalter <i>Dans les éta- blisse- ments</i>	I öppen vård <i>Dans le service ouvert</i>				Vid bruk o. fa- briker <i>Dans l'in- dustrie</i>	Summa <i>Total</i>	Vid anstalter <i>Dans les éta- blisse- ments</i>	I öppen vård <i>Dans le service ouvert</i>		Summa <i>Total</i>
		Di- strikt- vård ¹ <i>Di- stricts</i>	Dis- pen- särer Dis- pen- saires <i>pour tuber- culeux</i>	I stad o. kommun ² <i>En ville et commune</i>					Förebyg- gande mödra- vård ³ <i>Soins aux mères</i>		
				Stad <i>Ville</i>	Kom- mun <i>Commune</i>						
Stockholms stad	1 988	—	26	162	—	30	2 206	76	4	2	82
Stockholms län	261	78	4	15	4	5	367	15	35	—	50
Uppsala »	316	30	8	15	6	2	377	13	15	—	28
Södermanlands län	183	58	1	11	3	6	262	14	19	1	34
Norrköpings stad	102	—	4	23	—	1	130	8	1	1	10
Östergötlands län i övr.	234	59	2	14	7	5	321	23	28	1	52
Jönköpings län	180	41	5	19	1	2	248	18	31	—	49
Kronobergs »	79	36	2	3	2	1	123	9	39	—	48
Kalmar »	162	53	6	15	12	3	251	12	57	—	69
Gotlands »	46	10	2	2	—	—	60	3	17	—	20
Blekinge »	128	30	3	6	1	1	169	11	24	—	35
Kristianstads »	184	49	3	7	17	3	263	14	33	1	48
Malmö stad	205	—	5	32	—	2	244	10	1	—	11
Malmöhus län i övr.	423	35	16	36	20	11	541	21	26	5	52
Hallands län	137	35	5	6	2	—	185	12	20	—	32
Göteborgs stad	576	—	15	66	—	7	664	41	3	3	47
Götéb. o. Bohus län i övr. ..	149	46	2	6	11	2	216	9	39	—	48
Älvsborgs län	294	45	12	24	15	7	397	27	51	1	79
Skaraborgs »	197	35	1	9	19	3	264	8	41	—	49
Värmlands »	184	57	8	11	8	10	278	19	56	1	76
Örebro »	231	49	7	14	9	11	321	11	31	2	44
Västmanlands »	185	41	2	13	1	7	249	18	29	1	48
Kopparbergs »	223	74	6	13	14	5	335	14	55	—	69
Gävleborgs »	229	71	4	32	11	10	357	21	36	—	57
Västernorrlands »	242	91	3	10	4	8	358	16	61	—	77
Jämtlands »	115	57	1	5	2	—	180	5	53	—	58
Västerbottens »	183	58	7	5	3	7	263	9	66	—	75
Norrbottnens »	216	75	8	8	10	2	319	18	64	1	83
Summa Total	7 652	1 213	168	582	182	151	9 948	475	935	20	1 430

¹ I denna kolumn redovisas icke vakanta tjänster, vilka inom distriktsvården äro relativt många, eller vid slutet av år 1948 403 stycken. — ² Kolumnerna upptaga tjänster i annan öppen vård än distrikt, dispensärer, bruk och fabriker. — ³ Heltidstjänster. — ⁴ Dessutom tre tjänster kombinerade med distriktskötersketjänst.

Den förebyggande mödra-

Soins préventifs aux

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Län, städer Départements, villes	Antal hälsovårdsorgan Organes de protection sanitaire								Barnaföderskor Femmes en couches					
	Centres de consultation pour mères, type I	Mödravårdscentraler, typ I Idem pour nourrissons, type I	Barnavårdscentraler, typ I Idem pour mères, type II	Mödravårdscentraler, typ II Idem pour nourrissons, type II	Mödravårdscentraler, typ II Idem pour mères et nourrissons, type II	Barnavårdsstationer Services de consultation pour nourrissons	Mödravårdsstationer Sern. de consult. pour mères et nourrissons	Mödravårdsstationer Fidèles	Hela antalet Mères total	därav övervakade dont surveillées	Medeltal besök per blivande mor Moyenne de visites par femme enceinte		hembesök av barnmorskan visite de la sage-femme hos barnmorskan à la sage-femme	hos läkaren au médecin
											antal	%		
1 Stockholms stad	7	61	—	—	—	—	—	—	13 286	9 281	70	2.9	—	0.0
2 Stockholms län	1	—	1	3	2	—	28	116	6 447	4 048	63	1.9	1.0	0.4
3 Uppsala »	1	4	—	—	—	—	9	12	3 197	1 876	59	1.7	0.9	0.5
4 Södermanlands »	—	—	5	3	1	4	15	37	3 862	2 726	71	2.6	0.4	0.1
5 Norrköpings stad	2	3	—	—	—	—	—	—	1 879	1 373	73	2.8	—	0.3
6 Östergöt. län i övr. .	1	1	—	—	1	—	20	30	4 518	3 498	77	2.3	3.4	0.8
7 Jönköpings län	1	2	1	2	3	—	20	29	5 113	2 872	56	2.2	1.0	0.5
8 Kronobergs »	—	—	—	—	—	—	18	33	2 618	1 984	76	2.1	1.3	0.8
9 Kalmar läns norra ...	—	—	—	—	2	—	8	13	1 473	1 050	71	2.2	1.4	0.3
10 Kalmar läns södra ...	—	—	—	—	3	—	10	10	2 753	1 328	48	1.7	1.0	0.4
11 Gotlands län	—	1	1	—	—	—	6	2	1 099	481	44	1.6	1.5	1.0
12 Blekinge »	—	—	1	1	—	—	14	17	2 649	1 881	71	1.4	1.6	0.9
13 Kristianstads »	1	1	2	2	1	—	21	19	4 364	2 476	57	2.0	1.7	0.8
14 Malmö stad	2	7	—	—	—	—	—	—	3 375	1 246	37	2.7	—	—
15 Hälsingborgs stad ...	1	6	—	—	—	—	—	—	1 996	766	38	2.5	1.1	—
16 Malmöhus län i övr. .	1	2	3	1	2	5	10	9	4 752	2 625	55	2.6	2.3	1.0
17 Hallands län	—	1	1	—	1	—	14	12	2 862	1 245	44	2.1	1.2	0.5
18 Göteborgs stad	5	22	—	—	2	—	20	38	6 909	2 830	41	3.2	—	0.7
19 Göteb. o. Boh.län i övr.	—	—	—	—	—	—	20	38	3 290	2 215	67	1.7	3.1	1.2
20 Älvsborgs län	2	2	3	3	1	—	31	61	6 006	3 350	56	2.3	1.3	0.6
21 Skaraborgs »	—	—	—	—	1	—	28	13	4 184	1 425	34	1.7	2.8	0.7
22 Värmlands »	1	1	—	—	2	—	29	48	4 620	2 634	57	1.9	2.1	1.2
23 Örebro »	1	4	5	3	2	4	12	28	4 267	2 335	55	2.4	1.9	0.8
24 Västmanlands »	1	1	1	1	2	1	15	28	3 752	2 519	67	2.4	0.7	0.3
25 Kopparbergs »	—	1	1	—	5	—	22	19	4 515	3 389	75	2.0	2.2	0.8
26 Gävle stad	1	1	—	—	—	—	—	—	1 614	1 055	65	2.6	—	—
27 Gävleborgs län i övr.	—	—	2	2	1	2	24	18	3 512	2 794	80	1.9	0.3	0.9
28 Västernorrlands län ..	1	—	3	4	1	1	27	47	5 200	3 724	72	1.9	1.9	1.1
29 Jämtlands »	—	1	1	—	—	1	18	55	2 845	2 122	75	1.6	1.2	1.1
30 Västerbottens » ..	1	1	1	1	—	—	31	46	4 898	4 160	85	2.1	0.9	0.3
31 Norrbottens »	1	1	1	1	3	—	26	64	5 767	4 275	74	1.9	0.9	0.9
32 Summa Total	82	124	33	27	37	18	476	804	127 622	79 583	62	2.2	1.2	0.6

¹ Dessutom mottagningar på tjänsteresor till avlägset belägna platser. — ² Preliminärt tal.

och barnavården år 1948.

mères et aux enfants.

16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Spädbarn <i>Nourrissons</i>						Småbarn <i>Petits enfants</i>								
Antal levande födda <i>Nés vivants</i>	därav övervakade <i>dont surveillés</i>		Medeltal besök per spädbarn <i>Moyenne de visites par nourrisson</i>			Antal över- vakade 1—2 år <i>Nombre de sur- veillés 1—2 ans</i>	Medeltal besök per 1—2- åring <i>Moyenne des visites par enfant de 1—2 ans</i>			Antal över- vakade 2—7 år <i>Nombre de sur- veillés 2—7 ans</i>	Medeltal besök per 2—7- åring <i>Moyenne des visites par enfant de 2—7 ans</i>			Total- kostnader, kr <i>Dépenses totales, en couronnes</i>
	antal <i>nombre</i>	%	hos läkaren <i>au médecin</i>	hembesök av sjuk- sköterskan <i>visite de l'infirmière à l'infirmerie</i>	hos sjuksköterskan å l'infirmière		hos läkaren <i>au médecin</i>	hembesök av sjuk- sköterskan <i>visite de l'infirmière à l'infirmerie</i>	hos läkaren <i>au médecin</i>		hembesök av sjuk- sköterskan <i>visite de l'infirmière à l'infirmerie</i>			
13 149	10 219	78	4.4	0.8	5.5	8 364	1.7	0.2	1.8	20 742	1.3	0.1	1.2	1 078 988
6 796	5 778	85	3.0	1.3	4.3	5 807	1.2	0.5	1.4	9 043	0.7	0.3	0.9	224 238
2 895	2 696	93	3.4	0.4	4.3	2 856	1.5	0.2	1.8	284	1.1	0.1	1.2	132 211
3 855	3 454	90	2.8	0.6	3.8	2 867	1.5	0.4	1.4	841	1.3	0.2	1.2	117 893
1 516	1 470	97	3.5	0.0	10.5	1 294	3.2	—	4.0	—	—	—	—	97 080
4 749	4 540	96	3.1	0.4	4.4	4 657	1.1	0.1	1.5	9 033	0.6	0.1	1.1	212 334
4 975	3 739	75	3.6	0.6	3.7	3 698	1.4	0.2	1.1	5 674	0.8	0.1	0.6	184 267
2 683	2 531	94	2.9	0.3	4.2	546	1.4	0.4	1.8	651	0.2	0.0	0.3	74 110
4 039	1 509	92	2.7	0.5	4.3	593	1.4	0.2	1.1	542	1.4	0.0	0.3	64 895
1 113	933	92	2.8	0.4	4.4	496	2.0	0.0	0.9	394	1.3	0.0	0.6	73 185
2 560	2 343	92	3.0	1.4	5.9	235	2.3	1.0	1.2	1 121	0.5	0.0	0.9	39 696
4 568	3 567	78	2.5	0.6	3.8	3 450	1.4	0.2	0.9	—	—	—	—	63 562
3 308	2 709	82	7.1	2.1	3.2	2 346	1.3	1.2	0.1	3 657	0.7	0.1	0.9	146 455
1 262	972	77	5.8	3.6	4.1	875	1.7	1.7	1.8	6 199	1.0	1.0	0.1	233 936
5 321	3 201	61	2.4	1.4	3.9	2 540	1.1	0.6	0.9	2 475	1.0	1.6	0.8	81 618
2 803	2 403	86	2.6	0.7	5.5	2 280	1.1	0.2	1.4	3 698	0.5	0.4	0.5	153 402
6 382	5 770	90	2.2	1.3	7.2	5 104	0.9	0.2	1.8	4 171	0.6	0.3	1.0	81 649
3 387	3 152	93	1.9	1.0	5.6	3 083	0.9	0.3	2.0	6 460	0.5	0.1	1.2	304 979
6 157	5 553	90	3.3	1.0	4.9	5 244	1.5	0.3	1.8	430	0.3	0.1	1.0	90 648
4 274	3 360	79	1.7	0.4	3.6	2 660	1.0	0.1	1.1	7 294	0.7	0.1	0.9	258 117
4 509	4 167	93	2.6	0.4	4.1	4 132	1.5	0.2	1.6	2 239	0.7	0.1	1.0	54 357
4 281	4 082	95	3.2	1.3	4.9	2 725	1.4	0.3	1.1	2 398	1.0	0.2	1.0	166 493
3 783	3 105	82	3.1	0.8	4.1	2 564	1.6	0.3	1.7	3 530	1.0	1.7	0.6	215 544
4 643	4 178	90	3.0	0.7	3.7	1 898	1.5	0.2	1.0	1 796	1.1	0.2	1.2	144 375
904	598	66	3.2	0.6	3.4	168	1.9	0.2	0.9	657	1.5	0.1	1.3	156 396
4 125	3 778	92	2.8	0.7	4.3	1 658	1.3	0.1	1.6	—	—	—	—	32 888
5 082	4 912	97	1.6	0.7	4.9	4 678	0.9	0.3	2.0	396	1.2	0.0	0.7	99 662
2 858	2 758	97	2.1	0.2	4.7	2 836	1.7	0.1	2.2	10 579	0.4	0.1	1.2	149 286
4 801	4 712	98	1.9	0.1	4.0	4 258	1.2	0.0	2.1	769	0.3	0.0	1.3	131 140
5 614	5 036	90	2.2	0.1	4.2	4 438	1.1	0.1	2.1	3 793	0.9	0.0	1.9	154 900
126 392	109 412	87	2.9	0.8	4.6	88 945	1.3	0.3	1.6	1 598	0.6	0.1	1.8	226 709
126 392	109 412	87	2.9	0.8	4.6	88 945	1.3	0.3	1.6	110 464	0.8	0.2	1.0	5 245 013

Tuberkulosdispensärerna år 1948. Antal dispensärer, dessas prestationer och kostnader.

Dispensaires de tuberculose en 1948. Nombre de dispensaires, leurs frais et rendements.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
Län, städer <i>Départements, villes</i>	Antal dispensärer <i>Nombre de dispensaires</i>		Centraldispensärer <i>Dispensaires centrales</i>		Central- och distriktsdispensärer <i>Dispensaires centrales et dispensaires de district</i>				Dispensär- verksam- hetens kostnad, 1 000-tal kr <i>Frais d'ex- ploitation des dispen- saires en 1 000 cour.</i>			
		Centraldispensärer <i>centrales</i>	Distriktsdispensärer <i>de district</i>	Undersökta nyill- komna personer <i>Nouveaux cas examinés</i>	Examen <i>Examen</i>	Röntgenunder- sökningar <i>Radiologie</i>	Vaccinationer <i>Vaccinations BCG</i>	Calmette- vaccinationer <i>Calmette</i>	Tuberkulunder- sökningar <i>Examen à la tuberculine</i>	Hembesök av distri- ktläkare <i>Visites à domicile d'in- firmiers de district ou de dispensaire</i>	Läkarmedel <i>Examen médicaux</i>	
Stockholms stad	1	—	13 700	91 502	29 687	36 005	7 153	—	1 833			
Stockholms län	4	32	4 573	12 602	5 940	20 640	9 434	6 231	222			
Uppsala län	1	12	4 198	12 542	4 153	9 346	9 279	7 491	177			
Södermanlands län	1	17	442	4 075	3 504	15 956	6 787	3 270	105			
Norrköpings stad	1	—	1 702	6 542	521	2 435	—	4 566	136			
Östergötlands län i övrigt	2	22	5 972	14 256	4 765	16 718	10 825	3 343	102			
Jönköpings län	1	22	3 319	8 142	3 390	14 150	7 384	3 070	124			
Kronobergs län	1	21	1 903	8 171	4 884	14 174	4 858	3 086	345			
Kalmar läns norra	1	13	1 579	3 468	1 449	9 076	3 524	1 129	59			
Kalmar läns södra	1	14	4 107	6 946	2 374	14 852	4 984	1 812	86			
Gotlands län	1	8	1 993	7 262	1 104	4 807	986	141	69			
Blekinge län	1	15	1 005	3 625	8 564	15 498	4 379	4 496	74			
Kristianstads län	1	26	724	2 784	5 383	18 303	6 665	3 950	114			
Malmö stad	1	—	5 167	25 401	5 641	23 881	—	9 954	162			
Hälsingborgs stad	1	—	1 380	4 359	578	1 732	—	2 472	71			
Malmöhus län i övrigt ...	1	11	4 869	36 041	7 270	20 490	5 761	3 436	240			
Hallands län	2	16	1 742	6 043	5 471	11 944	2 471	435	112			
Göteborgs stad	1	—	18 033	43 755	8 024	35 444	—	30 779	423			
Göteb. o. Bohus län i övrigt	3	24	5 254	13 228	5 278	17 134	7 676	4 072	111			
Älvsborgs län	4	11	7 495	33 351	11 696	31 059	6 058	14 468	288			
Skaraborgs län	1	27	2 561	4 003	2 415	14 057	3 577	2 852	57			
Värmlands län	3	30	4 812	12 748	5 479	22 991	10 491	3 953	237			
Örebro län	2	21	4 649	10 121	6 947	15 873	5 425	5 377	195			
Västmanlands län	1	20	2 028	8 064	3 545	13 097	4 285	2 122	52			
Kopparbergs län	2	32	3 320	7 455	4 324	19 175	9 190	4 230	147			
Gävle stad	1	—	1 025	2 933	480	471	—	2 293	36			
Gävleborgs län i övrigt ...	2	31	2 858	11 102	4 851	26 634	7 955	4 397	123			
Västernorrlands län	3	33	3 462	11 899	5 557	33 811	12 886	6 873	229			
Jämtlands län	1	21	1 921	5 424	3 269	13 412	7 517	4 549	90			
Västerbottens län	4	31	6 687	20 490	8 291	50 237	12 050	8 496	309			
Norrbottnens län	4	34	6 036	19 998	13 134	46 746	20 861	10 175	403			
Summa 1948	54	544	128 516	458 332	177 968	590 148	192 461	163 518	6 781			
1947	54	508	113 792	407 591	131 342	516 210	176 681	156 104	6 303			
1946	55	470	111 516	387 249	119 385	488 588	176 804	171 051	5 710			
1945	54	462	106 881	449 463	112 497	505 183	171 363	157 008	5 741			

Antal apotek m. m. och dessas försäljningsbelopp år 1948.

Nombre de pharmacies etc. et leurs montants de vente.

1	2	3	4	5	6	7	8
Län, städer Départements, villes	Antal apotek Pharmacies			Läke- medels- förråd Réser- ves de remèdes	Antal in- vånare per apotek Nombre d'habitans par pharmacie	Apotekens försäljning, kr Montant de la vente des pharmacies, en cour.	Läkemedels- förbruk- ningen per invånare, kr Consomma- tion des remè- des par habi- tant, en cour.
	själv- ständiga indépen- dentes	filial- apotek auxili- aires	sjukhus- apotek hospi- talières				
Stockholms stad	42	6	6	5	14 502	24 416 351	34-36
Stockholms län {st. 10 lb. 11	10 11	1 1	— —	41	11 633 20 972	3 202 306 1 121 846	12-06
Uppsala * {st. 4 lb. 4	4 4	— 2	1 —	12	17 490 13 617	2 352 863 441 069	18-42
Södermanlands * {st. 10 lb. 4	10 4	— 4	— —	2	9 552 14 354	3 486 612 411 439	18-53
Norrköpings stad	5	—	—	—	16 656	2 384 301	28-63
Östergötlands län i övr. {st. 7 lb. 7	7 7	1 3	— —	12	11 549 16 715	2 917 642 1 106 184	15-50
Jönköpings län {st. 11 lb. 3	11 3	— 2	— —	16	10 183 30 957	3 812 250 369 085	15-67
Kronobergs * {st. 3 lb. 7	3 7	— 2	— —	15	8 731 14 585	1 233 271 897 213	13-53
Kalmar * {st. 7 lb. 8	7 8	— 2	— —	12	9 340 16 966	2 236 166 1 091 897	14-16
Gotlands * {st. 1 lb. 2	1 2	— 1	— —	8	14 342 14 858	759 264	12-89
Blekinge * {st. 6 lb. 1	6 1	— —	— —	2	8 762 92 519	1 960 566	13-51
Kristianstads * {st. 5 lb. 11	5 11	— 2	— —	10	8 965 16 405	2 009 008 1 265 652	12-69
Malmö stad	9	1	1	—	18 595	4 656 130	25-04
Hälsingborgs stad	3	—	—	—	23 576	1 730 693	24-47
Malmöhus län i övrigt {st. 3 lb. 12	3 12	— 1	1 —	15	12 831 16 558	3 553 430 1 539 065	16-02
Hallands län {st. 6 lb. 3	6 3	— —	— —	4	10 040 33 675	2 223 327 307 376	15-69
Göteborgs stad	16	—	1	—	21 499	9 072 972	26-38
Göteb. o. Bohus l. i övr. {st. 6 lb. 7	6 7	— 1	— —	32	9 625 17 803	1 534 499 833 555	11-83
Älvsborgs län {st. 8 lb. 10	8 10	— 3	— —	16	15 241 17 765	4 211 466 1 570 543	16-39
Skaraborgs * {st. 8 lb. 6	8 6	— 1	— —	10	8 420 25 708	2 982 338 805 675	15-32
Värmlands * {st. 5 lb. 11	5 11	— 5	— —	33	14 458 12 819	2 554 704 1 964 807	16-29
Örebro * {st. 8 lb. 8	8 8	— 2	— —	6	14 272 12 928	3 166 583 1 006 281	17-14
Västmanlands * {st. 7 lb. 7	7 7	— 2	— —	12	13 978 10 719	2 040 463 721 620	14-21
Kopparbergs * {st. 7 lb. 15	7 15	— 1	— —	42	8 624 12 506	2 193 081 2 052 680	16-30
Gävle stad	3	—	1	—	15 105	1 169 763	25-81
Gävleborgs län i övr. {st. 4 lb. 10	4 10	— 4	— —	24	10 692 13 791	1 744 735 1 279 638	12-82
Västernorrlands län {st. 7 lb. 8	7 8	— 2	— —	33	9 810 21 251	3 056 511 1 072 784	14-69
Jämtlands * {st. 2 lb. 8	2 8	— 3	1 —	34	10 382 11 227	1 372 143 1 030 468	16-66
Västerbottens * {st. 4 lb. 14	4 14	— 3	1 —	59	8 370 11 631	1 725 279 1 551 522	14-17
Norrbottnens * {st. 5 lb. 11	5 11	— 1	— —	54	11 400 14 899	1 702 940 1 429 716	13-29
Hela riket Total	415	57	13	509	14 671	125 331 772	18-10
Rikets städer Villes	227	9	13	.	13 405	101 086 211	31-95
Rikets landsbygd Camp.	188	48	—	.	15 938	24 245 561	6-45

Folktandvårdens verksamhet m. m. år 1948. *Activité des soins dentaires publics en 1948.*

Tab. 7

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Län, städer <i>Départements, villes</i>	Folkmängd i distrikt med folk- tandvård <i>Population des districts ayant des soins dentaires</i>		Tand- poli- kli- niker d. 31/12 <i>Cli- niques den- taires</i>	Tand- läkare d. 31/12 <i>Den- tistes</i>	Tand- skö- terskor d. 31/12 <i>Infir- mieres</i>	Tandv. f. skolåld. <i>Soins dent. aux enf. d'âge pre-scol.</i>		Skoltandvård <i>Soins dent. aux enf. d'âge scol.</i>		Tandvård för vuxna <i>Soins dentaires aux adultes</i>			Arbetstimmor av tandläkare i tandvård för <i>Heures de travail des dent. attachés aux soins den- taires pour</i>	
	Antal 1000-tal <i>Nombre en mil- liers</i>	i % av hela folk- mängden <i>en % de pop. tot.</i>				Fullst. behandl. barn <i>Enfants complète- ment traités</i>	Partiellt behandl. barn <i>Enfants partielle- ment traités</i>	Fullst. behandl. barn <i>Enfants complète- ment traités</i>	Partiellt behandl. barn <i>Enfants partielle- ment traités</i>	Helt sane- rade <i>Cas com- plète- ment traités</i>	Partiellt sane- rade <i>Cas part. traités</i>		barn des enfants	vuxna des adultes
											akuta <i>cas aigus</i>	övriga <i>autres cas</i>		
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	203	56.6	15	31	31	348	1 485	14 970	1 399	4 928	7 705	455	30 580	29 905
Uppsala »	45	29.8	7	8	8	366	424	4 198	163	1 299	2 256	92	9 900	6 423
Södermanlands »	210	100.0	15	37	37	6 240	1 509	19 008	1 745	8 968	10 151	611	38 051	29 224
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands län i övrigt	144	55.5	11	24	24	11	539	11 837	1 095	3 666	2 997	78	21 064	16 197
Jönköpings län	169	63.3	17	22	22	619	811	10 077	1 000	3 852	4 871	298	19 734	16 291
Kronobergs »	52	33.0	9	6	6	51	78	2 242	144	352	675	15	4 189	2 307
Kalmar läns norra	73	78.3	6	8	8	3	105	3 040	492	981	1 479	55	5 402	5 584
» » södra	74	52.4	10	15	15	190	342	6 786	466	1 875	2 722	84	13 947	11 740
Gotlands län	38	65.3	4	6	6	14	91	1 731	149	367	907	219	3 493	2 529
Blekinge »	42	29.1	5	6	6	92	169	2 252	393	551	793	325	6 013	4 290
Kristianstads »	200	77.6	21	27	27	82	998	10 007	2 323	2 864	3 690	718	24 656	19 408
Malmö stad	186	100.0	8	24	24	195	—	13 397	1 498	1 035	986	637	25 445	10 901
Hälsingborgs stad	71	100.0	3	14	14	1	273	4 298	351	748	1 509	132	12 588	8 340
Malmöhus län i övrigt ..	191	60.0	16	24	24	50	1 116	11 338	1 473	4 268	6 078	490	25 263	21 393
Hallands län	127	79.0	10	19	19	121	1 089	7 561	2 943	1 750	4 967	564	19 658	13 461
Göteborgs stad	344	100.0	14	65	65	1 333	1 243	18 173	4 154	6 162	10 447	1 956	48 030	41 199
Göteb. o. Bohus län i övr.	148	74.1	18	22	22	461	610	8 351	1 615	2 761	5 546	349	24 863	15 643
Älvsborgs län	225	63.8	22	34	35	248	1 155	11 516	1 818	5 152	6 377	579	36 137	25 626
Skaraborgs »	63	25.3	7	10	10	312	380	5 320	397	1 834	1 628	43	9 539	7 051
Värmlands »	161	57.9	11	24	24	573	621	7 188	1 046	2 676	6 557	71	19 738	14 108
Örebro »	103	42.2	9	6	6	103	470	7 213	462	615	954	51	19 184	3 287
Västmanlands »	127	65.3	7	17	17	327	1 177	9 624	799	2 884	3 956	72	17 233	14 911
Kopparbergs »	102	39.0	10	14	14	83	394	4 106	253	2 092	3 093	198	9 157	8 453
Gävle stad	45	100.0	1	6	6	24	212	3 322	278	988	426	77	5 681	4 257
Gävleborgs län i övrigt..	138	58.7	14	26	26	417	1 080	13 289	467	4 836	5 157	217	21 199	18 809
Västernorrlands län	106	37.7	14	18	18	402	515	7 563	412	3 182	4 085	498	13 290	14 954
Jämtlands »	88	60.9	13	11	11	24	384	3 329	597	1 419	4 214	264	10 482	9 393
Västerbottens »	134	58.0	18	18	18	693	746	8 650	1 282	4 841	5 038	151	18 204	13 150
Norrbottnens »	201	85.1	33	34	34	33	870	14 259	2 390	5 657	10 421	147	29 644	23 728
Summa Total	8 810	62.1	348	576	577	18 416	18 836	244 645	31 604	82 603	119 685	10 446	542 864	412 562

Folk tandvårdens inkomster och utgifter år 1948. Recettes et dépenses des soins dentaires publics année 1948.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län, städer <i>Départements, villes</i>	Behandl- avgifter f. barn <i>Taxes payées pour soins aux enfants</i>	Avgifter enl. folk tand- vårdstaxan <i>Taxes d'après le taux des soins dentaires</i>	Bidrag av <i>Allocations</i> staten <i>de l'Etat</i>	landsting eller kommun des conseils dé- partementaux, des communes	Övriga in- komster <i>Autres revenus</i>	Summa <i>Total</i>	Utgifter (kr) <i>Dépenses, en couronnes</i> Av- löningar <i>Salaires</i>	Övriga kostna- der utom loka- ler, städt., värme, lyse <i>Autres dépenses excepté locaux, nettoyage, chauf- fage, éclairage</i>	Summa <i>Total</i>
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	61 577	406 399	112 578	459 401	20 434	1 060 389	866 579	193 810	1 060 389
Uppsala »	18 846	141 637	32 277	158 902	—	351 662	271 004	80 658	351 662
Södermanlands »	98 840	578 403	139 935	453 259	7 402	1 277 839	935 594	342 245	1 277 839
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands län i övrigt	54 033	356 812	77 497	251 915	20 669	760 926	591 536	169 390	760 926
Jönköpings län	41 979	269 049	73 832	208 940	—	593 800	427 863	165 937	593 800
Kronobergs »	7 652	33 031	13 147	43 286	—	97 116	72 867	24 249	97 116
Kalmar läns norra	10 872	76 471	24 039	92 230	—	203 612	155 084	48 528	203 612
» » södra	24 830	164 563	52 729	155 502 ¹	—	397 624	315 440	82 184	397 624
Gotlands län	7 044	39 521	13 427	58 019	—	118 011	84 501	33 510	118 011
Blekinge »	1 544	70 507	19 559	100 799	—	192 409	144 498	47 911	192 409
Kristianstads »	49 632	282 112	107 911	313 045	—	752 700	569 321	183 379	752 700
Malmö stad	258	89 459	54 368	504 728	—	648 813	594 687	54 126	648 813
Hälsingborgs stad	19 312	97 975	17 320	257 764	—	392 371	325 198	67 173	392 371
Malmöhus län i övrigt	60 834	298 438	112 827	276 662	—	748 761	619 735	129 026	748 761
Hallands län	39 584	186 405	69 390	300 829	—	596 208	429 609	166 599	596 208
Göteborgs stad	38 726	650 791	69 348	1 159 881	—	1 918 746	1 572 138	346 608	1 918 746
Göteborgs och Bohus län i övr.	27 885	229 812	76 439	315 491	249	649 876	520 590	129 286	649 876
Älvsborgs län	58 431	444 332	117 767	455 591	—	1 076 121	796 634	279 487	1 076 121
Skaraborgs »	27 103	124 412	30 628	122 443	136	304 722	221 133	83 589	304 722
Värmlands »	34 125	274 435	74 890	294 193	—	677 643	482 446	195 197	677 643
Örebro »	26 620	51 023	51 642	243 120	—	372 405	302 574	69 831	372 405
Västmanlands »	46 526	217 965	77 615	209 685	—	551 791	431 554	120 237	551 791
Kopparbergs »	12 624	182 939	33 848	129 763	—	359 174	249 157	110 017	359 174
Gävle stad	3 001	48 018	13 995	105 172	—	170 186	124 909	45 277	170 186
Gävleborgs län i övrigt	44 806	—	70 334	767 612	—	882 752	601 656	281 096	882 752
Västernorrlands län	7 898	255 510	54 299	305 470	—	623 177	427 889	195 288	623 177
Jämtlands »	7 832	190 878	41 240	155 227	—	395 177	296 685	98 492	395 177
Västerbottens »	37 273	337 015	60 119	218 132	—	652 539	501 316	151 223	652 539
Norrbottnens »	64 093	517 683	104 492	318 539	—	1 004 807	738 779	266 028	1 004 807
Summa Total	993 780	6 615 595	1 797 492	8 485 600	48 890	17 881 357	13 670 976	4 160 381	17 881 357

¹ Därav 16 907 från Kronobergs läns landsting för åren 1946—1947.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukhus och sjukvårdsområden <i>Hôpitaux et districts de soins médicaux</i>	All- männa sjuk- avd. <i>Sec- tions non- spé- ci- ali- sées</i>	Lasarettssavdelningar (kliniker) eller <i>Sections d'hôpital (cliniques) ou établis-</i>							
		medi- cin <i>mé- de- cine</i>	kirurgi <i>chi- rurgie</i>	barn- sjuk- domar <i>mala- dies d'en- fants</i>	ögon- sjuk- domar <i>ophtal- mologie</i>	öron-, näs- o. hals- sjuk- domar <i>oto-, rhino- laryngo- logie</i>	radio- logi <i>radio- logie</i>	hud- o. köns- sjuk- domar <i>derma- toses et mala- dies véné- riennes</i>	reuma- tologi <i>rhu- mato- logie</i>
1 Lasarett (tab. 10 o. 11)	4 666	6 618	6 845	881	645	1 091	381	735	296
2 Vissa andra sjukhus av lasa- rettskaraktär (tab. 11)	198	165	365	585	21	56	4	—	575
3 Sjukstugor (» 11)	1 503	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Epidemisjukhus (» 12)	33	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Anstalter för lungtuberkulos . (» 13)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fristående förlossningsanstalter:									
6 allmänna (tab. 15 o. 16)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 enskilda (tab. 16)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Anstalter för kroniskt sjuka (ej vid ålderdomshem) (» 18)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Anstalter för kroniskt sjuka vid ålderdomshem (» 19)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 Enskilda sjukhem (» 17)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11 Sjukhärbargen (» 14)	16	—	—	—	—	—	—	—	—
12 Summa vårdplatser Total	6 416	6 783	7 210	1 466	666	1 147	385	735	871
13 Summa per 10 000 inv.	9.3	9.8	10.4	2.1	1.0	1.7	0.6	1.1	1.3
14 Rikssjukhus och riksplatser i Stockholm.	—	336	294	—	42	29	106	166	—
15 » » » på övriga orter	—	—	—	—	—	—	—	—	871
Vårdplatser disponerade av:									
16 Stockholms stad	—	1 396	1 076	328	67	167	50	275	—
17 Stockholms län	171	337	439	35	20	79	17	—	—
18 Uppsala »	65	169	188	58	20	56	—	—	—
19 Södermanlands »	227	201	217	32	15	40	11	—	—
20 Norrköpings stad	—	89	120	54	7	44	—	10	—
21 Östergötlands län i övr.	253	213	212	62	24	26	—	—	—
22 Jönköpings län	425	106	121	54	33	35	5	—	—
23 Kronobergs »	150	110	119	—	6	20	6	—	—
24 Kalmar läns n:a	13	76	118	—	5	2	3	—	—
25 » » s:a	174	104	135	—	—	29	5	—	—
26 Gotlands län	146	—	—	20	—	—	—	—	—
27 Blekinge »	—	290	262	—	13	—	5	—	—
28 Kristianstads »	305	143	125	40	38	31	9	—	—
29 Malmö stad	—	150	208	110	20	48	5	77	—
30 Hälsingborgs stad	—	67	70	48	—	13	2	—	—
31 Malmöhus län i övr.	364	241	265	92	27	70	15	55	—
32 Hallands län	214	104	134	24	—	—	5	—	—
33 Göteborgs stad	74	753	526	140	35	62	42	133	—
34 Göteborgs och Bohus län i övr.	294	111	154	—	18	22	8	—	—
35 Älvsborgs län	270	208	254	57	15	42	12	—	—
36 Skaraborgs »	335	134	182	—	24	31	9	—	—
37 Värmlands »	503	114	172	52	23	35	24	—	—
38 Örebro »	147	246	224	34	32	38	16	19	—
39 Västmanlands »	271	96	132	25	20	16	7	—	—
40 Kopparbergs »	580	105	169	24	32	45	—	—	—
41 Gävle stad	—	56	77	26	13	14	3	—	—
42 Gävleborgs län i övr.	398	140	183	26	26	31	3	—	—
43 Västernorrlands län	226	268	422	27	36	44	—	—	—
44 Jämtlands »	100	97	154	28	13	25	—	—	—
45 Västerbottens »	303	227	323	26	28	25	13	—	—
46 Norrbottens »	408	96	135	44	14	28	4	—	—

kroppssjukhusen den ³¹/₁₂ 1948.

hôpitaux pour les maladies corporelles.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
anstalter med specialläkare för sements avec médecins spécialistes pour								Barn- börds- avd. utan egen special- läkare Sections d'accou- chement	Andra lasa- retts- avd. Autres sec- tions d'hô- pital	Kro- niker- avd. Sec- tions pour cas chroni- ques	Enskilda sjukhem (utom bb- platser) Maisons de santé privées	Epi- demi- avd. Sections épidé- miques	Summa vård- platser Nombre total de lits	
orto- pedi ortho- pédie	neuro- logi neuro- logie	neuro- kirurgi neuro- chirurgie	psyki- atri psychi- atrie	tbc-sjukd. tuberculose lung- tbc. pulm.	led- o. körtel- tbc. osseuse etc.	obstetrik o. (el.) gynekologi obstétrique et (ou) gynécologie	bb- platser obsté- trique	gynek- platser gynéco- logie						
369	83	82	741	523	94	1 411	822	1 035	74	316	—	—	27 708	1
486	—	—	—	—	846	—	—	34	—	—	—	50	3 385	2
—	—	—	—	41	—	—	—	300	—	76	—	18	1 936	3
—	—	—	—	37	—	—	—	—	—	30	—	5 545	5 645	4
—	—	—	—	8 321	—	—	—	—	—	—	—	—	8 321	5
—	—	—	—	—	—	270	74	273	—	—	—	—	617	6
—	—	—	—	—	—	38	—	28	—	—	—	—	64	7
—	—	—	—	36	—	—	—	9	—	4 311	—	—	4 356	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 447	—	—	3 447	9
—	—	—	—	—	—	—	—	41	—	—	1 236	—	1 277	10
—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	28	11
855	88	82	741	8 958	940	1 717	896	1 732	74	8 180	1 236	5 611	56 784	12
1.2	0.1	0.1	1.1	12.9	1.4	2.5	1.3	2.5	0.1	11.8	1.8	8.1	82.0	13
206	34	65	109	—	—	68	49	—	10	—	—	—	1 514	14
304	—	—	181	113	846	—	—	—	—	—	—	—	2 315	15
76	31	10	84	804	62	492	230	14	10	1 954	573	749	8 448	16
—	18	7	—	385	—	25	30	108	8	400	135	179	2 393	17
—	—	—	87	212	—	95	75	22	—	156	96	66	1 365	18
—	—	—	—	130	—	35	23	61	—	222	—	205	1 419	19
—	—	—	—	103	—	51	15	—	25	207	—	64	789	20
—	—	—	34	186	32	68	32	77	—	216	15	229	1 679	21
—	—	—	—	301	—	35	15	72	—	266	104	233	1 805	22
—	—	—	—	166	—	—	—	46	—	157	—	78	858	23
—	—	—	—	146	—	—	—	27	—	119	—	81	590	24
—	—	—	—	191	—	—	—	68	—	102	87	83	978	25
—	—	—	—	114	—	—	—	21	—	96	—	64	461	26
—	—	—	—	271	—	—	—	69	—	106	—	88	1 104	27
—	—	—	—	206	—	24	19	38	—	186	9	108	1 281	28
104	—	—	34	201	—	94	57	10	—	577	16	210	1 921	29
—	—	—	—	103	—	66	—	—	—	25	—	98	492	30
132	—	—	126	327	—	55	55	61	9	494	28	311	2 727	31
—	—	—	—	205	—	—	—	69	—	153	—	152	1 060	32
—	—	—	—	86	542	—	267	53	—	354	109	360	3 635	33
—	—	—	—	222	—	—	—	44	—	216	—	138	1 227	34
—	—	—	—	408	—	71	56	90	—	307	—	199	1 989	35
—	—	—	—	222	—	—	—	60	—	293	—	183	1 473	36
—	—	—	—	283	—	65	29	64	—	226	—	168	1 758	37
33	—	—	—	312	—	51	29	53	—	223	—	222	1 679	38
—	—	—	—	224	—	60	30	37	—	162	6	134	1 220	39
—	—	—	—	396	—	—	—	102	12	191	15	187	1 858	40
—	—	—	—	60	—	19	10	6	—	102	28	61	475	41
—	—	—	—	226	—	19	10	75	—	187	—	214	1 538	42
—	—	—	—	579	—	57	33	66	—	146	15	175	2 094	43
—	—	—	—	273	—	—	—	36	—	36	—	99	861	44
—	—	—	—	498	—	—	—	143	—	38	—	199	1 823	45
—	—	—	—	549	—	—	—	140	—	263	—	274	1 955	46

Specifikation av lasarettens

Spécification des lits disponibles

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Lasarett <i>Hôpitaux</i>	Avdelningar (kliniker) Sections (cliniques) avec							
	All- männa sjuk- avdeln. <i>Sec- tions non- spé- ciali- sées</i>	medi- cin <i>méde- cine</i>	kirugi <i>chir- urgie</i>	barn- sjukd. malad- ies d'en- fants	ögon- sjukd. <i>ophthal- mologie</i>	öron-, näsa- o. hals- sjukd. <i>oto-, rhino- laryngo- logie</i>	radio- logi <i>radio- logie</i>	hud- o. köns- sjukd. <i>derma- toses, mal. vé- nériennes</i>
1 Delade lasarett. <i>Hôpitaux spécialisés.</i>	—	6 219	6 845	835	621	1 043	381	602
2 Karolinska sjukh., Stockholm*.....	—	383	283	—	70	89	141	166
3 Serafimerlasarettet, » *.....	—	181	187	—	—	—	—	—
4 Sabbatsbergs sjukh., »	—	167	202	—	25	59	—	—
5 S:t Eriks »	—	434	166	—	—	—	—	—
6 S:t Görans »	—	245	203	—	—	—	—	218
7 Södersjukhuset, »	—	348	278	—	17	57	20	57
8 Mörby lasarett, Sthlms l.	—	89	148	—	—	29	12	—
9 Norrtälje »	—	52	70	—	—	—	—	—
10 Södertälje »	—	86	135	—	—	—	—	—
11 Akademiska sjukh., Uppsala l.	—	169	188	68	30	71	—	—
12 Eskilstuna las., Södermanl. l.	—	99	122	—	15	25	11	—
13 Nyköpings »	—	102	95	32	—	15	—	—
14 Norrköpings lasarett	—	89	120	61	12	44	—	10
15 Linköpings las., Östergötl. l.	—	148	146	55	24	—	—	—
16 Vadstena »	—	65	66	—	—	—	—	—
17 Jönköpings las., Jönk. l.	—	106	118	54	33	35	5	—
18 Växjö las., Kronobergs l.	—	110	117	—	—	20	—	—
19 Västerviks las., Kalmar l. na	—	76	117	—	—	—	—	—
20 Kalmar las., Kalmar l. sa	—	104	133	—	—	29	—	—
21 Karlshamns las., Blekinge l.	—	57	86	—	—	—	—	—
22 Karlskrona »	—	233	174	—	13	—	—	—
23 Kristianstads las., Kristianstads l.	—	143	122	40	24	31	—	—
24 Allmänna sjukh., Malmö	—	150	206	110	20	48	—	77
25 Hälsingborgs lasarett	—	134	137	—	—	26	—	—
26 Lunds las., Malmöhus l.	—	174	215	66	47	57	53	55
27 Halmstads las., Hallands l.	—	104	132	24	—	—	—	—
28 Sahlgrenska sjukh., Göteborg	—	354	386	—	35	62	89	—
29 Uddevalla las., Göteb. o. Bohus län ..	—	111	154	—	18	—	—	—
30 Borås las., Älvsborgs län	—	133	150	45	15	30	—	—
31 Vänersborgs las., Älvsborgs län	—	75	104	12	—	12	—	—
32 Lidköpings las., Skarab. län	—	107	152	—	—	31	—	—
33 Karlstads las., Värmlands län	—	114	172	52	23	35	8	—
34 Karlskoga las., Örebro län	—	84	96	—	—	8	—	—
35 Örebro »	—	162	128	34	32	30	16	19
36 Västerås las., Västmanlands l.	—	96	132	25	20	16	7	—
37 Falu las., Kopparbergs län	—	105	169	24	32	45	—	—
38 Gävle lasarett	—	111	153	52	26	27	6	—
39 Hudiksvalls las., Gävleb. l.	—	85	107	—	13	18	—	—
40 Sundsvalls las., Västernorr. l.	—	152	208	15	28	44	—	—
41 Härnösands las., Västernorr. l.	—	64	89	—	—	—	—	—
42 Örnköldsviks las., Västernorr. l.	—	52	125	12	8	—	—	—
43 Östersunds las., Jämtlands l.	—	97	154	28	13	25	—	—
44 Skellefteå las., Västerbottens l.	—	90	168	—	—	—	—	—
45 Umeå »	—	137	155	26	28	25	13	—
46 Gällivare las., Norrbottens l.	—	42	77	—	—	—	—	—
47 Speciallasarett, summa (jfr tab. 11 A) <i>Hôp. spécialisés dans un seul domaine</i>	—	10 399	—	—	—	11 26	—	12 133
48 Odelade lasarett, summa (jfr tab. 11 A) <i>Hôp. ordinaires</i>	4 666	—	—	14 46	16 24	16 22	—	—
49 Samtliga lasarett Total	4 666	6 618	6 845	881	645	1 091	381	735

¹ Uppdelningen på gynekologiska och obstetriska platser är ungefärlig. — ² Isoleringsavdelning. — medicinska och 27 på ortopediska kliniken. — ³ Personalsjukavdelning. — ⁴ 24 platser för kroniskt sjuka, ⁵ Eastmaninstitutets sjukhus. — ⁶ Holtermanska sjukhuset. — ⁷ Kronikerplatser. — ⁸ Visby (20 pl.) o. pl.) o. Värnamo las. (24 pl.). — * Rikssjukhus resp. riksplatser. — ** Här ingå riksplatser.

vårdplatser den ³¹/₁₂ 1948.

dans les hôpitaux au 31 décembre.

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
med specialläkare för médecins spécialistes pour									Barnb.- avd. utan egen spe- cialläk. Sect. d'accou- chem. sans médecin spécial.	Andra avdeln. Autres sections	Summa platser Total des lits	
reuma- tologi rhu- matologie	orto- pedi ortho- pédie	neuro- logi neuro- logie	neuro- kirurgi neuro- chirurgie	psykia- tri psychia- trie	tbc-sjukd. tuberculose	led- ben- o. körtel- pulm. oss. etc.	bb- platser	gynekol. platser				
*296	369	83	82	741	421	94	1 411	822	408	98	21 371	1
—	—	—	—	109	—	—	187	166	—	10	1 404	2
—	—	83	82	—	—	—	—	—	—	—	533	3
—	—	—	—	—	—	—	—	118	—	—	571	4
—	76	—	—	—	160	62	117	—	—	—	717	5
—	—	—	—	84	—	—	141	41	—	10	1 053	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	286	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	135	9
—	—	—	—	87	—	—	95	85	25	—	246	10
—	—	—	—	—	—	—	35	23	—	—	793	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	330	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	267	13
*56	—	—	—	—	25	—	62	18	—	25	522	14
—	—	—	—	34	—	32	57	29	—	—	525	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	139	16
—	—	—	—	—	—	—	35	15	—	—	401	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	265	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	206	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	290	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	160	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	438	22
—	—	—	—	—	—	—	24	19	—	—	403	23
—	104	—	—	*95	126	—	194	157	—	—	*1 087	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	297	25
*68	**156	—	—	126	94	—	155	155	—	9	1 230	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	—	288	27
—	—	—	—	86	—	—	1267	199	—	—	1 378	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	—	311	29
—	—	—	—	—	—	—	153	136	—	—	462	30
*56	—	—	—	*120	—	—	18	20	—	—	361	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	365	32
—	—	—	—	—	—	—	65	29	—	—	498	33
—	33	—	—	—	—	—	—	—	19	—	207	34
*56	—	—	—	—	—	—	51	29	—	—	534	35
—	—	—	—	—	—	—	60	30	—	—	442	36
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	411	37
—	—	—	—	—	—	—	38	20	—	—	433	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	242	39
—	—	—	—	—	—	—	57	33	—	—	537	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	*170	41
—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	221	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	—	338	43
—	—	—	—	—	16	—	—	—	37	—	311	44
*60	—	—	—	—	—	—	—	—	22	—	466	45
—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	134	46
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1252	810	47
—	—	—	—	—	12 102	—	—	—	627	13 40	5 527	48
*296	369	83	82	741	523	94	1 411	822	1 035	390	27 708	49

* Intagningsavdelning. — * För personal. — * Konvalescentavdelning. — * Dessutom 75 extra platser på 12 för personal. — * Delat lasarett fr. o. m. 6 sept. — ¹⁰ Vasa sjukhus utom kronikeravdelningen. — Landskrona (26 pl.). — ¹⁵ Falköpings las. — ¹⁶ Mölndals las. — ¹⁷ Löwenströmska las. (Väsby san.) (78

Lasarett, vissa andra sjukhus av lasarettskaraktär samt sjukstugor år 1948. Vårdplatser, patienter (i slutet och öppen vård), personal och utgifter för driften. *Hôpitaux, certaines infirmeries ayant le caractère d'hôpitaux, et infirmeries. Lits, malades (dans les services fermés et les services ouverts), personnel et dépenses.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Sjukhus, län, städer <i>Hôpitaux, départements, villes</i>	Vårdplatser d. 31.12 Lits disponib. 31.12	Patienter <i>Malades</i>							Personal* <i>Personnel</i>						Utgifter för driften <i>Dépenses</i>			
	Hela an- talet <i>Total</i>	Därav på barn- börds- av- deln. <i>Doni à la sect. d'ac- couche- ment</i>	Intagna under året <i>Entrées</i>		Vård dagar <i>Jours d'entretien</i>		Beläggning, % <i>Lits occupés</i>	Öppen vård* <i>Services ouverts</i>		Läkare <i>Médecins</i>	Vårdpersonal <i>Person. s'occu- pant des mal.</i>		Förvaltningspersonal <i>Person. de bureau</i>	Ekonomipersonal <i>Personnel ménage</i>	Hela ut- giften, 1 000- tal kr <i>Total en mil- liers de cour.</i>	Per inta- gen, kr <i>Par ma- lade, cour.</i>	Per vård- dag, kr <i>Par jour d'en- tre- tien, cour.</i>	
			Hela an- talet <i>Total</i>	Därav på barn- börds- av- deln.	Hela an- talet <i>Total</i>	Därav på barn- börds- av- deln.		Pa- tienter <i>Malades</i>	Besök <i>Visites</i>		Läkare <i>Médecins</i>	Sjuksköterskor o. likn. <i>Infirm., etc.</i>						Övriga personnel <i>Lits par gardien</i>
A. Lasarett <i>Hôpitaux.</i>																		
Undervisningslasarett <i>Hôpitaux d'étude pour les médecins</i>	3 960	303	68 921	10 266	1 156 518	93 423	83	250 407	653 133	354	921	1 887	1.4	88	786	34 067	494	29.46
Karolinska sjukhuset, Sthlms stad *	1 404	153	24 032	4 537	358 498	46 779	78	100 991	231 299	137	347	690	1.4	31	280	12 094	505	34.65
Serafimerlasarettet, *	533	—	6 912	—	150 676	—	78	23 433	72 799	68	124	227	1.5	16	136	5 408	788	35.63
Akademiska sjukhuset, Uppsala län	793	95	15 647	3 002	234 439	27 794	81	60 642	165 139	66	216	428	1.2	17	134	6 564	408	27.83
Lunds lasarett, Malmöhus län	1 230	55	22 330	2 727	412 905	18 850	92	65 341	183 896	83	234	542	1.6	24	236	10 001	448	24.22
Därav pens.-styr. reum.-avd.*	68	—	405	—	25 268	—	102	1 372	2 012	3	8	20	2.4	—	—	—	—	—
» » ortoped. avd.*	24	—	132	—	7 095	—	81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» tbc-avd.	94	—	626	—	29 267	—	86	512	751	4	6	33	2.4	—	—	—	—	—
Speciallasarett <i>Hôpitaux spécialisés dans un seul domaine</i>	810	—	3 536	—	239 637	—	89	2 159	8 880	15	74	204	2.9	(21)	(101)	3 782	1 064	15.70
Eastmaninstitut. sjukhus, Sthlms st.	26	—	766	—	6 404	—	67	1 663	6 853	2	7	11	1.4	—	—	210	274	32.76
Holtermanska sjukh., Göteb. stad.	133	—	1 213	—	27 269	—	56	256	512	4	13	23	3.7	4.5	3	524	432	19.22
Vasa sjukhus, *	651	—	1 557	—	205 964	—	98	240	1 495	9	54	170	2.9	16	98	3 028	1 945	14.70
Därav avd. f. kron. sjuka	232	—	310	—	92 224	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Delade lasarett med 3 eller flera specialkliniker* <i>Hôpitaux avec trois départements spécialisés</i>	11 716	1 193	245 478	43 208	3 727 480	376 515	88	(583 031)	(1786 469)	674	2292	5 664	1.5	271	2494	97 118	396	26.05
Sabbatsbergs sjukhus, Sthlms stad.	571	—	12 172	—	170 150	—	79	61 356	205 963	52	136	306	1.3	21	122	6 093	501	35.81
S:t Görans sjukhus, *	964	—	8 968	—	252 610	—	77	72 478	226 954	45	160	361	1.9	14	128	6 858	758	26.90
Därav tbc-avd.	160	—	626	—	49 230	—	94	—	—	4	17	47	2.5	—	—	—	—	—
Södersjukhuset, Sthlms stad	1 053	141	19 806	4 814	308 244	43 799	81	70 800	247 311	95	269	668	1.1	32	215	10 944	551	35.38
Eskestuna lasarett, Södermanl. län	330	35	8 179	1 459	108 387	12 919	90	27 246	87 662	21	62	146	1.6	7	51	2 721	333	25.11

Norrköpings las., Norrköpings stad	522	62	9 860	1 865	147 484	15 477	86	29 768	101 818	23	83	215	1-8	12	88	3 598	365	24-40
Därav tbc-avd.	25	—	41	—	8 931	—	98	—	—	—	—	1-5	5-5	3-7	—	—	—	—
» pens.-styr. reum.-avd.*	56	—	353	—	20 232	—	99	—	—	—	2	6-5	6-6	—	—	—	—	—
Linköpings las., Österg. län.	525	57	9 710	2 020	153 360	15 375	86	22 174	50 366	23	105	260	1-5	10	102	3 557	366	23-19
Jönköpings lasarett, Jönköpings l.	401	35	10 256	2 213	120 301	14 495	82	25 038	59 882	21	78	172	1-6	8	72	3 108	303	25-84
Kristianstads las., Kristianst. län.	403	24	9 399	1 514	140 350	9 285	95	31 397	53 621	22	70	164	1-7	8	91	2 712	289	19-33
Allmänna sjukhuset, Malmö stad	1 087	151	19 668	6 073	386 490	49 680	89	50 992	183 922	63	171	693	1-3	40	579	10 309	524	26-67
Därav tbc-avd.	126	—	317	—	41 815	—	91	91	207	5	14	59	1-7	—	—	—	—	—
» pens.-styr. psykiatr. avd.*	61	—	355	—	21 867	—	98	—	—	3	6	18	2-5	—	—	—	—	—
Sahlgrenska sjh., Göteborg. st.	1 378	267	31 891	7 504	478 774	78 994	95	—	—	84	352	772	1-2	27	254	13 984	438	29-21
Borås lasarett, Älvsborgs län.	462	89	13 908	3 916	160 193	34 136	95	27 065	75 777	26	89	204	1-6	8	81	3 284	236	20-50
Vänersborgs lasarett, Älvsborgs län	361	18	8 349	910	125 242	7 408	96	14 236	29 061	18	54	119	2-1	9	67	2 829	339	22-59
Därav pens.-styr. psykiatr. avd.*	120	—	843	—	40 725	—	93	—	—	3	8	17	4-8	—	—	—	—	—
Karlstads lasarett, Värmlands län.	498	65	11 116	1 440	157 642	18 490	86	31 413	63 955	22	86	213	1-7	10	92	3 531	318	22-40
Örebro lasarett, Örebro län.	534	51	13 219	2 072	157 951	16 092	87	27 220	68 184	33	112	224	1-6	9	90	4 032	305	25-53
Västerås lasarett, Västmanl. län ...	442	60	8 994	1 654	143 315	15 483	90	—	65 438	24	85	199	1-6	10	86	3 398	378	23-70
Därav pens.-styr. reum.-avd.*	56	—	334	—	19 784	—	97	—	—	2	3	11-2	—	—	—	—	—	—
Falu lasarett, Kopparbergs län.	411	—	8 560	—	130 189	—	87	25 232	76 505	20	75	169	1-7	9	75	2 917	341	22-41
Därav avd. för kron. sjuka.	24	—	131	—	5 960	—	68	—	—	—	3-5	6	2-7	—	—	—	—	—
Gävle las., Gävle st. o. Gävle. län.	433	38	9 038	1 678	130 595	12 135	87	* 14 772	60 514	22	83	226	1-4	11	79	3 261	361	24-97
Sundsvalls las., Västernorr. län.	537	57	12 969	1 887	188 906	16 846	96	19 066	49 065	22	89	234	1-7	9	74	4 004	309	21-19
Östersunds lasarett, Jämtlands län.	338	21	8 462	1 104	114 389	8 184	92	18 278	43 884	17	65	134	1-7	8	60	2 402	284	21-00
Umeå lasarett, Västerbottens län ...	466	22	10 954	1 085	152 908	7 777	90	14 500	36 587	21	68	195	1-8	9	88	3 576	326	23-38
Därav pens.-styr. reum.-avd.*	60	—	317	—	21 247	—	97	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Delade lasarett med högst 2 special-																		
kliniker¹ Hôpitaux avec au maxi-																		
mum deux départements spécialisés	5 695	492	119 862	18 011	1 799 740	158 456	88	(221 446)	624 434	272	980	2 318	1-7	141	1 145	41 104	343	22-84
St Erik (exkl. asjvrd.), Sthlns stad	* 717	117	11 134	3 426	208 854	36 427	80	11 446	82 432	45	140	295	1-6	26	157	5 494	493	26-30
Mörby lasarett, Stockholms län	286	—	5 857	—	76 794	—	86	11 073	33 174	16	58	131	1-5	8	67	2 284	390	29-74
Norrälje lasarett, »	135	13	2 383	388	39 133	3 508	79	5 702	16 556	6	19	47	2-0	5	45	1 008	423	25-77
Södertälje lasarett, »	246	25	5 565	1 020	84 618	8 202	94	8 372	39 850	11	42	114	1-6	7	67	2 092	376	24-72
Nyköpings lasarett, Södermanl. län	267	23	6 116	917	80 011	7 397	82	12 183	28 693	12	42	110	1-8	5-5	43	1 685	276	21-06
Vadstena las., Östergötlands l.	139	8	3 942	407	55 240	3 250	109	8 852	19 786	7	28	62	1-5	4	32	1 089	276	19-71
Växjö lasarett, Kronobergs län.	265	18	6 677	972	93 144	7 248	96	10 947	29 085	14	47	118	1-6	5	46	1 915	287	20-56
Västerviks las., Kalmar läns n:a	206	13	4 394	832	74 375	6 401	102	11 289	23 367	10	42	85	1-6	5	45	1 442	328	19-39
Kalmar las., Kalmar läns s:a	290	24	7 947	1 060	89 298	8 369	84	7 999	22 566	13	49	123	1-7	8	62	2 110	266	23-63
Karlskrona lasarett, Blekinge län.	160	17	2 924	495	46 765	3 870	80	—	11 785	8	27	60	1-8	4-5	37	1 190	407	25-45
Karlskrona lasarett, »	438	18	8 384	837	131 222	6 726	(84)	17 175	27 980	18	64	145	2-1	10	64	2 681	320	20-43
Hälsingborgs las., Hälsingborgs stad	297	—	6 019	—	96 899	—	91	16 092	65 546	14	50	149	1-5	6	52	2 382	396	24-59

* Rikssjukhus resp. riksplatser.

¹ Antal vårdade per dag i procent av genomsnittliga antalet platser under året. Det sistnämnda överensstämmer icke alltid med det i kol. 2 redovisade antalet. Tal beräknade på osäkra uppgifter ha satts inom parentes. — ² Uppgifterna torde i många fall vara ofullständiga. Vid röntgen- och radiologiska avdelningar har i stället för besök räknats undersökningar eller behandlingar. — ³ Personal i såväl sluten som öppen vård. Även operations-, laboratoriepersonal etc. I kol. 12 även barnmorskor och sjukgymnaster och i kol. 13 (förutom sjukvårdsbiträden) även elever och vårdavdelningarnas skrivbiträden. Husmor liksom sysselman ingår i kol. 15. Sjuksköterskeskolans personal, predikanter o. dyl. ha icke medräknats. — ⁴ Inkl. gynekologplatser. — ⁵ Dessutom viss personal gemensam med Serafimerlasarettet. — ⁶ Avser budgetåret 1947/48. — ⁷ Medicinska o. kirurgiska kliniker oräknade. — ⁸ Öppen vård exkl. medicinska avd. — ⁹ Inkl. alkoholistvård, avd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Sjukhus, län, städer	Vårdplatser d. 31/12		Patienter							Personal						Utgifter för driften		
	Hela an-talet	Därav på barn-börds-av-deln.	Intagna		Vård dagar		Bälgning, %	Öppen vård		Läkare	Vårdpersonal			Förvaltnings-personal	Ekonomipersonal	Hela ut-giften, 1 000-tal kr	Per inta-gen, kr	Per vård-dag, kr
			Hela an-talet	Därav på barn-börds-av-deln.	Hela an-talet	Därav på barn-börds-av-deln.		Pa-tienter	Besök		Sjukvårtskor o. liknande	Övriga	Vårdplatser per personalehet					
Halmstads lasarett, Hallands län . .	288	28	6 810	1 037	93 696	8 475	89	13 897	31 675	13	51	107	1-8	51	58	1 928	283	20-58
Uddevalle las., Gtb. o. Boh. l.	311	28	6 636	1 146	99 950	9 194	88	16 318	36 857	15	47	127	1-8	6	51	2 101	317	21-02
Lidköpings lasarett, Skaraborgs län	365	19	7 754	892	119 497	6 794	93	24 365	47 137	14	61	141	1-8	7	68	2 521	325	21-09
Därav pens.-styr. reumat.-avd.*	56	—	341	—	19 387	—	95	—	—	—	2	4	9-3	—	—	—	—	—
Karlskoga lasarett, Örebro län . . .	207	19	4 570	687	60 977	5 818	86	12 169	30 454	10	35	81	1-8	4	34	1 399	306	22-94
Hudiksvalls lasarett, Gävlob. län . .	242	19	4 785	719	72 533	6 122	93	6 871	21 882	11	42	94	1-8	4	45	1 749	366	24-12
Härnösands las., Västerbottens län	170	17	3 684	735	60 971	6 831	98	4 371	11 056	8	37	77	1-5	4	37	1 301	353	21-32
Örnsköldsviks las., " " "	221	24	5 350	966	84 683	9 203	105	8 232	19 994	9-5	34	81	1-9	4	42	1 537	287	18-15
Skellefteå lasarett, Västerbottens län	311	37	5 809	1 008	92 255	10 441	81	9 946	17 874	11	41	116	2-0	8	62	2 052	353	22-24
Därav tbc-avd.	16	—	103	—	4 663	—	80	—	—	—	1	4	3-2	—	—	—	—	—
Gällivare lasarett, Norrbottens län .	134	15	3 122	467	38 825	4 180	79	4 147	6 685	6	24	50	1-8	3	31	1 144	366	29-46
Odelade lasarett Hôpitaux ordinaires	5 527	627	134 967	26 074	1 807 841	199 461	92	(192 547)	(465 792)	210	887	2 198	1-8	186	1342	41 096	304	22-73
Löwenströmska las., Sthlms län . . .	170	14	2 042	381	47 885	3 151	95	2 301	5 635	6	22	47	2-5	6	42	1 053	516	22-00
Därav Väsby sanatorium (A-anst.)	78	—	191	—	18 377	—	93	—	—	—	2	5	9-5	—	—	—	—	—
Östhammars lasarett, Sthlms län . .	65	5	1 201	149	21 223	1 429	89	888	2 071	3	6	15	3-1	2	22	410	341	19-32
Flens lasarett, Södermanl. län . . .	93	13	2 170	404	27 202	2 786	80	2 819	8 557	4	17	37	1-7	4	21	719	314	25-55
Kullbergsska sjukh., " " "	90	12	3 135	643	36 007	4 279	109	4 934	10 975	5	21	48	1-3	4	24	806	257	22-39
Finspångs lasarett, Östergötl. län . .	81	6	2 047	353	28 119	3 053	95	3 819	11 443	3	13	34	1-7	3	21	608	297	21-63
Kisa lasarett, " " "	58	6	1 951	271	22 064	2 048	104	2 402	4 715	3	9	22	1-9	3	15	422	216	19-12
Söderköpings lasarett, " " "	109	7	1 298	115	27 560	935	69	1 689	5 042	3	16	36	2-1	3	25	627	483	22-74
Ulfspårre-Hägerfl. l., Eksjö, Jönk. l.	119	12	3 298	478	39 785	4 131	94	5 123	14 150	6	21	49	1-7	4	27	969	294	24-35
Värnamo lasarett, " " "	140	27	3 737	1 002	47 741	7 170	93	6 713	—	5	20	58	1-8	4	35	964	258	20-18
Därav tbc-avd.	24	—	214	—	6 392	—	73	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nässjö lasarett, Jönköpings län . . .	77	15	1 858	633	22 479	4 127	94	2 753	6 224	3	13	34	1-6	2-5	14	502	270	22-33
Ljungby lasarett, Kronobergs län . .	120	18	3 245	724	36 844	6 361	84	7 197	14 212	5	17	42	2-0	3	31	729	225	19-78
Borgholms las., Kalmar läns s.a.	50	—	1 362	—	21 043	—	115	2 405	7 631	3	8-5	21	1-7	2	12	454	333	21-57
Oskarshamns las., " " "	109	11	2 516	409	37 461	2 677	94	—	3 000	4	16	47	1-7	3	30	833	331	23-23
Visby lasarett, Gotlands län	185	19	4 146	649	55 801	6 011	82	15 533	36 721	10	33	81	1-6	5	36	1 490	359	26-71
Hässelholms las., Kristianstads län	106	16	2 942	837	38 388	6 181	(100)	4 440	14 611	4	19	47	1-6	4	28	838	285	21-83
Simrishamns las., " " "	116	10	2 645	639	36 362	4 611	86	2 075	5 650	4	21	40	1-9	4	28	749	283	20-59
Ängelholms las., " " "	121	12	3 259	970	41 038	7 080	93	1 478	5 851	4	20	48	1-8	4	31	821	252	20-00

Hörby lasarett, Malmohus län	87	12	1 886	391	27 020	3 078	85	3 566	9 463	3	14	35	1-8	4	25	649	344	24-01
Landskrona lasarett, »	168	26	3 832	722	52 575	6 225	86	6 437	18 021	8	27	85	1-5	6	44	1 358	354	25-82
Trolleborgs lasarett, »	96	14	2 284	542	36 279	4 032	103	3 450	8 645	3	18	43	1-6	4	32	834	365	23-00
Ystads lasarett, »	100	9	2 538	449	31 575	2 583	93	3 520	10 674	3	16	40	1-8	3	27	723	285	22-89
Falkenbergs lasarett, Hallands län	72	12	2 399	476	25 910	3 432	98	3 662	.	3	12	27	1-8	3	29	596	248	22-99
Varbergs lasarett, »	140	13	3 070	682	48 841	4 588	95	1 535	7 192	6	21	45	2-1	3	27	911	296	18-65
Ekmaniska sjukh., Göteborgs stad..	69	—	1 498	—	21 943	—	87	5 480	14 110	3	9	21	2-3	3	15	502	335	22-86
Kungälv las., Göteb. o. Boh. län	54	—	1 037	—	17 346	—	88	6 277	.	2	9	19	1-9	2	10	380	366	21-90
Lysekils las., »	36	12	1 269	293	16 316	2 512	110	3 079	7 679	2	8	21	1-2	2-5	10	411	324	25-21
Mölnåls las., »	201	22	5 178	1 115	61 373	7 391	86	9 443	21 733	6	28	64	2-2	5	32	1 181	228	19-24
Strömstads las., »	67	8	1 499	225	20 992	1 808	86	1 430	3 963	2	9	23	2-1	2	13	415	277	19-79
Alingsås lasarett, Älvsborgs län ...	153	17	3 379	798	46 047	6 825	82	.	.	4	22	51	2-1	1-5	1-4	1 115	330	24-03
Falköpings lasarett, Skaraborgs län	173	9	5 223	707	76 784	4 270	121	.	16 732	6	31	82	1-5	7	49	1 620	310	21-10
Mariestads lasarett, »	126	16	3 624	718	39 023	5 338	85	2 468	8 645	5	19	52	1-8	3	30	946	261	24-23
Arvika lasarett, Värmlands län	77	9	2 392	560	26 363	3 875	94	2 942	9 257	4	14	35	1-6	2-7	19	674	282	25-56
Filipstads lasarett, »	75	6	2 112	402	24 417	2 648	89	.	7 188	3	13	32	1-7	3	20	621	294	25-44
Kristinehamns las., »	90	15	2 551	515	27 231	3 456	83	4 232	13 274	4	17	37	1-7	3-4	21	640	251	23-48
Säffle lasarett, »	42	7	1 300	394	15 434	2 959	100	1 879	7 584	3	10	25	1-2	2	14	418	322	27-09
Torsby lasarett, »	126	10	3 173	512	43 855	3 778	97	3 950	8 133	4	19	46	1-9	4	28	936	295	21-35
Ärjängs lasarett, »	75	9	1 192	242	21 027	2 310	(77)	1 542	4 390	3	11	29	1-9	3	21	500	419	23-78
Köpings lasarett, Västmanlands län	91	6	2 794	539	32 561	3 276	98	.	.	4	15	46	1-5	3	23	674	241	20-69
Norbergs lasarett, »	50	—	1 195	—	19 757	—	108	.	4 748	2	8-5	22	1-6	2-5	17	421	352	21-29
Sala lasarett, »	121	11	2 405	512	35 695	3 230	81	3 060	6 300	3	14	43	2-1	4	21	706	294	19-79
Åvesta lasarett, Kopparbergs län	140	17	3 087	691	48 043	5 195	94	1 427	6 227	4	18	49	2-1	3	29	820	266	17-06
Ludvika lasarett, »	119	12	2 888	469	33 025	4 026	83	4 092	14 737	3	17	46	1-9	3	32	771	267	23-35
Mora lasarett, »	128	12	2 870	407	36 529	3 487	(78)	3 794	10 961	4	23	43	1-9	3	29	804	280	22-00
Smedjebackens lasarett, »	38	—	871	—	12 301	—	88	3 979	6 684	1	5-5	11	2-3	0-5	7	212	243	17-21
Bollnäs lasarett, Gävlebo. län	163	22	2 884	663	39 497	6 064	97	3 656	10 237	4	22	54	2-1	3	26	1 085	376	27-47
Ljusdals lasarett, »	70	10	2 428	522	27 220	3 978	106	7 383	7 527	3	16	34	1-4	4	23	683	281	25-09
Nöderhamns lasarett, »	120	12	2 379	531	32 485	4 061	74	2 445	5 954	3	20	48	1-8	4	32	871	366	26-82
Bucke lasarett, Västernorr. län	62	6	1 636	216	27 364	2 057	121	1 710	3 306	3	8	23	2-0	1-5	15	471	288	17-20
Sollefteå lasarett, »	125	19	3 629	681	44 635	5 269	111	6 452	15 339	6	23	58	1-5	4	34	1 143	315	25-60
Svegs lasarett, Jämtlands län	72	9	1 347	252	16 947	2 010	64	2 135	3 984	3	11	25	2-0	2	20	523	389	30-89
Haparanda lasarett, Norrbottens län	73	8	2 484	316	28 885	2 654	108	5 883	8 291	3	14	39	1-4	3	20	780	314	27-00
Därav avd. f. kron. sjuka	20	—	339	—	7 051	—	96	—	—	—	1-5	7	2-4	.	.	.	.	.
Kalix lasarett, Norrbottens län	93	15	2 266	451	32 987	4 486	97	7 026	6 601	3	15	46	1-5	3	20	818	361	24-79
Därav avd. f. kron. sjuka	20	—	13	—	7 161	—	98	—	—	—	.	.	.	.	.	.	.	.
Luleå lasarett, Norrbottens län	120	24	2 587	779	34 508	7 593	86	5 003	13 155	4	20	45	1-8	3	29	884	342	25-62
Piteå lasarett, »	106	15	2 929	645	38 049	4 937	98	3 041	8 570	5	17	48	1-6	3	23	1 006	344	26-44
Samtliga lasarett	27708	2 605	572764	97 559	8 731 216	827855	88	1219590	3538688	1525	5151	12266	1-6	(707)	(5868)	217147	379	24-87
Därav lasarettssavd. utom nedanst.	26388	2 605	566773	97 559	8 284 540	827855												
» the-avdelningar	523	—	2 118	—	158 675	—												
» pensionsstyrelsens avd. ...	501	—	3 080	—	175 605	—												
» avd. f. kroniskt sjuka ...	316	—	793	—	112 396	—												

¹ Gemensam med kron. hem. — ² Gemensam med landstingets sjukvårdsinrätt. i Arvika. — ³ Gemensam med landstingets övr. sjukhus i Kristinehamn.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Sjukhus, län, städer	Vårdplatser d. 31/11		Patienter							Personal						Utgifter för driften		
	Hela an- talet	Därav på barn- börds- av- deln.	Intagna		Vård dagar		Beläggning, %	Öppen vård		Läkare	Vårdpersonal			Förvaltnings- personal	Ekonomipersonal	Hela utgiften, 1 000- tal kr	Per inta- gen, kr	Per vård- dag, kr
			Hela an- talet	Därav på barn- börds- av- deln.	Hela an- talet	Därav på barn- börds- av- deln.		Pa- tienter	Besök		Sjuksköterskor o. liknande	Övriga	Vårdplatser per personalenhet					
B. Vissa sjukhus av lasaretskaraktär <i>Certaines infirmeries ayant le caractère d'hôpitaux.</i>																		
Garnissonssjukhus (civila patienter) <i>Hôpitaux militaires (patients civils)</i>	769	34	14 701	1 469	220 973	10 293	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Garnissonssjukhuset i Stockholm...	152	—	1 594	—	38 553	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Linköping ...	35	—	714	—	10 101	—	.	3 850	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Eksjö.....	59	—	1 000	—	23 124	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Skövde.....	78	10	1 937	642	22 757	3 700	.	6 362	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Karlsborg....	61	4	800	132	13 492	1 111	.	.	7 036	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Sollefteå.....	64	—	1 109	—	20 347	—	.	3 096	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Boden.....	320	20	7 547	695	92 599	5 482	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Barnsjukhus <i>Hôpitaux d'enfants</i> ...	757	—	13 892	—	208 378	—	75	.	.	53	127	430	1.4	.	.	6 029	429	28.60
Norrulls sjukhus, barnavd., Sthlm	150	—	1 495	—	39 406	—	72	6 468	15 718	8	20	79	1.5	.	.	1 385	926	35.15
Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, Stockholm.....	150	—	3 941	—	44 076	—	80	16 017	35 013	18	41	100	1.1	4	41	1 452	368	32.94
Sachska barnsjukhuset, Sthlm.....	48	—	807	—	12 310	—	56	6 994	18 098	4	13	26	1.2	2.5	11	386	479	31.39
Samariten, barnsjukhuset, Sthlm ..	81	—	1 144	—	26 118	—	88	7 213	18 865	8	11	38	1.7	3	12	521	456	19.97
Bancska sjukhuset, Hålsingborg ..	48	—	711	—	13 498	—	77	.	.	2	7	31	1.3	.	.	362	509	26.82
Göteborgs barnsjukhus.....	280	—	5 794	—	72 970	—	72	12 745	31 468	13	35	156	1.5	7	49	1 923	332	33.18
Anstalter för vanföra <i>Asiles pour mutilés</i>	496	—	4 934	—	163 029	—	92	.	.	.	.	.	.	.	.	(2 994)	(607)	(20.45)
Eugeniahem., sjukavd., Stockholm*	35	—	57	—	16 597	—	130	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vanförest., » » *	171	—	2 127	—	52 510	—	84	7 258	25 347	10	33	74	1.7	.	.	1 230	578	23.42
» » Hålsingborg*	80	—	953	—	26 196	—	89	3 085	8 259	3	11	25	2.2	.	.	463	486	17.66
» » Göteborg*	97	—	941	—	30 148	—	85	5 162	10 008	4	17	32	2.0	5	22	690	733	22.88
» » Härnösand*	103	—	856	—	37 578	—	100	2 963	8 250	3	15	34	2.1	.	.	611	713	16.25

Pensionsstyrelsens fristående anstalter <i>Etablissements appartenant complètement à la direction générale des Pensions.</i>	527	—	3 247	—	200 333	—	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(2 558)	(797)	(13-24)
Nynäs kuranstalt, Stockholms län*	194	—	1 270	—	84 323	—	95	—	—	6	18	33	3-8	6	50	—	—	1 108	873	13-14
Tranås kuranstalt, Jönköpings län*	183	—	1 302	—	65 546	—	98	—	—	6	13	16	6-3	8	86	—	—	924	710	14-10
Broströmska sjukh. f. barn, Gt.b.*	30	—	40	—	7 232	—	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Åre fjällkuranstalt, Jämtlands län*	120	—	635	—	43 232	—	98	—	—	3	8	14	5-5	3	23	—	—	524	825	12-13
Anstalter för kirurgisk tuberkulos <i>Etablissements pour la tuberculose chirurgicale</i>	846	—	1 090	—	247 915	—	80	5 601	9 646	13	45	187	3-6	17	160	—	—	3 402	3 121	13-72
Guldbroöllopsminnet, Nynäshamn, Stockholms län*	23	—	25	—	6 857	—	81	—	—	2	1	3	5-8	1	4	—	—	78	3 120	11-38
Kronpr. Victorias kustsanatorium, Barkåkra, Kristianstads län* ...	259	—	291	—	71 202	—	75	—	—	3	14	61	3-5	4	50	—	—	998	3 428	14-01
Apelvikens kustsan., Hallands län*	371	—	* 479	—	* 104 109	—	77	474	1 425	4	18	65	4-5	6	70	—	—	1 457	3 043	14-00
Styrö skustsan., Göteb. o. Bohus l.*	93	—	99	—	33 884	—	94	363	700	2	5	26	3-0	3	20	—	—	442	4 460	13-03
Solhems sjukhus, Borås, Älvsb. län*	100	—	196	—	31 863	—	87	4 764	7 521	2	7	32	2-6	3	16	—	—	427	2 179	13-40
Summa »vissa sjukhus»	3 355	34	37 864	1 469	1 040 628	10 293	(86)	(86 814)	(187 708)	(101)	(287)	(845)	(3-0)	55-5	(454)	—	—	(14 981)	(649)	(18-82)
C. Sjukstugor <i>Infirmaries.</i>																				
Uppsala län.	87	22	1 468	488	16 889	3 876	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	520	354	30-83
Enköping	54	16	1 126	363	11 587	2 763	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	363	323	31-35
Leufsta bruk	16	—	197	—	3 789	—	65	—	—	1	1	3	4-0	1	3	—	—	70	354	18-42
Tierp ¹	17	6	145	125	1 493	1 113	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	87	600	58-30
Södermanlands län.	79	10	2 185	486	27 980	3 024	(97)	8 067	22 115	4	8-3	31	2-0	2	14-5	—	—	526	241	18-80
Mariefred	18	—	418	—	6 144	—	93	2 642	7 514	1	2	4	3-0	—	3-5	—	—	97	233	15-84
Strängnäs	37	7	1 211	347	13 650	2 255	101	3 138	9 505	2	4-3	18	1-7	2	7	—	—	284	234	20-77
Trosa ²	24	3	556	139	8 166	769	(93)	2 287	5 096	1	2	9	2-2	—	4	—	—	145	260	17-72
Östergötlands län.	22	8	390	239	4 525	1 886	69	—	—	2	2	6	2-8	2	6-5	—	—	141	362	31-10
Reijmyrö	7	2	136	46	2 065	436	81	—	—	1	2	3	1-4	1	1-5	—	—	52	382	25-16
Åtvidaberg ³	15	6	254	193	2 460	1 450	62	—	—	1	—	3	5-0	1	5	—	—	89	350	36-09
Jönköpings län.	132	18	3 785	829	50 392	6 505	106	—	—	8	21	48	1-9	7	42-7	—	—	1 026	272	20-35
Gislaved	14	—	294	—	4 726	—	92	4 520	10 170	1	2	4	2-3	1	5	—	—	77	262	16-31
Hyltebruk	16	—	383	—	4 558	—	78	—	—	1	2	5	2-3	1	5	—	—	91	237	19-04
Sävsjö	14	—	348	—	6 262	—	122	—	—	1	1	5	2-3	1	6-5	—	—	130	374	20-79
Tranås	32	8	1 103	339	13 489	2 939	115	—	—	2	7	16	1-4	1	9-7	—	—	319	289	21-69
Unnaryd	16	—	226	—	6 128	—	105	—	—	1	2	4	2-7	1	4	—	—	92	405	14-95
Vetlanda	40	10	1 411	490	15 229	3 566	111	—	—	2	7	14	1-9	2	12-5	—	—	317	224	20-79

* Rikssjukhus.

¹ I motsats till föregående år då i motsvarande tabell angavs i genomsnitt disponerade vårdplatser ha här upptagits de av landstingen kontrakterade platserna. — * Åges av stiftelse men disponeras av Pensionsstyrelsen. — ² Därav 119 barnförämningspatienter med tillsammans 12 246 vård dagar. — ³ Personalen gemensam m. kron. avd. (1 läk., 4 sjuksköterskor, 10 övrig sjukvårdspers., 1 förvaltn.pers., 3 ekonomipers.) Sjukavd. öppnades 1/6. — ⁴ Sjukstugan delvis stängd på grund av reparation. — ⁵ Sjukavd. stängd på grund av personalbrist ^{29/6}—^{31/12}.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Sjukhus, län, städer	Vårdplatser d. 31/11	Hela an- talet	Därav på barn- börds- av- deln.	Patienter					Personal					Utgifter för driften					
				Intagna		Vård dagar		Beläggning, %	Öppen vård		Vårdpersonal		Förvaltnings- personal	Ekonomipersonal	Hela ut- giften, 1 000- tal kr	Per inta- gen, kr	Per vård- dag, kr		
				Hela an- talet	Därav på barn- börds- av- deln.	Hela an- talet	Därav på barn- börds- av- deln.		Pa- tienter	Besök	Läkare	Sjuksköterskor o. liknande						Övriga	Vårdplatser per personalenhet
Kronobergs län.	54	6	787	212	14 912	1 659	75	.	.	2	4	18	2.5	2	8	230	301	15.46	
Lenhovda	30	6	533	212	9 208	1 659	84	1 025	2 650	1	2	10	2.5	1	5	142	267	15.46	
Tingsryd	24	—	234	—	5 704	—	65	.	.	1	2	8	2.4	1	3	88	377	15.47	
Kalmar läns norra.	12	—	161	—	5 420	—	95	994	1 702	1	1	9	1.2	1	8	137	851	25.27	
Vimmerby	12	—	161	—	5 420	—	95	994	1 702	1	1	9	1.2	1	8	137	851	25.27	
Kalmar läns södra.	26	—	229	—	5 685	—	80	.	.	.	.	.	.	.	.	100	437	17.59	
Mönsterås ¹	15	—	82	—	2 033	—	65	.	.	1	1	5	2.5	1	2.5	61	743	29.95	
Söderåkra ²	11	—	147	—	3 652	—	91	2 965	4 122	.	.	.	.	.	.	39	268	10.79	
Hallands län.	43	16	1 511	459	19 571	.	147	4 680	12 750	2	7	17	1.8	2	11	357	236	18.19	
Kungsbacka	24	7	963	317	13 850	2 956	158	3 300	8 900	1	4	10	1.7	1	8	255	264	18.37	
Laholm	19	9	548	142	5 721	.	127	1 380	3 850	1	3	7	1.9	1	3	102	186	17.78	
Göteborgs och Bohus län.	23	—	54	—	5 240	—	62	.	.	1	1	3	5.8	1	3	45	833	8.59	
Lilldal	23	—	54	—	5 240	—	62	.	.	1	1	3	5.8	1	3	45	833	8.59	
Därav the.-avdelning	9	—	4	—	1 362	—	41	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
* kron. »	9	—	14	—	2 509	—	76	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Älvsborgs län.	169	35	5 144	1 631	64 076	13 290	105	.	.	7	33.6	70	1.6	5	45	1 322	256	20.64	
Bäckefors	54	12	1 612	522	19 745	4 296	104	2 266	5 157	2	10.3	24	1.6	2	19	405	252	20.53	
Svenljunga	24	—	389	—	6 915	—	79	2 451	1 961	1	2	6	3.0	1	4	97	249	14.03	
Trollhättan	33	9	1 299	532	14 278	4 201	118	.	.	2	8	16	1.4	1	9	367	276	25.73	
Ulricehamn	28	8	880	335	12 735	2 836	124	.	.	1	8.3	14	1.3	—	6	232	264	18.22	
Ämål	30	6	964	242	10 403	1 957	95	—	—	1	5	10	2.0	1	7	221	229	21.23	
Skaraborgs län.	23	6	423	256	7 172	1 755	85	.	.	1	4	8	1.9	1	3	105	248	14.64	
Skara	23	6	423	256	7 172	1 755	85	.	.	1	4	8	1.9	1	3	105	248	14.64	
Värmlands län.	82	8	1 332	104	21 889	1 006	73	2 974	7 871	3	8	22	2.7	3	11	347	261	15.85	
Dalby	32	8	585	104	8 219	1 006	70	—	—	1	4	10	2.3	1	4	150	257	18.30	
Sunne	24	—	282	—	6 327	—	72	1 644	3 954	1	2	6	3.0	1	3	99	350	15.60	
Uddeholm	26	—	465	—	7 343	—	77	1 330	3 917	1	2	6	3.3	1	4	98	210	13.28	

Örebro län.	172	25	4 459	864	56 663	6 479	90	.	43 462	6	23-6	51-3	2-3	6	33-5	1 054	236	18-60
Askersund	38	8	939	264	11 028	1 946	79	.	3 716	1	5	9	2-7	1	5	173	184	15-69
Hällefors	29	3	947	123	12 697	1 074	120	3 780	15 120	1	4	10	2-1	1	6	248	262	19-54
Lindesberg	42	8	907	321	12 253	2 283	80	2 260	4 885	1	6-3	12-3	2-3	1	6-5	238	262	19-42
Ljusnarsberg	30	6	729	156	10 108	1 176	92	3 400	9 800	1	4	10	2-1	1	8	185	253	18-28
Nora	24	—	788	—	8 236	—	94	3 867	7 785	1	3-3	8	2-1	1	6	171	217	20-79
Ramsberg	9	—	149	—	2 341	—	71	1 951	2 156	1	1	2	3-0	1	2	39	260	16-54
Västmanlands län.	42	16	985	483	10 927	3 743	71	1 756	3 490	2	7	15	1-9	2	4	225	228	20-58
Arboga	20	10	554	334	5 191	2 436	71	1 625	3 350	1	4	9	1-5	1	2	129	233	24-89
Östervåla	22	6	431	149	5 736	1 307	71	* 131	* 140	1	3	6	2-4	1	2	96	222	16-65
Kopparbergs län.	216	20	4 211	442	62 097	3 595	87	.	56 287	13	30-9	63	2-3	12	37-5	1 053	259	16-94
By	14	—	231	—	4 390	—	86	3 000	4 500	1	2	4	2-3	1	1-5	60	260	13-66
Domnarvret	20	—	613	—	8 799	—	120	.	18 925	1	4	8	1-7	1	4	160	261	18-16
Gagnef	14	—	231	—	5 413	—	106	.	—	1	1	4-5	2-5	—	1-5	65	282	12-04
Grängsärde	14	—	183	—	4 686	—	91	2 016	4 930	1	2	4	2-3	1	2	73	399	15-56
Grängesberg	27	6	512	150	7 227	1 344	73	3 471	11 622	1	4-3	9	2-0	1	5-5	160	312	22-08
Hedemora	16	—	303	—	4 864	—	83	730	3 642	1	2	4-5	2-5	1	3	80	266	16-54
Leksand	12	—	278	—	4 322	—	106	.	—	1	2	4	2-0	1	2-5	84	302	19-41
Lima	8	2	145	33	2 442	246	83	1 402	2 576	1	1-3	2	2-4	1	2	44	304	18-06
Malung	24	6	162	31	2 030	206	65	2 180	2 560	1	3	6	2-7	1	3	57	351	28-00
Nås	12	—	405	—	4 051	—	92	1 860	2 590	1	1-8	3	2-5	1	3	57	140	13-95
Svärdsjö	15	—	233	—	5 510	—	106	93	93	1	1	3	3-8	1	1	54	230	9-74
Särna	18	3	304	80	3 105	744	47	—	—	1	3	5	2-3	1	6	74	242	23-69
Älvdalen	22	3	611	148	5 258	1 055	76	2 549	4 829	1	3-5	6	2-3	1	2-5	85	185	16-26
Gävleborgs län.	101	12	2 514	476	30 526	3 663	(89)	.	.	5	11-6	28	2-6	5	19	(489)	(195)	(16-03)
Hofors	23	—	718	—	8 585	—	102	5 010	16 510	1	2	5	3-3	2	3	98	137	11-45
Ljusne	30	—	593	—	8 903	—	97	2 022	4 619	1	3-3	10	2-3	1	5	155	262	17-45
Loos ⁴	10	—	45	—	566	—	(21)	.	.	1	—	—	—	—	1	.	.	.
Sandviken	38	12	1 158	476	12 472	3 663	90	.	.	2	6-3	13	2-0	2	10	236	204	18-00
Jämtlands län.	37	—	606	—	8 684	—	64	.	.	2	4	9	2-8	3	8	173	286	19-92
Gäddede	16	—	192	—	3 130	—	53	1 058	1 910	1	2	4	2-7	1	4	73	381	23-38
Ström	21	—	414	—	5 554	—	72	.	.	1	2	5	3-0	2	4	100	242	18-01
Västerbottens län.	403	61	7 909	1 789	114 585	16 206	78	.	.	16	49	99	2-7	16	67	1 755	222	15-32
Bjurholm	14	—	290	—	4 794	—	94	1 359	2 772	1	2	4	2-3	1	3	72	249	15-08
Bureå	20	—	327	—	7 950	—	109	1 961	3 802	1	2	5	2-9	1	3	88	269	11-08
Burträsk	31	8	428	88	8 234	738	99	.	.	1	3	6	3-4	1	3	95	193	11-53
Byske	15	5	491	170	5 973	1 840	109	3 284	5 864	1	3	7	1-5	2	3	94	192	15-75
Dorotea	39	5	479	138	6 963	1 319	63	2 338	5 538	1	4	7	3-5	1	4	132	276	18-97
Ljcksele	30	6	896	289	10 611	2 479	97	3 663	4 939	1	4	9	2-3	1	6	144	160	13-55
Malå	14	—	404	—	4 725	—	92	2 000	3 200	1	2	6	1-8	—	3	85	209	17-89
Nordmaling	27	7	679	256	8 670	2 325	88	.	.	1	4	7	2-5	1	12	132	195	15-26
Norsjö	17	—	482	—	5 397	—	87	1 210	6 750	1	3	5	2-1	1	3	100	207	18-49

¹ Stängd på grund av reparation ¹⁵/₁—²⁰/₁₀₀. — ² Personalen gemensam med kron.hem (1 läkare, 1 sjuksköterska, 3 vårdbitr., 1 förvaltn.pers., 7 ekonomipers.). — ³ Endast jourfall. — ⁴ På grund av personalbrist har sjukstugan endast nödortfikt kunnat hållas öppen ¹/₁—³⁰/₁₀₀ varefter den stängts.

Sjukhus, län, städer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	Hela an- talet	Vårdplatser d. ¹⁾ / ₁₁	Därav på barn- börds- av- deln.	Patienter						Personal						Utgifter för driften			
				Intagna		Vård dagar		Beläggning, %	Öppen vård		Vårdpersonal			Förvaltnings- personal	Ekonomipersonal	Hela ut- giften, 1 000- tal kr	Per inta- gen, kr	Per vård- dag, kr	
				Hela an- talet	Därav på barn- börds- av- deln.	Hela an- talet	Därav på barn- börds- av- deln.		Pa- tienter	Besök	Läkare	Sjuksköterskor o. liknande	Övriga						Vårdplatser per personalenhet
Robertsfors	28	7	573	172	7 600	1 367	74	.	.	1	4	6	2.8	1	4	114	199	13.92	
Sorsele ¹	24	6	408	85	5 184	733	69	1 236	1 849	1	2	6	3.0	1	4	103	254	19.95	
Därav tbc-avdelning	—	—	2	—	798	—	82	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Stensele	34	6	623	187	11 447	1 951	92	2 417	6 319	1	4	8	2.8	1	4	134	215	11.73	
Därav tbc-avdelning	12	—	18	—	4 055	—	92	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Tärna	31	3	348	41	6 115	430	54	482	985	1	3	3	5.2	1	4	99	285	16.20	
Därav tbc-avdelning	10	—	24	—	2 788	—	76	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
" epidemiafdelning	4	—	—	—	—	—	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Vilhelmina	34	4	695	220	9 031	1 959	73	3 387	5 541	1	3	8	3.1	1	4	167	240	18.46	
Därav epidemiafdelning	12	—	—	—	—	—	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Vindeln	16	—	300	—	6 108	—	104	3 872	9 950	1	2	4	2.7	1	3	87	288	14.16	
Åsle ²	29	4	486	123	5 783	1 065	76	1 968	4 674	1	4	8	2.4	1	4	109	225	18.90	
Därav tbc-avdelning	—	—	—	—	68	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
" kron. "	9	—	6	—	90	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Norrbottnens län.	215	37	4 395	1 127	58 801	9 228	84	.	.	7	23.8	64	2.4	.	.	1 268	289	21.56	
Arjeplog	24	4	552	112	8 557	983	97	2 112	3 955	1	2	6	3.0	.	5	115	208	13.44	
Därav tbc-avdelning	10	—	23	—	2 470	—	67	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Arvidsjaur	36	9	1 005	300	12 218	2 536	93	.	.	1	5.3	14	1.9	a	12	284	283	23.28	
Jokkmokk	24	—	349	—	8 430	—	95	2 100	3 500	1	2	9	2.2	.	8	172	491	20.35	
Därav avd. f. kron. sjuka	12	—	15	—	4 095	—	30	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Kiruna	32	6	1 061	275	9 706	1 689	83	830	1 810	1	3	12	2.1	1	6	281	265	28.99	
Pajala	29	5	497	193	5 580	1 603	53	(1 000)	(2 000)	1	5	10	1.9	.	8	144	289	25.72	
Därav avd. f. kron. sjuka	12	—	51	—	2 322	—	53	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Vittangi	22	4	444	103	8 069	1 105	100	1 740	1 965	1	2	5	3.1	a	.	131	295	16.25	
Därav avd. f. kron. sjuka	10	—	24	—	1 707	—	47	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Övertälj	48	9	487	144	6 241	1 312	(71)	.	.	1	4.5	8	3.8	.	6	141	291	22.53	
Därav avd. f. kron. sjuka	24	—	8	—	118	—	11	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Samtliga sjukstugor Totalt	1 938	300	42 508	9 865	585 994	(78 871)	88	109 306	(270 169)	(84)	(241.8)	(569.3)	(2.4)	(73)	(372.2)	* 10 873	256	18.57	
Därav sjukstugeavdelningar	1 805	300	42 319	9 865	583 614	(78 871)	89	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
" tbc-avdelningar ³	41	—	71	—	11 639	—	72	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
" epidemiafdelning ⁴	16	—	—	—	—	—	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
" avd. f. kron. sjuka ⁵	76	—	118	—	10 841	—	64	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	

¹ Tbc-avd. nedlagd den 10/4. — ² Tbc-avd. nedlagd den 23/1. Kron. avd. öppnad 18/12. — ³ Förvaltningen ombesörjes av landstingets kansli. — ⁴ Motsvarande antal vård dagar är 585 428 och antal intagna 42 463. — ⁵ Utan egen ekonomisk redovisning.

Epidemisjukhus år 1948. Vårdplatser, patienter, personal och utgifter för driften.

Hôpitaux épidémiques. Lits disponibles, malades, personnel et dépenses.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Sjukvårdsområden och sjukhus <i>Districts de soins médicaux et hôpitaux</i>	Vård- platser den ^{31/12} <i>Nombre de lits</i>	Patienter <i>Malades</i>			Personal (utom läkare och kontorspersonal) <i>Personnel (sauf médecins et pers. de bureau)</i>			Utgifter för driften <i>Dépenses</i>			
		In- tagna <i>Nombre d'en- trées</i>	Vård- dagar <i>Jours d'en- tretien</i>	Be- lägg- ning, % <i>Lits occu- pés</i>	Vårdpersonal <i>Personnel s'occupant des malades</i>			Hela utgif- ten, 1000-tal kr <i>Total milliers de cour.</i>	Per inta- gen, kr <i>Par entrée</i>	Per vård- dag, kr <i>Par jour d'en- tretien</i>	
					Sjuk- sköter- skor <i>Infir- mières</i>	Övriga <i>Autre pers.</i>	Sum- ma <i>Total</i>				Vård- platser per per- sonal- enhet <i>Lits par gardi- enne</i>
Stockholms stad.	749	4 934	102 115	37	60	50	110	6.8	2 751	558	26.94
Stockholms stads epidemisjukhus.	749	4 934	102 115	37	60	50	110	6.8	2 751	558	26.94
Stockholms län.	249	1 275	33 905	39	14.3	33	47.3	5.2	718	563	21.18
Djursholms epidemisjukstuga ¹ ..	33	67	2 201	20	1	3	4	8.3	60	895	27.24
Därav lasarettssfall ^{15/8} — ^{31/12} ...	33	38	1 057	23							
Norrälje epidemisjukstuga	28	97	2 788	27	1.3	3	4.3	6.5	74	761	26.48
Sundbybergs epidemisjukhus	97	964	18 781	53	9	18	27	3.6	405	420	21.56
Södertälje epidemisjukstuga ² ..	86	147	10 135	32	3	9	12	7.2	176	1 196	17.35
Därav prov. tbc.-avd. ^{1/8} — ^{31/12}											
48	37	74	7 761	72							
Östhammars epidemisjukstuga ³ ...	5	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
Uppsala län.	66	346	7 975	(33)	4	12	16	4.1	242	700	30.37
Uppsala epidemisjukhus	66	346	7 975	(33)	4	12	16	4.1	242	700	30.37
Södermanlands län.	205	1 186	18 994	26	5	20	25	8.2	353	298	18.59
Eskilstuna stads epidemisjukhus.	131	557	7 084	15	4	11	15	8.7	210	377	29.66
Nyköpings epidemisjukstuga	74	629	11 910	44	1	9	10	7.4	143	227	12.00
Norrköpings stad.	64	292	3 740	16	2	9.5	11.5	5.6	109	375	29.25
Norrköpings stads epidemisjuk- stuga	64	292	3 740	16	2	9.5	11.5	5.6	109	375	29.25
Östergötlands län i övrigt.	229	1 179	29 796	35	13.3	33	46.3	4.9	613	519	20.61
Finsepångs epidemisjukstuga	26	77	2 034	21	1	1	2	13.0	46	593	22.45
Linköpings epidemisjukhus	106	804	19 579	50	8.3	24	32.3	3.3	415	517	21.21
Motala epidemisjukstuga	47	222	5 801	34	2	4	6	7.8	78	350	13.39
Söderköpings	50	76	2 382	13	2	4	6	8.3	74	972	32.02
Jönköpings län.	233	1 377	24 366	33	9	32	41	4.9	557	405	22.89
Jönköpings epidemisjukhus	106	647	13 609	35	6	15	21	5.0	328	507	24.10
Nässjö epidemisjukstuga	38	581	7 247	52	1	11	12	3.2	137	237	18.97
S. Unnaryds	16	50	1 094	19	1	2	3	5.3	22	447	20.42
Vetlanda	32	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—
Värnamo	41	99	2 416	16	1	4	5	8.2	61	617	25.27
Kronobergs län.	108	289	6 554	15	2	7	9	12.0	94	326	14.37
Ljungby epidemisjukstuga	44	69	1 058	7	1	5	6	7.3	20	297	19.34
Därav avd. f. kron. sjuka fr. ^{1/8}	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Växjö epidemisjukstuga	64	220	5 496	23	1	2	3	21.3	74	335	13.41
Kalmar läns n.a.	81	172	3 716	17	1	5	6	9.8	75	439	20.33
Västerviks epidemisjukstuga	59	172	3 716	17	1	5	6	9.8	65	380	17.60
Vimmerby	22	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—
Kalmar läns s.a.	83	597	9 373	31	2	4	6	9.8	196	328	20.87
Borgholms epidemisjukstuga ⁴	24	26	1 268	14	—	—	—	—	17	637	13.06
Kalmar epidemisjukhus	59	544	6 645	31	2	4	6	9.8	144	264	21.65
Oskarshamns epidemisjukstuga ⁷ ..	—	27	1 460	22	—	—	—	—	35	1 303	24.10
Gotlands län.	64	127	3 951	17	1	5	6	10.7	103	811	26.06
Visby epidemisjukstuga	64	127	3 951	17	1	5	6	10.7	103	811	26.06

¹ Sjukstugan belagd med ep.fall ^{1/8}—^{15/8} och las.fall ^{15/8}—^{31/12}. — ² Ep.avd. stängd ^{1/8}—^{5/8}. Prov. tbc.-avd. ^{15/8}—^{31/12}. — ³ Av ep.sjks 21 pl. ha 16 pl. tagits till hem för kroniskt sjuka den ^{1/8}. — ⁴ Stängd under året. —⁵ Stängd till ^{1/12}, därefter använd för annan kroppssjukvård. — ⁶ Stängd från ^{1/8}. — ⁷ Stängd från ^{1/8}; fr. ^{1/10} använd som eftervårdssjh. lydande under las.direktionen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Sjukvårdsområden och sjukhus	Vård- platser den 21/12	Patienter		Personal (utom läkare och kontorspersonal)					Utgifter för driften		
		In- tagna	Vård- dagar	Be- lägg- ning, %	Vårdpersonal			Vård- platser per per- sonal- enhet	Hela utgif- ten, 1000-tal kr	Per inta- gen, kr	Per vård- dag, kr
					Sjuk- sköter- skor	Övriga	Sum- ma				
Blekinge län.	88	671	6 299	20	3	12	15	5-9	186	277	29-49
Karlshamns epidemisjukstuga ...	34	90	1 532	12	1	4	5	6-8	42	469	27-57
Karlskrona " "	54	581	4 767	24	2	8	10	5-4	144	247	30-11
Kristianstads län.	108	295	6 488	30	3	4	7	8-6	149	503	22-86
Hässelholms epidemisjukstuga ¹ ...	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—
Kristianstads epidemisjukhus ...	60	295	6 488	30	3	4	7	8-6	118	399	18-12
Simrishamns epidemisjukstuga ² ...	24	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—
Ängelholms " "	24	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—
Malmö stad.	210	2 043	26 943	35	10	59	69	3-0	762	373	28-29
Malmö epidemisjukhus	210	2 043	26 943	35	10	59	69	3-0	762	373	28-29
Hälsingborgs stad.	147	376	4 400	8	2	7	9	16-3	150	399	34-13
Hälsingborgs epidemisjukstuga ...	147	376	4 400	8	2	7	9	16-3	150	399	34-13
Malmöhus län i övrigt.	262	1 162	16 422	17	8-5	25	33-5	7-8	465	401	28-37
Hörby epidemisjukstuga	31	89	1 325	12	1	2	3	10-3	41	464	31-15
Landskrona " "	44	210	3 313	21	1	3	4	11-0	79	377	23-87
Lunds epidemisjukhus	90	715	9 073	28	4-5	13	17-5	5-1	219	307	24-16
Trelleborgs epidemisjukstuga	45	76	975	6	1	3	4	11-3	55	723	56-37
Ystads " "	52	72	1 736	9	1	4	5	10-4	71	991	41-11
Hallands län.	152	237	4 700	9	4	5	9	16-9	220	931	46-94
Halmstads epidemisjukstuga	100	152	2 945	8	2	3	5	20-0	139	917	47-34
Varbergs " "	52	85	1 755	9	2	2	4	13-0	81	955	46-26
Göteborgs stad.	360	1 413	22 173	17	16	48	64	5-6	825	584	37-19
Göteborgs epidemisjukhus	360	1 413	22 173	17	16	48	64	5-6	825	584	37-19
Göteborgs o. Bohus l. i övrigt.	138	324	6 597	12	6	13	19	7-3	222	684	33-60
Mölnånds epidemisjukstuga	55	134	1 703	8	2	4	6	9-2	76	569	44-77
Strömstads " "	26	21	410	4	1	1	2	13-0	32	1 519	77-80
Uddevalla " "	57	169	4 484	16	3	8	11	5-2	114	672	25-31
Älvsborgs län.	199	658	9 800	17	5	15	20	7-8	350	532	35-71
Borås epidemisjukstuga	83	310	4 744	16	3	7	10	8-3	167	539	35-24
Bäckefors " "	44	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—
Vänersborgs " "	47	219	2 949	17	2	6	8	5-9	119	541	40-20
Ämås " "	25	129	2 107	23	—	2	2	12-5	38	296	18-15
Skaraborgs län.	183	1 085	17 821	27	8	24	32	5-7	358	330	20-08
Falköpings epidemisjukstuga	66	414	5 795	24	3	7	10	6-6	129	311	22-23
Lidköpings " "	69	343	7 099	28	3	11	14	4-9	131	381	18-39
Mariestads " "	48	328	4 927	28	2	6	8	6-0	98	300	19-99
Värmlands län.	168	617	14 892	37	6	23	29	3-8	(326)	528	21-88
Dalby epidemisjukstuga	11	19	357	9	—	1	1	11-0	13	707	37-62
Filipstads " "	20	22	263	4	1	1	2	10-0	16	729	60-99
Karlstads epidemisjukhus	79	576	14 272	49	5	21	26	3-0	278	482	19-46
Kristinehamns epidemisjukstuga ²	15	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—
Torsby " "	17	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—
Ärjängs " "	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro län.	222	923	12 455	13	9	15	24	9-3	423	457	41-35
Hallsbergs epidemisjukstuga	36	90	1 132	9	1	2	3	12-0	52	577	45-91
Hällefors " "	15	165	2 614	—	1	2	3	5-0	16	921	42-44
Därav ej epidemiskt sjuka ...	—	148	2 245	—	—	—	—	—	—	—	—
Karlskoga epidemisjukstuga	27	80	1 168	12	1	2	3	9-0	51	637	43-66
Kopparbergs " "	10	53	371	10	1	—	1	10-0	18	334	47-72
Lindesbergs " "	24	53	1 042	12	1	1	2	12-0	32	607	30-86
Örebro stads " "	110	482	6 128	15	4	8	12	9-2	254	526	41-39

¹ Stängd till 21/12, därefter begagnad som kronikerhem. — ² Stängd under året. — ³ 1/4—1/3, 104 ep.pl., där-
 efter ha 47 använts för vård av kroniskt sjuka. — ⁴ Stängd under året på gr. av personalbrist. — ⁵ Stängd
 11/3—12/12 i saknad av pat.

EPIDEMISJUKHUS ÅR 1948 (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Sjukvårdsområden och sjukhus	Vård- platser den 31/12	Patienter			Personal (utom läkare och kontorspersonal)				Utgifter för driften		
		In- tagna	Vård- dagar	Be- lägg- ning, %	Vårdpersonal				Hela utgif- ten, 1000-tal kr	Per inta- gen, kr	Per vård- dag, kr
					Sjuk- sköter- skor	Övriga	Sum- ma	Vård- platser per per- sonal- enhet			
Västmanlands län.	134	496	8 063	23	5	9	14	6.9	(225)	(454)	(27.95)
Heby epidemisjukstuga ¹	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norbergs » ¹	22	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
Västerås ».....	96	496	8 063	23	5	9	14	6.9	222	448	27.59
Kopparbergs län.	187	601	10 565	17	5	19.5	24.5	7.2	328	546	31.05
Borlänge epidemisjukstuga.....	34	83	2 040	16	1	5	6	5.7	70	839	34.14
Falu ».....	48	111	2 428	14	1	7	8	6.0	103	929	42.46
Hedemora ».....	29	100	2 123	20	1	2.5	3.5	8.3	53	533	25.09
Lima » ¹	11	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
Ludvika » ²	36	245	2 996	30	1	3	4	9.0	54	220	17.97
Mora ».....	29	62	978	9	1	2	3	9.7	45	732	46.38
Gävle stad.	61	101	3 142	14	3	4	7	8.7	89	886	28.46
Gävle stads epidemisjukstuga...	61	101	3 142	14	3	4	7	8.7	89	886	28.46
Gävleborgs län i övrigt.	214	564	11 048	14	5.5	11.5	17	12.6	285	468	23.90
Bollnäs epidemisjukstuga.....	46	152	2 622	16	1	2	3	15.3	71	466	26.99
Hudiksvalls ».....	51	141	3 383	18	0.5	3	3.5	14.6	51	363	15.15
Ljusdals ».....	28	87	998	10	1	1.5	2.5	11.2	41	467	40.70
Därav ej epidemiskt sjuka.....	—	33	221	—	—	—	—	—	—	—	—
Sandvikens epidemisjukstuga.....	29	93	2 046	19	1	2	3	9.7	39	415	18.85
Söderhamns ».....	60	91	1 999	9	2	3	5	12.0	63	690	31.42
Västernorrlands län.	175	1 544	27 326	43	8	32	40	4.4	501	325	18.84
Sollefteå epidemisjukstuga.....	46	429	7 473	44	2	10	12	3.8	144	336	19.30
Sundsvalls ».....	83	477	8 859	29	3	13	16	5.2	216	452	24.35
Örnsköldsviks ».....	46	638	10 994	65	3	9	12	3.8	141	222	12.86
Jämtlands län.	99	212	5 922	19	4	7	11	7.6	(117)	(551)	(19.74)
Strömsunds epidemisjukstuga ¹ ...	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östersunds ».....	84	212	5 922	19	4	7	11	7.6	117	551	19.74
Västerbottens län.	183	260	5 338	14	5.5	16	21.5	5.9	(156)	(596)	(29.03)
Byske, epidemi-avd. v. sjukstuga ¹	22	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—
Nordmalings epidemisjukstuga ¹ ...	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norsjö ».....	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skellefteå » ²	38	99	1 624	23	0.5	2	2.5	15.2	39	393	23.96
Stensele ».....	20	31	908	12	1	1	2	10.0	15	471	16.09
Umeå ».....	69	130	2 806	11	4	13	17	4.1	96	735	34.05
Därav ej epidemiskt sjuka.....	—	101	1 356	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens län.	224	651	16 582	22	7	20	727	5.2	(363)	(557)	(21.88)
Arjeplogs epidemisjukstuga.....	12	54	1 861	—	—	—	—	—	30	561	16.28
Arvidsjaurs » ¹	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodens ».....	50	105	2 364	16	—	—	—	—	—	—	—
Haparanda ».....	26	117	1 544	16	1	2	3	8.7	39	331	25.08
Jokkmokks ».....	16	62	2 204	38	1	2	3	5.3	40	644	18.11
Kiruna ».....	28	55	985	10	1	6	7	4.0	23	414	23.11
Luleå ».....	30	115	3 465	32	2	4	6	5.0	103	898	29.79
Kalix » ⁴	27	68	1 847	44	1	4	5	5.4	61	891	32.82
Öjebyns » ⁵	—	32	1 180	10	—	—	—	—	43	134	36.35
Övertorneå ».....	14	43	1 132	22	1	2	3	4.7	24	567	21.55
Samtliga epidemisjukhus och epi- demisjukstugor Total	5 645	26 007	481 461	25	237.1	579.5	716.6	6.9	12 291	473	25.53
Därav epidemiavdelningar.....	5 545	25 613	468 821	—	—	—	—	—	—	—	—
» tbc-avdelningar ⁶	37	74	7 761	72	—	—	—	—	—	—	—
» avd. för kron. sjuka ⁷	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» lasarettavdelningar ⁸	—	320	4 879	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Stängd under året. — ² Stängd 4¹/₂—2¹/₂ på gr. av sköterskebrist. — ³ 19 pl. ha disp. som prov. konvalescent-avd. för las. — ⁴ Stängd för reparation fr. o. m. 5/4. — ⁵ Stängd d. 15/12. Från den 15/12 använd som vårdhem för lättskötta sinnessjuka. — ⁶ Utan egen ekonomisk redovisning. — ⁷ Exklusive Boden.

Vårdanstalter för lungtuberkulos år 1948. Vårdplatser, patienter, personal och utgifter för driften.

Etablissements antituberculeux. Lits disponibles, malades, personnel et dépenses.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Sjukvårdsområden, sjukhus <i>Districts de soins médicaux, hôpitaux</i> (A = hôpital de premier ordre, B = hôpital de second ordre)	An- stal- tens typ (Voir col. I)	Antal vård- platser den 31/12 <i>Nombre de lits</i>	Patienter <i>Malades</i>			Personal <i>Personnel</i>							Utgifter för driften <i>Dépenses</i>	
			Antal intagna <i>Nombre d'en- trées</i>	Vård- dagar <i>Jours d'entre- tien</i>	Be- lägg- ning, % ¹ <i>Lits occu- pés</i>	Vårdpersonal ¹ <i>Pers. s'occupant des malades</i>					För- valt- nings- per- sonal <i>Pers. de bu- reau</i>	Eko- nomi- per- sonal <i>Pers. ménage- r</i>	Hela utgiften 1000- tal kr <i>Total en milliers de cou- ronnes</i>	Per vård- dag, kr <i>Par jour d'entre- tien, cour.</i>
						Lä- kare <i>Méde- cins</i>	Sjuk- sköter- skor <i>Infir- mieres</i>	Öv- riga <i>Autre pers.</i>	Sum- ma <i>Total</i>	Vård- platser per pers.- enh. <i>Lits par gardi- enne</i>				
Jubileumsfondens sanatorier. <i>Sanatoria de la Fondation jubilaire de sa Majesté le roi Oscar II.</i>														
Hessleby, Jönköpings län*	A	524	933	177 081	92	8	28	63	91	5.8	12	135	* 2 344	13.24
Spenshult, Hallands län*	A	136	182	43 108	87	2	8	17	25	5.4	3	37	* 574	12.60
Hålahult, Örebro län*	A	132	223	43 201	89	2	6	13	19	6.9	3	34	* 556	11.81
Österåsen, Västernorrlands län*	A	120	206	41 129	94	2	8	14	22	5.5	3.5	28	* 518	12.60
Österåsen, Västernorrlands län*	A	136	322	49 643	100	2	6	19	25	5.4	2.5	36	* 696	14.14
Landstings och kommuners A- och B-anstalter. <i>Sanatoria des conseils départementaux et des communes.</i>														
Stockholms stad.														
Söderby sjukhus	A	598	1 155	164 119	76	9	50	138	188	3.1	11	115	3 057	18.63
Hamra tuberkulossjukstuga	B	448	982	130 629	80	7	45	111	156	2.9	9	97	2 573	19.69
Tjärnan, barnsanatoriet	B	40	50	11 613	79	1	1	7	8	5.0	1	5	125	10.75
Tjärnan, barnsanatoriet	B	100	123	21 877	60	1	4	20	24	4.2	* 1	13	359	16.42
Stockholms län.														
Uttran, länssanatoriet	A	250	431	82 019	94	4	12	37	49	5.1	4	41.5	946	11.53
Knivsta tuberkulossjukstuga	B	232	400	76 161	95	3	11	33	44	5.3	4	40	881	11.56
Knivsta tuberkulossjukstuga	B	18	31	5 858	89	1	1	4	5	3.6	1.5	1.5	65	11.10
Uppsala län.														
Uppsala, centralsanatoriet	A	197	510	63 813	89	10	22	53	75	2.6	3	21	940	14.73
Uppsala prov. tuberkulossjukstuga	A	121	339	38 984	88	7	17	40	57	2.1	* 1	7	* 642	16.76
Uppsala prov. tuberkulossjukstuga	B	32	86	10 431	90	1	2	6	8	4.0	1	6	116	11.10

Vattholma tuberkulossjukstuga.....	B	26	61	8 585	90	1	2	4	6	4-3	1	5	108	12-59
Älvkarleö	B	18	24	5 813	88	1	1	3	4	4-5	1	3	74	12-66
Södermanlands län.		130	279	45 450	96	4	7	19	26	5-0	3	22	546	12-02
Löt, länssanatoriet	A	106	238	37 261	96	3	6	15	21	5-0	3	19	461	12-36
Blommenhofs tuberkulossjukstuga, Nyköping	B	24	41	8 189	93	1	1	4	5	4-8	.	3	85	10-42
Norrköpings stad.		78	69	22 226	85	1-3	3-7	9	12-7	6-1	1	15	281	12-95
Kolmårdssanatoriet	A	78	69	22 226	85	1-3	3-7	9	12-7	6-1	1	15	281	12-95
Östergötlands län i övrigt.		136	252	58 340	89	3-7	8-3	21	29-3	6-3	2	34	723	12-40
Kolmårdssanatoriet	A	156	210	50 308	85	2-7	7-3	18	25-3	6-2	2	30	651	12-95
Stratömta tuberkulossjukstuga	B	30	42	8 032	92	1	1	3	4	7-5	.	4	72	8-99
Jönköpings län.		253	385	64 462	70	3	11	39	50	5-1	3	46	811	12-57
Eksjö sanatorium	A	236	374	59 730	69	3	11	39	50	4-7	4	46	781	13-07
Tenhults tuberkulossjukstuga	B	17	11	4 732	76	.	.	.	.	.	.	.	30	6-30
Kronobergs län.		136	197	44 977	86	2-5	7	17	24	5-7	2	24-5	586	13-03
Lugnet, länssanatoriet	A	122	180	40 953	87	2	6	15	21	5-8	2	22	542	13-24
Öjaby tuberkulossjukstuga	B	14	17	4 024	79	0-5	1	2	3	4-7	.	2-5	44	10-84
Kalmar läns n:a.		147	163	37 675	79	3-4	5-4	20-2	25-6	5-7	2-4	23-4	434	11-52
Målilla sanatorium*	A	113	145	34 222	83	2	4	16	20	5-6	2	19	379	11-07
Grönkulla tuberkulossjukstuga*	B	8	2	2 482	85	0-4	0-4	1-2	1-6	5-0	0-4	0-4	15	6-04
Gamleby	B	26	16	971	27	1	1	3	4	6-5	10	4	40	40-76
Kalmar läns s:a.		190	229	58 023	83	3-6	8-1	26-3	34-4	5-5	3-6	23-6	620	10-69
Målilla sanatorium*	A	168	217	51 332	83	2	7	24	31	5-4	3	29	569	11-08
Kalmar stads tuberkulossjukstuga	B	10	8	2 948	81	1	0-5	0-5	1	10-0	.	7	28	9-51
Grönkulla	B	12	4	3 743	85	0-6	0-6	1-8	2-4	5-0	0-6	0-6	23	6-14
Gotlands län.		114	111	26 227	91	2	5	16	21	5-4	1	11	370	14-11
Follingbo sanatorium	A	114	111	26 227	91	2	5	16	21	5-4	1	11	370	14-11
Blekinge län.		271	469	84 946	97	4	11	40	51	5-3	4	40	946	11-20
Fur, länssanatoriet	A	271	469	84 946	97	4	11	40	51	5-3	4	40	946	11-20
Kristianstads län.		187	287	58 767	86	3	10	30	40	4-7	4	28	666	11-30
Broby sanatorium	A	187	287	58 767	86	3	10	30	40	4-7	4	28	666	11-30

* Rikssjukhus. — ¹ Uppgiften avser i princip antalet vårdade per dag i procent av genomsnittliga antalet platser under året. I allmänhet har dock endast uppgift om platsantalet vid årets början och slut funnits för beräkningen. — ² I kol. 8 ingå även operations- och laboratoriesköterskor o. dyl. samt sjukgymnaster. Sysselman och husmor äro räknade som förvaltningspersonal. Predikanter o. dyl. ha icke medräknats. — ³ Avser budgetåret 1917/18. — ⁴ Dessutom sysselman gemensam för flera anstalter. — ⁵ Sysselman gemensam för flera anstalter. — ⁶ Förvaltningspersonal gemensam för flera anstalter. — ⁷ Ekonomipersonal gemensam för flera anstalter. — ⁸ Öppnades den 17/8. — ⁹ Administrationen skötes centralt av landstingets kansli.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Sjukvårdsområden, sjukhus	An- stal- tens typ	Antal vård- platser den 31/12	Patienter			Personal							Utgifter för driften	
			Antal intagna	Vård- dagar	Be- lägg- ning, %	Vårdpersonal					För- valt- nings- per- sonal	Eko- nomi- per- sonal	Hela utgiften 1000- tal kr	Per vård- dag, kr
						Lä- kare	Sjuk- sköter- skor	Öv- riga	Sum- ma	Vård- platser per pers.- enh.				
Malmö stad.		75	127	25 299	92	1	5	16	21	3-6	1	15	263	10-41
Orupssanatoriet	A	75	127	25 299	92	1	5	16	21	3-6	1	15	263	10-41
Hälsingsborgs stad.		68	121	19 489	78	2	4	18	22	3-1	2	17	412	20-59
Kungshults sanatorium	A	68	121	19 489	78	2	4	18	22	3-1	2	17	412	20-59
Malmöhus län i övrigt.		233	262	62 175	71	4	15	52	67	3-5	5	49	818	13-15
Orupssanatoriet	A	233	247	60 296	71	3	14	49	63	3-7	5	48	818	13-56
Klägerups tuberkulossjukstuga	B	—	15	1 879	80	1	1	3	4	—	—	1	.	.
Hallands län.		205	229	56 131	75	4	9-5	29	38-5	5-3	2	31	726	12-93
Fagoreds sanatorium	A	149	186	45 867	84	2	7-2	21	28-2	5-3	2	28	603	13-14
Falkenbergs tuberkulossjukstuga	B	40	31	5 720	39	1	1	4	5	8-0	3	3	68	11-97
Halmstads stads tuberkulossjukstuga	B	16	12	4 544	78	1	1-3	4	5-3	3-0	3	3	55	12-02
Göteborgs stad.		553	943	165 640	82	12	34	98	132	4-2	12	105	2 573	15-53
Renströmska sjukhuset	A	262	579	87 426	91	6	20	53	73	3-6	4-5	44	1 361	15-56
Romanäs sanatorium	A	102	176	33 893	91	2	4	19	23	4-4	4-3	30	493	14-54
Rävlanda, barnsanatoriet	A	91	89	21 836	70	2	4	14	18	5-1	4-2	13	296	13-56
Sävsjö sanatorium	A	98	99	22 485	63	2	6	12	18	5-4	4-2	18	423	18-82
Göteborgs och Bohus län i övrigt.		222	347	66 147	81	5	12	36	48	4-6	5-5	38	739	11-18
Svenshögens, länsanatoriet	A	184	316	54 426	81	3	10	32	42	4-4	4	35	660	12-13
Sotenäs bygdesanatorium	B	18	17	4 578	69	1	1	2	3	6-0	1	.	33	7-28
Strömstads tuberkulossjukhem	B	20	14	7 143	98	1	1	2	3	6-7	0-5	3	46	6-44
Älvsborgs län.		408	686	132 464	89	9	22-3	68	90-3	4-5	4	73	1 932	14-62
Kroppsfjälls sanatorium	A	120	181	43 712	100	2	7	19	26	4-6	4	25	597	13-67
Sjö-Gunnarsbo, länsanatoriet	A	142	286	39 374	76	3	7	23	30	4-7	5	32	670	17-02
Västeråsens sanatorium	A	90	156	31 988	97	2	6-3	15	21-3	4-2	5	15	462	11-86

Bolltorps tuberkulossjukstuga	B	40	48	11 719	80	1	1	8	9	4-4	⁵	.	⁶	.	153	13-05
Högsäters "	B	—	—	236	.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trollhättans "	B	16	15	5 441	93	1	1	3	4	4-0	.	.	1	.	50	9-19
Skaraborgs län.		222	388	63 841	79	3	10	33	43	5-2	4	34	827	12-06		
Stora Ekebergs sanatorium	A	222	388	63 841	79	3	10	33	43	5-2	4	34	827	12-06		
Värmlands län.		283	451	80 107	84	6	18	52	70	4-0	4	66	1 356	16-03		
Arvika, centralsanatoriet	A	225	351	63 092	86	4	15	41	56	4-0	4	59	1 114	17-06		
Dalby sjukstugas tuberkulosavd.	B	6	17	969	44	.	.	.	.	.	⁵	.	12	11-06		
Kristinehamns bygdesanatorium	B	26	49	9 133	96	1	2	5	7	3-7	²	.	7	121	13-27	
Säffle "	B	26	34	6 913	(73)	1	1	6	7	3-7	⁵	.	109	15-73		
Örebro län.		294	324	74 403	76	6	12	30	42	7-0	5	47-5	977	13-14		
Garphytte sanatorium	A	188	203	44 382	76	3	8	17	25	7-5	3	27	609	13-72		
Kopparbergs tuberkulossjukstuga	B	40	31	8 252	56	1	1	4	5	8-0	⁵	.	98	11-03		
Lindesbergs "	B	26	43	8 954	94	1	1	4	5	5-2	²	.	107	11-88		
Örebro stads "	B	40	47	12 815	88	1	2	5	7	5-7	.	2	163	12-74		
Västmanlands län.		209	326	65 950	86	4	13	31	44	4-8	.	35	861	13-06		
Västerås, centralsanatoriet	A	209	326	65 950	86	4	13	31	44	4-8	²	.	861	13-06		
Kopparbergs län.		396	599	104 556	86	8	20-8	59	79-8	5-0	9	61-5	1 554	14-87		
Högbo sanatorium	A	239	348	54 655	87	3	12	33	45	5-3	5	29	829	15-16		
Solbacken, sanatoriet	A	98	191	33 756	93	2	5	16	21	4-7	2	25	497	14-74		
Bergebo bygdesanatorium ¹	B	24	21	6 899	78	1	1-3	4	5-3	4-5	²	.	82	11-89		
Malungs " ²	B	—	1	574	24	—	—	—	—	—	—	—	24	42-23		
Svärdsjö "	B	13	18	4 332	91	1	1	2	3	4-3	1	1-5	48	11-14		
Älvdalens "	B	22	20	4 340	54	1	1-5	4	5-5	4-0	1	2-5	74	17-05		
Gävle stad.		60	119	21 426	98	2	5	9	14	4-3	1	16	318	14-82		
Jonas Selggrens sanatorium	A	60	119	21 426	98	2	5	9	14	4-3	1	16	318	14-82		
Gävleborgs län i övrigt.		171	284	57 781	92	3	9	28	35	4-0	3	37	684	11-85		
Moheds sanatorium	A	141	255	48 843	95	2	8	22	30	4-7	3	33	607	12-43		
Valbo bygdesanatorium	B	30	29	8 938	81	1	1	4	5	6-0	.	4	77	8-67		
Västernorrlands län.		499	696	149 602	82	11	21	91	112	4-5	5	61	1 924	12-85		
Sundsvall, länssanatoriet	A	264	352	73 145	76	4	11	47	58	4-6	¹⁰	2	999	13-28		
Örnsköldsviks tuberkulossjukhus	A	72	135	24 214	92	2	4	11	15	4-8	⁵	.	311	12-83		

¹ Stängd den 30/1, på gr. av personalbrist (13 platser). — ² Sysselman gemensam för flera anstalter. — ³ Förvaltnings- och ekonomipersonal gemensam för St. Olofshemmet. — ⁴ Dessutom en kurator gemensam för anstalterna i Göteborgs stad. — ⁵ Förvaltningspersonal gemensam för flera anstalter. — ⁶ Ekonomipersonal gemensam för flera anstalter. — ⁷ Stängd den 22/1. — ⁸ Nedlagd i och med årets utgång. — ⁹ Nedlagd den 1/7, (13 platser). — ¹⁰ Dessutom sysselman gemensam för flera anstalter.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Sjukvårdsområden, sjukhus	Anstaltens typ	Antal vårdplatser den 31/12	Patienter			Personal							Utgifter för driften	
			Antal intagna	Vård-dagar	Be-lägg-ning, %	Lä-kare	Vårdpersonal				För-valt-nings-personal	Eko-nomi-personal	Hela ut-giften, 1000-tal kr	Per vård-dag, kr
							Sjuk-sköter-skor	Öv-riga	Sum-ma	Vård-platser per pers.-enh.				
Const. Falcks sjukhem	B	33	38	9 581	79	1	1	6	7	4.7	0.7	5	118	12.36
Forsse bygdesanatorium	B	40	42	11 950	82	1	1	7	8	5.0	1	6	119	10.76
Hammars „	B	40	42	14 640	96	1	2	10	12	3.3	0.7	7	177	12.09
Nordhems tuberkulossjukhem	B	25	49	8 823	100	1	1	5	6	4.2	1	4	109	12.32
Nylands „	B	25	38	7 249	79	1	1	5	6	4.2	0.6	3	91	12.23
Jämtlands län.		273	497	79 408	79	5	14	36	50	5.5	4	40	1 337	16.84
Solliden, centralsanatoriet	A	239	479	71 870	82	4	13	33	46	5.2	2.3	33	1 235	17.18
Hede tuberkulossjukstuga	B	34	18	7 538	61	1	1	3	4	8.5	1	7	102	13.59
Västerbottens län.		480	442	134 315	88	6	15	49	64	7.2	5	55	1 378	11.09
Hällnäs sanatorium	A	428	414	125 753	89	5	14	45	59	7.3	5	52	1 308	11.30
Stenfors tuberkulossjukstuga	B	32	28	8 562	73	1	1	4	5	6.4	.	3	70	8.23
Norrbottnens län.		439	793	146 780	91	8	18	73	91	4.8	7	55	1 853	12.63
Sandträsk, centralsanatoriet	A	389	694	131 448	92	6	17	62	79	4.9	6	51	1 647	12.53
Kaptnsgårdens tuberkulossjukstuga	B	26	40	7 110	75	1	—	4	4	6.5	1	4	100	14.06
Luleå „	B	24	59	8 222	94	1	1	7	8	3.0	1	.	106	12.94
Samtliga anstalter Total		8 321	18 104	2 493 639	82	(100.5)	(446.1)	(1834.5)	(1780.6)	(4.7)	(184.5)	(1 422)	33 802	13.56
Därav jubileumssanatorier		524	933	177 081	92	8	28	63	91	5.8	12	135	2 344	13.24
Övriga A-anstalter		6 740	10 839	2 020 212	82	116	373.5	1 097	1470.5	4.6	106	1 153	27 961	13.84
B-anstalter		1 057	1 332	296 348	76	36.5	44.6	174.5	219.1	4.8	165	134	3 497	11.89

¹ Sysselöman gemensam för flera anstalter. — ² Dessutom en kurator gemensam för flera anstalter. — ³ Motsvarande antal vård dagar är 2 491 504. — ⁴ Motsvarande antal vård dagar är 294 231.

(14) Sjukhärbärgen år 1948. Vårdplatser och patienter.

Hospices. Lits disponibles et malades.

1	2	3	4	1	2	3	4
Anstalter, län <i>Maisons de santé, départements</i>	Antal vård- platser den 31/12 <i>Lits</i>	Antal in- tagna under året <i>En- trées</i>	Vård- dagar Jours d'en- tretien	Anstalter, län <i>Maisons de santé, départements</i>	Antal vård- platser den 31/12 <i>Lits</i>	Antal in- tagna under året <i>En- trées</i>	Vård- dagar Jours d'en- tretien
Dikanäs, Västerbottens län	6	37	906	Muodoslompolo, Norrbottens län	4	94	1 097
Därav förlossningshemmet	2	15	136	Därav förlossningshemmet	2	37	282
Saxnäs, Västerbottens län	6	22	409	Tärendö, Norrbottens län	4	94	708
Därav förlossningshemmet	2	8	169	Därav förlossningshemmet	2	69	575
Junosuando, Norrbottens län	4	.	868	Summa Total	28	(395)	5 075
Därav förlossningshemmet	2	27	263	Därav på förlossningshem	12	251	2 181
Korpilombolo, Norrbottens län ..	4	121	1 087				
Därav förlossningshemmet	2	95	756				

(15) Barnbördshus år 1948. Vårdplatser, patienter, vårdpersonal och utgifter för driften.

Maternités. Lits disponibles, entrées, personnel et dépenses.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Anstalter, län, städer <i>Etablissements, départements, villes</i>	Antal vård- platser den 31/12 <i>Lits</i>	In- tagna under året <i>Entrées</i>	Antal vård- dagar Jours d'entre- tien	Be- lägg- ning, % <i>Lits occupés¹</i>	Antal läkare <i>Méde- cins</i>	Vårdpersonal Pers. s'occupant des malades <i>Barnmorskor o. likn. Sages-femmes</i>	Övrig Autre pers.	Antal platser per pers.-enhet <i>Lits par gardienne</i>	Hela utgiften, 1000- tal kr Total en milliers de cour.	Per intägen, kr <i>Par entrée, cour.</i>	Per vårddag, kr Par jour d'entretien, cour.
Allmänna b.b., Stockholm**	* 144	4 466	42 610	92	9	* 25.5	102	1.1	1 391	306	33.47
Södra b.b., Stockholms st.	* 134	3 401	30 341	87	5	25	54	1.7	1 101	324	36.29
Motala b.b., Östergöth. l. . .	31	813	8 431	74	1	5	14	1.6	183	225	21.68
Hälsingborgs b.b., Hälsing- singb. st.	66	3 007	21 346	88	3	13.5	49	1.0	647	215	30.31
Falu b.b., Kopparbergs l. .	41	1 704	12 762	85	1	6	19	1.6	273	160	21.43
Summa Total	416	13 391	115 490	84	19	75	238	1.3	3 595	238	31.13

* Rikssjukhus och underv.-anstalt för medicine stud.

¹ Antalet vårdade per dag i procent av genomsnittliga antalet platser under året. Jfr i övrigt noterna till tabell-huvudet till tab. 11.² Redovisningen avser budgetåret 1947/48.³ Därav 18 platser ej disponibla på grund av personalbrist.⁴ Dessutom 9 medicine kandidater.⁵ Därav 24 platser ej disponibla på grund av pers.-brist hela året och 26 vårdplatser från den 1 juni på grund av reparationsarbeten.

Förlossningshem och förlossningsrum år 1948. Vårdplatser och patienter.

Maisons d'accouchement. Lits disponibles et entrées.

1	2	3	4	1	2	3	4
Län, anstalter Départements, établissements	Antal vård- plat- ser d. 31/12 Lits	Antal in- tagna under året En- trées	Vård- dagar Jours d'en- retien	Län, anstalter Départements, établissements	Antal vård- plat- ser d. 31/12 Lits	Antal in- tagna under året En- trées	Vård- dagar Jours d'en- retien
Av landsting (eller primärkommun) drivna statsbidragsberättigade förlossningshem och förlossningsrum. Maisons d'accouchement départementales (ou communales) subventionnées par l'Etat.				Älvsborgs län.	15	545	4 404
Stockholms län.	51	1 789	13 693	Herrljunga förl.-rum	3	164	1 338
Klingsta förl.-hem	25	984	7 536	Kinna » hem	10	300	2 404
Nynäshamns » »	7	149	1 118	Limmareds förl.-rum	2	81	662
Rimbo » »	6	98	831	Skaraborgs län.	15	609	5 155
Hallstaviks förl.-rum	4	110	846	Tidaholms förl.-hem	6	222	2 035
Svartsjö » »	2	62	444	Vara » »	7	298	2 217
Täby » »	2	166	1 303	Kvånums förl.-rum	2	89	903
Vaxholms » »	2	101	699	Örebro län.	9	193	1 535
Västerhaninge förl.-rum	3	119	916	Fjugesta förl.-hem	6	164	1 327
Östergötlands län.	11	381	2 769	Hjortkvarns förl.-h. (Röda korsets)	3	29	208
Boxholms förl.-rum	3	103	817	Gävleborgs län.	6	202	1 832
Valdemarsviks förl.-hem	6	208	1 375	Hofors förl.-hem	6	202	1 832
Österbymo förl.-rum	2	70	577	Jämtlands län.	6	99	791
Kronobergs län.	4	57	608	Gäddede förl.-rum	4	56	515
Älghultsby förl.-h. (Röda kors.)	4	57	608	Rätansbyns » »	2	43	276
Kalmar läns n:a.	14	422	3 061	Västerbottens län.	4	51	966
Hultsfreds förl.-hem	10	301	2 591	Fredrika förl.-rum	4	51	966
Misterhults förl.-rum	2	53	463	Norrbottnens län.	2	88	879
Målilla » »	2	68	607	Jokkmokks vårdhems förl.-avd. .	2	88	879
Kalmar läns s:a.	28	781	5 924	Summa Total	201	6 288	49 566
Högsby förl.-rum	4	117	901	Enskilda förlossningshem.			
Mönsterås » hem	6	107	656	<i>Maisons d'accouchement</i>			
Nybro » »	7	201	1 489	<i>privées.</i>			
Torsås » »	6	142	1 197	Pro patria, barnbördshus, Sthlm	36	1 107	11 327
Böda förl.-rum	2	78	613	Röda korsets f.-h. Björkvik, Sö-			
Degerhamns » »	1	48	370	derm. l.	3	40	378
Mörbylånga » »	2	88	698	» » » Rockneby, Kal-			
Gotlands län.	2	47	384	mar l. s:a	5	68	678
Burgsviks förl.-rum	2	47	384	Höglunds, Edla f.-h., Göteborg ..	10	234	1 676
Blekinge län.	34	1 024	6 965	Fjällbacka förl.-r., Göt. o. Boh. l.	2	15	150
Karlskrona förl.-hem	11	321	2 021	Uddevalle nya f.-h., Göt. o. Boh. l. ³	—	120	1 281
Ronneby » »	12	332	2 253	Kungsåters förl.-hem, Älvsb. l. .	2	18	180
Sölvesborgs » »	6	237	1 706	Sjötofta förl.-hem, Älvsb. l.	2	8	56
Olofströms förl.-rum ²	5	134	985	Surahammars f.-h., Västm. l.	2	83	626
				Porjus förl.-hem, Norrb. l.	2	59	489
				Summa Total	64	1 752	16 841

¹ Därav 15 statsbidragsberättigade. — ² Öppnades d. 21/1. — ³ Nedlades d. 20/8 (12 pl.).

Enskilda sjukhem år 1948. Vårdplatser och patienter.

Maisons de santé privées. Lits disponibles et malades.

1	2	3	4	1	2	3	4
Län, städer, anstalter <i>Départements, villes, maisons de santé</i>	Antal vårdplatser den 31/12	Antal inlagna under året <i>Nombre d'entrées</i>	Antal vård dagar Jours d'entretien	Län, städer, anstalter <i>Départements, villes, maisons de santé</i>	Antal vårdplatser den 31/12	Antal inlagna under året <i>Nombre d'entrées</i>	Antal vård dagar Jours d'entretien
Stockholms stad				Jönköpings län			
Betaniasystrarnas sjukhem	45	1 244	13 395	Berghems sjuk- och vilohem,			
Bethel, sjuk- o. vilohemmet ...	11	54	3 207	Gränna	14	7	5 136
Birgittahemmet	17	87	6 239	Tranås kuranstalt (privatavd.) ..	90	1 140	29 365
Elisabethsysterns sjukhem ...	22	227	5 330	Kalmar läns s:a landst.-omr.			
Ellens sjukhem, Syster	15	56	2 247	Hemmets sjukhem, Kalmar ...	17	2	5 757
Ersta sjukhus (Diakonissanst.) ..	107	2 076	38 815	Solhøjden, sjukhemmet, Berga .	70	378	23 311
v. Essens klinik, Edith	12	115	1 993	Kristianstads län			
Heijls sjukhem, Dr	3	22	132	Privata sjukhemmet, Osby ...	9	10	3 285
Hirschs minne, Fanny	18	63	5 328	Malmö stad			
Larssons privatklinik, Dr Carl-				Betaniastiftelsens sjukhem	16	57	4 275
Otto	6	91	1 210	Elisabethsysterns			
Lilla hemmet (Velanderhemmet)	35	17	6 990	Därav barnbördsplatser	2	19	218
Nordbergs sjukhem, Syster Anna	15	255	3 807	Malmö privata förlossn.- o. sjuk-			
Privata sjukhemmet	22	187	6 436	hem	8	48	1 331
Privatsjukhus, Stockholms	14	425	2 517	Därav barnbördsplatser	8	48	1 331
Därav barnbördsplatser	14	425	2 517	Malmöhus län i övrigt			
Riddargatan 35—37, Sjukhem-				Berga sjukhem, Lund	10	20	2 501
met	24	73	7 529	Håkanssonss sjukh., Dr P., Eslöv	18	32	6 623
Röda korsets sjukhem	61	1 149	18 184	Mattssons privata sjukhem, Fru			
Skinnarvikshemmet	9	44	2 754	O., Lund	1	12	1 108
Sophiahemmet	99	1 844	29 129	Göteborgs stad			
Södermalms privata sjukhem ...	15	20	4 300	Carlanderska sjukhemmet	67	1 273	20 222
Tillys sjukhem, Syster	10	106	2 754	Privata sjuk- o. förlossn.-hem-			
Vasahemmet	21	81	7 705	met, A-B	35	700	6 746
Östermalms sjuk-, diet- o. vilo-				Därav barnbördsplatser	15	247	3 259
hem	16	24	5 034	Sigfridsgården, S:t	12	82	3 003
Stockholms län				Örgryte privata sjukhem	10		3 650
Baggås sjuk- o. vilohem, Saltsjö-				Västmanlands län			
baden	14	24	3 644	Surahammars sjukstuga	8	167	1 957
Betaniastiftelsens sjukhem,				Därav barnbördsplatser	2	83	662
Stocksund	20	19	7 642	Kopparbergs län			
Djursholms sjukhem	18	33	6 918	Backgårdens viloh., Hedemora	15	51	3 667
Lidingö	12	18	4 069	Gävle stad			
Röda korsets hem för barn med				Bärlins sjuk- o. konvalescenth.	18	35	6 286
gomdefekter, Lidingö	20	59	7 092	Elisabethsysterns sjukhem ..	10	43	3 955
Sigridsgårdens sjuk- o. konv-				Västernorrlands län			
hem, Uttran	41	97	12 435	Fredriksro sjuk- o. vilohem ...	15	18	
Uppsala län				Summa Total (1 277) (13 710) 381 620			
Ands minne, Andreas	15	4	4 244	Därav barnbördsplatser	41	822	
Samariterhemmet, Uppsala ...	81	1 025	23 413				
Östergötlands län							
Blåklintshemmet, Linköping ..	15	77	4 732				

¹ Nedlagt 30/9—48 (6 vårdpl.).

Anstalter för kroniskt sjuka (andra än vid Alderdomshem) år 1948. Platser, patienter, personal och utgifter för driften. Maisons de santé pour les malades chroniques. Lits disponibles, malades, personnel et dépenses.

Tab. 18

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Sjukvårdsområden och sjukhus <i>Districts de soins médicaux et maisons de santé</i>	Vård- platser den 31/12 <i>Lits</i>	Patienter <i>Malades</i>			Personal (utom läkare o. kontorspersonal) <i>Personnel (sauf médecins et pers. de bureau)</i>					Utgifter för driften <i>Dépenses</i>	
		In- tagna <i>Entrées</i>	Vård- dagar <i>Jours d'entretien</i>	Be- lägg- ning, % <i>Lits occupés</i>	Vårdpersonal <i>Personnel s'occupant des malades</i>				Eko- nomi- personal <i>Pers. ménager</i>	Hela utgiften, 1 000-tal kr <i>Total en milliers de cou- ronnes</i>	Per vårddag, kr <i>Par jour d'entret., cour.</i>
					Sjuk- skö- terskor <i>Infirmi- ères</i>	Övrig <i>Autre pers.</i>	Summa <i>Total</i>	Vård- platser per pers.- enh. <i>Lits par gar- dienne</i>			
Stockholms stad	936	2 033	318 077	93	.	.	.	.	.	4 782	15-03
Eira sjukhus, stadens avdelning ¹	70	361	23 097	97	12	37	49	2.4	25	441	19-08
Ersta sjukhem, Diakonissanstaltens	16	5	5 856	100	2	7	9	1.8	1	64	10-93
Stigberget-Åsö sjukhus	242	854	74 784	84	25	75	100	2.4	37	1 242	16-60
Därv tuberkulosavdelning	36	77	5 788	44	.	.	.	.	.	.	.
Stockholms sjukhem	170	137	61 923	84	.	.	.	.	.	1 017	16-42
Stureby	438	676	152 417	95	29	114	143	3.1	.	2 018	13-24
Stockholms län	266	516	78 577	.	.	.	.	.	.	1 051	13-37
Eira sjukhus, länets avd. ¹	50	223	17 103	100	.	.	.	.	.	326	19-08
Färingsö sjukhem, Svartsjö	19	16	6 022	87	1	5	6	3.2	2.5	65	10-82
Upplands-Väsby sjukhem	30	24	10 162	93	1	7	8	3.8	3.6	105	10-36
Lidingö	53	120	12 354	.	2	12	14	3.4	8	153	12-37
Norrälja	28	24	10 411	102	1.3	7	8.3	3.8	1	130	12-45
Södertälje	17	37	2 572	77	1.3	7	8.3	2.0	2	50	19-48
Vaxholms	35	38	12 353	96	—	9	9	3.9	3	130	10-51
Östhammars	34	34	7 600	61	1	7	8	4.3	2	92	12-04
Uppsala län	102	113	35 600	95	.	.	.	.	.	340	9-54
Enköpings sjukhem	36	65	12 675	96	2	9	11	3.3	.	134	10-56
Tierps sjukstugas kron. avd.	12	17	3 519	80	.	.	.	.	.	36	10-16
Uppsala sjukhem	54	31	19 406	98	3	13	16	3.4	6	170	8-75
Södermanlands län	216	231	72 287	94	10	58	68	3.2	11	684	9-46
Eskilstuna sjukhem ¹	97	133	30 793	93	5.5	26	31.5	3.1	3	288	9-34
Flens	31	30	10 899	96	1	9	10	3.1	3	105	9-62
Nyköpings	70	59	24 055	97	2.5	19	21.5	3.3	4	229	9-52
Strängnäs	18	9	6 540	99	1	4	5	3.6	1	62	9-54

Norrköpings stad	81	14	29 899	101	.	.	.	.	.	237	7-92
Lennings sjukhem	81	14	29 899	101	.	.	.	.	.	237	7-92
Östergötlands län i övr.	106	86	38 433	99	6	24	30	3-5	10-5	350	9-10
Söderköpings sjukhem	41	29	15 007	100	2	9	11	3-7	1	127	8-45
Vadstena	30	33	10 641	97	2	7	9	3-3	4	106	9-93
Vallahemmet, Linköping	35	24	12 785	100	2	8	10	3-5	5-5	117	9-18
Jönköpings län	217	261	74 531	94	.	.	.	.	.	757	9-97
Jönköpings sjukhem	70	62	23 995	94	5	19	24	2-9	9	257	10-73
Kjellbergs minne, Jönköping	17	7	6 080	98	.	.	12	.	.	75	12-35
Nobynäs sjukhem	50	18	18 197	99	2	10	12	4-2	5	152	8-33
Sävsjö	24	22	8 629	98	1	6	7	3-4	0-5	69	8-00
Värnamo	56	152	17 630	86	3-3	15	18-3	3-1	—	204	11-60
Kronobergs län	73	58	18 343	90	2-5	19	21-5	3-4	13	268	14-60
Kronobergs läns landstings sjukhem, Växjö	43	17	15 580	99	1-5	6	7-5	5-7	13	217	13-92
Ljunby sjukhem ²	30	41	2 763	60	1	13	14	2-2	—	51	18-42
Kalmar läns norra	119	77	38 446	93	4	21	25	4-8	21	357	9-28
Hjorteds sjukhem (med statsbidrag)	12	1	4 392	100	0-5	2	2-5	4-8	2	38	8-55
" (med landst:s bidrag)	28	13	9 747	95	0-5	5	5-5	5-1	4	83	8-55
Hultsfreds	79	63	24 307	92	3	14	17	4-6	15	236	9-70
Kalmar läns södra	41	95	11 735	82	2	6-5	8-5	4-8	.	144	12-26
Södra Kalmar läns sjukhus, Kalmar ⁷	16	35	4 329	84	1	5	6	2-7	—	68	15-70
Söderåkra sjukstuga, kron.-avd.	25	60	7 406	81	1	1-5	2-5	10-0	.	76	10-22
Gotlands län	96	55	33 698	96	4	19	23	4-2	8-6	269	8-00
Gotlands sjukhem, Visby	28	11	9 366	91	1	5	6	4-7	4	59	6-32
Mariahemmet, Visby	68	44	24 332	98	3	14	17	4-0	4-6	210	8-65
Blekinge län	18	6	6 553	99	1	5	6	3-0	2	63	9-58
Asarums sjukhem	18	6	6 553	99	1	5	6	3-0	2	63	9-58
Kristianstads län	(181)	244	53 272	.	7	33	40	(4-5)	20-5	449	8-42
Gyllebo sjukhem	30	11	10 905	99	1	6	7	4-3	4	77	7-04
Hästlehols " (epidemisjukh.) ³	(50)	109	7 354	.	2-5	10	12-5	.	1-5	70	9-55
Mansdala	68	62	24 456	98	2-5	10	12-5	5-4	11	218	8-90
Åstorps	33	62	10 557	87	1	7	8	4-1	4	84	7-95
Malmö stad	176	205	63 552	99	13	82	95	1-9	13	823	12-96
Malmö sjukhem	176	205	63 552	99	13	82	95	1-9	13	823	12-96
därav konvalescentavd.	15	113	5 285	93	.	.	.	.	.	.	.
Hälsingborgs stad	25	10	8 381	92	.	.	.	.	.	101	12-06
Romars stiftelse	25	10	8 381	92	.	.	.	.	.	101	12-06

¹ Vårdpersonal och ekonomipersonal gemensam för stadens och länets avd. — ² Platsantalet har successivt ökat under året. — ³ Öppnades den 1°/4. — ⁴ En ny avdelning på 24 platser öppnades den 1°/4. — ⁵ Öppnades den 1°/4. — ⁶ Delvis stängt den 1°/1—31/3. — ⁷ Ej i bruk den 1°/1—8/2. — ⁸ Öppnat den 31/4. Platsantalet ej fastställt utan har beräknats med hänsyn till antalet vård dagar.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Sjukvårdsområden och sjukhus	Vård- platser den ³¹ / ₁₂	Patienter			Personal (u. läkare o. kontorspersonal)					Utgifter för driften	
		In- tagna	Vård- dagar	Be- lägg- ning, %	Vårdpersonal				Eko- nomi- personal	Hela utgiften, 1 000-tal kr	Per vårddag, kr
					Sjuk- skö- terskor	Övrig	Summa	Vård- platser per pers.- enh.			
Malmöhus län i övr.	356	300	122 911	94	20	85	105	3·4	42	1 175	9·56
Anderslövs sjukhem	26	13	9 375	99	1	5	6	4·3	2·5	74	7·86
Billesholms »	16	8	5 714	98	1	4	5	3·2	2·5	64	11·26
Höganäs »	27	21	9 259	94	1	6	7	3·0	2·5	89	9·65
Hörby »	40	48	12 841	88	2	8	10	4·0	2·5	114	8·91
Lunds »	75	76	23 957	87	5·5	12	17·5	4·3	6	221	9·20
Ribbings » , Lund	85	68	30 366	98	5·5	30	35·5	2·4	16	348	11·47
Sjöbo »	20	11	7 186	98	1	5	6	3·3	2·5	72	9·96
Skurups »	25	19	9 060	99	1	5	6	4·2	2·5	68	7·47
Svedala »	18	12	6 553	99	1	5	6	3·0	2·5	58	8·88
Teckomatorps »	24	24	8 600	98	1	5	6	4·0	2·5	67	7·79
Hallands län	38	74	15 132	109	2	10	12	3·2	4	133	8·77
Kungäbacka sjukstuga, kron.-avd. ¹	17	51	7 498	121	1	5	6	2·8	2	72	9·54
Laholms »	21	23	7 634	99	1	5	6	3·5	2	61	8·01
Göteborgs stad	95	26	32 057	100	5	17	22	4·3	11	271	8·45
Göteborgs sjukhem	95	26	32 057	100	5	17	22	4·3	11	271	8·45
Göteborgs och Bohus län i övr.	²103	56	7 572	74	1	8	9	6·2	—	153	20·26
Svenshögens sjukhem ³	56	56	7 572	74	1	8	9	6·2	—	153	20·26
Älvsborgs län	284	562	94 501	91	10	60·5	70·5	4·0	23	893	9·52
Alingsås sjukhem	40	50	10 387	71	1	4	5	8·0	—	81	7·81
Borås »	30	16	10 310	94	1	7	8	3·8	3·5	117	11·37
Dalbobergens vårdhem, Vänersborg	35	328	12 230	96	2	9	11	3·2	5	132	10·80
därav konvalescentavd.	17	261	5 158	83	—	—	—	—	—	—	—
Haralds minne, Alingsås	20	19	6 374	87	1	3	4	5·0	2	69	10·88
Melleruds sjukhem	26	29	9 591	101	1	7	8	3·3	2·5	100	10·43
Skene »	26	24	8 518	90	—	7	7	3·7	2	70	8·22
Trollhättans »	40	44	13 113	90	2	10	12	3·3	5	138	10·50
Ulricehamn, Fören. Älvsb. läns sj.-hem.	36	31	12 708	96	1	6·5	7·5	4·8	4	80	6·31
» , vårdh. (landst.)	31	21	11 270	99	1	7	8	3·9	4	106	9·44

Skaraborgs län	185	160	56 858	84	9	47	56	3-3	16	491	8-63
Falköpings sjukhem	20	15	8 513	116	1	7	8	2-5	—	69	8-16
Lidköpings »	22	8	8 002	99	2	6	8	2-8	—	69	8-56
Mariestads »	19	36	6 812	98	1	6	7	2-7	—	66	9-76
Sjöryds » , Hjo	41	38	13 846	92	2	10	12	3-4	12	106	7-62
Skaraborgs läns sjukhem, Skövde	42	17	15 394	100	2	10	12	3-5	4	125	8-66
» » » , Axvall	41	46	4 291	29	1	8	9	4-6	—	56	13-00
Värmlands län	93	181	31 099	91	5-3	25	30-3	3-1	11	372	11-97
Arvika sjukhem	22	15	6 825	85	1	7	8	2-8	2	91	13-37
Kristinehamns sjukhem	30	60	10 687	97	2	7	9	3-3	5	122	11-45
Säffle sjukhem	22	46	6 681	83	1	7	8	2-8	1	94	14-05
Torsby »	19	60	6 906	99	1-3	4	5-3	3-6	3	65	9-37
Örebro län	30	27	8 050	73	2-3	7	9-3	3-2	3-5	89	11-10
Askersunds sjukhem	30	27	8 050	73	2-3	7	9-3	3-2	3-5	89	11-10
Västmanlands län	154	185	56 117	99-6	7	38	45	3-4	18	619	11-04
Västerås sjukhem ¹	154	185	56 117	99-6	7	38	45	3-4	18	619	11-04
Kopparbergs län	144	169	50 853	97	1-5	8	9-5	3-4	2-3	468	9-22
Domnarvets sjukhem	32	72	11 659	100	1-5	8	9-5	3-4	2-3	109	9-39
Elfgårdens »	20	8	6 892	94	1	4-5	5-5	3-6	1	64	9-26
Krylbo »	22	26	7 855	98	1	5-3	6-6	2-7	2-5	68	8-69
Leksands »	18	15	6 389	97	1-3	5-3	6-6	2-7	2-5	65	10-14
Södra Dalarnes » , Hedemora	30	24	10 563	96	1	7	8	3-8	3	93	8-81
Västerdalarnes » , Vansbo	22	24	7 495	93	1-3	5	6-3	3-5	2-5	69	9-25
Gävleborgs län	68	122	18 549	75	2	11	13	5-2	6	130	7-00
Bergsjö sjukhus	30	61	8 056	73	1	7	8	3-8	3	51	6-35
Näs' sjukhem	38	61	10 493	75	1	4	5	7-6	3	79	7-51
Västernorrlands län	49	69	15 979	97	3	12	15	3-3	9	166	10-38
Fristads sjukhem, Härnösand	27	7	9 535	97	2	6	8	3-4	4	76	7-94
Utanede kroniska sjukhem ²	22	62	6 444	87	1	6	7	3-1	5	90	14-00
Jämtlands län	20	6	7 129	97	1	5	6	3-3	3	80	11-26
Kvarnsveds sjukhem	20	6	7 129	97	1	5	6	3-3	3	80	11-26
Norrbottns län	116	523	28 349	67	.	.	.	.	.	405	14-27
Bodens sjukhem	49	90	10 184	57	.	.	.	.	.	125	12-26
Öjebyns »	34	35	9 080	73	2	8	10	3-4	4	102	11-24
Övertorneå »	33	398	9 085	76	2-5	12	14-5	2-3	9	178	19-55
Därav förlösn.-avd.	9	251	2 505	76	.	.	.	.	.	.	.
Summa Total	4 388	6 464	1 426 540	88	(219-6)	(1 001-8)	(1 221-4)	(3-6)	(381)	16 120	11-30
Därav för kroniskt sjuka	4 311	5 762	1 407 804	88	.	.	.	.	.	.	.
Konvalescentavd. ³	32	374	10 443	91	.	.	.	.	.	.	.
Tbc.-avd. ⁴	36	77	5 788	44	.	.	.	.	.	.	.
Förlösningsavd. ⁵	9	251	2 505	78	.	.	.	.	.	.	.

¹ Övertogs av landstinget den 1/1. — ² Här ingår 47 platser på Uddevalla epidemisjukhus. — ³ Endast 28 platser har använts för kroniker-vård. — ⁴ Under året har tillkommit 28 vårdplatser. — ⁵ Öppnat den 1/2. — ⁶ Utan egen ekonomi.

Anstalter för kroniskt sjuka vid ålderdomshem år 1948.

Sections pour les malades chroniques dans les maisons de vieillards.

1	2	3	4	1	2	3	4
Sjukvårdsområden och anstalter <i>Districts du service médical et établissements</i>	Vårdplatser den 31/12 <i>Lits</i>	Antal in-tagna under året <i>En-trées</i>	Antal vård-dagar <i>Jours d'entre-tien</i>	Sjukvårdsområden och anstalter <i>Districts du service médical et établissements</i>	Vårdplatser den 31/12 <i>Lits</i>	Antal in-tagna under året <i>En-trées</i>	Antal vård-dagar <i>Jours d'entre-tien</i>
Stockholms stad.	1 054	1 686	364 539	Kronobergs län.	54	51	18 486
Högalids vårdhem	304	714	103 033	Berga ålderdomshem ...	10	6	3 343
Rosenlunds »	288	610	97 967	Ekeberga » ...	7	6	2 349
Sabbatsbergs »	462	362	163 539	Hovmantorps » ...	4	3	1 420
Södermannagat. 2, vårdhemmet				Hälleberga » ...	5	2	1 346
				Markaryds » ...	8	4	2 921
				Växjö stads sjukhem	20	30	7 107
Stockholms län.	134	164	47 610	Kalmar läns södra.	61	69	19 150
Huddinge ålderdomshem ...	10	5	3 660	Fagerhults ålderdomshem	6	2	1 233
Knivstaortens » ...	8	10	2 928	Halltorps » ...	10	8	2 885
Lidingö » ...	7	5	2 500	Högsby » ...	8	6	2 915
Nacka » ...	32	58	11 462	Kalmar sjukhem	22	26	7 362
Nynäshamns » ...	8	6	2 903	Nybro ålderdomshem	7	17	2 199
Solna stads » ...	24	20	8 784	Påryds » ...	8	10	2 556
Spånga » ...	13	20	4 762				
Sundbybergs sjukhem	15	31	4 898	Blekinge län.	88	73	30 523
Södertälje stads »	17	9	6 213	Bräkne-Hoby ålderdomshem	15	14	5 479
				Johannishus » ...	5	1	1 825
Uppsala län.	54			Karlshamns » ...	10	13	3 231
Films ålderdomshem ...	8			Karlskrona » ...	27	13	9 275
Lena » ...	4	1	1 384	Ramdala » ...	5	7	1 830
Uppsala stads » ...	30	42	10 367	Ronneby sockens » ...	16	13	5 515
Älvkarleby » ...	12	30	3 995	Sölvesborgs sjukhem	10	12	3 368
Södermanlands län.	6	8	2 178	Kristianstads län.	5	3	1 748
Strängnäs stads ålderdomshem.	6	8	2 178	Ängelholms stads ålderdomshem	5	3	1 748
Norrköpings stad.	126	501	42 675	Malmö stad.	416	558	130 473
Sandbyhovs sjukhus	126	501	42 675	Värnhems vårdhem	416	558	130 473
Östergötlands län i övr.	110	227	32 873	Malmöhus län i övr.	138	202	44 291
Finspångs ålderdomshem ..	16	21	3 573	Landskrona sjukhem	22	39	7 736
Krokeks » ...	6	11	2 033	Mårtenslunds vårdh., Lund ...	100	124	31 546
Linköpings » ...	47	97	14 798	Ystads stads vårdhem	16	39	5 009
Motala stads » ...	14	13	4 969				
» » vårdhem	27	85	7 500	Hallands län.	115	142	42 303
				Eldsberga ålderdomshem	7	6	2 551
Jönköpings län.	49	42	16 836	Falkenbergs stads » ...	27	26	9 855
Huskvarna ålderdomshem ...	13	7	4 484	Halmstads » ...	49	88	17 887
Långaryds » ...	12	7	4 208	Varbergs » ...	32	22	12 010
Nässjö stads » ...	12	5	4 118				
Åkers » ...	12	23	4 026	Göteborgs och Bohus län.	111	125	39 112
				Brastads ålderdomshem	4	—	2 196
				Bro » ...	3	2	1 098
				Jonsereds » ...	11	9	3 536

¹ Tabellen upptager även anstalter eller platser på anstalter, för vilka icke utgår stats- eller landstingsbidrag. I klientelet ingå på vissa anstalter, särskilt sådana i större städer, även akut sjuka.

ANSTALTER FÖR KRONISKT SJUKA VID ÅLDERDOMSHEM ÅR 1948 (forts.).

1	2	3	4	1	2	3	4
Sjukvårdsområden och anstalter <i>Districts du service médical et établissements</i>	Vård- plat- ser den 31/12 Lits	Antal in- tagna under året En- trées	Antal vård- dagar Jours d'entre- tien	Sjukvårdsområden och anstalter <i>Districts du service médical et établissements</i>	Vård- plat- ser den 31/12 Lits	Antal in- tagna under året En- trées	Antal vård- dagar Jours d'entre- tien
Krokstads ålderdomshem	5	1	1 540	Västmanlands län.	8	7	2 905
Kungälv »	5	23	2 186	Köpings ålderdomshem	8	7	2 905
Lysekils »	5	17	2 809	Kopparbergs län.	23	42	7 493
Råda »	10	7	3 788	Malungs ålderdomshem	9	20	2 746
Skee »	6	15	2 135	Rättviks »	14	22	4 747
Strömstads »	10	18	3 369	Gävle stad.	102	427	30 739
Tanums »	10	6	3 136	Gävle ålderdomshem	102	427	30 739
Tossene »	6	14	1 846	Gävleborgs län i övr.	119	160	37 252
Uddevalla »	20	5	5 664	Färila ålderdomshem	5	6	1 637
Östra Orusts »	16	8	5 809	Hanebo-Kilafors »	10	17	2 875
Älvsborgs län.	40	32	13 014	Hedesunda »	4	5	766
Alingsås stads ålderdomshem..	10	7	3 370	Hille »	9	8	2 941
Fritsla ålderdomshem	10	11	3 090	Hudiksvalls »	15	23	4 100
Kullings-Skövde sjukhem, Vär- gårda	8	6	2 844	Järvsö »	8	4	2 916
Möjereds ålderdomshem	6	2	1 637	Ljusdals »	11	18	3 054
Örby »	6	6	2 073	Sandvikens »	10	11	3 652
Skaraborgs län.	108	105	38 668	Söderala »	10	16	3 437
Fägre ålderdomshem	4	1	1 417	Söderhamns »	13	14	4 331
Haga »	29	16	10 585	Österfärnebo »	4	4	807
Lidköpings »	12	30	4 074	Bollnäs »	20	34	6 736
Mariestads »	13	7	4 745	Västernorrlands län.	97	203	37 971
Skara sjukhem	22	10	6 695	Anundsjö vårdhem	9	33	2 981
Skövde ålderdomshem	12	14	4 873	Nätra ålderdomshem	12	12	4 272
Tidaholms »	16	27	6 279	Själövads »	10	10	3 600
Värmlands län.	133	216	43 988	Torps »	15	79	7 137
Eda ålderdomshem	12	22	4 162	Kramfors stads sjukhem.....	51	69	19 981
Ekshärads »	11	35	3 341	Jämtlands län.	16	14	4 938
Filipstads »	18	44	5 723	Ströms ålderdomshem	5	1	1 532
Färnebo (Fogdhyttans) ålder- domshem	8	9	1 788	Östersunds »	11	13	3 406
Karlstad, Klaraborgs ålder- domshem	14	13	4 781	Västerbottens län.	29	36	10 568
» Stagnellska sjukhem- met	34	33	11 888	Byske ålderdomshem	8	18	2 928
Kroppa ålderdomshem ...	12	24	4 296	Skellefteå sockens »	13	16	5 072
Norra Råda »	12	9	4 065	Åsele »	8	2	2 568
Nyeds »	12	27	3 944	Norrbottnens län.	58	24	21 175
Örebro län.	193	248	68 698	Arjeplogs ålderdomshem	6	1	2 190
Degerfors ålderdomshem ...	11	10	3 910	Arvidsjaur »	12	4	4 349
Liude »	14	33	4 846	Gällivare »	16	5	5 856
Ljusnarsbergs »	18	36	6 160	Jokkmokks »	10	3	3 660
Ålfstorps ålderdomshem, Nora.	10	18	3 343	Luleå stads »	14	11	5 120
Örebro vårdhem	140	151	50 439	Samtliga anstalter Total	3 447	5 438	1 165 952

¹ Se not föregående sida. — ² Exklusive Films ålderdomshem.

Sinnessjukhus och vårdhem för lättskötta sinnessjuka år 1948. Vårdplatser, patienter, personal och utgifter för driften. Les hôpitaux d'aliénés et cliniques communales. Lits disponibles, malades, personnel et dépenses.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Vårdformer och sjukhus <i>Formes de l'entretien et hôpitaux</i>	Antal vårdplatser den 31/12 <i>Lits disponibles 31/12</i>	Patienter Malades				Läkare <i>Médecins</i>	Uppsyningsmän o. föreståndare <i>Inspecteurs et directeurs</i>	Personal Personnel						Utgifter för driften <i>Dépenses</i>	
		Vårdade i medeltal per dag <i>Moyenne de malades par jour</i>	Beläggning, % <i>Lits occupées</i>	In- tagna <i>En- trées</i>	Antal vård- dagar <i>Jours d'entre- tien</i>			Vårdpersonal <i>Personnel s'occupant des malades</i>			Förvaltningspersonal <i>Personnel du bureau</i>	Ekonomipersonal <i>Personnel ménager</i>	Hela ut- giften, 1 000- tal kr <i>Total, en mil- liers de cour.</i>	Per vård- dag, kr <i>Par jour d'entre- tien, cour.</i>	
								Manlig <i>Hommes</i>	Kvinnlig <i>Femmes</i>	Kvinnlig personal på mansvård, i % av samtl. <i>Pourcentage des femmes em- ployées dans les sect. d'hom.</i>					
A. Statens sinnessjukhus. <i>Hôpitaux d'aliénés de l'Etat.</i>	19 127	22 721	—	7 706	8 815 764	156.5	164	2 171	3 381.5	3.4	—	177 1 832	68 388	8.22	
a. Sjukhusvård. <i>Soins hospitalières.</i>	19 127	22 079	115	7 706	8 081 035	147.5	187	2 171	3 377.5	3.4	28.8	176 1 829	67 362	8.34	
Gemensamma kostnader för sjukvården, bestridda av medicinalstyrelsen <i>Dépenses communes payées par la Direc- tion de la Santé publique</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	179	—
För sinnessjuka. Pour aliénés.	17 511	20 481	117	7 552	7 495 966	140.5	128	1 966	3 217.5	3.4	29.9	162 1 707	62 158	8.29	
Psykiatriska sjukh. (sek.-sjukh.), Sthlm	312	300	96	116	109 922	3	1	22	64	3.6	47.6	5	42	1 253	11.40
Ulleråkers sjukhus, Uppsala län	1 282	1 461	114	542	534 747	12	11	145	254	3.2	30.3	10	125	4 717	8.82
S:t Annas » Södermanlands län	206	271	132	165	99 033	2	2	28	44	2.9	26.3	4	27	896	9.05
Sundby sjukhus (inkl. sek.-avd. i Rib- bingelund), Södermanlands län	1 020	1 076	105	452	393 854	8	5	91	176	3.8	33.6	9	101	3 161	8.03
Birgittas sjukh. (exkl. Hammar), Österg.l.	764	875	115	367	320 197	5	6	76	130	3.7	33.6	7	79	2 580	8.66
» avd. i Hammar (sek.-avd.), »	74	72	97	367	26 291	—	—	3	7	7.4	—	—	3	110	4.18
Ryhovs sjukhus, Jönköpings län	1 258	1 490	118	546	545 268	10	8	119	246	3.4	37.0	9	99	3 920	7.19
S:t Sigfrids sjukh. (exkl. Långasjö), Kro- nob. län	970	1 065	110	385	389 715	7	7	141	171	3.1	—	9	94	3 652	9.37
» » avd. i Långasjö (sek.-avd.), »	35	40	114	385	14 645	—	—	4	3	5.0	—	—	3	91	6.20
S:t Gertruds sjukhus, Kalmar län	986	1 242	126	355	454 532	7	8	139	172	3.2	21.5	9	99	3 677	8.09
S:t Olofs » Gotlands »	216	289	134	150	105 659	2	1	26	45	3.0	25.7	4	28	897	8.49
S:t Lars » Malmöhus »	1 306	1 411	108	531	516 354	11	10	98	272	3.5	45.3	14	114	4 340	8.40

S:tta Maria sjukhus, Malmöhus län	1 293	1 621	125	773	593 377	10	9	103	278	3-4	47-4	10	96	4 383	7-39
S:t Jörgens » , Göteb. o. Boh. län	365	495	136	329	181 111	6	5	51	108	2-3	32-9	7	57	2 089	11-53
Restads » , Älvsborgs län	1 080	1 408	130	332	515 505	8	7	119	195	3-4	26-1	9	102	3 514	6-82
Källshagens » (sek.-sjukh.), Älvsborgs län	870	920	106	96	336 710	4	6	80	112	4-5	38-9	8	72	2 416	7-18
Mariebergs » , Värmlands län ...	848	980	116	368	358 550	6	5	114	131	3-5	6-6	7	93	3 147	8-78
Säters » (inkl. Pärby sjukh., sek.-avd.), Kopparbergs län	1 135	1 362	120	384	498 340	8-5	9	140	182-5	3-5	24-7	9	122	3 875	7-78
Sidsjöns sjukhus, Västernorrlands län ...	918	1 001	109	485	366 309	9	8	140	175	2-9	26-7	8	78	3 537	9-66
Gådeå » (sek.-sjukh.), » ...	279	322	115	46	117 894	2	3	43	49	3-0	12-2	4	39	1 324	11-23
Frösö » (exkl. Järvsö), Jämtl. l.	757	866	114	399	316 805	6	5	100	117	3-5	20-7	6	78	2 839	8-96
» avd. i Järvsö (sek.-avd.), Gävleb. l.	55	55	100	—	20 067	—	—	7	4	5-0	—	—	4	134	6-68
Umedalens sjukhus, Västerbottens län ...	918	1 123	122	524	411 135	7	6	81	174	3-6	35-7	7	81	3 196	7-77
Furunäsets » , Norrbottens » ..	564	738	131	207	269 946	7	6	96	108	2-8	23-8	7	71	2 410	8-93
För sinnslösa. Pour imbéciles.	1 616	1 599	107	154	585 069	7	9	205	160	4-1	15-3	14	122	5 025	8-59
Västra Ny sjukhus, Östergötlands län ..	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	158	—
Vipeholms » , Malmöhus län	762	869	114	46	317 924	2	4	110	78	4-1	23-6	5	55	2 432	7-65
Västra Marks » , Örebro »	350	352	101	59	128 891	2	3	—	79	4-4	—	4	29	1 008	7-82
Salberga » , Västmanlands län ..	384	378	98	49	138 254	3	2	95	3	3-9	3-1	5	38	1 427	10-33
b. Familjevård o. hjälpverksamhet.															
<i>Soins familiaux contrôlés et activité d'assistance.</i>	—	641	—	—	234 729	9	27	—	4	—	—	1	3	* 1 026	* 4-37
Anknuten till sjukhus för sinnessjuka.															
<i>Attachés aux hôpitaux pour aliénés.</i>	—	588	—	—	213 499	9	26	—	4	—	—	1	3	* 969	* 4-54
Ulleråkers sjukhus, Uppsala län ..	—	109	—	—	39 832	1	2	—	—	—	—	—	—	189	3-99
S:t Annas » , Södermanlands » ..	—	3	—	—	1 093	—	1	—	—	—	—	—	—	7	3-55
Sundby » , » ..	—	2	—	—	703	1	1	—	—	—	—	—	—	12	2-15
Birgittas » , Östergötlands » ..	—	19	—	—	6 931	—	1	—	—	—	—	—	—	27	2-62
Ryhovs » , Jönköpings » ..	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	14	—
Korsberga centralhem, » ..	—	109	—	—	39 898	—	1	—	4	—	—	—	3	142	3-56
S:t Sigfrids sjukhus, Kronobergs » ..	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	11	—
S:t Gertruds » , Kalmar » ..	—	17	—	—	6 097	—	1	—	—	—	—	—	—	22	2-59
S:t Olofs » , Gotlands » ..	—	36	—	—	13 306	—	1	—	—	—	—	—	—	43	2-94
S:t Lars » , Malmöhus » ..	—	71	—	—	25 869	1	2	—	—	—	—	1	—	89	2-62
S:tta Maria » , » ..	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	9	—
S:t Jörgens » , Göt. o. Boh. » ..	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	11	—
Restads » , Älvsborgs » ..	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	17	—
Källshagens » , » ..	—	19	—	—	7 032	—	2	—	—	—	—	—	—	19	1-53
Mariebergs » , Värmlands » ..	—	38	—	—	14 064	—	1	—	—	—	—	—	—	47	2-53
Säters » , Kopparbergs » ..	—	15	—	—	5 588	1	1	—	—	—	—	—	—	24	3-11
Sidsjöns » , Västernorr. » ..	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	42	—
Frösö » , Jämtlands » ..	—	9	—	—	3 248	—	1	—	—	—	—	—	—	17	2-36
Umedalens » , Västerbottens » ..	—	55	—	—	20 216	1	1	—	—	—	—	—	—	88	3-07
Furunäsets » , Norrbottens » ..	—	81	—	—	29 622	1	2	—	—	—	—	—	—	139	3-93

¹ Antal vårdade per dag i procent av genomsnittliga antalet platser under året. — ² Öppnades $\frac{1}{2}$, men togs ej i bruk under året. — ³ Avser utgift-
terna för såväl familjevård som hjälpverksamhet. — ⁴ Avser endast familjevård.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Vårdformer och sjukhus	Antal vårdplatser den 31/12	Patienter				Läkare	Uppsyningsmän o. föreståndare	Personal						Utgifter för driften	
		Vårdade i medeltal per dag	Bela-ggning, %	In-tagna	Antal vård-dagar			Vårdpersonal					Ekonomi-personal	Hela ut-giften, 1 000-tal kr	Per vård-dag, kr
								Manlig	Kvinnlig	Vårdplatser per personal-enhet	i % av samtl. personal på mansavd.	Kvinnlig personal			
Anknuten till sjukhus för sinnesslöa. <i>Attachés aux hôpitaux pour imbéciles.</i>	—	58	—	—	21 230	—	1	—	—	—	—	—	—	57	2-28
Västra Marks sjukhus, Örebro län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	9	—
Salberga " , Västmanl. län	—	58	—	—	21 230	—	—	—	—	—	—	—	—	48	2-28
B. Sinnessjukhus tillhörande vissa städer, som övertagit hela sin sinnessjukvård. <i>Hôpitaux d'aliénés de certaines villes.</i>	4 913	5 169	105	4 505	1 891 840	49	28	376	1 203-5	3-1	44-0	(48)	(502)	22 073	11-67
Beckomberga sjukhus, Stockholm	1 768	1 798	102	2 202	658 048	23	8	140	464	2-9	50-2	17	193	8 027	12-20
Långbro " "	888	1 058	119	1 007	387 116	8	4	88	236	2-7	34-3	12	130	4 702	12-15
S:t Eriks " (avd.) Stockholm ¹	367	361	98	115	132 305	3	1	11	82	3-9	26-7	.	.	1 842	13-92
Norrstulls " "	86	103	120	35	37 580	2	—	—	21	4-1	—	.	.	449	11-96
Rånäs " "	105	107	102	7	39 002	1	1	—	20	5-3	—	.	10	386	9-91
Malmö östra sjukhus	532	562	106	229	205 584	4	6	54	126-5	2-9	34-9	4	64	2 355	11-15
Lillhagens sjukhus, Göteborg	1 167	1 181	101	910	432 205	8	8	83	254	3-5	47-5	10	105	4 312	9-98
C. Mindre, kommunala sinnessjukhus (se tab. 21). <i>Petits hôpitaux communaux.</i>	1 269	1 252	99	518	458 341	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
D. Enskilda sinnessjukhus (se tab. 21). Hôpitaux privés.	56	54	96	188	19 665	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
E. Vårdhem för lättskött sinnessjuka. Cliniques communales.	3 081	2 927	95	1 031	1 071 450	(41)	(56)	(24)	(335)	(8-6)	.	(12)	(161)	6 386	5-96
Vårdhemsavd. v. Mariasjukh., Sthlmsstad ²	—	24	—	—	1 242	1	1	—	9	.	.	1	—	15	12-18
Norrby gård (Häverö), Stockholms län . .	70	68	97	39	25 021	—	1	1	4	14-0	.	1	5	114	4-55
Norrstälje, " "	56	56	100	11	20 336	—	1	—	7	8-0	.	1	2	107	5-27
Ulvsunda, " "	126	132	105	125	48 175	1	1	2	17	7-4	.	2	9	344	7-14
Aspa, Södermanlands län	20	17	85	32	6 280	—	1	—	2	10-0	.	—	2	39	6-18
Emtnäs gård, " "	52	41	79	68	14 949	1	1	—	4	13-0	.	—	3	77	5-14
Gnesta, " "	37	34	92	32	12 385	1	1	—	3	12-3	.	—	2	61	4-93
Katrineholm, " "	25	19	76	35	6 843	—	1	—	3	8-3	.	—	3	55	8-09

SINNESSJUKHUSEN ÅR 1948. VÅRDPLATSER, PATIENTER,

Oxelösund, Södermanl. län	22	22	100	12	8 206	—	1	—	3	7.3	—	—	2	48	5.81
Trosa, »	30	27	90	26	9 910	—	1	—	4	7.5	—	—	2	54	5.43
Norra sjukhuset, Norrköpings stad	56	58	104	74	21 059	1	1	1	7	7.0	—	—	—	148	7.04
Ingelstad (Risinge), Östergötlands län	42	42	100	4	15 285	2	1	—	6	7.0	—	—	3	100	6.51
Kisa, »	33	33	100	2	12 070	2	1	—	5	6.6	—	—	3	64	5.30
Sörby (Klockrike), »	30	27	90	21	9 743	2	1	—	5	6.0	—	—	2	66	6.82
Tjällmo, »	22	22	100	5	8 043	2	1	—	3	7.3	—	—	3	53	6.60
Vadstena, »	16	16	100	2	5 858	1	—	—	2	8.0	—	—	—	39	6.67
Eksjö, Jönköpings län	38	36	95	14	13 170	—	1	—	4	9.5	—	—	1	74	5.58
Gislaved, »	35	34	97	10	12 618	—	1	—	4	8.8	—	—	1	70	5.57
Herrestad (Kärda), »	70	60	86	12	21 825	1	1	3	5	8.8	—	—	4	128	5.87
Tranås, »	28	28	100	5	10 139	—	1	—	3	9.3	—	—	2	58	5.67
Ekebo (Lenhovda), Kronobergs län	37	38	103	15	13 993	—	1	—	5	7.4	—	—	4	73	5.19
Hallanäs (Alvesta), »	104	107	103	40	39 083	1	1	1	13	7.4	—	—	8	176	4.50
Ingelshov (Ingelstad), »	50	54	108	9	19 587	1	1	—	6	8.3	—	—	4	85	4.35
Högsby, Kalmar län	37	33	89	19	11 897	1	1	—	7	5.3	—	—	3	78	6.54
Kalmar, »	42	42	100	5	15 358	1	1	2	5	6.0	—	—	—	116	7.57
Nybro, »	69	66	96	25	24 208	1	1	2	9	6.3	—	—	4	129	5.32
Ronneby, Blekinge län	199	209	105	54	76 461	1	1	3	19	9.0	2	14	323	4.23	
Areslöv (Färlöv), Kristianstads län	58	57	98	5	21 028	1	1	—	11	5.3	1	7	125	5.94	
Barkåkra (Vejbyslätt), »	30	30	100	1	10 979	1	1	1	4	6.0	—	—	2	68	6.19
Bommeryd (Tyringe), »	25	25	100	—	9 058	1	1	1	3	6.3	—	—	2	48	5.31
Borrby, »	30	30	100	3	11 089	1	1	—	3	10.0	—	—	4	63	5.66
Kristianstad, »	104	103	99	33	37 745	1	1	3	20	4.5	—	—	1	243	6.43
Värnhem, Malmö stad	140	142	101	48	51 829	—	—	—	—	—	—	—	—	444	8.57
Hörby, Malmöhus län	33	33	100	9	12 008	—	1	—	5	6.6	—	—	—	71	5.94
Landskrona, »	63	63	100	11	22 941	1	2	—	6	10.5	—	—	—	146	6.35
Ramlösa, »	61	61	100	8	22 273	—	2	2	8	6.1	—	—	3	163	7.30
Trelleborg, »	60	60	100	13	21 842	—	2	—	6	10.0	—	—	1	129	5.92
Ystad, »	63	63	100	15	22 975	—	2	—	6	10.5	—	—	1	128	5.56
Falkenberg, Hallands län	70	72	103	18	26 191	1	1	—	12	5.8	—	—	1	148	5.67
Kungälv, Göteborgs och Bohus län	105	105	100	20	38 351	1	1	1	11	8.8	—	1	6	214	5.58
Torpagården (Vänersborg), Älvsborgs län	106	106	100	16	38 704	1	1	—	19	5.6	—	—	10	269	6.95
Aspö (Skövde), Skaraborgs län	54	54	100	5	19 735	1	1	—	4	13.5	1	5	91	4.60	
Sjöröd (Hjo), »	61	61	100	16	22 255	1	1	—	10	6.1	—	—	—	136	6.11
Sala, Västmanlands län	51	51	100	16	18 669	1	1	—	7	7.3	—	—	3	109	5.83
Folkarbo (Krylbo), Kopparbergs län	40	36	90	11	13 313	1	1	—	5	8.0	—	1	3	78	5.85
Hovgården (St. Tuna), »	116	91	78	5	33 241	1	1	—	10	11.6	—	1	11	203	6.10
Gysinge, Gävleborgs län	79	59	75	13	21 511	1	1	—	5	15.8	—	—	5	93	4.34
Hudiksvall, »	27	26	96	3	9 430	1	1	—	5	5.4	—	—	—	67	7.12
Söderhamn, »	31	28	90	7	10 200	1	1	—	5	6.2	—	—	—	88	8.64
Mörsil, Jämtlands län	117	43	37	18	15 671	1	1	1	1	—	—	—	3	94	6.02
Flurmark, Västerbottens län	120	119	99	24	43 540	1	1	—	—	—	—	—	—	248	5.69
Grannäs, »	42	42	100	5	15 194	—	2	—	—	—	—	—	3	114	7.51
Björkgården (Öjebyn), Norrbottens län	49	49	100	12	17 934	1	1	—	5	9.8	—	—	4	112	6.27
Samtliga sinnessjukhus ¹															
Tous les hôpitaux d'aliénés															
	28 446	32 123	(113)	13 948	11 757 060	246.5	247.5	(2571)	4920	(3.8)	—	(232)	2495	96 847	(8.24)

¹ Inkl. alkoholistavd. — ² Verksamheten upphörde 1912. — ³ Tal inom parentes inbegripa icke mindre, kommunala (och enskilda) sinnessjukhus eller äro eljest icke fullt kompletta.

(21) Mindre, kommunala och enskilda sinnessjukhus år 1948. Vårdplatser och patienter. *Hôpitaux d'aliénés communaux de second ordre et privés. Lits disponibles et entrées.*

1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
Sjukhus <i>Hôpitaux</i>	Antal vårdplatser <i>Lits disponibles</i>	In- tagna <i>Entrées</i>	Den ³¹ / ₁₂ befint- liga <i>Restants au 31 déc.</i>		Vård- dagar <i>Jours d'entre- tien</i>		Sjukhus <i>Hôpitaux</i>	Antal vårdplatser <i>Lits disponibles</i>	In- tagna <i>Entrées</i>	Den ³¹ / ₁₂ befint- liga <i>Restants au 31 déc.</i>		Vård- dagar <i>Jours d'entre- tien</i>	
			m. h.	kv. f.						m. h.	kv. f.		
Mindre, kommunala sinnessjukhus. <i>Hôpitaux d'aliénés des communes.</i>							Skara	35	9	8	18	14	11 383
Väddö ¹	—	—	—	—	—	—	Tidaholm (Haga)	12	1	—	12	—	4 380
Uppsala	29	7	8	14	15	11 320	Karlstad	24	5	4	9	14	9 397
Nyköping	20	2	8	5	12	7 080	Kristinehamn	19	2	2	9	10	6 542
Eskilstuna	50	8	11	23	27	19 661	Ekshärad	14	—	1	3	6	3 238
Linköping	65	7	5	32	32	22 757	Fryksände	18	7	12	7	9	5 737
Motala	14	1	—	7	7	5 110	Grava (Berg)	16	—	2	8	7	5 699
Norrköping (Norra sjukhuset)	52	47	53	35	34	23 698	Norra Råda	29	8	1	14	12	8 355
Jönköping ²	—	2	1	—	—	6 520	Nyed (Backa)	17	2	—	8	6	5 231
Markaryd	10	2	2	3	6	3 313	Örebro	102	11	30	42	62	38 136
Karlskrona	32	3	9	15	14	10 440	Karlskoga	19	2	—	9	10	7 002
Högnäs	14	2	2	6	7	4 850	Ljusnarsberg	28	5	6	16	10	10 514
Lund ³	14	—	—	—	11	4 365	Vedevåg (Ö. Bohr) ...	22	3	2	7	11	7 734
Hälsingborg	92	5	10	44	46	33 370	Gävle	46	24	23	28	31	20 715
Landskrona	40	1	2	19	18	13 944	Härnösand	62	4	8	16	22	15 725
Ystad	28	4	6	14	13	9 978	Sundsvall	85	9	10	34	58	30 489
Halmstad	78	20	8	38	39	27 065	Östersund	23	2	5	11	11	7 731
Varberg	28	3	2	15	13	10 164	Gällivare	23	—	1	11	7	7 173
Uddevalla	31	19	14	14	14	10 386	Summa Total	1 269	243	275	586	650	458 341
Borås	48	15	16	25	30	19 345	Enskilda sinnessjukhus. <i>Hôpitaux privés.</i>						
Trollhättan	14	—	1	6	5	4 396	Lunnagård	26	—	24	—	24	9 489
Lidköping	16	1	2	9	7	5 758	Betaniastift:n	30	64	95	12	13	10 176
							Summa Total	56	64	119	12	37	19 665

¹ Avdelningen nedlades hösten 1948 (19 platser).² Avdelningen upphörde den ²/₈ (28 platser).³ Avdelningen under avveckling.

(22) Skolhem för psykopatiska och nervösa barn år 1948.

Internats pour des enfants psychopathiques et nerveux.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Skolhem Internat	Antal vård- platser den ³¹ / ₁₂	Antal intagna under året	Den ³¹ / ₁₂ befintliga Restants au ³¹ / ₁₂		Antal vård- dagar	Medeltal vårdade per dag Moyenne de malades par jour	Personal Personnel				Utgifter för driften Dépenses	
	Nombre de lits	Nombre d'entrées	g. g.	fl. f.	Jours d'entre- tien	Personnel occu- pant des malades	Vårdpersonal Instituteurs	Lärare	Förvaltnings- personal Personnel ad- min. de bureau	Ekonomiperso- nal Pers. ménage	Höja utgiften, 1 000-tal kr. Total en mil- liers de cour.	Per vård- dag, kr. Par jour d'entretien
Barnbyn, Skå	56	53	46	7	14 062	38	25	7	5	6	402	28-61
Mellansjö, Täby	47	24	31	15	17 265	47	9	5	3	12	201	11-67
Råbylund, Lund	24	8	21	3	8 549	23	3	2	—	3	63	7-38
Frolundaborg, Göteborg ..	34	14	25	6	11 500	31	3	2	2	5	124	10-78
Skärsbo, Alingsås	23	5	18	—	7 609	21	4	2	1	2	83	10-89
Summa Total	184	104	141	31	58 985	161	44	18	11	28	873	14-80

(23) Anstalter för sinnesslöa och fallandesjuka år 1948. Vårdplatser, intagna, exspektanter. *Etablissements des imbécils et des épileptiques.**Lits disponibles, entrées, exspectants.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Anstalt <i>Etablissement</i>	Antal anstalter <i>Nombre d'établiss.</i>				Vårdplatser d. ³¹ / ₁₂ <i>Lits disponibles</i>		Intagna under året <i>Entrées</i>		Exspektanter d. ³¹ / ₁₂ <i>Exspect.</i>				
	pour bâtards pour éducables	pour obédiss. pour non-éducables	pour épileptiques pour épileptiques	Samtliga, <i>Ensemble</i>	Sinnesslöa <i>Imbéciles</i>		Epileptiker <i>épileptiques</i>	Sinnesslöa <i>Imbéciles</i>		Epileptiker <i>épileptiques</i>	Stöben <i>Interne</i>	Arbetsmen <i>Artisans</i>	Vårdhem <i>Verges</i>
					bildbara <i>éducables</i>	obildbara <i>non-éducables</i>		bildbara <i>éducables</i>	obildbara <i>non-educables</i>				
Statliga anstalter. <i>Etablissements de l'Etat</i>	3	1	1	4	232	62	222	35	—	31	31	19	23
Statens anstalt för blinda med komplicerat lyte, Lund	1	1	—	1	114	62	—	6	—	—	—	3	28
Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor, Vänersborg	1	—	—	1	38	—	—	6	—	—	—	—	—
Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar, Salbohed	1	—	—	1	80	—	—	23	—	—	6	1	—
Statens anstalt för fallandesjuka, Vilhelmsro	—	—	1	1	—	—	222	—	—	31	25	15	—
Landstings och primärkommuners anstalter. <i>Etablissements des conseils départementaux et des communes</i>	39	24	2	48	3 399	1 670	51	530	139	10	437	61	535
Internat	30	24	2	39	2 905	1 670	51	408	139	10	424	61	535
Externat	9	—	—	9	494	—	—	122	—	—	13	—	—
Enskilda anstalter (internat). <i>Etablissements privés</i>	44	62	9	91	1 385	2 772	671	239	370	95	28	59	364
Summa Total	86	87	12	143	5 016	4 504	944	804	509	136	496	139	927

¹ Ej lika med summan av kol. 2, 3 och 4, då vissa anstalter äro kombinerade.(24) Anstalter för sinnesslöa och fallandesjuka. Befintliga patienter den ³¹/₁₂ 1948. *Etablissements des imbécils et des épileptiques. Restants au ³¹/₁₂.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Anstalt <i>Etablissement</i>	Elever i <i>Elèves dans</i>										Försöks- utskrivna <i>Libérés à l'essai</i>		
	skolhem <i>internat</i>		arbets- hem <i>asile de travail</i>		vårdhem <i>infirmerie</i>		kontrollerad familjevård <i>soins fam. contrôlés</i>		Försöks- utskrivna <i>Libérés à l'essai</i>		Summa <i>Total</i>		
	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	samliga ensemble
Statliga anstalter. <i>Etablissements de l'Etat</i>	131	124	92	90	31	36	—	7	75	2	329	259	588
Statens anstalt för blinda med kom- plicerat lyte, Lund	26	24	26	33	31	36	—	1	2	1	85	95	180
Statens uppfostringsanstalt för sin- nesslöa flickor, Vänersborg	—	34	—	—	—	—	—	6	—	1	—	41	41
Statens uppfostringsanstalt för sin- nesslöa gossar, Salbohed	38	—	35	—	—	—	—	—	73	—	146	—	146
Statens anstalt för fallandesjuka, Vilhelmsro	67	66	31	57	—	—	—	—	—	—	98	123	221
Landstings och primärkommuners anstalter. <i>Etablissements des conseils départementaux et des communes</i>	1 184	771	708	595	876	705	420	243	190	99	3 378	2 413	5 791
Internat	980	608	695	579	876	705	420	243	188	98	3 159	2 233	5 392
Externat	204	163	13	16	—	—	—	—	2	1	219	180	399
Enskilda anstalter (internat). <i>Etablissements privés</i>	150	138	886	742	1434	1391	78	44	1	10	2 549	2 325	4 874
Summa Total	1 465	1033	1686	1427	2341	2132	498	294	266	111	6 256	4 997	11 253

Specifikation av under år 1948 intagna på sinness-
Entrées dans les hôpitaux d'aliénés pendant l'année 1948, appartenant à

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Grupp A										
Sjukhus <i>Hôpitaux</i>	För vård <i>Pour soins</i>				För observation enl. kap. 4 ssjl. <i>Pour observation</i>						
	I allt <i>Total</i>		därav på egen ansökan <i>sur propre demande</i>		I allt <i>Total</i>		därav på egen ansökan <i>sur propre demande</i>		Eft. slutförd observ. till vård över- förda <i>Après observ. soumis aux soins</i>		
	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	
1 Statens sinnessjukhus. <i>Hôpitaux d'aliénés de l'Etat.</i>	3 671	3 668	1 331	1 564	191	145	179	142	56	46	
2 För sinnessjuka. <i>Pour aliénés.</i>	3 501	3 594	1 331	1 564	191	145	179	142	56	46	
3 Psykiatriska sjukhuset (sek. sjukh.)	72	35	44	11	9	—	9	—	1	—	
4 Ulleråkers sjukhus	265	256	54	90	15	—	14	—	9	—	
5 S:ta Anna »	69	91	28	41	2	3	1	3	1	—	
6 Sundby »	230	213	63	70	1	8	1	8	1	—	
7 Birgittas »	157	197	89	94	10	3	10	2	4	3	
8 Ryhovs »	225	297	78	145	3	6	3	6	—	4	
9 S:t Sigfrids »	195	178	64	73	8	4	8	4	—	1	
10 S:ta Gertruds »	152	194	60	70	1	8	1	8	—	—	
11 S:t Olofs »	81	67	53	53	—	1	—	1	—	—	
12 S:t Lars »	239	279	45	69	8	2	7	2	—	—	
13 S:ta Maria »	379	379	166	191	10	5	10	5	2	—	
14 S:t Jörgens »	155	170	90	116	2	1	1	1	—	—	
15 Restads »	144	179	26	49	3	6	1	5	1	—	
16 Källshagens » (sek. sjukh.)	73	23	2	2	—	—	—	—	—	—	
17 Mariebergs »	170	182	77	92	7	7	6	7	6	2	
18 Sätters »	180	156	72	66	38	10	35	9	11	6	
19 Sidsjöns »	222	217	92	111	20	24	20	24	3	6	
20 Gådeå » (sek. sjukh.)	20	25	5	9	1	—	1	—	—	—	
21 Frösö »	183	159	92	99	30	27	29	27	9	15	
22 Umedalens »	268	220	93	97	9	26	8	26	1	7	
23 Furunäsets »	112	77	38	16	14	4	14	4	7	2	
24 För sinnesslöa. <i>Pour imbecils.</i>	80	74	—	—	—	—	—	—	—	—	
25 Vipeholms sjukhus	31	15	—	—	—	—	—	—	—	—	
26 Västra Marks »	—	59	—	—	—	—	—	—	—	—	
27 Salberga »	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
28 Vissa städers sinnessjuk- hus. <i>Hôpitaux d'aliénés de certaines villes.</i>	2 306	1 979	1 207	961	25	12	11	12	12	4	
29 Beckomberga sjukhus, Sthlm ...	1 291	893	858	459	10	8	8	8	4	2	
30 Långbro sjukhus, (d:o)	442	380	221	177	5	3	—	3	3	2	
31 S:t Eriks sjukhus, avd. för sin- nessj., (d:o)	50	65	11	5	—	—	—	—	—	—	
32 Norrtulls sjukhus, avd. för sinnessj., (d:o)	—	29	—	—	—	—	—	—	—	—	
33 Rånäs sjukhus, (d:o)	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	
34 Malmö östra sjukhus, Malmö ...	121	104	57	50	3	1	3	1	—	—	
35 Lillhagens sjukhus, Göteborg ...	402	501	60	270	7	—	—	—	5	—	
36 Summa Total	5 977	5 647	2 538	2 525	216	157	190	154	68	50	

Grupp B. För vård intagna samt efter observation enl. 4 kap. ssjl. resp. undersökning enl. 6 kap. ssjl. till vård överförda med frånräkning av dem, som tidigare utskrivits och återin- tagits för samma sjukdomsform utan att däremellan ha varit friska, eller som förflyttats från sinnessjukhus tillhörigt staten eller stad, som övertagit hela sin sinnessjukvård.

Grupp C. Ånyo intagna, ej ovan under B medräknade.

Grupp D. Under grupp B upptagna med frånräknande av dem, som fört varit för vård intagna.

Grupp E. För vård intagna, förflyttade från sjukhus, som ovan sagts.

sjukhus, tillhöriga staten eller vissa städer.

l'Etat ou à des villes, qui ont pris à leur charge les soins de leurs aliénés.

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Groupe A										Grupp D Groupe D					
För undersökn. enl. kap. 6 ssjl. Pour examen				Summa för grupp A Total pour groupe A		Grupp B Groupe B		Grupp C Groupe C				Grupp E Groupe E			
I allt Total	Eft. slutförd undersökn. t. vård överförd Après exa- men soumis aux soins									I allt Total	därav ej förtur sin- nessjuka Pas aliénés auparavant				
M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.	M. H.	Kv. F.
30	1	2	—	3 892	3 814	3 167	3 236	352	369	2 584	2 519	1 994	1 950	210	109
30	1	2	—	3 812	3 740	3 097	3 172	349	363	2 515	2 458	1 994	1 950	203	105
—	—	—	—	81	35	36	9	16	—	23	6	17	5	21	26
5	1	1	—	285	257	246	235	6	12	182	168	173	141	23	9
—	—	—	—	71	94	58	77	11	14	45	57	45	54	1	—
—	—	—	—	231	221	214	202	5	—	149	137	130	110	12	11
—	—	—	—	167	200	139	173	19	27	115	149	104	135	3	—
15	—	—	—	243	303	200	265	23	30	187	227	133	176	2	6
—	—	—	—	203	182	138	131	29	40	117	113	91	93	28	8
—	—	—	—	153	202	136	170	9	22	88	109	80	88	7	2
1	—	—	—	82	68	72	59	6	7	56	39	54	38	3	1
3	—	1	—	250	281	229	271	—	1	163	167	132	108	11	7
—	—	—	—	389	384	302	278	72	98	261	223	146	158	7	3
1	—	—	—	158	171	127	144	25	19	106	110	84	85	3	7
—	—	—	—	147	185	135	173	2	2	110	127	88	101	8	4
—	—	—	—	73	23	60	16	—	—	50	10	5	10	13	7
2	—	—	—	179	189	173	178	1	2	115	123	102	108	2	4
—	—	—	—	218	166	178	160	3	—	164	144	125	87	10	2
2	—	—	—	244	241	170	186	19	33	145	166	115	139	36	4
—	—	—	—	21	25	14	15	4	8	13	13	12	13	2	2
—	—	—	—	213	186	161	159	26	15	141	123	131	98	5	—
1	—	—	—	278	246	203	199	64	26	191	188	151	156	2	2
—	—	—	—	126	81	106	72	9	7	94	59	76	47	4	—
—	—	—	—	80	74	70	64	3	6	69	61	—	—	7	4
—	—	—	—	31	15	29	13	2	1	29	13	—	—	—	1
—	—	—	—	—	59	—	51	—	5	—	48	—	—	—	3
—	—	—	—	49	—	41	—	1	—	40	—	—	—	7	—
—	—	—	—	2 331	1 991	2 049	1 727	191	106	1 122	1 014	934	826	78	150
—	—	—	—	1 301	901	1 137	802	131	39	547	473	499	423	27	54
—	—	—	—	447	383	418	349	18	26	261	224	208	203	9	7
—	—	—	—	50	65	22	19	1	1	22	19	14	13	27	45
—	—	—	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	124	105	88	81	31	21	60	58	54	51	2	2
—	—	—	—	409	501	384	476	10	19	232	240	159	136	13	6
30	1	2	—	6 223	5 805	5 216	4 963	543	475	3 706	3 533	2 928	2 776	288	259

Groupe B. Entrées pour soins et après observation et examen selon la loi sur les hôpitaux d'aliénés transférés pour soins sauf les aliénés transférés d'autres hôpitaux d'aliénés, appartenant à l'Etat ou à ville qui s'est chargée des soins de ses aliénés.

Groupe C. Entrés de nouveau, non compris sous B.

Groupe D. Malades entrés sous groupe B, sauf ceux entrés auparavant pour soins.

Groupe E. Transférés des hôpitaux mentionnés sous B.

Antal den 31 december 1948 befintliga vid sinnessjukhus, tillhöriga staten eller vissa städer.

Restants aux hôpitaux d'aliénés au 31 déc. 1948, appartenant à l'Etat ou à des villes, qui ont pris à leur charge les soins de leurs aliénés.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Sjukhus Hôpitaux	För vård Pour soins		Därav		Dont		För observ. (4 kap. ssjl.) Pour ob- servation		För under- sök. (6 kap. ssjl.) Pour examen		Summa Total		Exspektanter d. 31 dec. Expectants au 31 déc.		
			i kontrollerad familjevård dans soins fa- miliaux contrôlés		försökskrivna libérés à l'essai										
	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	
Statens sinnessjukhus. Hôpitaux de l'Etat.	15 671	12 768	352	253	3 252	2 684	4	1	4	—	15 679	12 764	1 108	804	
För sinnessjuka Pour aliénés	14 382	12 057	300	253	3 080	2 483	4	1	4	—	14 390	12 058	872	551	
Psykiatriska sjukhuset (sek.sjukh.)	174	173	—	—	35	25	—	—	4	—	174	173	2	1	
Ulleråkers sjukhus	1 098	953	49	64	243	255	—	—	1	—	1 099	953	37	36	
S:ta Annas »	195	184	1	1	49	68	—	—	—	—	195	184	—	7	
Sundby »	675	533	2	—	93	31	—	—	—	—	675	533	90	8	
Birgittas »	713	549	4	11	170	139	—	—	—	—	713	549	1	32	
Ryhovs »	1 124	978	—	—	336	254	—	—	2	—	1 126	978	139	100	
S:t Sigfrids »	845	674	65	45	199	101	—	—	—	—	845	674	59	49	
S:ta Gertruds »	720	598	15	3	48	30	—	—	—	—	720	598	89	34	
S:t Olofs »	194	212	12	20	34	46	—	—	—	—	194	212	3	4	
S:t Lars »	897	838	47	18	146	134	1	—	—	—	898	838	29	53	
S:ta Maria »	1 040	861	—	—	147	115	—	1	—	—	1 040	862	5	4	
S:t Jörgens »	326	277	—	—	70	46	—	—	—	—	326	277	16	25	
Restads »	891	724	—	—	163	46	—	—	—	—	891	724	138	36	
Källshagens » (sek.sjukh.)	881	327	15	—	284	16	—	—	—	—	881	327	15	—	
Mariebergs »	547	631	22	13	52	116	—	—	—	—	547	631	99	48	
Säters »	860	691	10	6	86	86	2	—	—	—	862	691	45	46	
Sidsjöns »	802	676	—	—	250	228	—	—	1	—	803	676	34	8	
Gådeå » (sek.sjukh.)	178	152	—	—	13	7	—	—	—	—	178	152	1	6	
Frösö »	868	625	9	1	299	270	1	—	—	—	869	625	29	34	
Umedalens »	733	917	17	30	160	337	—	—	—	—	733	917	5	—	
Furunäsets »	621	484	32	41	183	113	—	—	—	—	621	484	36	20	
För sinnesslöa Pour imbéciles	1 289	706	52	—	192	171	—	—	—	—	1 289	706	236	253	
Vipeholms sjukhus	696	194	—	—	19	4	—	—	—	—	696	194	220	222	
Västra Marks »	—	512	—	—	—	167	—	—	—	—	—	512	—	31	—
Salberga »	593	—	52	—	173	—	—	—	—	—	593	—	16	—	
Vissa städers sinnessjukhus. Hôpitaux de certaines villes.	2 510	3 019	—	2	199	198	2	2	—	—	2 512	3 021	59	82	
Beckomberga sjukhus	971	958	—	—	85	75	1	2	—	—	972	960	5	2	
Långbro »	545	620	—	—	34	56	—	—	—	—	545	620	—	—	
S:t Eriks sjh., avd. f. sinnessj.	53	300	—	—	2	4	—	—	—	—	53	300	—	—	
Norrulls » » »	—	109	—	2	—	2	—	—	—	—	—	109	—	—	—
Rånäs sjukhus	—	109	—	—	—	—	—	—	—	—	—	109	—	—	—
Malmö östra sjukhus	278	311	—	—	11	16	1	—	—	—	279	311	54	80	
Lillhagens »	663	612	—	—	67	45	—	—	—	—	663	612	—	—	
Summa Total	18 181	15 782	352	255	3 451	2 892	6	3	4	—	18 191	15 785	1 167	886	

¹ Jfr beträffande övriga anstalter för sinnesslöa tab. 24.

**Antal under år 1948 avgångna från sinnessjukhus, tillhöriga staten
eller vissa städer.**

*Sorties des hôpitaux d'aliénés pendant l'année 1948, appartenant à l'Etat ou aux villes,
qui ont pris à leur charge les soins de leurs aliénés.*

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukhus Hôpitaux	Vid in- tag- ningen ej i be- hov av vård (17 § ssjl.) Soins pas néces- saires	Åter- ställda (17 § ssjl.) Mal- des guéris	För- bätt- rade (17 § ssjl.) Amé- liorés	Av plats- brist el. för vård utom sjh. (18 § ssjl.) Par manque de place ou pour soins en deh. de l'hôp.	För- flyt- tade till an- nes- sjukh. Trans- férés dans un autre hôpital	Efter slutförd observa- tion el. unders. (4-6 kap. ssjl.) Après observ. ou examen soumis	Andra av- gång- na Aut- res sorties	Av- lidna Dé- cédés	Summa Total	
Statens sinnessjukhus.										
<i>Hôpitaux d'aliénés de l'Etat.</i>	161	2 156	2 578	250	324	257	479	1 263	7 468	
För sinnessjuka. Pour aliénés.	161	2 153	2 368	250	302	257	478	1 208	7 177	
Psykiatriska sjukh. (sek. sjukh.)	6	26	29	7	37	7	—	17	129	
Ulleråkers sjukhus	8	143	208	—	33	10	16	111	529	
S:ta Annas »	4	66	41	—	2	4	23	34	174	
Sundby »	15	137	137	10	29	9	1	77	415	
Birgittas »	5	146	122	17	4	8	10	58	370	
Ryhovs »	13	238	81	15	23	19	71	72	532	
S:t Sigfrids »	9	122	100	11	20	11	40	52	365	
S:ta Gertruds »	—	187	49	25	12	8	37	42	360	
S:t Olofs »	—	13	43	37	3	2	11	26	135	
S:t Lars »	11	127	199	7	23	10	74	86	537	
S:ta Maria »	3	83	318	71	8	12	41	108	644	
S:t Jörgens »	3	168	51	8	16	5	40	16	307	
Restads »	14	119	95	12	23	8	2	53	326	
Källshagens » (sek. sjukh.)	1	2	102	8	19	—	—	21	153	
Mariebergs »	1	157	46	2	6	8	40	52	312	
Säters »	13	72	154	5	8	31	1	57	341	
Sidsjöns »	13	114	134	—	16	35	37	56	405	
Gådeå » (sek. sjukh.)	—	11	37	3	5	1	—	18	75	
Frösö »	7	133	124	4	7	32	—	52	359	
Umedalens »	27	56	248	8	6	28	32	156	561	
Furunäsets »	8	33	50	—	2	9	2	44	148	
För sinnesslöa. Pour imbecils.	—	3	210	—	22	—	1	55	291	
Vipeholms sjukhus	—	—	9	—	1	—	1	38	49	
Västra Marks »	—	—	55	—	3	—	—	8	66	
Salberga »	—	3	146	—	18	—	—	9	176	
Vissa städers sinnessjukhus.										
<i>Hôpitaux d'aliénés de certaines villes.</i>	12	1 020	1 917	232	252	18	448	377	4 276	
Beckomberga sjukhus	4	453	1 240	102	98	11	156	149	2 213	
Långbro »	8	225	308	25	28	3	137	88	822	
S:t Eriks sjh., avd. f. sinnessj.	—	7	31	1	48	—	—	46	133	
Norrulls » » »	—	—	4	—	16	—	—	7	27	
Rånäs sjukhus	—	—	—	—	3	—	—	2	5	
Malmö östra sjukhus	—	48	108	4	5	2	50	18	235	
Lillhagens »	—	287	226	100	54	2	105	67	841	
Summa Total	173	3 176	4 495	482	576	275	927	1 640	11 744	

(28) Översikt av antalet personer insjuknade i vissa infektionssjukdomar med anmälningsplikt åren 1939—1948.

Maladies infectieuses, rapportées par tous les médecins (aperçu)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
År, månad <i>Année, mois</i>	Schar- lakans- feber <i>Scar- latina</i>	Difteri <i>Diph- teria</i>	Barn- förlam- ning <i>Polio- myelit ant. acuta</i>	Paratyfus o. nerv- feber <i>Febr. paraty- phoidea et typhoidea</i>	Rödsot <i>Dysen- teria</i>	Sömn- sjuka <i>Ence- phalitis epid.</i>	Epidemisk hjärn- feber <i>Menin- gitis cerebr. epid.</i>	Undant- lant- feber <i>Febris undulan- s</i>	Weills sjuk- dom <i>Morbus Weilli</i>	Hepa- titis epidemica ¹
1939	40 505	181	615	479	228	28	31	114	17	633
1940	24 373	290	450	456	166	25	32	111	31	1 041
1941	12 953	280	720	643	652	21	104	71	8	1 126
1942	20 684	1 284	750	270	1 458	59	110	51	54	4 281
1943	29 812	2 457	2 198	444	1 669	13	77	47	44	7 636
1944	29 537	3 868	2 716	258	1 786	5	118	40	37	7 424
1945	15 931	2 620	2 446	359	661	8	90	41	12	7 427
1946	12 087	932	558	677	480	27	130	45	10	7 122
1947	11 111	357	1 481	1 206	442	16	86	32	11	8 648
1948	7 744	206	818	362	123	5	67	25	5	11 667
Medeltal 1939—1948	20 474	1 247	1 275	515	767	21	85	58	23	5 700
Däruv:										
Januari	1 820	114	41	34	48	1	7	5	3	492
Februari	1 905	106	27	30	46	1	8	5	1	479
Mars	2 045	116	19	26	48	1	6	6	2	473
April	1 804	86	17	26	39	1	8	5	2	426
Maj	2 063	84	16	55	34	2	9	5	1	409
Juni	1 748	59	28	45	28	1	7	5	1	327
Juli	1 204	82	64	70	45	2	5	6	2	323
Augusti	1 095	72	224	67	141	2	7	4	2	426
September...	1 443	83	332	60	126	3	7	4	3	568
Oktober	1 837	145	295	42	89	4	8	4	3	627
November...	1 856	157	149	27	80	2	7	5	2	622
December ...	1 654	143	63	33	43	1	6	4	1	528

(29) Infektionssjukdomar med anmälningsplikt år 1948.

Maladies infectieuses, rapportées par tous les médecins, par mois et département.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Sjukdomar, län, städer	Insjuknade <i>Cas de maladie</i>												
<i>Maladies, départements, villes</i>	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Sömnssjuka. Encephalitis epidemica.													
Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Blekinge län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hallands län	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Örebro län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Västernorrlands län	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hela riket Total	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	5
Stadsläkardistrikt ¹	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Provinsialläkardistrikt ²	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4

¹ Ofullständigt rapporterad före 1943. — ² Districts des médecins de ville. — ³ Districts des médecins cantonaux.

INFektionssjukdomar med anmälningsplikt år 1948 (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Sjukdomar, län, städer	Insjuknade <i>Cas de maladie</i>												
<i>Maladies, départements, villes</i>	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Scharlakansfeber. <i>Scarlatina.</i>													
Stockholms stad	76	83	87	65	58	41	15	54	106	190	202	169	1 146
Stockholms län	44	37	45	32	44	49	23	16	29	70	94	77	560
Uppsala län	13	11	14	10	14	14	6	8	9	13	22	17	151
Södermanlands län	18	16	11	17	6	18	15	10	33	45	46	63	298
Norrköpings stad	15	18	10	14	7	2	9	5	14	17	14	14	139
Östergötlands län i övr.	62	44	56	35	17	11	18	26	64	69	74	79	555
Jönköpings län	20	27	17	13	22	15	5	20	44	62	51	37	333
Kronobergs län	11	9	7	5	11	8	2	8	9	15	13	9	107
Kalmar län	28	61	55	41	50	17	27	20	41	33	43	21	437
Gotlands län	2	1	3	5	—	2	7	8	8	12	9	4	61
Blekinge län	8	10	13	7	7	1	1	2	13	65	39	30	196
Kristianstads län	15	7	9	7	4	6	2	6	25	34	14	8	137
Malmö stad	34	22	24	23	8	17	4	7	13	34	46	22	254
Hälsingborgs stad	6	10	4	1	4	7	9	9	19	22	17	12	125
Malmöhus län i övr.	25	11	14	13	9	12	13	11	30	29	45	38	250
Hallands län	2	3	4	3	1	1	4	3	7	16	14	3	61
Göteborgs stad	24	49	36	33	8	15	11	4	20	17	21	24	262
Göteborgs o. Bohus län i övr.	5	9	10	4	9	8	16	46	15	4	19	10	155
Älvsborgs län	11	3	8	4	12	14	4	13	44	33	20	16	182
Skaraborgs län	38	24	33	38	20	35	19	11	20	45	53	59	395
Värmlands län	10	5	13	4	18	6	3	6	13	15	29	56	178
Örebro län	13	13	18	5	25	8	7	6	16	30	26	23	190
Västmanlands län	24	21	35	22	21	22	14	17	32	35	23	55	321
Kopparbergs län	36	26	11	14	8	8	3	17	22	30	34	24	233
Gävleborgs län	18	24	17	8	6	11	10	10	15	21	9	12	161
Västernorrlands län	28	36	28	25	26	22	10	10	19	33	55	29	321
Jämtlands län	14	5	8	7	5	3	17	7	15	9	6	3	99
Västerbottens län	17	18	13	13	10	6	5	9	11	15	12	7	136
Norrbottnens län	50	36	27	24	27	18	17	8	21	29	22	22	301
Hela riket <i>Total</i>	667	639	630	492	457	397	296	377	727	1 042	1 072	948	7 744
Stadsläkardistrikt	355	322	332	284	220	184	115	190	420	666	653	584	4 325
Provinsiälläkardistrikt	312	317	298	208	237	213	181	187	307	376	419	364	3 419
Paratyfus. <i>Febris paratyphoidea.</i>													
Stockholms stad	13	8	11	4	7	4	7	7	4	7	4	11	87
Stockholms län	8	6	16	1	5	—	4	2	1	1	—	—	44
Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Södermanlands län	—	1	2	—	—	—	—	—	3	1	—	1	8
Norrköpings stad	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Östergötlands län i övr.	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Jönköpings län	1	—	—	2	1	2	—	—	1	3	—	—	10
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Kalmar län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Gotlands län	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2
Kristianstads län	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3
Malmö stad	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Malmöhus län i övrigt	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2
Göteborgs stad	—	7	2	4	2	—	—	—	—	1	—	1	17
Göteborgs o. Bohus län i övr.	—	1	1	1	—	1	1	1	—	—	—	—	6
Älvsborgs län	—	1	—	—	1	2	1	1	—	—	—	—	35
Värmlands län	7	9	5	1	—	1	1	2	8	—	1	—	53
Örebro län	—	3	2	3	—	4	1	—	33	7	—	—	5
Västmanlands län	1	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	5
Kopparbergs län	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	3
Gävleborgs län	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	3
Västernorrlands län	8	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	10
Jämtlands län	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Hela riket <i>Total</i>	38	39	44	17	16	17	15	18	60	21	8	13	306
Stadsläkardistrikt	25	27	35	14	14	11	11	9	41	17	5	12	221
Provinsiälläkardistrikt	13	12	9	3	2	6	4	9	19	4	3	1	85

INFEKTIONSSJUKDOMAR MED ANMÄLNINGSPLIKT ÅR 1948 (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Sjukdomar, län, städer	Insjuknade <i>Cas de maladie</i>												
<i>Maladies, départements, villes</i>	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Undulantfeber. <i>Febris undulans.</i>													
Stockholms stad	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	3
Stockholms län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Uppsala län	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Södermanlands län	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Östergötlands län i övrigt	—	—	1	—	1	—	—	1	—	1	—	—	4
Jönköpings län	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Kalmar län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Kristianstads län	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Malmöhus län i övrigt	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4
Västmanlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2
Kopparbergs län	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	3
Hela riket <i>Total</i>	1	2	1	4	—	6	2	1	1	2	3	2	25
Stadsläkardistrikt	—	1	—	1	—	2	—	—	1	1	—	2	8
Provinsiällakardistrikt	1	1	1	3	—	4	2	1	—	1	3	—	17
Wells sjukdom. <i>Morbus Weilii.</i>													
Blekinge län	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Hela riket <i>Total</i>	—	1	1	2	—	—	—	—	—	1	—	—	5
Stadsläkardistrikt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Provinsiällakardistrikt	—	1	1	2	—	—	—	—	—	1	—	—	5
Smittkoppor. <i>Variola.</i>													
Epidemisk gulset. <i>Hepatitis epidemica.</i>													
Stockholms stad	72	73	90	71	60	56	49	63	62	105	89	82	872
Stockholms län	39	31	14	18	24	22	23	31	29	44	31	44	350
Uppsala län	22	18	18	9	11	7	6	20	13	8	10	8	150
Södermanlands län	48	64	40	33	29	36	27	24	59	55	63	49	527
Norrköpings stad	2	8	9	6	13	11	25	14	26	11	21	21	152
Östergötlands län i övrigt	15	4	5	10	6	12	14	17	21	38	24	30	196
Jönköpings län	28	19	22	19	9	8	8	11	10	10	29	17	190
Kronobergs län	4	7	6	5	8	2	3	22	46	49	39	9	200
Kalmar län	24	24	19	12	14	14	9	15	14	21	11	12	189
Gotlands län	—	1	—	1	—	1	7	5	14	17	7	10	63
Blekinge län	12	14	19	6	5	6	5	3	18	14	8	2	112
Kristianstads län	35	17	15	9	10	3	6	7	3	9	8	1	123
Malmö stad	25	18	22	35	25	17	32	31	23	26	33	22	309
Hälsingborgs stad	1	1	7	2	2	—	—	3	—	—	—	—	16
Malmöhus län i övrigt	8	9	24	15	24	9	6	9	9	13	14	12	152
Hallands län	11	9	4	7	3	6	7	2	2	2	—	1	54
Göteborgs stad	26	31	42	38	20	22	15	19	24	31	20	16	304
Göteborgs o. Bohus län i övr.	8	9	15	3	10	9	3	2	8	12	8	6	93
Älvsborgs län	24	29	38	22	18	10	14	10	25	22	16	21	249
Skaraborgs län	90	73	68	40	48	33	35	43	44	40	44	28	586
Värmlands län	23	38	54	36	31	21	21	9	11	17	17	30	308
Örebro län	16	40	38	30	49	27	27	29	39	27	38	27	387
Västmanlands län	131	134	122	114	109	125	145	112	155	144	138	55	1 484
Kopparbergs län	198	182	187	125	85	52	41	40	47	64	76	162	1 259
Gävleborgs län	97	106	267	376	200	158	113	74	62	99	96	88	1 736
Västernorrlands län	61	213	98	89	123	107	62	60	56	50	51	52	1 022
Jämtlands län	13	19	19	14	18	14	13	12	10	6	9	2	149
Västerbottens län	16	22	24	22	26	13	16	11	25	20	10	9	214
Norrbottnens län	25	24	13	22	39	12	6	13	20	13	20	14	221
Hela riket <i>Total</i>	1 074	1 237	1 299	1 189	1 012	815	724	722	863	982	920	830	11 667
Stadsläkardistrikt	359	403	403	297	254	234	223	265	306	364	339	307	3 754
Provinsiällakardistrikt	715	834	896	892	758	581	501	457	557	618	581	523	7 913

INFEKTIONSSJUKDOMAR MED ANMÄLNINGSPLIKT ÅR 1948 (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Sjukdomar, län, städer	Insjuknade <i>Cas de maladie</i>												
<i>Maladies, départements, villes</i>	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Epidemisk hjärnfeber. Meningitis cerebrospinalis epidemica.													
Stockholms stad	1	2	—	—	—	—	1	—	—	2	—	1	7
Stockholms län	—	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	5
Uppsala län	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2
Södermanlands län	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Östergötlands län i övrigt ..	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	6
Jönköpings län	1	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	1	5
Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Gotlands län	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Blekinge län	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kristianstads län	1	—	—	1	—	—	—	—	2	1	—	—	5
Malmöhus län i övrigt	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hallands län	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Göteborgs stad	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Älvsborgs län	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	3
Värmlands län	2	—	1	1	—	—	1	—	—	1	—	—	6
Örebro län	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Västmanlands län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Kopparbergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Gävleborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	3
Jämtlands län	—	2	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	5
Västerbottens län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	3
Hela riket <i>Total</i>	11	8	3	5	4	8	5	1	5	12	3	2	67
Stadsläkardistrikt	6	5	1	—	2	1	2	1	3	7	2	1	31
Provinsialläkardistrikt	5	3	2	5	2	7	3	—	2	5	1	1	36
Difteri. Diphtheria.													
Stockholms stad	4	5	11	2	3	2	—	—	—	1	1	1	30
Stockholms län	2	—	6	2	6	—	—	1	1	1	—	—	19
Uppsala län	—	—	1	9	1	4	1	2	4	1	2	1	26
Södermanlands län	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	4
Norrköpings stad	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	3
Östergötlands län i övr.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2
Jönköpings län	—	2	2	—	1	—	—	—	—	—	1	1	7
Kronobergs län	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	3
Kalmar län	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Gotlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads län	—	1	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	4
Malmö stad	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	3
Hälsingborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus län i övrigt	—	—	1	1	—	—	—	9	—	9	—	3	23
Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs stad	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Göteborgs o. Bohus län i övr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Älvsborgs län	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	4
Skaraborgs län	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	3
Värmlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro län	—	1	—	—	4	2	—	—	—	—	1	4	12
Västmanlands län	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	4
Kopparbergs län	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	4
Gävleborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Västernorrlands län	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens län	1	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	5
Norrbottnens län	3	8	3	6	4	6	3	—	—	—	5	—	44
Hela riket <i>Total</i>	14	19	27	24	25	19	5	18	9	20	7	19	206
Stadsläkardistrikt	7	10	13	9	9	12	1	1	4	5	4	9	89
Provinsialläkardistrikt	7	9	9	15	16	7	4	17	5	15	3	10	117

INFEKTIONSSJUKDOMAR MED ANMÄLNINGSPLIKT ÅR 1948 (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Sjukdomar, län, städer	Insjuknade <i>Cas de maladie</i>												
<i>Maladies, départements, villes</i>	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Barnförslämning med förslämning. <i>Poliomyelitis anterior acuta cum paresi.</i>													
Stockholms stad	3	2	1	2	1	1	1	7	10	14	12	5	59
Stockholms län	3	—	—	1	2	—	—	4	11	5	—	2	28
Uppsala län	—	1	—	—	—	1	1	2	—	1	1	—	7
Södermanlands län	—	1	—	—	—	—	—	—	4	—	2	1	8
Norrköpings stad	—	2	1	1	—	—	—	3	3	2	1	2	15
Östergötlands län i övr.	3	2	3	2	2	—	2	4	7	13	3	—	41
Jönköpings län	3	1	1	—	—	1	—	4	16	23	8	6	63
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	3	10	12	8	—	33
Kalmar län	—	—	—	—	—	1	—	1	2	1	6	1	12
Gotlands län	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	2	—	5
Blekinge län	1	—	—	—	—	—	2	2	4	—	—	—	9
Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	—	6	5	10	2	2	25
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	3
Hälsingborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	4	—	9
Malmöhus län i övr.	—	—	2	—	1	—	—	3	1	—	1	—	8
Hallands län	—	2	—	1	1	—	—	27	41	26	6	1	105
Göteborgs stad	1	1	—	—	1	—	1	1	8	6	2	3	24
Göteborgs o. Bohus län i övr.	—	—	—	—	1	—	—	—	5	2	—	2	10
Älvsborgs län	6	—	3	3	—	2	3	9	8	18	12	2	66
Skaraborgs län	1	1	1	1	—	1	3	—	8	4	—	—	20
Värmlands län	1	—	—	—	—	—	1	—	3	5	3	6	19
Örebro län	3	—	—	—	2	2	2	1	1	2	—	1	14
Västmanlands län	—	—	1	—	1	1	—	2	1	2	—	2	10
Kopparbergs län	—	—	—	1	—	—	4	1	6	4	4	—	20
Gävleborgs län	1	—	1	1	—	—	—	2	—	1	—	—	6
Västernorrlands län	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	5
Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	2	—	6
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens län	1	—	—	1	—	—	—	1	2	1	—	—	6
Hela riket <i>Total</i>	28	14	14	13	14	10	20	87	160	159	79	38	636
Stadsläkardistrikt	11	7	6	7	4	5	6	45	71	61	42	19	284
Provinsiälläkardistrikt	17	7	8	6	10	5	14	42	89	98	37	19	352
Barnförslämning utan förslämning. <i>Poliomyelitis anterior acuta sine paresum.</i>													
Stockholms stad	—	—	—	—	1	—	—	3	8	3	1	2	18
Stockholms län	—	1	—	1	—	1	—	—	5	2	2	—	12
Södermanlands län	—	—	—	1	—	1	—	1	2	—	—	—	5
Östergötlands län i övrigt	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	4	3	10
Jönköpings län	—	—	1	—	—	—	—	2	6	4	2	—	15
Kronobergs län	—	—	—	—	—	2	—	1	5	3	3	—	14
Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Gotlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Blekinge län	1	—	—	—	—	—	2	5	6	5	—	—	19
Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	5
Hälsingborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	2	—	5
Malmöhus län i övrigt	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2
Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	8	7	9	2	—	26
Göteborgs stad	—	—	—	—	2	—	—	1	7	—	—	1	11
Göteborgs o. Bohus län i övr.	—	1	—	—	—	1	—	—	3	2	—	—	7
Älvsborgs län	1	—	—	—	—	—	—	—	1	5	2	—	9
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	3
Värmlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	4
Örebro län	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Västmanlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Kopparbergs län	—	—	—	—	—	—	—	2	9	—	—	—	11
Hela riket <i>Total</i>	2	2	1	2	3	6	2	26	68	43	20	7	182
Stadsläkardistrikt	2	1	—	1	3	—	—	12	38	18	7	4	86
Provinsiälläkardistrikt	—	1	1	1	—	6	2	14	30	25	13	3	96

INFektionssjukdomar med anmälningsplikt år 1948 (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Sjukdomar, län, städer	Insjuknade <i>Cas de maladie</i>												
<i>Maladies, départements, villes</i>	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Meningo-encephalit.													
Jönköpings län	2	1	—	2	—	1	—	2	1	—	1	1	11
Gotlands län	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Göteborgs stad	9	6	4	1	7	1	5	3	8	4	2	4	54
Hela riket <i>Total</i>	12	7	4	4	7	2	5	5	9	4	3	5	67
Stadsläkardistrikt	11	7	4	1	7	1	5	5	9	4	3	4	61
Provinsialläkardistrikt	1	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	1	6
Nervfeber. <i>Febris typhoidea.</i>													
Stockholms stad	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	1	1	6
Stockholms län	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	5
Jönköpings län	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	3
Kalmar län	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4
Gotlands län	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	3
Blekinge län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Kristianstads län	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Malmö stad	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Hälsingborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Malmöhus län i övrigt	—	—	—	—	—	1	1	—	—	3	1	1	7
Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Göteborgs o. Bohus län i övr.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Älvsborgs län	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Örebro län	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Västmanlands län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Kopparbergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Gävleborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	4
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	3
Hela riket <i>Total</i>	9	3	1	2	2	5	4	2	10	6	5	7	56
Stadsläkardistrikt	4	2	—	2	1	1	2	1	5	5	2	5	30
Provinsialläkardistrikt	5	1	1	—	1	4	2	1	5	1	3	2	26
Rödsot. <i>Dysenteria epidemica.</i>													
Stockholms stad	1	1	3	4	—	2	1	3	2	3	1	—	21
Stockholms län	1	1	—	—	—	—	2	—	—	—	1	2	7
Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	1	5
Södermanlands län	—	—	1	—	1	1	—	—	—	11	13	1	28
Ostergötlands län	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	3
Jönköpings län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2
Malmöhus län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5	9	17
Värmlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Örebro län	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2
Kopparbergs län	5	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	7
Gävleborgs län	6	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	6	15
Västernorrlands län	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Jämtlands län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	2	5	—	—	2	—	—	9
Hela riket <i>Total</i>	15	7	5	4	1	5	11	5	6	20	24	20	123
Stadsläkardistrikt	6	1	4	4	1	2	5	4	3	7	11	13	61
Provinsialläkardistrikt	9	6	1	—	—	3	6	1	3	13	13	7	62

Tab. 30

**Fall av venerisk sjukdom år 1948 fördelade dels efter bostadsort,
dels efter smittningsort jämte översikt för åren 1939—1947.**

*Cas de maladie vénérienne année 1948, répartis d'après le domicile et le lieu d'infection ainsi
qu'un aperçu pour les années 1939—1947.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Län, vissa städer <i>Départements, certaines villes</i>	Ärwd syphilis <i>Syphilis congenita</i>		Förvärvat syphilis <i>Syphilis acquisita</i>			Gonorré <i>Gonorrhoea</i>			Ulcus molle			Summa	På 1 000 av folk- mängden <i>Sur 1000 habitants</i>
	M.	Kv.	M.	Kv.	Summa	M.	Kv.	Summa	M.	Kv.	S:a	Total	
	H.	F.	H.	F.	Total	H.	F.	Total	H.	F.	Total		
Bostadsort. Lieu de résidence.													
Stockholms stad	—	2	115	81	196	2 322	1 096	3 418	8	1	9	3 625	5.1
» » län	1	2	28	28	56	343	184	527	1	—	1	587	1.7
Uppsala »	—	2	3	6	9	130	66	196	—	—	—	207	1.4
Södermanlands »	2	1	6	7	13	112	50	162	1	—	1	179	0.9
Norrköpings stad	—	—	28	3	31	236	105	341	4	—	4	376	4.6
Östergötlands län i övr. .	—	2	10	9	19	153	56	209	—	—	—	230	0.9
Jönköpings län	1	2	16	6	22	84	36	120	3	—	3	148	0.6
Kronobergs »	—	—	1	1	2	46	19	65	1	—	1	68	0.4
Kalmar »	—	—	20	10	30	153	30	183	3	1	4	217	0.9
Gotlands »	—	—	4	—	4	54	16	70	2	—	2	76	1.3
Blekinge »	—	—	15	4	19	121	37	158	2	—	2	179	1.2
Kristianstads »	—	—	15	5	20	132	34	166	—	—	—	186	0.7
Malmö stad	—	—	65	24	89	379	195	574	4	1	5	668	3.6
Hälsingborgs stad	—	—	29	8	37	166	42	208	5	—	5	250	3.6
Malmöhus län i övr.	1	1	39	16	55	235	53	288	3	—	3	348	1.1
Hallands län	1	1	9	5	14	75	33	108	2	—	2	126	0.8
Göteborgs stad	—	1	114	57	171	685	270	955	30	2	32	1 159	3.4
Göteb. o. Boh. län i övr. .	1	1	16	8	24	95	27	122	3	—	3	151	0.8
Älvsborgs län	1	—	10	6	16	121	46	167	1	—	1	185	0.5
Skaraborgs »	—	—	5	5	10	117	39	156	—	—	—	166	0.7
Värmlands »	—	1	13	7	20	178	70	248	1	—	1	270	1.0
Örebro »	—	—	15	7	22	140	67	207	2	—	2	231	1.0
Västmanlands »	—	—	9	2	11	161	73	234	1	—	1	246	1.3
Kopparbergs »	—	—	6	10	16	163	83	246	—	—	—	262	1.0
Gävleborgs »	1	—	30	8	38	389	137	526	3	—	3	568	2.0
Västernorrlands »	—	—	17	6	23	286	106	392	3	—	3	418	1.5
Jämtlands »	—	1	1	2	3	151	62	213	—	—	—	217	1.5
Västerbottens »	—	—	6	3	9	75	29	104	—	—	—	113	0.5
Norrbottnens »	—	1	14	8	22	109	40	149	—	—	—	172	0.7
Summa 1948 Total	9	18	659	342	1 001	7 411	3 101	10 512	83	5	88	11 628	1.7
Smittningsort för ovanstående fall. Lieu d'infection.													
De fem största städerna	1	4	153	165	318	3 327	1 751	5 078	6	3	9	5 410	.
Övriga städer	5	4	71	84	155	1 723	817	2 540	10	1	11	2 715	.
Sveriges landsbygd	2	7	24	36	60	734	381	1 115	1	1	2	1 186	.
Danmark	1	—	30	10	40	267	22	289	2	—	2	332	.
Finland	—	—	15	2	17	72	13	85	1	—	1	103	.
Norge	—	—	5	3	8	47	16	63	—	—	—	71	.
Övriga utlandet	—	—	326	11	337	1 148	19	1 167	61	—	61	1 565	.
Okänd ort	—	3	35	31	66	93	82	175	2	—	2	246	.
Summa Total 1947	12	19	787	489	1 276	8 083	3 567	11 650	90	11	101	13 058	1.9
» » 1946	16	26	812	525	1 337	10 234	4 758	14 992	82	6	88	16 459	2.4
» » 1945	7	12	733	628	1 361	10 556	5 037	15 593	36	3	39	17 012	2.5
» » 1944	10	11	759	564	1 323	13 619	6 424	20 043	24	6	30	21 417	3.2
» » 1943	9	10	595	342	937	14 185	5 692	19 877	31	6	37	20 870	3.2
» » 1942	4	14	277	153	430	10 039	3 719	13 758	27	1	28	14 234	2.2
» » 1941	11	10	165	108	273	7 614	2 989	10 603	27	4	31	10 928	1.7
» » 1940	12	9	209	143	352	7 186	2 820	10 006	51	3	54	10 433	1.6
» » 1939	8	6	288	117	405	8 518	3 597	12 115	95	12	107	12 641	2.0

(31) Fall av venerisk sjukdom år 1948 efter ålder och kön.

Cas de maladie vénérienne année 1948 avec répartition par âge et par sexe.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Sjukdom Maladie	Summa Total	Den smittades ålder Age d'infectioné										
		under au-dessous 1 år an	1-9 år ans	10-14 år ans	15-19 år ans	20-24 år ans	25-29 år ans	30-39 år ans	40-49 år ans	50-59 år ans	60 år o. däröver ans et au-dessus connu	okänd ålder âge in- connu
Syfilis ¹ {M. H.	668	8	1	—	77	198	162	129	59	21	8	5
{Kv. F.	360	12	2	2	62	117	68	68	17	11	—	1
Summa Total	1 028	20	3	2	139	315	230	197	76	32	8	6
Gonorré ... {M. H.	7 411	4	—	3	958	2 567	1 810	1 529	392	109	22	17
{Kv. F.	3 101	8	18	17	782	898	593	564	174	38	4	5
Summa Total	10 512	12	18	20	1 740	3 465	2 403	2 093	566	147	26	22
Ulcus molle {M. H.	83	—	—	—	10	35	15	19	3	—	—	1
{Kv. F.	5	—	—	—	4	—	—	1	—	—	—	—
Summa Total	88	—	—	—	14	35	15	20	3	—	—	1

¹ Här i ingå samtliga fall av syfilis, såväl medfödd som förvärvad. *Ci-inclus syphilis congenita.*

(32) Medicinalstyrelsens skärmbildsundersökningar 1946—1948. Antal undersökta civila personer (exkl. patienter på sinnessjukhus) och gjorda fynd.

Les examens radiomicrophotographiques de la Direction générale de la Santé publique en 1946—1948. Nombre de personnes civiles examinées et cas dépistés.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Län Départements	Antal skärmbildsundersökta personer Nombre de personnes soumises à l'examen radiomicrophotographiques				Summa Total	Summa i % av hela folk- mängden En % de toute la popu- lation	Pågående eller ej säkert läkta fall av lungbe- st	Pågående el. ej säkert läkta fall med enbart hittillsymf. el. pleurit	Pågående eller ej säkert läkta fall med enbart hittillsymf. el. pleurit	Cavensbildningar Caerues	Summa kol. 7-9 Total col. 7-9	Hela antalet Fm % de col. 5 I % av kol. 5	Oskärt om sjukl. för- ändr. föreliggande. Cas pathologiques incert.
	1946	1947	1948										
Stockholms län	—	121 696	106 772	228 468	65.5	7 755	247	18	8 020	3.5	1 813		
Södermanlands län	22 635	60 012	79 411	162 058	78.2	3 859	153	25	4 037	2.5	872		
Norrköpings stad	—	23 175	38 205	61 380	74.9	2 198	77	9	2 284	3.7	435		
Östergötlands län i övr.	—	39 187	82 816	122 003	47.4	3 387	119	8	3 514	2.9	1 081		
Jönköpings län	—	33 317	40 173	73 490	28.0	1 844	87	5	1 936	2.6	659		
Kalmar län	—	—	42 987	42 987	18.4	983	36	2	1 021	2.4	389		
Skaraborgs län	—	—	76 790	76 790	31.2	1 888	68	5	1 961	2.6	491		
Gävleborgs län	—	—	57 030	57 030	20.5	1 509	68	3	1 580	2.8	473		
Summa Total	22 635	277 387	524 184	824 206	43.0	23 423	855	75	24 353	3.0	6 213		

¹ Tuberculose pulmonaire. Cas manifestement non guéris ou avec guérison douteuse.² Tuberculose ganglionnaire ou pleurise. Cas manifestement non guéris ou avec guérison douteuse.

Tuberkulossjukligheten och -dödligheten år 1948.

Malades et décédés de tuberculose en 1948.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Län, städer Départements, villes	Tbc-fall kvarstående i central- dispensärregister den 31/12 <i>Cas de tuberc. au 31 déc. selon les registres des dispensaires cen- trales</i>					Nyupptäckta tbc-fall införda i centraldispensärregister <i>Nouveaux cas de tuberc. selon les registres des dispensaires centrales</i>					Avlidna i tbc (alla slag) en- ligt statistiska centralbyråns statistik <i>Décédés de tu- berc. (toutes ca- tégories) selon la statistique officielle</i>			
	Därav lungtbc. <i>Dont de tuberc. pulm.</i>					Därav lung-tbc. <i>Dont de tuberc. pulm.</i>					Antal <i>Nombre</i>		På 1 000 inv.	
	Hela antalet <i>Total</i>	På 1 000 inv. <i>Par 1 000 hab.</i>	Hela antalet <i>Total</i>	Öppen tbc. <i>Tuberc. contagieuse</i>		Hela antalet <i>Total</i>	På 1 000 inv.	Hela antalet <i>Total</i>	Öppen tbc. <i>Tuberc. contagieuse</i>					
				Antal <i>Nom- bre</i>	På 1 000 inv.				Antal <i>Nom- bre</i>	På 1 000 inv.				
Stockholms stad	11 464	16.2	8 333	730	1.0	1 723	2.4	1 103	277	0.4	400	0.57		
Stockholms län	4 540	12.8	3 248	436	1.2	908	2.6	598	97	0.3	157	0.44		
Uppsala »	2 222	14.7	1 624	371	2.5	232	1.5	140	45	0.3	61	0.40		
Södermanlands »	1 816	8.6	1 394	152	0.7	547	2.6	447	48	0.2	72	0.34		
Norrköpings stad	838	10.1	648	78	0.9	174	2.1	129	26	0.3	21	0.25		
Östergötlands län i övr. .	2 884	11.2	1 911	233	0.9	441	1.7	316	52	0.2	48	0.19		
Jönköpings län	2 479	9.4	1 661	305	1.2	359	1.4	225	45	0.2	93	0.35		
Kronobergs »	1 773	11.3	1 289	257	1.6	205	1.3	111	30	0.2	70	0.45		
Kalmar läns norra lst.-omr.	906	9.8	700	127	1.4	257	2.8	192	26	0.3	34	0.37		
» » södra »	1 834	13.0	1 301	206	1.5	236	1.7	146	49	0.3	59	0.42		
Gotlands län	1 038	17.7	756	82	1.4	99	1.7	56	17	0.3	41	0.70		
Blekinge »	2 322	16.0	1 625	415	2.9	224	1.5	109	60	0.4	78	0.54		
Kristianstads »	2 966	11.5	1 803	337	1.3	351	1.4	230	70	0.3	82	0.32		
Malmö stad	1 976	10.8	1 589	67	0.4	315	1.7	223	60	0.3	66	0.36		
Hälsingborgs stad	599	8.5	465	82	1.2	76	1.1	54	32	0.5	26	0.37		
Malmöhus län i övrigt ...	4 361	13.7	3 512	156	0.5	474	1.5	365	65	0.2	88	0.28		
Hallands län	1 286	8.0	886	217	1.4	215	1.3	104	40	0.2	41	0.26		
Göteborgs stad	4 263	12.5	2 805	445	1.3	482	1.4	297	121	0.4	115	0.34		
Göteb. o. Bohus län i övr.	2 898	14.6	2 071	254	1.3	344	1.7	191	61	0.3	64	0.32		
Älvsborgs län	3 104	8.9	2 187	352	1.0	406	1.2	254	100	0.3	109	0.31		
Skaraborgs »	2 160	8.8	1 028	349	1.4	448	1.8	208	28	0.1	86	0.35		
Värmlands »	2 875	10.4	1 710	264	1.0	433	1.6	222	88	0.3	92	0.33		
Örebro »	2 827	11.7	1 771	300	1.2	405	1.7	243	60	0.2	85	0.35		
Västmanlands »	1 940	10.1	1 160	330	1.7	291	1.5	163	14	0.1	72	0.27		
Kopparbergs »	3 217	12.4	2 165	287	1.1	409	1.6	260	102	0.4	128	0.49		
Gävle stad	476	10.6	330	22	0.5	77	1.7	48	21	0.5	16	0.36		
Gävleborgs län i övrigt...	3 219	13.7	2 196	369	1.6	638	2.9	486	138	0.6	121	0.51		
Västernorrlands län	4 668	16.8	2 939	329	1.2	660	2.4	342	95	0.3	185	0.66		
Jämtlands »	1 505	10.5	938	125	0.9	244	1.7	105	23	0.2	59	0.41		
Västerbottens »	4 310	18.7	2 613	355	1.5	479	2.1	223	73	0.3	126	0.55		
Norrbottnens »	4 172	17.8	2 534	442	1.9	606	2.6	343	154	0.7	163	0.70		
Summa Total 1948	86 938	12.6	59 192	8 474	1.2	12 808	1.9	7 933	2 117	0.3	2 858	0.42		
1947	89 043	13.1	59 076	8 990	1.3	13 708	2.0	8 484	2 213	0.3	3 453	0.51		
1946	92 835	13.8	59 063	8 808	1.3	14 717	2.2	8 618	2 363	0.4	3 449	0.51		
1945	95 275	14.4	59 200	9 458	1.4	17 234	2.6	9 638	2 417	0.4	3 947	0.59		

**Trafikolycksfall behandlade vid lasarett, sjukstugor m. fl. i såväl sluten som öppen vård
åren 1932, 1937, 1943, 1947 och 1948.**

Ensemble des accidents du traffic soignés dans le service fermé et le service ouvert.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Å r Année	Antal skadade personer som färdats med <i>Personnes blessées réparties suivant le moyen de transport employé</i>												Skadade fot- gängare <i>Piétons</i>	Sum- ma ska- dade <i>Total</i>	Skadans påföljd <i>Les suites de l'accid.</i>		
	luft- fartyg <i>avion</i>	järn- vägs- vagn <i>chemin de fer</i>	spår- vagn <i>tram- way</i>	personauto- mobil, omnibus <i>automobile, autobus</i>	lastautomobil <i>camion automobile</i>	motorcykel <i>motocyclette</i>	lätt- vikts- motor- cykel <i>légère</i>	tramp- cykel <i>bi- cyclette</i>	andra färd- medel <i>autres moyens de trans- port</i>	Förare <i>Chauf- feur</i>	Passa- gerare <i>Pas- sager</i>	Förare <i>Chauf- feur</i>			Passa- gerare <i>Pas- sager</i>	Förare <i>Moto- cyclist</i>	Passa- gerare <i>Pas- sager</i>
1932.....	—	52	155	1 771		1 604		3 606		579	2 419	10 186	224	463	9 499		
1937.....	—	72	109	2 265		1 484		7 478		677	2 669	14 754	291	595	13 868		
1943.....	15	162	223	102	358	62	168	120	21	22	11 953	1 135	2 209	16 550	202	497	15 851
1947.....	29	146	318	705	1 251	126	199	1 559	245	528	10 183	953	3 323	19 565	315	591	18 659
1948 ¹	²	²	630	490	1 330	100	190	1 550	230	470	11 900	1 250	3 630	21 770	290	660	20 820

¹ Delvis beräknat.

² Antal personer, som skadats vid färd med flyg eller järnväg ha icke beräknats.

Vid barnbördshus, lasarett, garnisonssjukhus och sjukstugor intagna för förlösnings- och aborter.

Admises dans les maternités, hôpitaux, hôpitaux militaires et infirmeries pour accouchements et avortements.

1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Intagna Entrées					Intagna Entrées				
Sjukvårdsområden, sjukhus <i>Districts de soins médicaux, hôpitaux</i>	som förlöst från foster, för vilket anmälningsplikt föreligger ¹	som förlöst från foster, enligt lagen om avbrytande av havandeskap ²	Övriga abortfall <i>Autres cas d'avortement</i>	Samtliga Total	Sjukvårdsområden, sjukhus <i>Districts de soins médicaux, hôpitaux</i>	som förlöst från foster, för vilket anmälningsplikt föreligger ¹	som förlöst från foster, enligt lagen om avbrytande av havandeskap ²	Övriga abortfall <i>Autres cas d'avortement</i>	Samtliga Total
Rikssjukhus.	4 875	271	198	.	Vadstena lasarett...	395	12	37	3
Allm. barnbördshuset.	2 624	135	46	—	Rejmyre sjukstuga...	45	—	—	—
Karolinska sjukhuset.	2 251	136	152	.	Ätvidabergs » ...	189	—	—	—
Stockholms stad.	9 852	1 019	1 328	(203)	Jönköpings län.	4 803	.	.	(6)
Södra barnbördshuset	2 345	101	90	1	Jönköpings lasarett ..	1 951	113	151	.
Sabbatsbergs sjukhus	2	680	1 012	200	Nässjö » ...	611	3	40	—
S:t Eriks »	2 857	30	55	2	Ulfspärre-Hägerflycht-ska lasarettet.....	444	3	.	.
Södersjukhuset	4 648	208	171	.	Värnamo lasarettetet.	909	11	90	1
Stockholms län.	1 873	.	.	(18)	Gislaveds sjukstuga ..	—	—	19	—
Löwenströmska las. .	364	28	40	—	Hyltebruks » ..	87	—	8	.
Mörby lasarett	—	164	.	.	Sävsjö » ..	—	—	7	—
Norrälja »	366	—	1	.	Tranås » ..	329	26	.	.
Södertälje »	1 002	86	131	18	Unnaryds » ..	—	—	2	.
Östhammars »	141	—	10	—	Vetlanda » ..	472	5	40	5
Uppsala län.	3 106	246	294	.	Kronobergs län.	1 838	3	63	(4)
Akademiska sjukhuset	2 611	246	288	.	Ljungby lasarett.....	702	3	59	4
Enköpings sjukstuga .	345	—	—	—	Värjö »	924	—	4	.
Lövstabsbruks » ..	39	—	6	.	Lenhovda sjukstuga..	212	—	—	—
Tierps » ..	111	—	—	—	Kalmar läns n:a.	801	15	102	6
Södermanlands län.	3 760	51	254	11	Västerviks lasarett... ..	801	15	91	6
Eskilstuna lasarett ...	1 389	33	162	7	Vimmerby sjukstuga .	—	—	11	—
Flens » ...	389	8	35	—	Kalmar läns s:a.	1 490	.	.	(1)
Kullbergska sjukhuset	643	6	51	3	Borgholms lasarett...	99	3	30	1
Nyköpings lasarett ..	867	4	—	—	Kalmar » ...	997	—	—	—
Mariefreds sjukstuga .	—	—	5	1	Oskarshamns » ...	394	3	.	.
Strängnäs » ..	335	—	1	—	Gotlands län.	587	39	79	9
Trosa » ..	137	—	—	—	Visby lasarett	587	39	79	9
Norrköpings stad.	1 865	62	169	10	Blekinge län.	1 320	35	124	.
Norrköpings lasarett .	1 865	62	169	10	Karlshamnns lasarett..	482	—	1	.
Östergötlands län i övr.	3 983	15	147	(7)	Karlskrona » ...	838	35	123	—
Motala barnbördshus .	752	—	32	.	Kristianstads län.	3 809	50	255	(14)
Finspångs lasarett ...	346	3	31	1	Hässleholms lasarett .	804	11	50	6
Kisa » ...	259	—	1	.	Kristianstads » ..	1 437	36	152	7
Linköpings »	1 883	—	19	3	Simrishamnns » ..	621	3	50	1
Söderköpings » ...	114	—	27	.	Ängelholms » ..	947	—	3	.

¹ Ayant accouché d'un fœtus avec déclaration obligatoire.

² Ayant accouché d'un fœtus selon la loi concernant l'interruption de la grossesse.

³ Dont cas d'infection.

VID BARNBÖRDSHUS, LASARETT, GARNISONSSJUKHUS OCH SJUKSTUGOR INTAGNA FÖR FÖRLÖSNING (forts.).

1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Sjukvårdsområden, sjukhus	Intagna				Sjukvårdsområden, sjukhus	Intagna			
	som för- lösts från foster, för vilket anmäl- ningsplikt föreligger	som för- lösts från foster, en- ligt lagen om avbry- tande av havande- skap	Övriga abortfall	Därav in- fekte- rade		som för- lösts från foster, för vilket anmäl- ningsplikt föreligger	som för- lösts från foster, en- ligt lagen om avbry- tande av havande- skap	Övriga abortfall	Därav in- fekte- rade
Malmö stad.	3 354	174	358	29	Värmlands län.	4 190	.	.	(13)
Allm. sjukhuset	3 354	174	358	29	Arvika lasarett	532	—	2	.
Hälsingborgs stad.	1 992	75	95	4	Filipstads »	378	2	50	.
Hälsingborgs barn- bördshus	1 992	75	95	4	Karlstads »	1 434	81	147	12
Malmöhus län i övr.	4 598	101	336	39	Kristinehamns »	490	—	4	.
Hörby lasarett	331	1	25	1	Säffle »	384	16	25	1
Landskrona »	683	1	8	—	Torsby »	487	5	47	.
Lunds »	2 591	89	234	27	Ärjängs »	241	—	14	.
Trelleborgs »	570	10	35	4	Dalby sjukstuga	104	—	—	—
Ystads »	423	—	34	7	Sunne »	—	—	14	—
Hallands län.	2 681	41	211	(9)	Uddeholms »	140	—	11	—
Falkenbergs lasarett..	458	—	1	.	Örebro län.	3 622	54	263	(35)
Halmstads » ..	947	11	108	6	Karlskoga lasarett ...	670	14	73	2
Varbergs » ..	661	22	70	2	Örebro » ...	2 073	35	151	29
Kungsbacka sjukstuga	294	6	22	1	Askersunds sjukstuga	248	2	17	—
Laholms »	321	2	10	—	Hällefors »	120	3	5	1
Göteborgs stad.	6 383	362	759	103	Lindesbergs »	314	—	—	—
Allm. o. Sahlgrenska sjukhuset	6 383	362	759	103	Ljusnarsbergs »	155	—	1	.
Göteb. o. Bohus län i övr.	2 639	26	160	(7)	Nora »	20	—	14	2
Lysekils lasarett	283	—	—	—	Ramsbergs »	22	—	2	1
Mölnåls »	1 055	—	11	3	Västmanlands län.	3 390	78	182	13
Strömstads »	225	3	25	3	Köpings lasarett	534	—	—	—
Uddevalla »	1 076	23	124	4	Norbergs »	322	8	21	4
Älvsborgs län.	5 169	.	.	(11)	Sala »	490	—	3	—
Alingsås lasarett	762	3	306	.	Västerås »	1 572	70	136	9
Borås »	2 072	33	4	11	Arboga sjukstuga	333	—	12	—
Vänersborgs »	830	—	4	—	Östervåla »	139	—	10	—
Bäckefors sjukstuga..	433	4	48	—	Kopparbergs län.	3 565	.	.	(8)
Svenljunga » ..	11	—	8	.	Falu barnbördshus...	1 628	8	—	.
Trollhättans » ..	510	4	32	—	Avesta lasarett	666	10	59	.
Ulricehamns » ..	327	—	28	—	Ludvika »	449	24	25	3
Ämås » ..	224	4	—	—	Mora »	388	10	64	—
Skaraborgs län.	3 253	.	.	(15)	Domnarvets sjukstuga	—	—	32	3
Falköpings lasarett...	678	59	102	.	Grängesbergs »	141	3	9	—
Lidköpings » ...	856	108	.	.	Leksands »	4	—	3	—
Mariestads »	704	9	57	9	Lima »	31	—	2	—
Garnisonssjukhuset i Karlsborg	132	—	—	—	Malungs »	31	—	2	—
» Skövde	641	4	70	6	Särna »	79	—	9	.
Skara sjukstuga	242	—	—	—	Älvdalens »	148	—	21	2
					Gävle stad.	1 606	95	162	12
					Gävle lasarett	1 606	95	162	12
					Gävleborgs län i övr.	2 949	.	.	(6)
					Bollnäs lasarett	638	18	74	2
					Hudiksvalls »	784	3	—	.
					Ljusdals »	491	—	1	.

Tab. 35

VID BARNBÜRDSHUS, LASARETT, GARNISONSSJUKHUS OCH SJUKSTUGOR INTAGNA FÖR FÖRLÖSSNING (forts.).

1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Sjukvårdsområden, sjukhus	Intagna				Sjukvårdsområden, sjukhus	Intagna			
	som för- lösts från foster, för vilket anmä- lingsplikt föreligger	som för- lösts från foster, en- ligt lagen om avbry- tande av havande- skap	Övriga abortfall	Därav Samt- in- fekte- rade		som för- lösts från foster, för vilket anmä- lingsplikt föreligger	som för- lösts från foster, en- ligt lagen om avbry- tande av havande- skap	Övriga abortfall	Därav Samt- in- fekte- rade
Söderhamns lasarett ..	507	16	38	4	Norsjö sjukstuga	123	—	11	—
Hofors sjukstuga	1	—	11	.	Robertsfors »	164	—	—	—
Ljusne »	69	2	3	—	Sorsele »	85	—	8	3
Sandvikens »	459	11	28	.	Stensele »	175	—	21	3
					Tärna »	40	—	3	.
Västernorrlands län.	4 261	145	414	(33)	Vilhelmina »	206	3	19	1
Backe lasarett	205	2	36	—	Vindelns »	71	—	—	—
Härnösands »	714	23	80	6	Åsele »	119	—	18	—
Sollefteå »	680	45	79	.					
Sundsvalls »	1 726	75	219	27	Norrbottnens län.	4 158	.	.	(12)
Örnsköldsviks »	986	—	—	—	Gällivare lasarett	416	8	.	.
					Haparanda »	292	19	46	5
Jämtlands län.	1 326	.	.	.	Kalix »	430	—	—	—
Svegs lasarett ...	224	—	5	.	Luleå »	677	11	64	2
Östersunds » ...	1 044	5	.	.	Piteå »	642	—	2	.
Ströms sjukstuga	58	—	—	—	Garnisonssjukhuset i				
					Boden	675	—	1	.
Västerbottens län.	4 181	13	297	(18)	Arjeplogs sjukstuga ..	95	8	.	.
Skellefteå lasarett....	963	9	131	9	Arvidsjaurs » ..	275	6	17	.
Umeå »	1 049	—	1	.	Kiruna » ..	271	8	27	4
Bjurholms sjukstuga	9	—	10	.	Pajala » ..	176	—	12	1
Bureå »	90	—	8	—	Vittangi » ..	85	4	.	.
Burträsk »	148	—	15	1	Överkalix » ..	124	—	1	.
Bycke »	170	—	2	—					
Dorotea »	138	—	17	1	Hela riket Total	107 279	12 265	.	.
Lycksele »	279	1	13	.	Därav med spec.				
Malåträsk »	107	—	10	—	uppgifter		3 574	8 330	.
Nordmalings »	245	—	10	—	Därav med fullst.				
					uppgifter			6 971	656

Förlossningar och födda barn år 1948 fördelade efter sjukvårds- områden och vårdform.¹

*Accouchements et naissances répartis d'après les districts de service médical et la
forme de l'entretien.¹*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Antal förloss- ningar <i>Accouchements</i>						Antal födda barn ² <i>Nombre d'enfants nés</i>				
Sjukvårdsområden och vårdform ⁴ <i>Districts de soins médicaux et forme de l'entretien</i>	Hela antalet ⁵ <i>Total</i>	Därav fall, då modern avlidit <i>Dont les cas ou la mère est dé- cédée</i>	Fullgångna ³ <i>Nés à terme</i>	Ofullgångna <i>Nés avant terme</i>							Summa födda <i>Total</i>
			Levande födda ³ <i>Vivants</i>	Därav döda <i>Dont dé- cédés</i>	Dödfödda <i>Mort-nés</i>	Därav döda un- der förlossningen <i>Dont dé- cédés pen- dant l'accouchement.</i>	Levande födda ³ <i>Vivants</i>	Därav avlidna <i>Dont dé- cédés</i>	Dödfödda <i>Mort-nés</i>	Därav döda un- der förlossningen <i>Dont dé- cédés pen- dant l'accouchement.</i>	
Stockholms stad.											
Förlossningsanstalt av typ I	13 013	7	12 450	45	157	.	484	66	86	.	13 177
» » » III	165	—	147	1	2	—	16	2	—	—	165
Lasarett utan barnbördsavd.	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Utom anstalt	106	—	105	.	—	—	2	.	—	—	107
Stockholms län.											
Förlossningsanstalt av typ I	2 620	2	2 437	7	36	13	162	37	22	7	2 657
» » » II	1 873	—	1 781	12	32	.	62	12	14	.	1 889
» » » III	1 735	1	1 718	6	11	4	10	1	8	1	1 747
Utom anstalt	219	—	216	4	—	—	3	1	1	.	220
Uppsala län.											
Förlossningsanstalt av typ I	2 615	—	2 473	9	30	.	133	4	11	.	2 647
» » » II	448	—	441	2	5	.	3	2	2	.	451
Sjukstuga utan barnbördsavd.	39	—	38	—	—	—	2	—	—	—	40
Utom anstalt	95	—	92	1	—	—	2	—	1	.	95
Södermanlands län.											
Förlossningsanstalt av typ I	1 393	1	1 338	9	16	7	55	14	9	1	1 418
» » » II	2 375	—	2 300	21	21	.	79	16	9	.	2 409
» » » III	40	—	37	—	—	—	3	—	—	—	40
Utom anstalt	54	—	51	1	1	.	1	—	1	.	54

¹ Tabellen omfattar förlossningar på förlossningsanstalter (jfr tab. 9) och utom anstalt, när barnmorska biträtt. Icke redovisade i tabellen är det relativt ringa antal förlossningar utom anstalt, där barnmorska icke biträtt, och de som äga rum på anstalt, som icke har förlossningsavdelning (t. ex. Åtskilliga sjukstugor) eller annan avdelning än förlossningsavdelning på lasarett. *Le tableau comprend des accouchements dans des maternités ainsi qu'ailleurs avec l'assistance d'une sage-femme.*

² Barn = levande födda och sådana dödfödda, som mäta minst 35 cm i längd. *Enfants = tous les nés vivants et les mort-nés mesurant au moins 35 cm.*

³ Fostrets längd minst 47 cm eller vikt minst 2 700 g. Vid motstridande tal har längden avgjort. *Le fœtus est de 47 cm de longueur ou de 2 700 g de poids au minimum. En cas de chiffres opposés la longueur a tranché la question.*

⁴ Typ 1 = Specialanstalt för förlossningsvård (med särskild, specialutbildad läkare). *Maternité avec médecin particulier, spécialiste d'accouchements.*

Typ 2 = Annan förlossningsavdelning än typ I vid lasarett eller förlossningsavdelning vid sjukstuga. *Autre maternité que type No I dans des hôpitaux ou maternités dans des infirmeries.*

Typ 3 = Andra anstalter än typ I och II (t. ex. förlossningshem, förlossningsrum). *Autres établissements que type Nos I ou II (par exemple maison d'accouchement, chambre d'accouchement).*

Utom anstalt = t. ex. i patientens eller barnmorskans hem. I vissa län ha en del anstaltsfall redovisats samman med dessa förlossningar, och för sådana län ha approximativa beräkningar måst göras, för att dubbelräkningar skulle undvikas. *Par exemple au domicile de la cliente ou celui de la sage-femme. Dans certains départements cette catégorie comprend également quelques accouchements des maternités. Afin d'éviter des chiffres doubles dans ces cas là, les données sont calculées.*

⁵ Levande födda = foster, som andats. *Nés vivants = les fœtus qui ont respiré.*

Tab. 36

FÖRLOSSNINGAR OCH FÖDDA BARN ÅR 1948 FÖRDELADE EFTER SJUKVÅRDS-
OMRÅDEN OCH VÅRDFORM (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Sjukvårdsområden och vårdform	Antal förloss- ningar		Antal födda barn								
	Hela antalet	Därav fall, då modern avlidit	Fullgångna				Ofullgångna				
			Levande födda	Därav avlidna	Dödfödda	Därav döda under för- lossningen	Levande födda	Därav avlidna	Dödfödda	Därav döda under för- lossningen	Summa födda
Norrköpings stad.											
Förlossningsanstalt av typ I..	1 867	1	1 741	14	24	7	106	26	15	1	1 886
Utom anstalt	12	—	12	—	—	—	—	—	—	—	12
Östergötlands län i övrigt.											
Förlossningsanstalt av typ I	1 887	2	1 775	17	35	20	83	17	11	1	1 904
» » » II	2 104	—	2 006	8	20	10	83	15	16	3	2 125
» » » III	356	—	349	1	1	1	11	3	1	—	362
Utom anstalt	171	—	167	1	1	—	3	—	1	—	172
Jönköpings län.											
Förlossningsanstalt av typ I	1 951	—	1 848	10	38	13	82	16	6	2	1 974
» » » II	2 854	6	2 726	15	50	—	98	21	24	—	2 898
Utom anstalt	308	—	293	1	—	—	13	6	4	—	310
Kronobergs län.											
Förlossningsanstalt av typ II	1 832	—	1 777	—	26	10	47	—	13	3	1 863
» » » III	54	—	53	—	—	—	1	—	—	—	54
Utom anstalt	732	1	707	1	4	—	20	2	7	—	738
Kalmar läns n.a.											
Förlossningsanstalt av typ II	803	—	734	6	21	—	46	10	10	—	811
» » » III	409	—	402	3	2	—	10	1	—	—	414
Utom anstalt	261	—	252	3	1	—	9	5	4	—	266
Kalmar läns s.a.											
Förlossningsanstalt av typ II	1 392	1	1 315	7	23	18	53	14	15	6	1 406
» » » III	835	1	823	1	4	1	13	5	5	—	845
Lasarett utan barnbördsavd..	99	—	97	1	2	1	4	1	1	—	104
Utom anstalt	427	—	416	3	1	—	13	5	3	—	433
Gotlands län.											
Förlossningsanstalt av typ II	587	1	557	5	8	4	29	8	3	2	597
» » » III	47	—	46	—	—	—	1	—	—	—	47
Utom anstalt	465	—	460	2	4	—	4	1	3	—	471
Blekinge län.											
Förlossningsanstalt av typ II	1 317	—	1 222	8	19	16	86	16	9	3	1 336
» » » III	993	—	975	1	7	—	16	4	4	—	1 002
Utom anstalt	339	—	320	1	4	—	16	1	2	—	342
Kristianstads län.											
Förlossningsanstalt av typ I	1 435	—	1 379	1	22	3	41	15	7	2	1 449
» » » II	2 384	3	2 288	10	24	11	92	14	10	4	2 414
Utom anstalt	545	—	533	1	8	—	11	4	1	—	553
Malmö stad.											
Förlossningsanstalt av typ I	3 352	3	3 210	17	49	23	112	46	25	5	3 396
» » » III	15	—	15	—	—	—	—	—	—	—	15
Utom anstalt	8	—	7	—	—	—	1	1	—	—	8

FÖRLOSSNINGAR OCH FÖDDA BARN ÅR 1948 FÖRDELADE EFTER SJUKVÅRDS-
OMRÅDEN OCH VÅRDFORM (forts.).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Sjukvårdsområden och vårdform	Antal förloss- ningar		Antal födda barn									
	Hela antalet	Därav fall, då modern avlidit	Fullgångna				Ofullgångna					
			Levande födda	Därav avlidna	Dödfödda	Därav döda under för- lossningen	Levande födda	Därav avlidna	Dödfödda	Därav döda under för- lossningen	Summa födda	
Hälsingborgs stad.												
Förlossningsanstalt av typ I..	1 976	2	1 901	7	23	8	62	8	11	3	1 997	
Utom anstalt	20	—	19	1	—	—	1	—	—	—	20	
Malmöhus län i övrigt.												
Förlossningsanstalt av typ I	2 589	3	2 454	14	24	10	134	30	9	2	2 621	
» » » II	2 008	5	1 933	8	9	6	61	19	28	5	2 031	
Utom anstalt	155	—	151	—	1	.	3	—	1	.	156	
Hallands län.												
Förlossningsanstalt av typ II	2 688	1	2 570	19	30	.	117	25	13	.	2 730	
Utom anstalt	174	—	166	—	1	.	4	1	3	.	174	
Göteborgs stad.												
Förlossningsanstalt av typ I	6 384	3	6 142	31	74	35	217	40	43	9	6 476	
» » » III	463	1	452	3	6	.	12	1	2	.	472	
Utom anstalt	62	—	61	—	1	.	—	—	—	—	62	
Göteb. o. Bohus län i övr.												
Förlossningsanstalt av typ II	2 635	3	2 504	14	46	.	109	28	10	.	2 669	
» » » III	135	—	135	—	—	—	—	—	—	—	135	
Utom anstalt	520	—	509	—	4	.	11	—	4	.	528	
Älvsborgs län.												
Förlossningsanstalt av typ I	2 906	4	2 768	15	42	28	111	19	23	3	2 944	
» » » II	2 249	5	2 161	9	23	.	89	13	14	.	2 287	
» » » III	560	—	550	3	6	.	1	—	4	.	561	
Sjukstuga utan barnbördsavd.	11	—	11	—	—	—	—	—	—	—	11	
Utom anstalt	280	—	271	2	4	.	4	1	1	.	280	
Skaraborgs län.												
Förlossningsanstalt av typ II	3 242	5	3 096	20	49	12	114	21	28	4	3 287	
» » » III	597	—	590	5	6	3	6	3	5	1	607	
Utom anstalt	345	—	337	1	5	.	8	1	1	.	351	
Värmlands län.												
Förlossningsanstalt av typ I	1 438	—	1 375	9	18	11	52	11	6	3	1 451	
» » » II	2 619	2	2 517	26	47	24	76	18	12	5	2 652	
Sjukstuga utan barnbördsavd.	140	1	139	—	—	—	1	1	1	—	141	
Utom anstalt	423	1	412	1	2	.	12	1	5	.	431	
Örebro län.												
Förlossningsanstalt av typ I	2 073	—	1 921	12	27	8	145	24	13	1	2 106	
» » » II	1 509	—	1 452	7	21	—	54	16	10	.	1 537	
» » » III	186	—	185	—	2	—	3	—	—	—	190	
Sjukstuga utan barnbördsavd.	42	—	41	—	1	—	—	—	—	—	42	
Utom anstalt	457	—	439	2	3	.	16	6	4	.	462	
Västmanlands län.												
Förlossningsanstalt av typ I	1 565	1	1 483	6	19	12	75	13	9	1	1 586	
» » » II	1 500	—	1 453	15	11	.	45	2	12	.	1 521	
» » » III	82	—	81	—	—	—	—	—	1	—	82	
Lasarett utan barnbördsavd.	321	1	309	2	5	4	10	1	2	—	326	
Utom anstalt	284	—	279	1	2	.	4	—	—	—	285	

FÖRLOSSNINGAR OCH FÖDDA BARN ÅR 1948 FÖRDELADE EFTER SJUKVÅRDS-
OMRÅDEN OCH VÅRDFORM (forts.).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Sjukvårdsområden och vårdform	Antal förloss- ningar			Antal födda barn								
	Hela antalet	Därav fall, då modern avlidit	Fullgångna					Ofullgångna				Summa födda
			Levande födda	Därav avlidna	Dödfödda	Därav döda under för- lossningen	Levande födda	Därav avlidna	Dödfödda	Därav döda under för- lossningen		
Kopparbergs län.												
Förlossningsanstalt av typ II	3 550	3	3 391	17	37	.	146	19	19	.	3 593	
Sjukstuga utan barnbördsavd.	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	4	
Utom anstalt	961	—	941	5	6	.	20	8	6	.	973	
Gävle stad.												
Förlossningsanstalt av typ I..	1 608	2	1 536	12	20	8	61	20	18	2	1 635	
Utom anstalt	6	—	6	—	—	—	—	—	—	—	6	
Gävleborgs län i övrigt.												
Förlossningsanstalt av typ II	2 849	2	2 702	11	47	.	117	25	17	.	2 883	
» » » III	198	—	176	1	1	.	19	—	3	.	199	
Sjukstuga utan barnbördsavd.	70	—	68	1	2	—	—	—	—	—	70	
Utom anstalt	395	—	378	—	3	.	14	5	6	.	401	
Västernorrlands län.												
Förlossningsanstalt av typ I	1 726	1	1 638	8	25	9	80	13	12	—	1 755	
» » » II	2 536	4	2 407	15	29	16	124	29	21	7	2 581	
Utom anstalt	938	—	912	2	9	.	21	3	6	.	948	
Jämtlands län.												
Förlossningsanstalt av typ II	1 278	6	1 202	8	33	.	47	20	15	.	1 297	
» » » III	94	—	89	—	1	1	3	2	1	—	94	
Sjukstuga utan barnbördsavd.	60	—	56	1	2	2	5	—	—	—	63	
Utom anstalt	1 413	—	1 390	5	8	.	16	5	12	.	1 426	
Västerbottens län.												
Förlossningsanstalt av typ II	3 763	4	3 620	16	55	.	96	16	38	.	3 809	
» » » III	71	—	71	—	—	—	1	—	—	—	72	
Sjukstuga utan barnbördsavd.	400	—	388	3	7	2	8	1	2	—	405	
Utom anstalt	664	—	645	3	8	.	15	3	3	.	671	
Norrbottnens län.												
Förlossningsanstalt av typ II	4 152	5	3 987	31	69	.	111	35	40	.	4 207	
» » » III	592	—	575	4	8	5	14	2	2	1	599	
Utom anstalt	1 023	1	977	8	11	.	36	1	8	.	1 032	
Hela riket Total	127 622	96	122 155	(640)	1 602	(366)	4 632	(922)	870	(88)	129 259	
Därav anst. av typ I	52 398	32	49 869	243	679	(215)	2 195	419	336	(43)	53 079	
» » » II	54 547	56	52 142	(310)	755	(127)	1 984	(414)	402	(42)	55 283	
» » » III	7 627	3	7 469	29	57	(15)	140	24	36	(3)	7 702	
Lasarett och sjukstugor utan barnbördsavd.	1 188	2	1 151	8	19	9	30	4	8	—	1 208	
Utom anstalt	11 862	3	11 524	(50)	92	.	283	(61)	88	.	11 987	

(37) De år 1948 på statens och vissa städers sinnessjukhus intagna, grupp B, fördelade efter hemort.

Entrées dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat, groupe B, et de certaines villes en 1948, répartis d'après le domicile.

1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
Län, städer <i>Départements, villes</i>	Lands- bygd <i>Campagne</i>		Städer <i>Villes</i>		Summa <i>Total</i>		Län, städer <i>Départements, villes</i>	Lands- bygd <i>Campagne</i>		Städer <i>Villes</i>		Summa <i>Total</i>	
	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.		m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.
Stockholms stad...	—	—	1333	1045	1333	1045	Älvsborgs län	99	135	48	57	147	192
Stockholms län	173	145	77	78	250	223	Skaraborgs »	81	92	30	43	111	135
Uppsala »	54	41	32	24	86	65	Värmlands »	122	111	48	40	170	151
Södermanlands »	84	106	68	50	152	156	Örebro »	50	61	67	70	117	131
Östergötlands »	81	97	81	91	162	188	Västmanlands »	47	55	44	50	91	105
Jönköpings »	77	100	57	57	134	157	Kopparbergs »	139	100	27	29	166	129
Kronobergs »	96	80	9	10	105	90	Gävleborgs »	87	100	50	44	137	144
Kalmar »	105	102	28	42	133	144	Västernorrlands »	132	144	38	33	170	177
Gotlands »	44	43	24	14	68	57	Jämtlands »	83	85	21	15	104	100
Blekinge »	46	59	19	30	65	89	Västerbottens »	145	114	14	32	159	146
Kristianstads »	97	109	34	27	131	136	Norrbottens »	27	14	30	22	57	36
Malmöhus »	125	148	237	192	362	340	Utlandet och okänt	124	89	86	71	210	160
Hallands »	72	72	36	43	108	115	<i>L'étranger et inconnu</i>						
Göteb. o. Bohus »	87	113	401	439	488	552	Summa Total	2277	2315	2939	2648	5216	4963

(38) Ålder vid första insjuknandet hos de år 1948 för första gången för vård på statens etc. sinnessjukhus intagna.

L'âge où les hospitalisés entrés dans les hôpitaux d'Etat etc. pendant l'année, sont tombés malades pour la première fois.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	-15	15-20	20-25	25-30	30-35	35-40	40-45	45-50	50-60	60-70	70-	Okänd <i>Incon-</i> <i>nu</i>	Ej vård- behov	S:a <i>Total</i>
Män.....	272	250	374	371	375	375	315	266	404	304	283	101	16	3 706
Kvinnor.....	204	234	309	339	355	343	334	344	407	291	293	66	14	3 533
Summa	476	484	683	710	730	718	649	610	811	595	576	167	30	7 239

För sinnessjukvård år 1948 omhändertagna fördelade efter sjukdomsform.

Les aliénés, soignés au cours de 1948, répartis d'après la forme de la maladie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Sjukdomsform (Ssjd = Sinnessjukdom) Forme de la maladie (Psych. = Psychosis. Ins. = Insania. Dem. = Dementia)	Statens o. vissa städers sinnessjukhus Hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines villes						Mindre komm. sinnessjukhus Petits hôpitaux communaux	Kommunala vårdhem Cliniques communales	Samtliga anstalter Toutes les maisons de santé			
	Intagna Entrées		Döda Décédés		Befintliga d. 31/12 Restants au 31 décembre		Befintliga d. 31/12 Restants au 31 décembre		Befintliga d. 31/12 Restants au 31 décembre		Befintliga d. 31/12 Restants au 31 décembre	
	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.
Manisk-depr. ssjd <i>Psych. manico-depr.</i>	505	846	46	57	932	1 422	12	32	44	61	988	1 515
Schizofreni <i>Schizophrenia</i>	1 209	1 217	202	225	10 661	9 034	359	354	1 030	792	12 050	10 180
Kronisk förräckthet <i>Paranoia</i>	12	15	2	1	64	59	24	27	12	14	100	100
Epileptisk ssjd <i>Insania epileptica</i>	74	74	22	8	335	302	9	7	13	22	357	331
Presenil ssjd <i>Ins. et dem. præsenilis</i>	194	469	39	70	459	1 321	20	42	78	179	557	1 542
Senil ssjd <i>Dementia senilis</i>	307	344	218	219	481	594	59	116	78	138	618	848
Sinnessjukdom på grund av:												
Arteriosklerotiska förändr. <i>Dem. arterioscl.</i>	204	162	125	91	241	222	20	25	32	40	293	287
Andra grövre förändr. i hjärnan <i>Ins. et dem. e læsione cerebri</i>	264	101	48	32	430	167	8	5	35	21	473	193
Syfilitisk infektion, paralyse <i>Dem. paralyt.</i>	36	14	21	6	216	76	10	—	13	8	239	84
Do annan form i centr. nervsyst. <i>Ins. et dem. luetica</i>	5	8	—	1	19	17	—	2	—	1	19	20
Annan infektion <i>Psych. ex infect.</i>	52	39	9	4	81	55	—	1	8	7	89	63
Alkoholförgiftning <i>Ex intox. alcoholica</i>	674	33	10	—	219	8	4	1	6	—	229	9
Annan förgiftning <i>Ex intoxicatione</i>	97	53	4	3	41	19	—	—	1	1	42	20
Autointoxikation <i>Ex autointoxicatione</i>	39	150	8	17	25	116	2	1	—	1	27	118
Psykogen ssjd, hysterisk form <i>Hysteria</i>	24	92	—	1	30	97	—	5	2	3	32	105
Annan <i>Ins. per trauma mentale et per emotionem acquisitam</i>	335	525	6	8	177	273	4	2	6	10	187	285
Abnorm personlighet <i>Psychopathia</i>	836	569	20	6	1 207	549	12	8	35	34	1 254	591
Sinnessvagheter <i>Imbecillitas</i>	249	174	26	28	1 778	1 075	42	40	87	95	1 907	1 210
Sinnesslöhet <i>Idiotia</i>	42	34	31	24	784	379	13	19	12	13	809	411
Ej sinnessjuk vid intagn. <i>Pas aliéné à l'entrée</i> ..	58	44	1	1	6	—	—	—	—	—	6	—
Summa Total	5 216	4 963	838	802	18 186	15 785	598	687	1 492	1 440	20 276	17 912

Vid slutet av året befintliga vid sinnessjukhus procentuellt fördelade efter sjukdomsform.

Restants à la fin de l'année aux hôpitaux d'aliénés, répartis d'après le pourcentage de la forme de la maladie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Sjukdomsform (Ssjd = Sinnessjukdom)	Statens och vissa städers sinnessjukhus <i>Hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines villes</i>								Mindre komm. sinnessjukhus år 1948 <i>Petits hôpitaux communaux</i>	Kommunala vårdhem år 1948 <i>Cliniques communales</i>	Samliga anstalter år 1948 <i>Toutes les maisons de santé</i>			
Forme de la maladie (Psych. = Psychosis, Ins. = Insania, Dem. = Dementia)	År 1935 <i>En 1935</i>		År 1940 <i>En 1940</i>		År 1945 <i>En 1945</i>		År 1948 <i>En 1948</i>							
	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.	m. h.	kv. f.
Antal patienter <i>Nombre de malades</i>	12 532	11 805	15 593	13 747	17 744	15 057	18 186	15 785	598	687	1 492	1 440	20 276	17 912
Därav i % lidande av: <i>Dont souffrant des maladies suivantes, en p. c.</i>														
Manisk-depr. ssjd <i>Psych. manico-depr.</i>	6.9	9.3	5.9	8.9	5.1	8.4	5.1	9.0	2.0	4.6	3.0	4.2	4.9	8.4
Schizofreni <i>Schizophrenia</i>	66.6	61.7	62.3	61.5	56.8	58.0	58.6	57.2	60.1	51.5	69.0	55.0	59.4	56.8
Kronisk förryckthet <i>Paranoia</i>	0.6	0.1	0.5	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	4.0	3.9	0.8	1.0	0.5	0.6
Epileptisk ssjd <i>Insania epileptica</i>	1.8	1.7	1.8	1.7	2.0	1.7	1.8	1.9	1.5	1.0	0.9	1.5	1.8	1.8
Presenil ssjd <i>Ins. et dem. præsenilis</i>	2.5	9.7	2.2	9.3	2.1	8.7	2.5	8.4	3.3	6.1	5.2	12.4	2.7	8.6
Senil ssjd <i>Dementia senilis</i>	1.9	3.1	2.0	3.2	2.6	3.8	2.6	3.7	9.9	16.9	5.2	9.6	3.1	4.7
Sinnessjukdom på grund av:														
Arteriosklerotiska förändr. <i>Dem. arterioscl.</i> .	0.7	0.7	0.9	0.7	1.2	1.2	1.3	1.4	3.3	3.6	2.1	2.8	1.5	1.6
Andra grövre förändr. i hjärnan <i>Ins. et dem. e lésione cerebri</i>	1.1	0.6	1.5	0.6	1.9	0.9	2.1	1.1	1.3	0.7	2.4	1.4	2.3	1.1
Syfilitisk infektion, paralytisk form <i>Dem. paralyt.</i>	2.2	0.8	1.5	0.5	1.4	0.5	1.2	0.5	1.7	0.0	0.9	0.6	1.2	0.5
Öronan form i centr. nervsyst. <i>Ins. et dem. luetica</i>	0.2	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.3	0.0	0.1	0.1	0.1
Annan infektion <i>Psych. ex infect.</i>	0.6	0.6	0.4	0.5	0.6	0.1	0.5	0.4	0.0	0.2	0.5	0.5	0.4	0.4
Alkoholförgiftning <i>Psych. ex intox. alcohol.</i> .	1.3	0.1	1.0	0.1	1.1	0.1	1.2	0.1	0.7	0.2	0.4	0.0	1.1	0.1
Annan förgiftning <i>Ex intoxicatione</i>	0.1	0.2	0.2	0.1	0.2	0.1	0.2	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.2	0.1
Autointoxikation <i>Ex autointoxicatione</i>	0.1	0.3	0.1	0.3	0.1	0.5	0.1	0.7	0.3	0.2	0.0	0.1	0.1	0.7
Psykogen ssjd, hysterisk form <i>Hysteria</i>	0.3	1.0	0.2	0.7	0.2	0.6	0.2	0.6	0.0	0.7	0.1	0.2	0.2	0.6
Annan <i>Ins. per trauma mentale et per emotio- nem acquisitam</i>	0.5	0.6	0.7	0.9	0.8	1.2	1.0	1.7	0.7	0.3	0.4	0.7	0.9	1.6
Abnorm personlighet <i>Psychopathia</i>	2.8	2.6	5.1	3.0	8.1	4.0	6.7	3.5	2.0	1.2	2.4	2.3	6.2	3.3
Sinnessvaghet <i>Imbecillitas</i>	7.5	4.6	9.0	5.5	10.6	6.9	9.8	6.8	7.0	5.8	5.8	6.6	9.1	6.7
Sinnesslöhet <i>Idiotia</i>	2.3	1.5	4.5	2.0	4.4	2.5	4.3	2.4	2.2	2.8	0.8	0.9	4.0	2.3
Summa <i>Total</i>	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Tab. 41

**Orsaker, under vilkas inflytande sinnessjukdom kan anses ha upp-
kommit hos de å statens och vissa städers sinnessjukhus
intagna, grupp B, år 1948.**

*Causes, sous l'influence desquelles la maladie pourrait avoir son origine chez les
malades admis dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines
villes, groupe B.*

1	2	3	4
Orsaker Causes	Män H.	Kvinnor F.	Summa Total
Involution och ålderdom <i>Involution et vieillesse</i>	423	749	1 172
Åderförkalkning <i>Arterio-sclérose</i>	231	171	402
Syfilis i centrala nervsystemet <i>Syphilitis dans le système nerveux central</i>	45	23	68
Skador å huvudet <i>Lésion à la tête</i>	132	23	155
Tumor cerebri	11	9	20
Hämorrhagia	30	18	48
Meningitis	3	4	7
Org. nervsjukdom <i>Maladie organique cérébrale</i>	18	14	32
Övriga förändringar av hjärnan <i>Autres altérations du cerveau</i>	16	9	25
Epilepsi	37	20	57
Encephalitis	48	33	81
Influenta <i>Grippe</i>	7	12	19
Pneumonia	10	3	13
Tuberkulos <i>Tuberculose</i>	10	13	23
Övr. infektions- o. a. sjukd. <i>Autres maladies, infectieuses et autres.</i>	22	56	78
Utmattning, inkl. kroniska konsumtionstillstånd <i>Epuisement, état de consommation chronique</i>	12	14	26
Havandeskap, barnsäng, digivn. <i>Grossesse, enfantement, allaitement</i>	—	103	103
Förgiftning <i>Empoisonnement</i>			
Alkohol <i>Alcool</i>	778	37	815
Sömnmedel o. dyl. <i>Somnifères etc.</i>	61	21	82
Opiat	36	25	61
Övriga förgiftningar <i>Autres empoisonnements</i>	10	3	13
Autointoxikationstillstånd <i>Etat d'autointoxication</i>			
Morbus Basedowii	3	18	21
Diabetes mellitus	2	5	7
Andra endokrina rubbningar <i>Autres changements endocrines</i>	9	24	33
Annan kroppslig sjukdom <i>Autre maladie physique</i>	38	52	90
Skrämsel, sinnesrörelse, olycksfall <i>Peur, émotion, accident</i>	4	9	13
Arbetslöshet, arbetstvist, arbetsförhållanden <i>Chômage, différend de travail, conditions de travail</i>	33	10	43
Bekymmer, motgångar, besvikelser m. m. <i>Soucis, revers, déceptions etc.</i>	175	287	462
Olycklig kärlek, olyckligt äktenskap, skilsmässa m. m. <i>Amour malheureux, mariage malheureuse, divorce etc.</i>	104	115	219
Reaktion mot militärtjänst <i>Réaction contre service militaire</i>	9	—	9
Kriget, politiska händelser <i>Guerre, événements politiques</i>	12	9	21
Ärftlig psykopatisk belastning ¹ <i>Tare héréditaire psychopatique</i>	1 286	1 319	2 605
Sinnessjukdom eller annat psykiskt abnormtillstånd hos den sjukes syskon <i>Aliénation mentale ou autres conditions anormales chez les frères et sœurs du malade</i>	701	764	1 465
Andra orsaker <i>Autres causes</i>	82	96	178

¹ Sinnessjukdomar eller andra psykiska abnormtillstånd, kända i tidigare generationer i rätt upp-
stigande led — hos föräldrar eller deras syskon, far- och morföräldrar eller deras syskon (specif.
se följ. tabell).

År 1948 på statens etc. sinnessjukhus intagna, som haft ärftlig
psykopatisk belastning, fördelade efter sjukdomsform.

*Malades entrés pendant l'année dans les hôpitaux de l'Etat etc. avec des tendances
psychopathiques héréditaires réparties d'après la forme de la maladie.*

1	2	3	1	2	3
Sjukdomsform Forme de la maladie	Män H.	Kv. F.	Sjukdomsform Forme de la maladie	Män H.	Kv. F.
Manisk-depressiv sinnessjukdom <i>Psychosis manico-depressiva</i> ...	161	254	Sinnessjukdom på grund av annan infektion <i>Psychosis ex infectione</i>	6	7
Schizofren sinnessjukdom <i>Schizophrenia</i>	430	413	Sinnessjukdom på grund av förgiftning av alkohol <i>Psychosis ex intoxicatione alcoholica</i>	147	6
Kronisk förryckthet <i>Paranoia</i> ...	—	2	Sinnessjukdom på grund av annan förgiftning <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	14	5
Epileptisk sinnessjukdom <i>Insania epileptica</i>	19	24	Sinnessjukdom på grund av auto-intoxikation <i>Psychosis ex auto-intoxicatione</i>	5	34
Sinnessjukdom under involutions-åren och vid hög ålder presenil form <i>Insania et dementia praesentilis</i>	33	102	Psyko-gen sinnessjukdom		
senil form <i>Dementia senilis</i> ..	34	43	hysterisk form <i>Hysteria</i>	6	12
Sinnessjukdom på grund av arteriosklerotiska förändringar <i>Dementia arteriosclerotica</i>	13	16	annan form <i>Insania per trauma mentale et per emotionem acquisitam</i>	74	127
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan <i>Insania et dementia e laesione cerebri</i>	46	18	Abnorm personlighet <i>Psychopathia</i>	190	173
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion			Sinnessvagheter <i>Imbecillitas</i>	91	68
paralytisk form <i>Dementia paralytica</i>	4	2	Sinnesslöhet <i>Idiotia</i>	13	12
annan form i centrala nervsystemet <i>Insania et dementia luetica</i>	—	1	Summa Total	1 286	1 319

Tab. 43

Vissa uppgifter angående de under år 1948 återställda på statens och vissa städers sinnessjukhus. *Données concernant les malades guéris pendant l'année dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines villes.*

A. Sjukdomens varaktighet hos de under året återställda.

Durée de la maladie chez les malades guéris pendant l'année.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Sjukdomsform <i>Forme de la maladie</i>	0—1 månad mois		1—6 mån. mois		6—12 mån. mois		1—3 år ans		Mer än 3 år <i>Plus de 3 ans</i>		Okänt <i>Incon- nue</i>		Summa <i>Total</i>	
	m. kv.	h. f.	m. kv.	h. f.	m. kv.	h. f.	m. kv.	h. f.	m. kv.	h. f.	m. kv.	h. f.	m. kv.	h. f.
	h. f.	h. f.	h. f.	h. f.	h. f.	h. f.	h. f.	h. f.	h. f.	h. f.	h. f.	h. f.	h. f.	h. f.
Manisk-depressiv sinnessjukdom <i>Psychosis manico-depressiva</i>	48	55	91	239	49	119	43	99	21	25	2	1	254	538
Schizofren sinnessjukdom <i>Schizophrenia</i> ...	31	46	72	133	59	76	52	61	33	16	3	4	250	336
Kronisk förryckthet <i>Paranoia</i>	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	2
Epileptisk sinnessjukdom <i>Insania epileptica</i>	4	1	1	2	—	1	—	—	1	2	—	—	6	6
Sinnessjukdom under involutionsåren och vid hög ålder	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
presenil form <i>Insania et dementia præsenilis</i>	4	11	17	43	7	32	5	29	3	10	—	1	36	126
senil form <i>Dementia senilis</i>	1	1	—	11	—	2	3	1	1	—	—	—	5	15
Sinnessjukdom på grund av arteriosklerotiska förändringar <i>Dementia arteriosclerotica</i>	1	—	—	2	—	—	1	1	—	—	1	—	3	3
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan <i>Insania et dementia e læsione cerebri</i>	8	2	14	7	4	2	9	2	3	1	—	—	38	14
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion, paralytisk form <i>Dementia paralytica</i>	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
annan form i centr. nervsyst. <i>Insania et dementia luetica</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sinnessjukdom på grund av annan infektion <i>Psychosis ex infectione</i>	8	3	7	8	3	10	4	3	—	—	—	—	22	24
Sinnessjukdom på grund av förgiftning med alkohol <i>Psychosis ex intoxicatione alcoholica</i>	96	1	70	4	8	—	7	—	32	3	10	—	223	8
Sinnessjukdom på grund av annan förgiftning <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	20	11	9	14	—	5	4	2	5	3	1	—	39	35
Sinnessjukdom på grund av autointoxikation <i>Psychosis ex autointoxicatione</i>	5	12	5	30	2	19	1	11	2	4	—	1	15	77
Psykogen sinnessjukdom	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
hysterisk form <i>Hysteria</i>	2	6	4	12	1	7	2	8	3	4	—	—	12	37
annan form <i>Insania per trauma mentale et per emotionem acquisitam</i>	52	65	86	143	23	45	22	29	9	10	1	3	193	295
Abnorm personlighet <i>Psychopathia</i>	62	35	80	114	22	27	46	39	86	34	13	3	309	252
Summa Total	342	249	457	763	178	346	199	286	200	112	31	13	1 407	1 769

B. Återställda bland de under de sista 10 åren intagna.

Malades guéris à l'égard des entrées pendant les dix dernières années.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Den återställdes intogs nedanstående år före redovisningsåret <i>Le malade guéri a été entré avant l'année du compte-rendu</i>										
9:e ¹ året eller 1939	8:e året eller 1940	7:e året eller 1941	6:e året eller 1942	5:e året eller 1943	4:e året eller 1944	3:e året eller 1945	2:a året eller 1946	1:a redovisnings-året eller 1947	1:a redovisnings-året eller 1948	
Hela antalet återställda <i>Nombre de malades guéris</i>	2 145	1 971	1 741	1 823	2 055	2 023	2 310	2 725	2 613	1 950
Samtliga intagna enligt tab. 25, grupp B <i>Entrées</i>	7 189	6 540	6 304	6 397	7 427	7 560	8 518	9 434	9 748	10 179
Återställda på 100 intagna <i>Malades guéris sur 100 entrées</i>	30	30	28	28	28	27	27	29	27	19

¹ La ... année ou pendant — ² L'année du compte-rendu ou pendant

**Dödsorsaker för de å statens och vissa städers sinnessjukhus
avlidna år 1948.**

Causes de décès dans les hôpitaux d'aliénés de l'Etat et de certaines villes.

1	2	3	1	2	3
Dödsorsaker	Män	Kv.	Dödsorsaker	Män	Kv.
<i>Causes de décès</i>	<i>H.</i>	<i>F.</i>	<i>Causes de décès</i>	<i>H.</i>	<i>F.</i>
Marasmus	110	87	Alii morbi organum circulationis	7	5
Influenza	—	2	Bronchopneumonia	26	41
Septicæmia	5	6	Pneumonia acuta lobaris	31	37
Tuberculosis pulmonis	86	69	Alii morbi organum respirationis	11	8
» aliorum organorum	5	9	Hernia	1	—
Syphilis	5	1	Cholecystitis	2	5
Morbus sanguinis	1	3	Morbus hepatitis	1	5
Diabetes	2	2	Cirrhosis hepatis	1	3
Meningitis purulenta	4	—	Alii morbi organorum digestionis	20	11
Arteriosclerosis cerebri	2	5	» » » uropoetico-		
Hæmorrhagia cerebri et meningum	61	71	rum	10	15
Epilepsia	5	4	Hypertrophia prostate	4	—
Encephalitis	2	3	Fractura ossium	4	5
Alii morbi systematis nervosi	11	5	Polyarthrititis	—	1
Insania	12	9	Carcinoma ventriculi	23	22
Dementia paralytica	11	7	» aliorum organorum	27	45
» senilis	1	1	Tumor cerebri	6	7
Alii morbi mentis	5	—	Alii tumores	6	3
Vitium organis cordis	17	19	Suicidium	17	6
Endocarditis chronica	6	8	Alii casus	7	9
Myocarditis	76	71	Okänd dödsorsak <i>Cause de décès</i>		
Arteriosclerosis	128	124	<i>inconnu</i>	30	20
Cardiosclerosis	37	36			
Thrombosis, embolia	12	12	Summa Total	838	802